

Smiltenes novada bibliotēkas darba pārskats par 2022.gadu

2023

Smiltenes novada bibliotēka

Pārskats sniedz ziņas par Smiltenes novada bibliotēku un tās apakšstrukturvienībām 2022.gadā. Tā mērķis ir dokumentēt un analizēt galvenās bibliotēku nozares tendences novadā – izmaiņas, nozīmīgākās aktualitātes, veiksmīgākos pieredzes piemērus. Pārskats sagatavots, balstoties uz Smiltenes novada bibliotēkas personāla un apakšstrukturvienību vadītāju apkopotiem statistikas datiem un sagatavotiem paskaidrojošiem teksta ziņojumiem. Uz pārskata sagatavošanas brīdi informāciju par darbu 2022.gadā nav iesniegusi Raunas bibliotēka. Līdz ar to par Raunas bibliotēku šajā dokumentā apkopoti vien galvenie darba rādītāji.

Pārskats sastāv no 12 nodaļām un pielikumiem. Dokumenta sākumā sniegts ieskats covid-19 pandēmijas izraisītās ārkārtējās situācijas attīstībā un minēti galvenie bibliotēku darba ierobežojumi.

Papildus gada pārskatam:

- Atsevišķā pārskata daļā divos sējumos apkopota Smiltenes bibliotēkas publicitāte 2022.gadā – bibliogrāfiskais saraksts un publicēto materiālu kopijas.
- Kā atsevišķa pārskata daļa ir sagatavota katras bibliotēkas “Pasākumu dienasgrāmata 2022”, kurai pievienotas gada laikā veidotās pasākumu afišas. Smiltenes bibliotēkai – divi sējumi, atsevišķi Pieaugušo apkalpošanas un Bērnu apkalpošanas nodaļas Pasākumu dienasgrāmatas.

Pārskats ir sagatavots un izmantojams kā bibliotēkas vēstures informācijas avots.

Kā mēdz teikt – nekas nav tik stabils kā pārmaiņas. Dzīve notiek kustībā. Lai mums ir zinoši, pārmaiņām pielāgoties spējīgi bibliotekāri, gudra un vienota vietējā kopiena!

Informāciju apkopoja un pārskatu sagatavoja:

Inta Mežule, Smiltenes novada bibliotēkas vadītāja

Bibliotēku darba ierobežojumi saistībā ar covid-19 infekcijas izplatību.

2022.gada sākumā turpinājās ierobežojumi bibliotēku pakalpojumu sniegšanā un saņemšanā saistībā ar covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanu. Ārkārtas situācija valstī bija spēkā no 2021.gada 11.oktobra un turpinājās līdz 2022.gada 28.februārim. 2022.gadā ārkārtas situācijas laikā bija spēkā ierobežojumi pakalpojuma sniegšanai, taču bibliotēka nebija slēgta apmeklētājiem. Jau kopš 2020.gada 12.marta valstī tika noteikti epidemioloģiskās drošības pasākumi covid-19 infekcijas ierobežošanai un 2020.gadā šī iemesla dēļ bibliotēkas apmeklētājiem bija slēgtas 15 nedēļas, 2021.gadā – piecas nedēļas.

2022.gadā no 16.februāra pakalpojuma saņemšanai tiek mazināti ierobežojumi bērniem - arī bērni, kuriem nav derīga Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāta, var saņemt jebkādus pakalpojumus un apmeklēt publiskus pasākumus. Vairs nav spēkā līdzšinējā prasība bērniem kultūrvietas – tai skaitā bibliotēkas, apmeklēt pieaugušas vakcinētas vai pārslimojušas personas pavadībā. Vairs nevajag uzrādīt arī laboratorijas izziņu par skolas skrīninga testa rezultātu. Bibliotēkas turpina darbu “zaļajā režīmā”.

No 1.marta bibliotēkas var apmeklēt skolnieku grupas, neievērojot prasības par cilvēku skaitu uz telpas m². Kā arī bibliotēkas var izvēlēties, vai pakalpojumu klātienē sniegt epidemioloģiski drošā vidē, pārbaudot sadarbspējīgos vakcinācijas sertifikātus, vai sniegt pakalpojumus visiem. Smiltenes novadā bibliotēkas strādā “sarkanajā režīmā” – tas nozīmē, ka apmeklējumu laikā vairs nav jāuzrāda sadarbspējīgs Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts. Taču arī turpmāk, apmeklējot bibliotēku, nepieciešams lietot sejas aizsargmaskas, ievērot 2 m distanci, kā arī liegts apmeklēt bibliotēku personas, kurām noteikta mājas karantīna vai izolācija vai, kurām ir elpceļu infekcijas slimības pazīmes.

No 1.aprīļa tika atceltas visas šajā brīdī spēkā esošās Covid-19 epidemioloģiskās drošības prasības bibliotēku apmeklēšanai un pakalpojumu saņemšanai, kā arī pasākumu norisei. Tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr.192 “Grozījumi Ministru kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumos Nr.662 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai”, kuri atcēla noteiktos ierobežojumus kultūrvietās. Līdz ar to turpmāk apmeklējot bibliotēku: nav jālieto sejas maska, nav jāuzrāda Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts, kā arī sejas maskas nav jālieto pasākumos un nav noteikti pasākumu apmeklētāju skaita ierobežojumi. Tomēr apmeklētāji tika aicināti ņemt vērā šos ieteikumus: ievērot 2 metru distanci; neapmeklēt bibliotēku personām, kurām noteikta mājas karantīna vai izolācija, vai kurām ir elpceļu infekcijas slimības pazīmes. Informācija par šīm izmaiņām publicēta [mājas lapā](#).

Ierobežojumi pakalpojumu sniegšanai un saņemšanai ietekmējuši bibliotēkas darba kvalitāti un statistikas rādītājus.

Saturs

1	VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS.....	5
2	FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS.....	10
3	MATERIĀLI TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS.....	11
4	PERSONĀLS	19
5	PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA	29
5.1	Galvenie rādītāji	29
5.2	Pakalpojumu attīstība, jauninājumi	35
5.3	Sabiedrības, lasītāju viedokļu izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, jaunu lasītāju piesaiste	35
5.4	Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums	37
5.5	Pakalpojumu sniegšanas vieta kā pakalpojums.....	37
5.6	Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām.....	38
5.7	Pakalpojumi un pasākumi mērķgrupām.....	39
5.8	Digitāli radīta satura piedāvājums, saglabāšana, uzskaitē.....	45
5.9	Uzziņu un informācijas darbs.....	45
5.10	Bibliotēkas izglītojošā darbība	50
5.11	Medijpratība.....	53
5.12	Pašvaldības informācijas pieejamība iedzīvotājiem	54
5.13	Elektroniskais katalogs kā pakalpojums.....	54
5.14	Iekšzemes starpbibliotēku abonements (SBA).....	55
5.15	Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā.....	56
6	KRĀJUMS.....	57
6.1	Krājuma komplektēšanas politika un organizācija.....	57
6.2	Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums	58
6.3	Krājuma pārbaude	59
6.4	Krājuma rādītāji.....	60
6.5	Datubāzes	63
6.6	Krājuma un datubāzu popularizēšana	64
6.7	Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām	69
6.8	Darbs ar parādniekiem	70
6.9	Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības	71
7	DARBS AR BĒRNIEM, JAUNIEŠIEM.....	72
7.1	Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji.....	72

7.2	Bibliotēku krājums	76
7.3	Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām	81
7.4	Lasīšanas veicināšanas aktivitātes.....	85
7.5	Veiksmes stāsts	98
7.6	Sadarbība ar izglītības iestādēm “Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola 2030)” ietvaros. Konkrēti piemēri	100
7.7	Sadarbības tīkls, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums.....	101
7.8	Darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā.....	103
7.9	Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem, to iespējamie risināšanas ceļi	103
8	NOVADPĒTNIECĪBA	105
8.1	Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi	105
8.2	Novadpētniecības krājums	109
8.3	Jauninājumi novadpētniecības darbā.....	113
8.4	Novadpētniecības darba problēmas un risinājumi	114
9	PROJEKTI.....	114
10	PUBLICITĀTE.....	115
10.1	Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem.....	115
10.2	Bibliotēkas informācija tīmeklī	116
10.3	Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi	119
10.4	Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi.....	123
11	SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS	124
11.1	Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām	124
11.2	Citi sadarbības partneri, veiktās sadarbības aktivitātes	126
11.3	Bibliotēku interešu aizstāvības darbs	128
12	METODISKAIS DARBS	130
13	PIELIKUMI	133
13.1	Smiltenes novada bibliotēkas struktūra	134
13.2	Dalība izglītības programmā “Projektu vadība”	135
13.3	Atziņas no pieredzes apmaiņas braucieniem	136
13.4	Aizvadīta rosīga “Bibliotēku nedēļa 2022” Smiltenes novada bibliotēkās ..	138

1 VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS

Pēc 2021.gada administratīvi teritoriālās reformas un novada kultūras nozares reorganizācijas no 2022.gada 1.janvāra Smiltenes novada bibliotēka (turpmāk – SNB) apvieno 14 bibliotēkas. Tā piedāvā pakalpojumus kopumā 19 vietās. Bibliotēku izvietojums, līdz ar to arī bibliotēkas pakalpojuma pieejamība novada teritorijā ir vienmērīga. Ir vairākas apdzīvotas vietas/ciematī, kur bibliotēka ir vienīgā kultūras iestāde – Bilskā, Lobērgos un Gatartā. Lobērgos bibliotēka ir arī vienīgā pašvaldības iestāde.

Bibliotēkas struktūra.

Bibliotēkas juridiskais statuss 2022.gadā nav mainījies, taču ir mainījusies struktūra. Kultūras nozares reorganizācijas rezultātā bijusi Kultūras, sporta un mūžizglītības pārvalde no 2022.gada 1.janvāra tiek dēvēta par Kultūras un tūrisma pārvaldi (turpmāk - KTP). Bibliotēka ir šīs pārvaldes struktūrvienība bez juridiskas personas tiesībām. Saskaņā ar Smiltenes novada pašvaldības, KTP un Smiltenes novada bibliotēkas nolikumiem, no 1.janvāra Smiltenes novada bibliotēkai ir 13 apakšstruktūrvienības - jau esošajām septiņām pievienotas sešas bijušo Apes un Raunas novadu pagastu un Apes pilsētas bibliotēkas (struktūras shēma pielikumā nr.13.1.). Bilskas pagastā izveidota viena bibliotēka – Bilskas bibliotēka ar nodaļām Lobērgos un Birzuļos: Birzuļu bibliotēka reorganizēta par Bilskas bibliotēkas Birzuļu nodaļu un Bilskas bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts Lobērgos pārdēvēts par Bilskas bibliotēkas Lobērgu nodaļu. Smiltenes novada bibliotēka nodrošina bibliotekāro pakalpojumu novada iedzīvotājiem. Tās mērķis ir, nodrošinot informācijas pieejamību, veicināt sabiedrības attīstību un izglītību. Smiltenes bibliotēka darbojas kā koordinējošs un metodisks centrs apakšstruktūrvienībām.

Sakarā ar to, ka ir mainījies apakšstruktūrvienību skaits, Smiltenes novada bibliotēkas kopējie statistikas rādītāji nav salīdzināmi ar iepriekšējiem gadiem.

Bibliotēku izvietojums.

Novadā bibliotēkas lielākoties atrodas vienā ēkā ar kādu citu pašvaldības iestādi:

- Kopā ar pagasta pārvaldi – Bilskas un Brantu bibliotēkas;
- Kopā ar pagasta pārvaldi un tautas namu vai kultūras namu – Grundzāles un Launkalnes bibliotēkas;
- Kopā ar tautas namu vai kultūras namu – Bilskas bibliotēkas Birzuļu nodaļa, Palsmanes, Variņu, Drustu, Apes, Gaujienas un Trapenes bibliotēkas, Raunas bibliotēkas Rozes nodaļa;
- Kopā ar skolu – Blomes bibliotēka;
- Kopā ar medpunktu – Vidagas bibliotēka;
- Kopā ar Lietišķās mākslas studiju – Raunas bibliotēka.

Vienīgi Smiltenes bibliotēka, Bilskas bibliotēkas Lobērgu nodaļa un Drustu bibliotēkas Gatartas nodaļa izvietotas ēkās, kurās nav citu iestāžu. Bibliotēka Smiltenē bez izmaiņām

izvietota divās ēkās – pieaugušo apkalpošanas nodaļa, lasītavas un administrācija atrodas nomātās telpās Baznīcas laukumā 13, un bērnu apkalpošanas nodaļa - pašvaldības telpās Gaujas ielā 1 vienā ēkā ar Sporta halli un Kultūras centru. Nomātās telpās izvietota arī Brantu bibliotēka un Bilskas bibliotēkas Lobērgu nodaļa.

Izmaiņas novada bibliotēkās.

- No 1.marta Smiltenes novada bibliotēkās stājās spēkā vairākas izmaiņas - gan bibliotēkas apmeklējuma kārtībā, gan darba laikos, gan arī Gaujienas bibliotēkā sniegtajos pakalpojumos:
 - Saskaņā ar valdības lēmumiem, 28.februārī beidzoties ārkārtējai situācijai valstī un mainoties Covid-19 izplatību ierobežojošajiem pasākumiem, no 1.marta bibliotēkas strādā “sarkanajā režīmā” (vairāk 2.lpp.);
 - Stājās spēkā pašvaldības lēmums par izmaiņām atalgojumā un amata vienībās. Saistībā ar izmaiņām personāla slodzēs, mainīts darba laiks sekojošām bibliotēkām: Apes, Drustu, Gaujienas, Gatartas, Launkalnes, Raunas, Rozes, Trapenes un Vidagas bibliotēkām. Par bibliotēku darba laikiem informācija mājas lapas www.smiltenesnovads.lv sadaļā “Par bibliotēkām”;
 - Gaujienas bibliotēkā tiek atvērta Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs (VPVKAC) – pirmais novada bibliotēkās;
 - Informācija par izmaiņām bibliotēkās publicēta gan [mājas lapā](#), gan ziemellatvija.lv, gan laikrakstā “Ziemeļlatvija” un Facebook lapā.
- No 1.aprīļa tika atceltas visas šajā brīdī spēkā esošās Covid-19 epidemioloģiskās drošības prasības bibliotēku apmeklēšanai un pakalpojumu saņemšanai (vairāk 2.lpp).
- No 1.novembra :
 - Saskaņā ar pašvaldības lēmumu Blomes bibliotēkas vadītājam mainīta darba slodze un Blomes bibliotēkas darba laiks;
 - Sakarā ar pārcelšanos uz citām telpām, mainīta Vidagas bibliotēkas adrese un darba laiks;
 - Informācija par izmaiņām [mājas lapā](#) un citos medijos.

Smiltenes novada pašvaldības domes lēmumi.

2022.gadā Smiltenes novada pašvaldības dome ir pieņēmusi vairākus lēmumus, kuri attiecas arī uz bibliotēku nozari:

- Par Smiltenes novada pašvaldības iestādes “Smiltenes novada kultūras un tūrisma pārvalde” amata vienību sarakstu apstiprināšanu, 26.01.2022. Apstiprināti arī bibliotēkas amata nosaukumi, amata vienības un amatalgas, spēkā no 01.03.2022.
- Par saistošo noteikumu Nr.3/22 “Par Smiltenes novada pašvaldības budžetu 2022.gadam” projekta apstiprināšanu, 04.02.2022. Apstiprināts arī bibliotēkas budžets.
- Par Smiltenes novada bibliotēkas lietošanas noteikumu apstiprināšanu, 30.03.2022. Apstiprināti Smiltenes novada bibliotēkas un tās apakšstruktūru lietošanas noteikumi.

- Par pieteikumu valsts un pašvaldības vienotā klientu apkalpošanas centra izveidei, 30.03.2022. Deputāti nolemj pieteikt VPVKAC¹ izveidi Grundzāles bibliotēkā (vienlaikus arī Palsmanes un Trapenes pagastu pārvaldēs).
- Par maksas pakalpojumu apstiprināšanu Smiltenes novada Kultūras un tūrisma pārvaldes struktūrvienībās, 29.06.2022. Ar vienu lēmumu apstiprināti iestādes visu struktūrvienību maksas pakalpojumi, tai skaitā bibliotēku. Bibliotēkas maksas pakalpojumos izmaiņu nav, spēkā ar 01.07.2022.
- Par izmaiņām feldšerpunkta un bibliotēkas adresē Smiltenes novada Virešu pagastā, 26.10.2022. Vidagas bibliotēka pārcelta uz bijušās skolas telpām un no 1.novembra tai mainīta adrese – Sikšņu skola, Virešu pagasts, Smiltenes novads.
- Par grozījumiem Smiltenes novada pašvaldības iestādes “Smiltenes novada Kultūras un tūrisma pārvalde” amata vienību sarakstā, 26.10.2022. Ar šo lēmumu no 1.novembra palielināta Blomes bibliotēkas vadītāja amata vienība no 0,5 uz 0,9,
- Par grozījumiem Grundzāles pagasta pārvaldes amata vienību sarakstā, 30.11.2022. Lēmums saistīts ar Grundzāles bibliotēku, kur bibliotēkas vadītājam ir 0.6 slodze, taču nepieciešams pilnas slodzes darbinieks, jo plānots bibliotēkā atvērt VPVKAC. Lai to nodrošinātu, bibliotēkas vadītājam būs jāveic arī pagasta pārvaldes lietveža amata pienākumi. Pagasta pārvaldē ar šo lēmumu samazina lietveža slodzi no 0.5 uz 0.4.
- Par Smiltenes novada pašvaldības Amatu kataloga apstiprināšanu, 28.12.2022. Apstiprinātas izmaiņas arī bibliotēkas amatiem sadaļās – amata saime, mēnešalgu grupa, amata līmenis.

2022.gadam bibliotēku darbā bija izvirzītas trīs prioritātes:

- Sagatavot bibliotēku akreditācijai.
- Darbinieku profesionālās kompetences paaugstināšana mūsdienīgu pakalpojumu izstrādei un sniegšanai (vairāk 4.nodaļā)
- Veicināt sabiedrībā paradumu apmeklēt bibliotēku (vairāk 5., 6., 7., 8.nodaļā).

Akreditācija.

Pārskata periodā notikusi atkārtota akreditācija 12 bibliotēkām Smiltenes novadā: Smiltenes novada bibliotēkai, Apes, Bilskas, Blomes, Brantu, Gaujienas, Grundzāles, Launkalnes, Palsmanes, Trapenes, Variņu un Vidagas bibliotēkām. Visas 12 bibliotēkas ir akreditētas un tām piešķirts vietējas nozīmes bibliotēkas statuss. Akreditācijas procesa un sagatavošanās darbu koordinēšanu veica reģiona galvenā bibliotēka – Valkas novada Centrālā bibliotēka (turpmāk – VNCB). Lai savlaicīgi tiktu sagatavoti ziņojumi un lai būtu laiks tos pārskatīt un precizēt, kopīgi ar VNCB direktori Līgu Teteri un metodiķi Aiju Rudīti tika izstrādāts ziņojumu iesniegšanas grafiks. Bibliotēku akreditācijas ekspertu komisija (Dzintra Dzene un Skaidrīte Daņiļēviča) iepazīnās ar bibliotēku darbu, ar VNCB vērtējumu par telpu un infrastruktūras stāvokli, kā arī veica pārrunas ar bibliotēku

¹ Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs

vadītājiem. Pārrunu noslēgumā ekspertes tikās ar pašvaldības pārstāvjiem - Smiltenes novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieci kultūras un sociālajos jautājumos Astrīdu Harju un Smiltenes novada Kultūras un tūrisma pārvaldes vadītāju Velgu Mālkalni. Sarunās klātesošās bija arī reģiona galvenās bibliotēkas darbinieces - VNCB direktore L.Tetere un metodiķe A.Rudīte. Ekspertu komisija izvērtēja bibliotēku atbilstību akreditācijas nosacījumiem un, pamatojoties uz konstatēto, tika sagatavoti atzinumi, kuri apstiprināti ar Latvijas Bibliotēku padomes 2022.gada 17.augusta sēdes lēmumu. Atzinumos formulētie ieteikumi iedalāmi četros blokos (skat.tabulu “Ieteikumi SNB akreditācijas atzinumos”).

Tabula. Ieteikumi SNB akreditācijas atzinumos

Ieteikuma saturs	Bibliotēka
1.Telpas, inventārs, aprīkojums, ārtelpa, finansējums	
Rast risinājumu bibliotēkas telpu uzlabošanai	Smiltene
Rast risinājuma apgaismojuma uzlabošanai vai uzlabot atsevišķās zonās.	Smiltene Blome Bilska Variņi
Nodrošināt telpu ventilāciju vai kondicionēšanu	Bērnu apkalpošanas nodaļa Gaujiena Trapene
Rast iespēju nomainīt grīdas segumu	Trapene
Apdzīvotā vietā izvietot norādes uz bibliotēku	Smiltene Blome Bilska Branti Variņi
Nepieciešams jauns datorkomplekts lietotājiem vai atjaunot datortehniku lietotājiem	Blome Branti Palsmane Variņi
Nepieciešami jauni grāmatu plaukti	Gaujiena
Rast iespēju palielināt finansējumu grāmatu iegādei	Grundzāle Vidaga Trapene
Palielināt finansējumu bibliotēkas pasākumu organizēšanai	Palsmane Trapene
Rast iespēju bērnu spēļu zonai iegādāties rotaļlietas	Ape
2.Bibliotēku pieejamība	
Rast iespēju palielināt bibliotēkas pieejamību, nodrošinot vadītājam pilnu slodzi vai palielināt darba slodzi	Blome Grundzāle Launkalne Ape Vidaga Trapene

Smiltenes novada bibliotēkas darba pārskats par 2022.gadu

Rast iespēju mainīt darba laiku, dodot iespēju darbā dienā pakalpojumus saņemt arī pēc plkst.17.00	Blome Bilska Branti Launkalne Palsmane Variņi Vidaga Trapene
3.Bibliotēku pakalpojumi	
Aktivizēt autorizācijas datu izsniegšanu	Visas 12 bibliotēkas
Turpināt krājuma kvalitātes uzlabošanu, norakstot neaktuālos izdevumus	Smiltene
Turpināt darbu novadpētniecības dokumentu aprakstu pievienošanā Novadpētniecības datubāzē. Iesaistīties reģiona Novadpētniecības datu bāzes veidošanā	Bilska Gaujiena
Aktivizēt novadpētniecības darbu	Grundzāle Variņi
Aktivizēt mērķtiecīgu darbu ar dažādām iedzīvotāju grupām, lietotāju piesaistē	Grundzāle Variņi
Aktivizēt darbu lietotāju konsultēšanā informācijas tehnoloģiju izmantošanā	Variņi
Jāuzlabo mūžizglītības pakalpojumu piedāvājums	Variņi
Rast iespēju iesaistīties lasīšanas veicināšanas projektos “Grāmatu starts”, “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” u.c.	Launkalne
Aktualizēt darbu ar tiešsaistes datu bāzēm. Izmantot letonikas datu bāzes lietotāju attālināto pieeju.	Blome Branti Variņi
Veikt vietējās kopienas iedzīvotāju interešu un vajadzību izpēti par bibliotēkas darbību, piedāvātajiem pakalpojumiem un pieejamību	Bilska Grundzāle Palsmane Trapene
4.Personāla kompetence	
Vadītājai pilnveidot zināšanas informācijpratībā un bibliotēkārājā darbā	Bilska Vidaga

Atzinumos dota atsauce uz akreditācijas ieteikumu par iepriekšējo periodu izpildi:

Tabula. Iepriekšējā perioda akreditācijas ieteikumu izpilde

Daļēji izpildīts	Ieteikums, kas nav izpildīts
Smiltenes bibliotēka	-Turpinās risinājumu meklējumi bibliotēkas telpu uzlabošanai. - Bērnu apkalpošanas nodaļā nedarbojas ventilācija. - Turpinās darbs pie krājuma kvalitātes uzlabošanas, neaktuālo izdevumu norakstīšanas.
Blomes bibliotēka	Nav rasta iespēja paplašināt bibliotēkas telpas.
Grundzāles bibliotēka	-Aktivizēt novadpētniecības darbu. -Aktivizēt mērķtiecīgu darbu ar dažādām iedzīvotāju grupām.
Variņu bibliotēka	-Bibliotēkas pārcelšana uz ērti pieejamām telpām -Darba laiks nenodrošina iedzīvotāju apmeklēt bibliotēku darbā dienā pēc plkst.17.00.

Gaujienas bibliotēka	-Iesaistīties reģiona novadpētniecības datu bāzes veidošanā. -Rast iespēju pieņemt bibliotekāri darbā uz 0,5 slodzi. 2020.gadā 0,5 slodzes bibliotekāra amats likvidēts. -Nepieciešami jauni grāmatu plaukti abonementā.
Trapenes bibliotēka	-Atjaunot krājumu visās zinātņu nozarēs, valsts valodā un svešvalodās. -Nodrošināt bibliotēkas izveidotās mājas lapas pieejamību. Informācija par bibliotēku ievietota pašvaldības mājas lapas sadaļā "Bibliotēkas"
Ieteikumi izpildīti:	
Bilskas, Brantu, Launkalnes, Palsmanes, Apes, Vidagas bibliotēkās.	

Bibliotēku akreditācijas ziņojumos ir pieejami skaidrojumi, kāpēc attiecīgie iepriekšējā perioda ieteikumi nav izpildīti. Atzinumos definēto ieteikumu izpilde iekļaujama bibliotēku turpmāko piecu gadu darba plānos. Akreditācijas brīdī Variņu un Bilskas bibliotēkās darbinieki bija pieņemti uz vadītāja ilgstošas prombūtnes laiku. Savukārt Vidagas bibliotēkā bija notikusi darbinieku maiņa un vadītāja amatā strādāja vien pāris mēnešus. Personāla mainība, pieredzes trūkums un profesionālā sagatavotība ietekmē gan ziņojuma sagatavošanas un pārrunu kvalitāti, gan arī novērtējumu.

Palsmanes bibliotēka pārskatā minējusi, ka 2022. gads iedzīvotājiem ir bijis emocionāli smags: Krievijas karš Ukrainā, kurš sākās 24.februārī, ekonomiskā krīze. Bibliotēka ir vieta pagastā, kur var saņemt patiesu informāciju. Tika vākti ziedojumi Ukrainas iedzīvotājiem, uzņemtas ģimenes no Ukrainas, kā arī palīdzēts viņiem orientēties pagasta dzīvē.

2 FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Bibliotēku darbību nodrošina pašvaldība piešķirtais finansējums un bibliotēku uzdevums ir racionāli un pārdomāti to izlietot. Smiltenes novada pašvaldības 2022.gada budžetā izdevumi funkcionālajai kategorijai "Atpūta, kultūra, reliģija" sastāda 11.1% no kopējiem plānotiem izdevumiem. Šajā budžeta sadaļā ietilpt arī bibliotēkai paredzētie izdevumi 470374 eiro apmērā.

Tā kā no 01.01.2022. bibliotēkai ir 13 apakšstruktūras (bija astoņas) un budžetā atsevišķi ir izdalīti finanšu līdzekļi tikai atlīdzībai, kurināmajam un izdevumiem par komunālajiem pakalpojumiem un citiem pakalpojumiem, kas saistīti ar pagastu bibliotēku telpu uzturēšanu, finanšu dati nav salīdzināmi ar iepriekšējo gadu. Pārējiem izdevumiem bija vienota tāme.

Tabula. Bibliotēkas izdevumi. Smiltenes bibliotēka

	2020	2021	+/- salīdz.ar iepr.gadu	2022
Izdevumi kopā (EUR)	261444	280 316	+ 7,2 %	238 819
Darbinieku atalgojums (bruto)	130681	134 961	+ 3,3 %	91 256
Krājuma komplektēšana	17139	19581	+ 14 %	10 271

Šajā tabulā par 2020.un 2021.gadu norādītās summas attiecas kopā uz Smiltenes novada bibliotēku un tās astoņām apakšstruktūrām. Ailē “Izdevumi kopā” – visu struktūrvienību izdevumi vienotā tāmē, izņemot iepriekš uzskaitītos izdevumus par pakalpojumiem telpu uzturēšanai. 2022.gada dati – uzrādīti tikai Smiltenes bibliotēkas izdevumi. Ailē “Darbinieku atalgojums” – Smiltenes bibliotēkas darbinieku atalgojums un atalgojums fiziskām personām par pakalpojumiem gan Smiltenes bibliotēkai, gan struktūrvienībām. Ailē “Krājuma komplektēšana” – Smiltenes bibliotēkas krājuma komplektēšanas finansējums. 2022.gada dati nav salīdzināmi ar tabulā uzrādītiem iepriekšējā perioda datiem.

Tabula. Bibliotēkas izdevumi 2022.gadā. Smiltenes novada bibliotēka

Izdevumi kopā (EUR)	440 653
Darbinieku atalgojums (bruto)	218 214
Krājuma komplektēšana	40 117

Šajā tabulā uzrādītie izdevumi attiecas kopā uz Smiltenes novada bibliotēku un tās struktūrvienībām 2022.gadā.

Tabulās “Bibliotēkas izdevumi” ailē “Darbinieku atalgojums” minētā summa ir ieskaitot atalgojumu fiziskām personām uz tiesiskās attiecības regulējošu dokumentu pamata par pakalpojuma, sniegšanu, piemēram bibliotēkas pasākumos, malkas kraušanu šķūnī un citi.

Finansējums kopumā ir pietiekams.

3 MATERIĀLI TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Telpu remontdarbi

Smiltenes bibliotēka

Gads Smiltenes bibliotēkā iesākās ar ugunsgrēku malkas šķūnī un noslēdzās ar plūdiem nomātajās telpās. Taču kopumā gads ir bijis papildīts ar pozitīviem notikumiem.

Ugunsgrēks malkas šķūnī Baznīcas laukumā 13, Smiltene

Pašā gada sākumā Smiltenes bibliotēkas ēkas uzraugs devās uz malkas šķūni, lai ievestu malku bibliotēkas kurināšanai un konstatēja, ka tas ir cietis ugunsgrēkā:

1. bojāts šķūnis – bojāts jumts, apdegušas sijas, uzlauztas durvis, izlauztas šķūņa ārsienas lats,
2. pie šķūņa ārpusē gan pie durvīm, gan šķūņa aizmugurē izkrauta malka no šķūņa;
3. sadegusi, kurināšanai nelietojama malka 6 m³, kas atrodas gan šķūnī, gan izkrauta ārpusē,
4. no ugunsgrēka dzēšanas malka šķūnī ir slapja,
5. sadegusi ķerra,
6. uz malkas grēdas šķūnī atrasta tukša limonādes pudele un tukša aizdedzināšanas šķidruma pudele.

Par šo faktu varēja lasīt arī laikrakstā “Ziemeļlatvija” (07.01.2022.). VUGD² izsniegtā izziņa apliecina, ka ugunsgrēks noticis 4.janvāra vakarā, nevis 5.janvārī kā minēts laikrakstā. Rakstā datums minēts kļūdains.

Deg Smiltenes centrā un Valkas pagastā

Šo trešdien, 5. janvārī, vēlu vakarā ugunsgrēks izcēlās Smiltenes pilsētas centrā.

Pulksten 20.37 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) saņēma izsaukumu uz Baznīcas lau-

kumu (teritoriju aiz bijušā depo).

Tur dega šķūnis ar malku 50 kvadrātmētru platībā no pavisam 300 kvadrātmētru lielās kopējās šķūņa platības.

Notikuma vietā strādāja septiņi Smiltenes, Strenču un Valmieras

ugunsdzēsēji glābēji, bija piesaistītas trīs autocisternas. Pulksten 23.11 ugunsgrēks tika likvidēts, informē Sandra Vējiņa, VUGD Prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas vecākā inspektore.

“Ziemeļlatvija” noskaidroja, ka

dalu malkas izdevās paglābt no sadegšanas, vienīgi tā tagad ir slapja, ugunsdzēsēji glābēji malku iznesa no šķūņa, lai pārliecinātos, ka šķūņa iekšpusē neturpinās degšana.

Savukārt pirmdien, 3. janvārī, pulksten 19.41 VUGD saņēma iz-

saukumu uz Valkas novada Valkas pagastu, kur dega vienstāva saimniecības ēka un divas vieglās automašīnas 96 kvadrātmētru platībā. Pulksten 22.21 ugunsgrēks tika nodzēsts. ☒

— Sandra Pētersone

Malkas šķūnis salabots un sadegusi malka utilizēta par pašvaldības līdzekļiem. Tas izmaksāja 1235 eiro. Sadegusi 6 m³ sausa skaldīta malka, zaudējumi 216 eiro (36 €/m³ krāmēts). Iegādāta bibliotēkai jauna ķerra 65 eiro vērtībā. Smiltenes novada pašvaldības kopējie zaudējumi – 1516 eiro.

Appludināšana Baznīcas laukumā 13, Smiltēnē

Šajā gadā divas reizes sastādīti akti par nomāto bibliotēkas telpu appludināšanas faktu - 14.septembrī un 18.decembrī. Arī oktobrī pēc brīvdienām atgriežoties darbā, personāls konstatēja, ka no griestiem ir tecējis ūdens – mitrs traips griestos, grīda un galds slapji. Septembrī notikuma brīdī devāmies pie augšstāva ģimeļiem un konstatējām, ka gaitenī zem izlietnes grīda ir slapja, tur atradās spainis ar ūdeni. Satiktais ģimeļis nejutās vainīgs un apgalvoja, ka ir mazgāti tikai trauki. Pa konstatēto faktu telefoniski informēts iznomātājs, pārstāvis ieradās notikuma vietā un novērsa cēloni. Savukārt decembrī svētdienas vakarā apkopēja pamanīja, ka Periodikas lasītavas telpā no griestiem burtiski gāžas ūdens. Uz grīdas ūdens satecējis līdz potītēm. Informējam iznomātāju un nekavējoties Baznīcas laukumā 13 ieradās dežurants. Otrajā stāvā bija plīsis ūdensvads. No telpas tika izņemti viss inventārs, tas nav bojāts. Inventārs un žurnāli tika izvietoti bibliotēkas pārējās telpās. 2023.gada pirmajā darba dienā ģimeļis par saviem līdzekļiem veica kosmētisko remontu un varējām iekārtot Periodikas lasītavu kā ierasts. Apmeklētājiem lasītava ir atkal pieejama no 2023.gada 3.janvāra.

Baznīcas laukumā 13 tika uzsākts kosmētiskais remonts personāla telpā, taču netika pabeigts, jo KTP³ strādnieks izbeidza darba tiesiskās attiecības un cits netika pieņemts. Šajā telpā nomainīts apgaismojums no dienasgaismas spuldzēm uz LED paneļiem.

Bērnu apkalpošanas nodaļā atskaites periodā uzmanība tika pievērsta sienu noformējumam – gleznas tika nomainītas pret dekoratīvām sienas uzlīmēm. Gleznas bibliotēkas telpas bija rotājušas jau vairāk kā 10 gadus. Lai gan tās bija bibliotēkai atbilstošas, jo gleznās bija attēloti pasaku tēli, tomēr tās bija savu laiku nokalpojušas un neradīja mūsdienīgu atmosfēru bibliotēkā. Noņemot gleznas, atklājās nelieli vizuāli defekti uz sienām, tādēļ sienas bija jāpārkrāso. Problēmas sagādāja specifiskais oranžais sienas

² Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

³ Kultūras un tūrisma pārvalde

tonis, kuru nevarēja iegādāties precīzi tādu pašu. Palīdzību sniedza Smiltenes Kultūras centra māksliniece, kura, izmantojot dažādus tonerus, uzjauca ļoti līdzīgu krāsu toni. Tika pasūtītas sešas dekoratīvas uzlīmes ar iedvesmojošiem tekstiem un mūsdienīgiem zīmējumiem.

Uzlīmes līmē SIA "ITS Tehnoloģijas" darbinieki

Rezultāts iepriecina ne tikai pašus bibliotēkas darbiniekus, bet arī apmeklētājus. Īpaši uzjautriņoša bērniem šķiet uzlīme ar Minionu, kas uzlīmēta uz sienas pie lietotāju datoriem.

Sienas uzlīmes Bērnu apkalpošanas nodaļā. 2022.

Variņu bibliotēkā 2022.gadā veikta grīdas seguma atjaunošana 100 m² platībā. Grīdas dēļu segums nomainīts pret nodilumizturīgu laminātu ar apakšklāju. Izmaksas 4595 eiro apmērā segtas no bibliotēkas budžeta. Jaunais lamināts ir gaišs un mūsdienīgs. Atjaunotais segums gan atvieglo telpu uzkopšanu, gan uzlabo bibliotēkas vizuālo tēlu. Lai saudzētu grīdas segumu, iegādāti datorkrēslu paklāji 230 eiro vērtībā.

Grīdas seguma nomaiņa Variņu bibliotēkā 2022.gadā. Pa kreisi: pirms. Pa labi: pēc

Grundzāles bibliotēkā sakarā ar to, ka tajā plānots 2023.gada 1.februārī atvērt Grundzāles pagasta VPVKAC, uzsākts kosmētiskais remonts. Remontdarbi tiek veikti par VARAM⁴ piešķirtās valsts budžeta dotācijas līdzekļiem un tos koordinēja Grundzāles pagasta pārvalde.

Gaujienas bibliotēkā atskaites periodā darbību uzsāka Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs (VPVKAC). Šī valsts projekta ietvaros tika veikts telpu apgaismojuma nomaiņa un kosmētiskais remonts sienām, grīdas seguma nomaiņa koplietošanas telpā pie bibliotēkas ieejas, kā arī VPVKAC darbības nodrošināšanai tika iegādāts aprīkojums: krēsli, datorkrēsls, galds, informācijas stends uzgaidāmai telpai, divi datori, multifunkcionālā iekārta melnbaltai izdrukai. Tika uzstādītas divas norādes uz Gaujienas bibliotēku - Gaujienas pagasta centrā un pie auto ceļa krustojuma.

Vidagas bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām.

11.11.2022. Vidagas bibliotēkas telpu atklāšana "Sikšņu skolā". No kreisās: SNB vadītāja Inta Mežule, SNB vadītājas vietniece Liene Krūmiņa, Vidagas bibliotēkas vadītāja Inga Ivanova, Virešu pagasta pārvaldes vadītāja Līga Ozoliņa

⁴ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Smiltenes novada pašvaldībā veiktās izglītības pakalpojumu sniegšanas pārstrukturizācijas rezultātā Virešu pagastā tika likvidēta sākumskola. Līdz ar to Vidagas skolas ēkā palika tikai Grundzāles pamatskolas pirmsskolas izglītības grupas. Pagasta pārvalde veica pašvaldības pakalpojumu sniegšanas vietu pārkārtošanu, pēc iespējas pakalpojumus sakoncentrējot vienā – aprīkojuma un pieejamības ziņā atbilstošākajā ēkā – Sikšņu skolā. Šajās telpās no 2022. gada 1. novembra izvietota arī **Vidagas bibliotēka**. Pirms bibliotēka iekārtojās jaunajās telpās, Virešu pagasta pārvalde tajās veica kosmētisko remontu. Oktobrī bibliotēka ar Virešu pagasta pārvaldes aktīvu atbalstu tika pārvietota uz Sikšņu skolu, iegūstot plašākas, gaišākas, apmeklētājiem pieejamākas telpas 105 m² platībā. Līdz šim bibliotēka atradās vienā ēkā ar feldšerpunktu atstatu no centra, izvietota divos stāvos ar šauru telpu krājumam, kopplatība 94 m². Jaunās telpas svinīgi tika atklātas 11.novembrī ar smilteniešu Viktora un Elitas Tilčiku koncertu. Šajā dienā Virešu pagasta pārvalde sadarbībā ar Virešu kultūras namu un Vidagas bibliotēku aicināja pagasta iedzīvotājus un viesus uz Atvērto durvju dienu Sikšņu skolā ar devīzi “... pastāvēs, kas mainīsies...”, lai iepazītos ar visu pārcelto iestāžu izvietojumu, iekārtojumu, ar piedāvātajiem pakalpojumiem un saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējām. Plānots uz Sikšņu skolu pārvietot arī āra lasītavu, kas ierīkota 2019.gadā pie bibliotēkas tās iepriekšējā atrašanās vietā. Sikšņu skolas pagalmā tai ir nolūkota brīnišķīga vieta.

Iekārtas, aprīkojums.

Tabula. Izlietotais finansējums inventāram 2022.gadā. Smiltenes novada bibliotēka

Bibliotēka	Iegādāts inventārs, eiro
Smiltenes bibliotēka	5 905 €
Apes bibliotēka	44 €
Bilskas bibliotēka	589 €
Birzuļu nodaļa	997 €
Blomes bibliotēka	440 €
Brantu bibliotēka	350 €
Drustu bibliotēka	623 €
Gaujienas bibliotēka	217 €
Grundzāles bibliotēka	355 €
Launkalnes bibliotēka	736 €
Lobērgļu nodaļa	350 €
Palsmanes bibliotēka	210 €
Raunas bibliotēka	625 €
Trapenes bibliotēka	400 €
Variņu bibliotēka	343 €
Vidagas bibliotēka	107 €
Kopā novada bibliotēkās	12 183 €

Novada bibliotēkās inventārs iegādāts kopsummā par 12183 eiro. Tai skaitā

- trīs datori darbiniekiem Smiltenes bibliotēkā;
- trīs krāsu printeri - Brantu un Launkalnes bibliotēkām, Lobērgu nodaļai;
- četri LED monitori lietotāju datoriem Drustu bibliotēkai;
- deviņas WEB kameras;
- četri viedtelefoni – Smiltenes, Grundzāles un Launkalnes bibliotēkām, Birzuļu nodaļai;
- divi elektriskie konvektori Smiltenes un Trapenes bibliotēkām;
- trīs gaisa ventilatori – Smiltenes un Drustu bibliotēkām, Birzuļu nodaļai;
- četri biroja krēsli personālam – Bilskas, Raunas un Trapenes bibliotēkām.

Pakāpeniski notiek personāla darba datoru nomaiņa.

Atskaites gadā iegādāti trīs jauni datori darbiniekiem **Smiltenes bibliotēkā** - Bērnu apkalpošanas nodaļā abām darbiniecēm un darbiniekam abonementā pie apkalpošanas. 2023.gadā plānots iegādāties četrus jaunus datorus un darba datorus nomainīt arī pārējiem Smiltenes bibliotēkas darbiniekiem. Uzziņu lasītavas krājumam iegādāti jauni plastikāta plauktu daļēni, planšete un jauns viedtelefons vadītājam, molberti izstāžu eksponātu izvietošanai, divi CD atskaņotāji izsniegšanai lietotājiem kopā ar audiogrāmatām. Pieaugušo apkalpošanas nodaļā atjaunotas informatīvās norādes. Smiltenes bibliotēkas **Bērnu apkalpošanas nodaļai** gada beigās tika nomainīta informācijas plāksne pie ieejas bibliotēkā. Tagad tā ir noformēta līdzīgi kā Sporta halles informācijas plāksne un izskatās vizuāli pievilcīgi.

Jauni daļēni Uzziņu lasītavā

Pa kreisi: vecā informācijas zīme. Pa labi: jaunā informācijas zīme

2022.gadā iegādāti 25 IGLU sēžampalikņi, uz kuriem bērni var sēdēt pasākumu laikā. Iepriekš bērni sēdēja uz jau labu laiku atpakaļ Smiltenes Mākslas skolas audzēkņu darinātiem spilventiņiem, tie savu laiku bija nokalpojuši.

Bilskas bibliotēkā tika iegādāts dīvāns (labiekārtotas, ērtas lasītāju vietas), korķa tāfele (bibliotēkas informācijas izvietošana, lai informētu apmeklētājus). Birzuļu nodaļā iegādāts galds darbiniekam, lai uzlabotu darba apstākļus, mazinātu darba vides riskus. Telpu uzkopšanai iegādāts putekļsūcējs, kā arī dzeramā ūdens statīvs, lai bērniem nodarbību laikā būtu pieejams ūdens.

Blomes bibliotēkā papildināts bērnu lasītavas inventārs - iegādāti IGLU kluči. Rīkojot pasākumus, IGLU kluči tiek izmantoti nodarbību norisē, kā arī bērni tos izmanto pavadot brīvo laiku bibliotēkā. Inventārā ir iegādāta griestu lampa ar četriem grozāmiem gaismekļiem, lai izgaismotu izstādes eksponātus pie izstāžu sliedes telpas nišā. Akreditācijas atzinumā ir norādīts, ka nepieciešams jauns datorkomplekts lietotājiem, taču konsultējoties ar pašvaldības informācijas tehnoloģiju (IT) nodaļas speciālistu, apsekojot lietotāju datortehniku, IT speciālists secināja, ka neesot nepieciešamība pēc jauna datorkomplekta lietotājiem.

Drustu bibliotēkā mazo lietotāju vajadzībām tika iegādāts paklājiņš – puzzle, kā arī monitori lietotāju datoriem. 2023. gada budžetā plānota darbinieka datora nomaiņa Drustos, kā arī čeku printera iegāde.

Gaujienas bibliotēkā iegādāta aizslēdzama naudas lāde, aptieciņa, A4 papīra griezējs, datora ārējais cietais disks, datora austiņas un Web kamera par kopējo summu 217 eiro. Informēšanai par bibliotēkas atrašanos virzienu - vietu tika uzstādītas norādes uz biblioteku Gaujienas pagasta centrā un pie auto ceļa krustojuma.

Norādes uz Gaujienas bibliotēku Gaujienas pagastā

Launkalnes bibliotēkā iegādāta āra spēle Cirks 2x2m, kā arī printeris krāsainai izdrukai. **Palsmanes bibliotēka**, lai piedāvātu apmeklētājiem saturīgu brīvā laika izmantošanas iespēju, atskaites periodā iegādājās novusu.

Novecojuši nomātie aktīvi

No SIA "Tieto Latvia" tika saņemts apliecinājums, ka Smiltenes novada bibliotēkai piešķirtās lietošanas tiesības bibliotēku informācijas sistēmas (BIS) ALISE programmatūras moduļu lietošanai zaudējuši spēku. Agrāk nomātie aktīvi par BIS ALISE lielās instances moduļu iepriekšējām versijām, kas joprojām ir zembilances uzskaitē, ir norakstāmi. Līdz ar to Smiltenes bibliotēkai tika noņemti no uzskaites pieci novecojušie nomātie aktīvi.

Problēmas un risinājumi materiāli tehniskā stāvokļa jomā.

Ēka, kurā telpas tiek nomātas **Smiltenes bibliotēkas** vajadzībām, celta 1884.gadā un tās tehniskais stāvoklis ar katru gadu kļūst sliktāks. Smiltenes novada pašvaldība 2020. gada sākumā iegādājās nekustamo īpašumu Smiltēnē, Pils ielā 9. Šo īpašumu pie Vidusezera pašvaldība saredz kā potenciālo Smiltenes novada Viedrades kvartālu, ar vārdu "viedrade" domājot kopradi, mūsdienīgu tehnoloģiju izmantošanu un inovāciju radīšanas iespējas. Viedrades kvartālā nākotnē paredzētas vairākas sabiedrībai nozīmīgas funkcijas – bibliotēka, kopienas centra ēka, ēka kopradei, mazajai uzņēmējdarbībai un sabiedriskajai ēdināšanai. 2021. gadā notika darbs pie šī kvartāla attīstības stratēģijas izstrādes. Atskaites periodā pašvaldībā turpinājās darbs pie Viedrades kvartāla ieceres īstenošanas. Tika izsludināts arhitektūras ideju metu konkurss. Izvērtēšanai tika iesniegti 11 attīstības piedāvājumi, no kuriem vērtēšanas komisija izraudzīja trīs, kurus nodot sabiedrības vērtējumam. Pašvaldība aicināja ikvienu izmantot iespēju tikties ar darbu autoriem un uzdot sev interesējošus jautājumus par 1.-3.vietu ieguvušajiem Viedrades kvartāla arhitektoniskajiem risinājumiem un nobalsot par sev tīkamāko darbu. 2023.gadā plānots uzsākt Viedrades kvartāla projektēšanu. Smiltenes novada pašvaldības izpilddirektora vietnieks attīstības jautājumos Mārtiņš Ulāns izteica optimistiskas prognozes, ka bibliotēka uz jaunām telpām varēs pārcelties 2025.-2026.gadā.

Viedrades kvartāla arhitektūras ideju metu konkursā godalgoto vietu ieguvušie darbi

Smiltenes bibliotēkas **Smiltenes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļā** pašvaldības telpās neatrisināts ir jautājums par augsto gaisa temperatūru vasaras karstajā laikā. Budžetā bija paredzēti līdzekļi pārvietojamam kondicionierim, taču atteicāmies no domas to iegādāties. Lietojot šo iekārtu, telpā palielinātos gaisa mitrums, kas nelabvēlīgi

atsauktos uz krājuma saglabāšanu. Gada nogalē uzsākts darbs pie ventilācijas sistēmas sakārtošanas. Ceram, ka šim uzņēmumam izdosies ventilācijas iekārtu savest kārtībā.

Blomes bibliotēkā nepieciešama multifunkcionālās iekārtas tehniskā apkope un remonts, ko plānots veikt 2023.gadā, servisa pakalpojumam arī budžetā ir ielānota nauda.

Drustu bibliotēkā nepieciešams pabeigt plauktu nomaiņu. Arī jauniešu zonā būtu nepieciešams nomainīt grāmatu plauktus. Nepieciešams remonts Gatartas nodaļas telpām, lai nodrošinātu gan vizuālo izskatu, gan uzlabotu mikroklimatu. Nodaļas telpās siltums tiek nodrošināts, izmantojot krāsns apkuri.

Gaujienas bibliotēkā vadītāja novērojusi, ka bieži vien bibliotēkas iekštelpās nevar viedtālruņos izmantot bibliotēkas WiFi un lietotājiem, lai kaut vai uzspiestu viedtālruņos Smart-ID PIN kodu nākas atstāt datora darba staciju un iziet koridorī, lai to izdarītu. Problēmas atrisināšanai ir nepieciešams uzlabot WiFi interneta pieslēgšanās iespējas, darbības zonas uzlabošanu iekštelpās. Lai uzlabotu bezkontakta grāmatu un žurnālu izsniegšanu un saņemšanu ārpus bibliotēkas darba laika un bibliotēkāres prombūtnes laikā, būtu nepieciešams uzstādīt bibliomātu. Darbam nepieciešams tālrunis ar WhatsApp vai Messenger iespējām, lai starp apmeklētāju un bibliotekāri varētu veikt videozvanu sniedzot konsultatīvo pakalpojumu dažādu e-pakalpojumu palīdzībai attālināti, kā arī vizuālai informācijas nosūtīšanai. 2023.gada budžeta pieprasījumā tika iekļauts finansējums viedtālruņa iegādei.

Trapenes bibliotēkas vadītāja uzskata, ka telpās nepieciešams kosmētiskais remonts.

4 PERSONĀLS

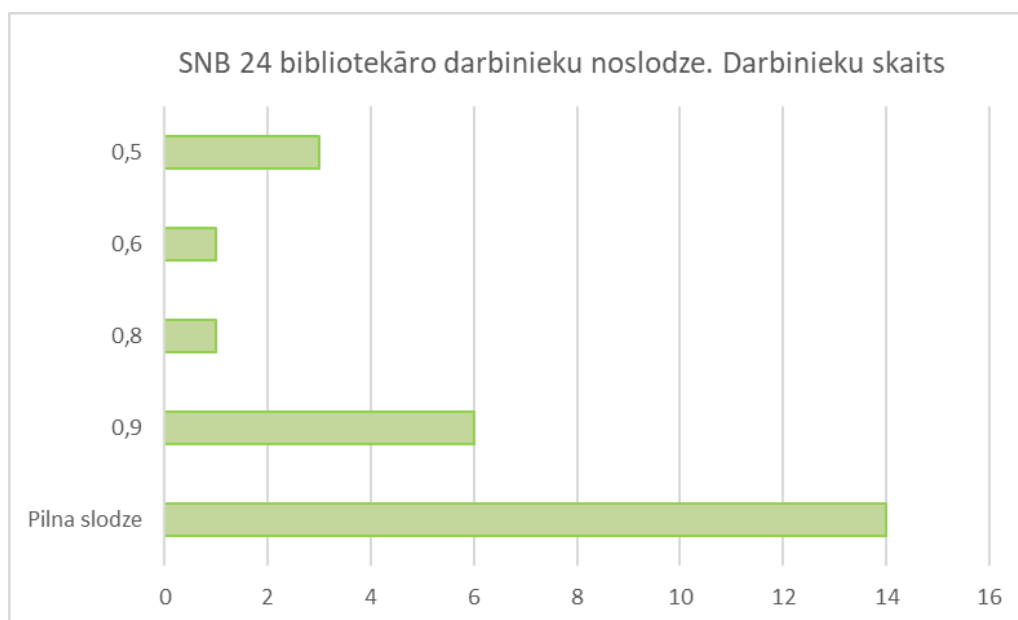
Smiltenes novada bibliotēkā kopā ir 22,3 amata vienības un 25 darbinieki. Tai skaitā viens tehniskais darbinieks. No 24 bibliotekārajiem darbiniekiem viens ir bērna kopšanas atvaļinājumā, strādā aizvietotājs.

Tā kā atskaites periodā sakarā ar ATR⁵ notikušas izmaiņas bibliotēkas struktūrā, tika veikta slodžu izlīdzināšana struktūrvienībās. Turklāt no 1.novembra Blomes bibliotēkā palielināta slodze no 0.5 uz 0.9 slodzi. Līdz ar to bibliotēka Blomes pagastā apmeklētājiem ir atvērta biežāk, kā arī dota iespēja vienā nedēļas darbadienā pakalpojumus saņemt pēc plkst.17.00. Izmaiņas darba laikā tika veiktas arī Gaujienas un Vidagas bibliotēkām, lai būtu apmeklētājiem iespēja pakalpojumus saņemt arī pēc plkst.17.00.

Smiltenes bibliotēkā ir pilnas slodzes tehniskais darbinieks un astoņi pilnas slodzes bibliotekārie darbinieki, no kuriem pieci ar bibliotekāro izglītību. Apes bibliotēkā ir divi darbinieki, abiem 0.9 slodze, vienam bibliotekārā izglītība. Divi darbinieki ir arī Raunas bibliotēkā – vadītājam ir pilna slodze, bibliotekārei 0.9 slodze, abām ir bibliotekārā izglītība. Pilnas slodzes ir arī vadītājiem Bilskas, Drustu, Gaujienas, Palsmanes un Variņu bibliotēkās. Gaujienas bibliotēkā tiek sniegti arī VPVKAC pakalpojumi. Drustu, Gaujienas

⁵ Administratīvi teritoriālā reforma valsts attīstībai un iedzīvotāju labklājības nodrošināšanai 2021.gadā

un Palsmanes bibliotēku vadītājām ir bibliotekārā izglītība. Nepilna – 0.9 slodze ir Vidagas, Blomes, Trapenes bibliotēku vadītājām. Trapenes bibliotēkas darbiniecei ir bibliotekārā izglītība, bet Blomes un Vidagas vadītājas darbu uzsāka šajā gadā bez bibliotekārās izglītības. Launkalnes bibliotēkas vadītājam ir 0.8 slodze, Grundzāles – 0.6 slodze. Ne vienai, ne otrai nav bibliotekārā izglītība. Pusslodzes ir Brantu bibliotēkas vadītājam un Bilskas bibliotēkas Lobērģu un Birzuļu nodaļu bibliotekārēm. Ne Brantu, ne Lobērģu darbiniecei nav bibliotekārās izglītības. Birzuļu nodaļā ir vakance. Tajā darbu veic Bilskas bibliotēkas vadītāja. Gaujienas, Grundzāles un Brantu bibliotēku vadītājas ir papildus nodarbinātas arī citā pašvaldības iestādē. Kopumā lielākajai daļai personāla ir pilna vai gandrīz pilna slodze.

Tabula "Bibliotekāro darbinieku izglītība"

Izglītība	Smiltenes bibliotēka	Kopā SNB
Bibliotekāro darbinieku kopskaits	8	24
no tiem ar bibliotekāro izglītību	5	12
t.sk. maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	1	1
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	2	2
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)		1
t.sk. ar 3. profesionālo kvalifikācijas līmeni/ 4.LKI līmeni	2	8
no tiem ar izglītību citās jomās	3	12
t.sk. ar bakalaura grādu	1	6
t.sk. ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	2	6

Pārskata periodā Gaujienas bibliotēkas vadītāja Inga Apsīte ieguva kvalifikāciju – bibliotekārs, apgūstot Latvijas Nacionālās bibliotēkas profesionālās tālākizglītības 960 stundu programmu “Bibliotēku zinības”.

Kā redzams pēc diagrammām, Smiltenes bibliotēkā paaudžu maiņa ir notikusi – 50% darbinieki ir vecuma grupā 30–39 gadi un tikai viens darbinieks vecuma grupā 60-69 gadi. Savukārt novadā kopumā visvairāk darbinieku – 29% ir vecuma grupā 40-49 gadi, tai seko ar 25% vecuma grupa 60-69 gadi. Divi darbinieki saņem vecuma pensiju, četri ir pirms pensijas vecumā. Priecē, ka novadā ir divi darbinieki (8%) arī vecuma grupā 20-29 gadi.

Pārskata periodā izbeigtas darba tiesiskās attiecības ar septiņiem darbiniekiem.

Janvārī izbeigtas darba tiesiskās attiecības pēc **darba devēja uzteikuma** ar Smiltenes novada bibliotēkas apakšstruktūras Drustu bibliotēkas **Gatartas nodaļas bibliotekāri** Mairu Strazdiņu. M. Strazdiņa tika atstādināta no darba pienākumu veikšanas kopš 15.11.2021., pamatojoties uz likuma “Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likums” 7.3 panta otro daļu, kas nosaka: “Ja darbinieks (amatpersona) nav ieguvis vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, kas nepieciešams darba (amata, dienesta) pienākumu pildīšanai, tas ir pietiekams pamats uzskatīt, ka attiecīgā persona neatbilst veicamajam darbam (amatam)”.

Atsaucoties uz darba devēja paziņojumu par grozījumiem darba līgumā saskaņā ar pašvaldības apstiprināto amata vienību un amatalgu sarakstu, kas stājas spēkā 01.03.2022., **Vidagas bibliotēkas vadītāja** Aira Mūrniece darīja zināmu savu lēmumu - **neturpināt darbu ar piedāvātajiem noteikumiem**. A.Mūrniece no darba atbrīvota 28.februārī, bibliotēkā nostrādājusi nepilnus 10 gadus.

Pēc **darbinieka uzteikuma** izbeigtas darba attiecības ar **Blomes bibliotēkas vadītāju** Kristīni Metuzāli. K.Metuzāle pašvaldībā strādāja divas nepilnas slodzes - bibliotēkā un pagasta pārvaldē. Abas slodzes nebija sasaistītas vienā darba līgumā un darbiniece izlēma palikt darba attiecībās tikai pagasta pārvaldē un uzteica darbu bibliotēkā. Līdzīga situācija bija 2021.gadā Bilskas bibliotēkā. Arī tur darbiniekam pēc funkciju audita tika samazināta bibliotēkā slodze un uzdots veikt nepilnas slodzes darbu pagasta

pārvaldē. Darba pienākumi bija noteikti divos darba līgumos un darbinieks uzteica darbu bibliotēkā, bet turpināja pagasta pārvaldē.

Smiltenes bibliotēkā pēc darbinieka uzteikuma atbrīvots tehniskais darbinieks Anita Lazdiņa. A.Lazdiņa bibliotēkā dažādos amatos nostrādājusi 50 gadus.

Variņu bibliotēkas vadītāja Madara Antēna oktobrī atgriezās darbā no bērna kopšanas atvaļinājuma. Tāpēc darba attiecības izbeidza Ingrīda Kušnere, kura bija pieņemta darbā uz laiku.

Arī **Apes bibliotēkā vecākā bibliotekāre** Ligita Leite atgriezās darbā no bērna kopšanas atvaļinājuma. Situācija bija izveidojusies tāda, ka uz L.Leites prombūtnes laiku bija pieņemtas divas darbinieces – vispirms Līga Solosteja un pēc tam Līga Kleina. Arī L.Solosteja devās bērna kopšanas atvaļinājumā un tad, savukārt, darbā tika pieņemta L.Kleina. Abas izbeigušas darba attiecības līdz ar L.Leites atgriešanos darbā.

A.Lazdiņa Smiltenes bibliotēkā nostrādājusi 50 gadus.

Pārskata periodā darba tiesiskās attiecības uzsākuši trīs darbinieki.

Vidagas bibliotēkas vadītājas amatā darbu uzsāka Inga Ivanova. Bibliotēkā kopš iepriekšējā darbinieka atbrīvošanas bija vakance un bibliotēka no 1.marta līdz 18.aprīlim bija slēgta.

Blomes bibliotēkā par vadītāju sāka strādāt Evita Bormane.

Smiltenes bibliotēkā darbu sāka **tehniskais darbinieks** Mudīte Bukša.

Pateicības.

Pašvaldības sabiedrisko attiecību nodaļa izteica pateicību bibliotēkām un kultūras iestādēm e-pasta vēstulē par pasākumu Ukrainas atbalstam 2.martā: “Paldies visām kultūras iestādēm, kuras izdarīja tik lielu darbu divās dienās noorganizējot pasākumus un pulcējot cilvēkus Ukrainas atbalstam visā novadā. Tūlīt pēc pasākuma dzirdēju labus vārdus no vadības, pateicību balsīs par šādu pasākumu, kurā visi varam būt vienoti. Šo atbalsta sajūtu Pašvaldību savienība no mums visiem nodos arī Ukrainas vēstniecībai Latvijā. Jau teicu paldies, bet teikšu otrreiz bibliotēkām, kas klusi veic smago darbu iedzīvotāju informēšanā, mierināšanā un atbalstā”. Sabiedrisko attiecību speciāliste piedalījās 2.martā bibliotēku darbinieku tiešsaistes sapulcē, kurā arī izteica pateicību bibliotēkas personālam par atbalstu iedzīvotājiem Ukrainas kara laikā.

Tautas lietišķās mākslas studija “Smiltene” savā 75 gadu jubilejā 29.novembrī pateicās **Smiltenes novada bibliotēkai** par atbalstu. Bērnu nometne “Velniņi” interešu izglītības programmā “Robotika un prāta spēles” augustā apmeklēja Smiltenes bibliotēkā izstādes, iepazinās ar bibliotēku un bija pateicīgi par šādu iespēju.

Smiltenes novada bibliotēkas vadītāja gada noslēguma seminārā izteica pateicību **katram darbiniekam** par pašaieliedzīgu darbu un lasītprieka veicināšanu. Kā arī pateicās par atbalsta sniegšanu iedzīvotājiem un ieguldījumu kopienas stiprināšanā un izglītošanā.

Palsmanes bibliotēkas vadītāja saņēmusi pateicību no Palsmanes pirmskolas izglītības iestādes un Palsmanes pamatskolas par sadarbību.

Finansējums personāla attīstībai.

Darbinieku profesionālās kompetences paaugstināšana mūsdienīgu pakalpojumu izstrādei un sniegšanai bija viena no 2022.gadam izvirzītajām SNB prioritātēm. Finansējums mācību pakalpojumiem piešķirts pieprasītajā apjomā un tas bija pietiekošs. Tas Smiltenes novada bibliotēkas 24 bibliotekāro darbinieku profesionālās pilnveides pasākumu apmeklēšanai bija par 60,33 % vairāk kā 2021.gadā. Šī pozīcija gan īsti nav salīdzināma ar iepriekšējo gadu, jo bibliotēkas struktūra un darbinieku skaits ir mainījies. Vidēji katram darbiniekam piešķirtā summa 135 eiro. Kopā atskaites periodā mācību pakalpojumiem izlietoti 1691 eiro, vien 50% no budžetā paredzētās summas.

Plānojot budžetu, katrs darbinieks sastādīja savu profesionālās pilnveides plānu un pieteica budžetam finansējumu semināru apmeklēšanai, kas arī tika apstiprināts. Jāatzīst, ka gada laikā darbinieki ir izmantojuši pārsvarā Smiltenes novada bibliotēkas, Valkas novada Centrālās bibliotēkas un pašvaldības organizētās mācības, taču bija kūtri apmeklēt seminārus atbilstoši plānotajām tēmām, kaut arī profesionālā pilnveide bija izvirzīta kā prioritāte un finansējums budžetā pietiekošs. Lielākā daļa darbinieku pašās gada beigās ļoti aktīvi sāka apmeklēt seminārus, jo izskanēja informācija par jauno atlīdzības sistēmu pašvaldībā, kurā atalgojumā tiks iestrādāts kritērijs par apmeklēto profesionālās pilnveides kursu stundām. Tomēr Apes, Trapenes un Gaujienas bibliotēku vadītājas nav apmeklējušas

nevienu no budžeta apmaksātu semināru, kaut arī plānots bija. Savukārt, Raunas bibliotēka no plānotajiem 209 eiro, izlietojusi vien 40 eiro.

Atskaites periodā tika organizēti divi pieredzes apmaiņas braucieni. To transporta izmaksas tika segtas no bibliotēkas budžeta 528 eiro apmērā. No budžeta tika segtas arī ārvalstu komandējumu izmaksas diviem darbiniekiem 330 eiro apmērā. Pielikumā 13.3. Drustu bibliotēkas vadītākas atziņas no pieredzes apmaiņas braucieniem.

Pašvaldības transports izmantots darbinieku nokļūšanai uz semināru Valkā no Smiltenes, no Apes un Drustiem uz semināriem Smiltē, no Smiltenes uz konferenci Cēsīs, kā arī divas reizes braucot uz LNB⁶ pēc grāmatām 244 eiro apmērā.

Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi.

Lielākoties apmācības tika apmeklētas attālināti, kas ļauj ietaupīt gan darbinieka laiku, ko pavadītu ceļā uz apmācībām, gan transporta izdevumus. Kopā darbinieki apmeklēja 81 dažādu profesionālās pilnveides pasākumu gan klātienē, gan attālināti.

Smiltenes novada pašvaldības personāla speciālisti septembra mēnesī bija izsludinājuši par mācību mēnesi, kura laikā pašvaldības darbiniekiem piedāvāja četrus tiešsaistes seminārus. Tajos piedalījās arī daži bibliotēkas darbinieki:

- Iekšējā komunikācija, komunikācija sociālos tīklos, e-pastos, darbinieka tēls un pašvaldības reputācija (4 darbinieki)
- Par personas datu aizsardzību, datu apstrādes pamatprincipiem, normatīvo aktu prasībām, pārkāpumiem, aktualitātēm (3 darbinieki)
- Stress ir, bija un būs – ko darīt (3 darbinieki)
- Smiltenes novada zīmols (2 darbinieki)

Viens darbinieks piedalījās **Smiltenes novada muzeja** organizētajā lekcijā “Smiltenes izloksnes un apvidvārdi”. **Kultūras un tūrisma pārvalde** novada kultūras darbiniekiem organizēja seminārus ”Konstruktīva komunikācija. Kā sarunāties, saprasties un sadarboties” (klātienē) un “Iespēja darīt OMAJĒPSEIEN (NEIESPĒJAMO) ir dota katram - par radošām pieejām un iespēju izmantošanu kultūrvietu attīstībai un kopienu radošuma potenciāla realizācijai” (klātienē). Tajos piedalījās vairāki bibliotēkas darbinieki. Personāls apmeklēja arī **Valkas novada Centrālās bibliotēkas** organizētos seminārus:

- 2021. gada rezultāti reģiona publiskajās bibliotēkās, tiešsaistē;
- A.Upīša rokrakstu un daiļrades materiālu izpēte sistematizēšana un popularizēšana, tiešsaistē;
- Grafoloģijas nozīme un pamatiemaņas rokrakstu analizē, klātienē.

⁶ Latvijas Nacionālā bibliotēka

22.09.2022. Grafoloģijas seminārs Valkā.

1.rinda – Līgu rinda: Līga Kondratjeva, Līga Rozīte, Līga Tetere, Līga Seržante (SNB), Līga Pandalone

Profesionālai pilnveidei darbinieki ir izmantojuši gan biedrību, gan Nacionālās bibliotēkas, gan mācību centru un dažādu citu organizāciju piedāvātās iespējas. Liela daļa no apmeklētajiem pasākumiem ir bijuši bezmaksas tiešsaistes semināri vai lekcijas.

Tabula "Pārējie SNB personāla apmeklētie citu iestāžu un organizāciju rīkoti profesionālās pilnveides pasākumi"

N.p.k.	Laiks	Vieta	Organizētājs	Tēma	Skaits	Stundas
1.	18.01.	Tiešsaiste	LNB	"Lasi! Atbalsti! Iesaisties!" BJV žūrija 11 + un 15+ vecumgrupām	2	2
2.	19.01.,02.02	Tiešsaiste	RISEBA	Dari digitāli	1	16
3.	27.01.	Tiešsaiste	Sociālo tīklu biznesa studija	Canva, Instagram apmācības	1	2.2
4.	26.01.	Tiešsaiste	LNB	Virtuālā trešdiena	3	1
5.	11.02.	Tiešsaiste	MC Drošība	Personas datu apstrāde darba tiesisko attiecību jomā	1	2.5
6.	Febr.-Jūl.	Tiešsaiste	LU OPEN minded	Izcils prezentāciju dizains – triki un padomi	1	14
7.	17.02./03.03	Tiešsaiste	RISEBA	Dari digitāli	1	16
8.	17.02./02.06	Tiešsaiste	Ventspils Reģionālais mācību centrs	Profesionālā drukāšana	1	64
9.	18.02.	Tiešsaiste	iepirkumi.lv	Kompetenču intervijas personāla atlasē	1	4
10.	22.02.	Tiešsaiste	Rīga TechGirls	Cilvēcīgi par tehnoloģijā	1	42

Smiltenes novada bibliotēkas darba pārskats par 2022.gadu

11.	23.02.	Tiešsaiste	LNB	Virtuālā trešdiena - Vienotie klientu apkalpošanas centri	1	1
12.	23.02.	Tiešsaiste	EPALE	Projektu nozīme pieaugušo izglītībā	1	3
13.	02.03.	Tiešsaiste	JSPA	Digitālo rīku izmantošana darbā ar jaunatni	1	1,5
14.	03.03.	Tiešsaiste	RISEBA	Dari digitāli. Praktiskais darbs	1	8h
15.	04.03.	Tiešsaiste	LIKTA	Digitālās nedēļas 2022 sadarbības partneru seminārs	1	2
16.	15.03.	Tiešsaiste	LBIA	Kā bibliotekārs var palīdzēt pusaudzīm apgūt zināšanas	2	4
17.	22.03.	Tiešsaiste	LNB BAC KM	Drošība, medijpratība un emocionālā inteliģence krīzes situācijās	4	5
18.	23.03.	Tiešsaiste	LIKTA	Digitālo pakalpojumu neredzamā puse	1	1
19.	24.03.	Tiešsaiste	VDC	Dezinformācija Latvijā: jaunākās tendences informācijas izvērtēšanā	1	1,5
20.	24.03.	Tiešsaiste	CERT.LV	"Esi drošs"	1	1
21.	25.03.	Tiešsaiste	Addiction, SIA	Radošums, konference	1	
22.	29.03.	Tiešsaiste	BUTS	Projektu vadība	1	160
23.	30.03.	Tiešsaiste	LNB	Virtuālā trešdiena-bibliotēku datu veidošanai, uzturēšanai un attīstībai	3	1
24.	05.04.	Tiešsaiste	LNB	Darbnīca "Kā sadzirdēt savu auditoriju?"	1	6.5
25.	26.04.	Tiešsaiste	LNB	Periodika un novadpētniecība	1	4
26.	27.04.,28.04.	Tiešsaiste	LNB	Latvijas bibliotēku festivāls	9	7
27.	11.05-12.05.	Tiešsaiste	Tieto Latvia	Katalogizācija un komplektēšana	2	10
28.	12.05.	Tiešsaiste	PAC Agenda	Pozitīvs psiholoģiskais klimats un saliedēta darba komanda	1	2
29.	13.05.	Tiešsaiste	Tieto Latvia	Informācijas meklēšana un cirkulācija	1	5
30.	17.05.	Tiešsaiste	LNB	Kopienai atvērta, labiekārtota un pieejama bibliotēka	4	4
31.	25.05.	Tiešsaiste	LIKTA	"Digitālā Dekāde - Eiropas un Latvijas Digitālo prasmju resursi"	1	1
32.	27.05.	Tiešsaiste	Latvijas Kultūras koledža	Atvērtās lekcijas bibliotēku darbiniekiem	2	3
33.	09.08.	Tiešsaiste	VARAM	Digitālo aģentu tālmācības programma	1	3
34.	16.08.	Tiešsaiste	LNB	Bibliotēkas krājums- komplektēšanas politika un pārvaldība	1	8
35.	07.09.	Tiešsaiste	Desing On Akadēmija	Tekstu ievades meistarklase	2	4
36.	16.09.	Tiešsaiste	LNB	Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram	2	4
37.	19.09.	Rīga	Ārlietu ministrija	Eiropas Savienības informācijas sniedzēju forums	1	4
38.	21.09.	Alūksne	Alūksnes NVO atbalsta centrs	Koučinga pieeja organizācijas darbā	1	3
39.	28.09.	Tiešsaiste	ZZ Dats	ZZ Dats moduļu apmācības	2	2.5
40.	03.10.	Sīgulta	LNB	Novadpētniecības konference	2	8
41.	07.10.	Cēsis	Cēsu Centrālā bibliotēka	Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 20. konference	10	8

Smiltenes novada bibliotēkas darba pārskats par 2022.gadu

42.	07.10.	Tiešsaiste	LNB	Aktualitātes bibliotēku nozares saskarozaru tehnoloģijā	1	3
43.	10.10.	Tiešsaiste	BUTS	Personāllietas un personāla vadība	1	32
44.	17.10.	Rīga	LNB	Medijpratības meistarību programma	1	3
45.	26.10.	Alūksne	Alūksnes NVO atbalsta centrs	Veseluma Māksla darbā ar jauniešiem	1	
46.	27.10.	Tiešsaiste	LNB	Dāvinājumi bibliotēkas krājumā	3	4
47.	26/27.10	Tiešsaiste	Tieto Latvija	Alise- Kataloģizācija un komplektēšana	2	16
48.	27.10.	Tiešsaiste	LNB	"Sākumpunkts medijpratībai – materiāli un metodes darbam ar bērniem un jauniešiem"	1	2.5
49.	28.10.	Tiešsaiste	Tieto Latvija	Alise- Kataloģizācija un komplektēšana	2	8
50.	01.11.	Tiešsaiste	Tieto Latvija	Padziļinātais kurss - Komplektēšana	1	6
51.	04.11.	Tiešsaiste	Tieto Latvija	Padziļinātais kurss Cirkulācijā	1	6
52.	15.11.	Tiešsaiste	LNB	Personīgās darba vides organizēšana	1	3
53.	16.11. 22.11.	Tiešsaiste	LNKC	Emocionālās labbūtības veicināšana pārmaiņu laikā	1	4
54.	17.11.	Tiešsaiste	RISEBA	Dari digitāli	1	8
55.	17.11.	Rīga	LNB	Interaktīvās nodarbības bērnu un jauniešu bibliotēkās	2	6
56.	27.10 / 3.11 / 10.11	Tiešsaiste	PAC Agenda	Personāla vadība. Veikli un atbilstoši situācijai	1	11
57.	22.11.	Tiešsaiste	EGO Centrs	Uzbur Ziemassvētkus sevī un citos	2	5
58.	22.11./29.11 06.12	Tiešsaiste	PAC Agenda	Semināru cikls- Pozitīvu ieradumu ieviešana darbā un individuāli	2	9
59.	24.11.	Tiešsaiste	LCZB	Kā klājas Voldemāra Caunes balvas laureātiem	2	2
60.	25.11.	Tiešsaiste	LPMC	Medijpratība sociālajos medijos	1	4
61.	29.11.	Tiešsaiste	LNB	Medijpratības meistarību programma. Seminārs "Metožu daudzveidība medijpratības apgūvē".	1	4
62.	30.11.	Tiešsaiste	ERDA	Vadība vs līderība: Kuras prasmes nepieciešamas mūsdienu vadītājiem	1	1
63.	30.11.	Tiešsaiste	iepirkumi.lv	Amata apraksti, to loma un nozīme personāla vadībā un darba tiesisko attiecību vadībā. Darba snieguma vadība un novērtēšana	1	4
64.	08.12.	Rīga	LNB	Lauzt robežas-meklēt identitātes	1	5
65.	14.12.	Tiešsaiste	Biedrība "Sadarbības platformas"	Emocionālās inteligences loma mūsdienās	1	3

Smiltenes novada bibliotēku darbinieku apmācībās dzirdētais un uzzinātais.

Informācija apkopota no darbinieku sniegtās atgriezeniskās saites.

Medijpratības tendences 2022.gadā, profesionālās literatūras apskats, medijpratības meistarklase "Metodes un pieejas". Uzzināju par šī gada medijpratības tendencēm, plašu sarakstu ar profesionālo literatūru bibliotekāriem par medijpratību un ar to saistītām tēmām, kā arī lieliskiem padomiem meistarklašu rīkošanā dažnedažādām vecuma grupām.

Bibliotēkas krājums - komplektēšanas politika un pārvaldība. Kā iesācējam bibliotēkas darbības jomā, bija noderīgi. Pielietoju ikdienā, cenšosursos iegūtās zināšanas pielietot praksē.

Kompetenču intervijas personāla atlasē. PRASME ir šaurāk kā KOMPETENCE, uzzināju kāda ir šī atšķirība. Kādus jautājumus uzdot un kādus neuzdot intervijās. Intervija - strukturēta un orientēta uz uzvedības analīzi.

Lekcija "Konstruktīva komunikācija". Ieguvu zināšanas, ar ko konstruktīva komunikācija atšķiras no citiem komunikācijas veidiem, un kas ir tas, kas dažkārt un mums liedz būt konstruktīviem komunikācijā ar citiem.

Tekstu izveides noslēpumi. Apmeklējot apmācības ieguvu labāku izpratni, kā sociālajā vietnē un uz afišām izveidot tekstu. Tika iegūtas zināšanas laba teksta izveides pamatprincipos.

Kā bibliotekārs var palīdzēt pusaudzīm apgūt zināšanas. Uzzināju par attiecību veidošanu bibliotekāram ar apmeklētājiem - pusaudžiem, par pusaudžu izglītošanu bibliotekārājā nozarē.

Semināru cikls - Pozitīvu ieradumu ieviešana darbā un individuāli. Izpratu procesus, kas notiek organismā, kad ir izdegšana un stress. Izdegšanas pazīmes.

A. Upīša rokrakstu un daiļrades materiālu izpēte sistematizēšana un popularizēšana. Klausījos ar patiesu interesi. Negaidīju tik saistošu, vienkārši saprotamu un ar interesantiem muzeja materiāliem ilustrētu stāstījumu. Nav noslēpums, ka A. Upīša darbi bibliotēkās nav pieprasīto grāmatu sarakstā. Lektors atgādināja, ka tām ir vērtība latviešu rakstniecībā. Esmu gandarīta, ka lektora un manas domas sakrīt jautājumā par to, kurām rakstnieka grāmatām tomēr vajadzētu atrasties mūsdienu bibliotēku plauktos.

BUTS - "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide. Projektu vadība". Šis mācības notiek 9 mēnešus, katru nedēļu. Esmu iemācījusies uzrakstīt projekta pieteikumu, saprotu, kā noformulēt projekta mērķi, aktivitātes, salikt budžetu, laika grafiku, uzrakstīt projekta plānotās realizācijas iespējas (vairāk par šīm mācībām pielikumā nr.13.2.).

Atskaites periodā Smiltenes novada pašvaldības amatu funkciju un pārvaldības audita ietvaros bibliotēkas personālam divas nedēļas bija jāveic sava darba laika precīza uzskaitē, katru dienu aizpildot individualizētu, katram amatam auditoru izveidotu, darba laika uzskaites veidlapu. Auditu pabeigt un sagatavot tā ziņojumu plānots 2023.gadā.

Problēmas personāla jomā.

- Apvienojot amatus dažādās nozarēs (piemēram: bibliotekārs-lietvedis), darbinieks nespēj pilnvērtīgi veikt abus darbus. Bieži vien izvēlās pamest vienu no amatiem un visbiežāk tā ir bibliotēka.
- Problemātiski dēļ nepilnām slodzēm ir noorganizēt seminārus vai sapulces tā, lai personāls tajās varētu piedalīties savā darba laikā.

- Pēc novadu apvienošanās bija jārisina vairākas problēmas. Viena no problēmām bija mobilitāte. Piemēram, darbinieku nokļūšana uz semināriem Smiltēnē no attālākajām novada vietām. Ne vienmēr ir iespēja izmantot sabiedrisko transportu. Dokumentu aprīte bija vēl viena problēma, kas tika risināta gada laikā.

5 PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

5.1 Galvenie rādītāji

Tabula .Bibliotēkas pamatrādītāji 2022. Smiltenes novada bibliotēka

Rādītāji / skaits	2022
Lietotāju skaits	4 800
<i>t. sk. bērni</i>	1 482
Bibliotēkas apmeklējums	64 406
<i>t. sk. bērni</i>	16 619
Virtuālais apmeklējums	17 407
Izsniegums kopā	100 504
<i>t. sk. grāmatas</i>	56 406
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	42 378
<i>t. sk. bērniem</i>	12 903
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita Smiltēnē un Smiltenes pagastā	26%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	
Iedzīvotāju skaits Smiltenes novadā uz 01.07.	18 743 ⁷

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji" Smiltenes bibliotēka

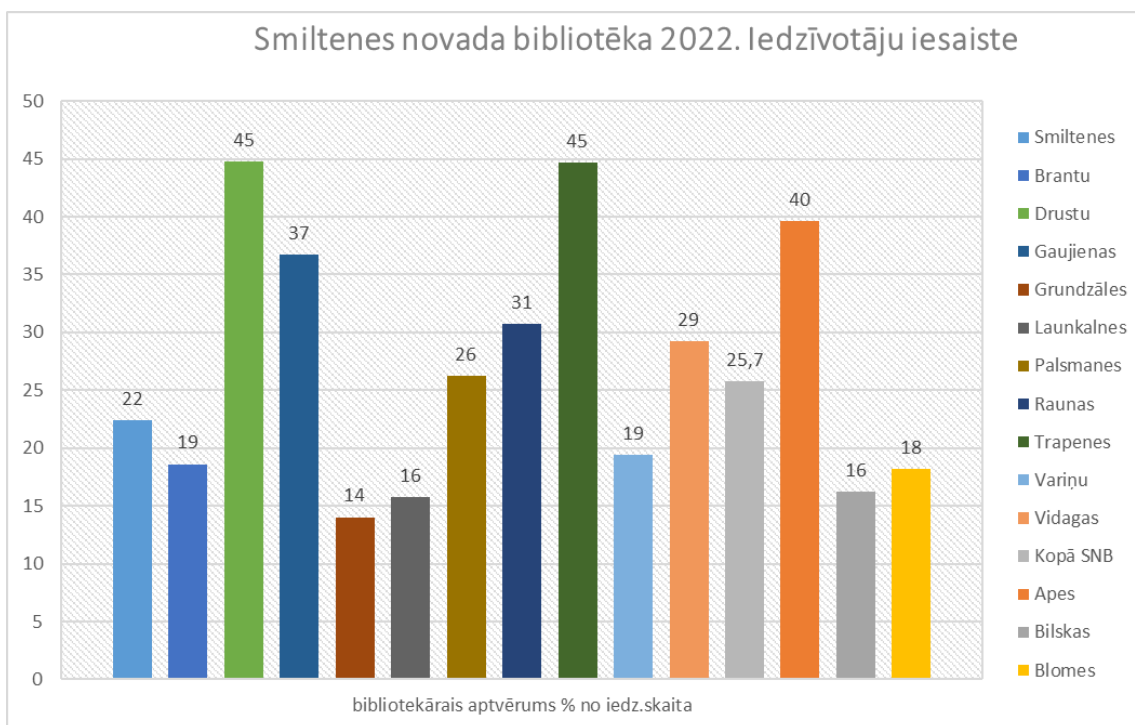
	2020	2021	% salīdzinot ar iepr. gadu	2022	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	1378	1237	-10 %	1417	+15 %
<i>t. sk. bērni</i>	448	382	-14 %	448	+17 %
Bibliotēkas apmeklējums	18336	15522	-15 %	18088	+17 %
<i>t. sk. bērni</i>	5953	4692	-21 %	5456	+16 %
Virtuālais apmeklējums	18432	19076	+3,5 %	17382	-9 %
Izsniegums kopā	31042	27144	-12,6 %	28145	+4 %
<i>t. sk. grāmatas</i>	22068	21047	-4,6 %	21229	+1 %
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	8315	5655	-32 %	5675	+0,4 %
<i>t. sk. bērniem</i>	6904	6733	-2,5 %	7169	+7 %
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita Smiltēnē un Smiltenes pagastā	22%	19%	-13,6 %	22%	+16 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>					
Iedzīvotāju skaits Smiltene un Smiltenes pagasts uz 01.07.	6353	6355	0 %	6323⁸	-0,5 %

⁷ [Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 01.07.2022.](#)

⁸ [Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 01.07.2022.](#)

Pēc covid-19 pandēmijas ierobežojumu gadiem beidzot ir vērojams bibliotēkas galveno rādītāju pieaugums. Statistikas dati liecina, ka atskaites periodā lietotāju skaits salīdzinot ar 2021.gadu pieaudzis gan Smiltenes bibliotēkā (+15%), gan novadā kopumā (+11%), gan atsevišķi arī lielākajā daļā bibliotēku (Tabula “Lietotāju skaits” un stabiņu diagramma “Lietotāju skaits SNB”). Līdz ar to pieaudzis novada iedzīvotāju skaits, kuri apmeklē bibliotēkas. Reģistrētu lietotāju kopskaits 2022.gadā, kuri pārskata periodā apmeklēja bibliotēku vai izmantoja bibliotēkas infrastruktūru, ir 26% no novada iedzīvotāju skaita. 2021.gadā novadā tie bija 23%⁹, bet vidēji Latvijā 35% no kopējā valsts iedzīvotāju skaita. Aprēķinot 2022.gada bibliotekāro aptvērumu, izmantoti Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk - PMLP) Fizisko personu reģistra statistika uz 01.07.2022. Kā redzams zemāk diagrammā “Smiltenes novada bibliotēka 2022. Iedzīvotāju iesaiste”, virs 2021.gada vidējā rādītāja valstī (35%) bibliotekārais aptvērums sasniegts Drustu (45%), Trapenes (45%), Apes (40%), Gaujienas (37%) bibliotēkās.

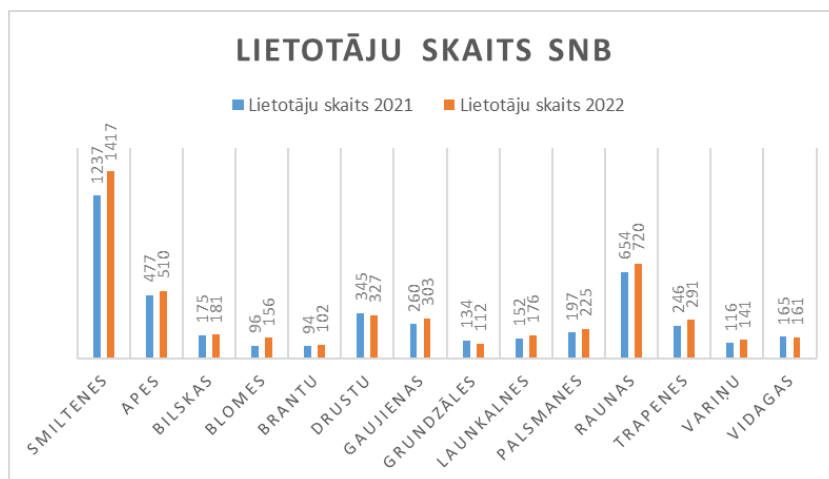
Blomes bibliotēkas galvenie apmeklētāji un lietotāji ir bērni un jaunieši. Bērni šeit pavada savu brīvo laiku, mācoties, spēlējot dažādas galda spēles, lasot grāmatas un žurnālus, kā arī pavadot laiku pie datoriem. Bieži vien, mācību stundās, Blomes pamatskola izmanto bibliotēkas krājumu, lielāks pieprasījums ir pēc folkloras un dzejas grāmatām. Pieaugušie lasītāji izmanto iespēju iepazīties ar jaunāko abonēto periodiku, kā arī ar bibliotēkas krājumā iegādāto jaunāko daiļliteratūru.

⁹ Dati % aprēķināšanai iegūti no bijušo Smiltenes, Apes un Raunas novadu bibliotēku 2021.gada statistikas pārskatiem

Tabula "Lietotāju skaits"

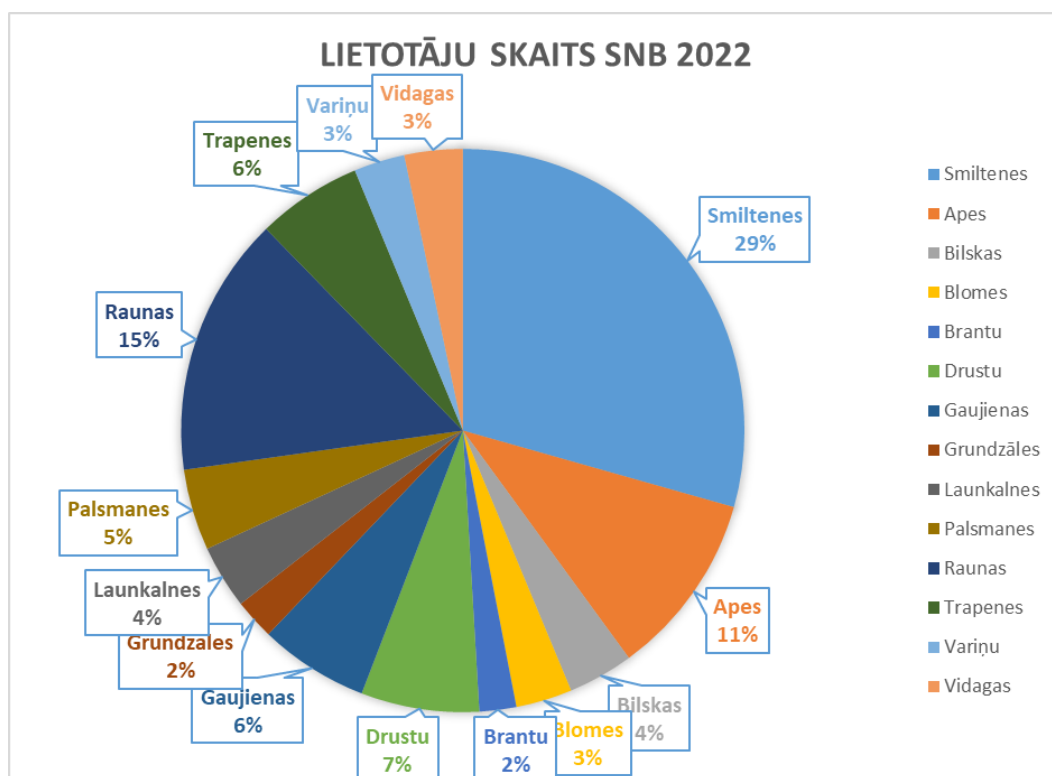
Bibliotēka		2021	2022	+/-
1	Smiltenes	1237	1417	180
2	Apes	477	510	33
3	Bilskas	175	181	6
4	Blomes	96	156	60
5	Brantu	94	102	8
6	Drustu	345	327	-18
7	Gaujienas	260	303	43
8	Grundzāles	134	112	-22
9	Launkalnes	152	176	24
10	Palsmanes	197	225	28
11	Raunas	654	720	66
12	Trāpenes	246	291	45
13	Variņu	116	141	25
14	Vidagas	165	161	-4
Kopā SNB		4348	4822	474

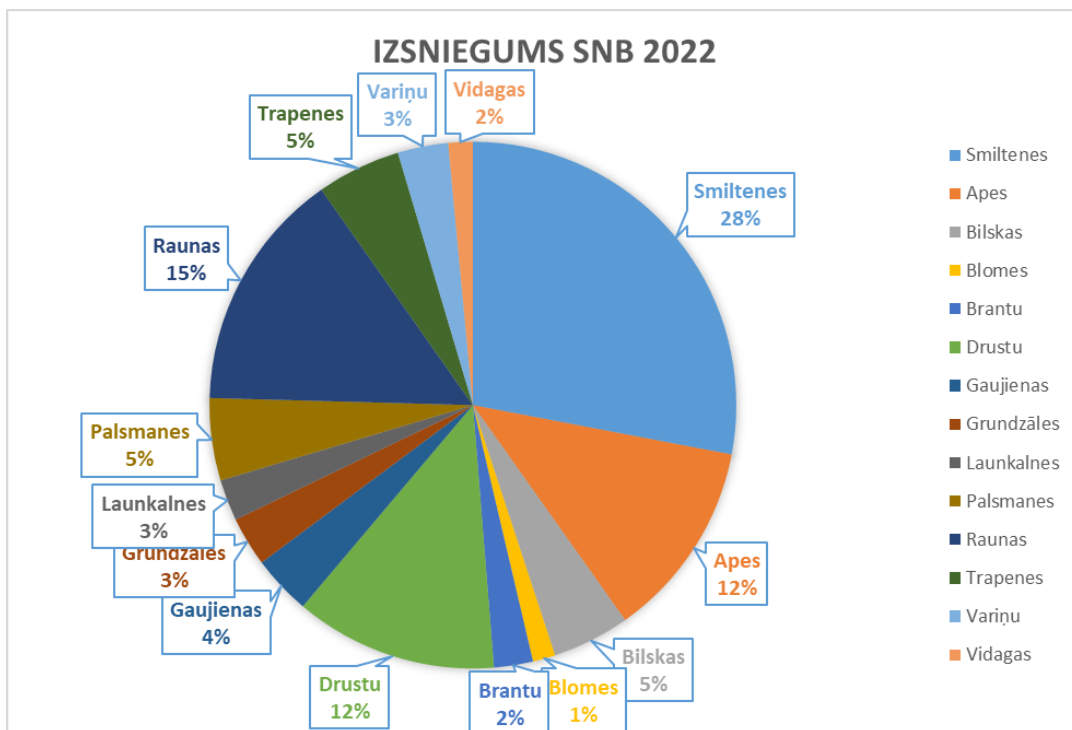

Grundzāles bibliotēkas lietotāju un fizisko apmeklējumu skaits 2022.gadā ir samazinājies, bet ir pieaudzis izsniegumu skaits, jo lietotāji vienā apmeklējuma reizē ņēma lielāku skaitu grāmatu vai seriālizdevumu. Arī **Drustu bibliotēkas** lietotāju skaits un apmeklējumi turpina samazināties. Iespējams, rādītāju lejupslīde izskaidrojama arī ar to, ka februārī tika mainīts darba laiks un samazinājās Drustu bibliotēkas pieejamība sakarā ar to, ka divas reizes nedēļā vadītāja pakalpojumu sniedz Gatartas nodaļā. Kopš darba attiecības izbeidza Gatartas nodaļas bibliotekāre, Drustu bibliotēkā ir viens darbinieks, kurš nodrošina pakalpojumu gan Drustos, gan Gatartā. Par 60 lietotājiem jeb 63% lietotāju skaits pieaudzis **Blomes bibliotēkā**, kopā 156 reģistrēti lietotāji jeb 3% no kopējā novada bibliotēku lietotāju skaita. Blomes bibliotēkas vadītāja atzīst, ka lietotāju skaits un apmeklējums ir pieaudzis gan saistībā ar valsts līmenī covid-19 ierobežojumu atcelšanu - lietotāji brīvi var apmeklēt bibliotēku, gan piedalīties dažādās radošajās meistarklasēs un radošajās darbnīcās, gan arī no novembra palielināta darba slodze vadītājam no 0,5-0,9. Līdz ar slodzes palielināšanu ir mainījies bibliotēkas darba laiks, bibliotēka biežāk atvērta apmeklētājiem. Arī Blomes pamatskolas skolēni sarunās ar bibliotēkas vadītāju atzīst, ka daudz jaukāk pavadīt brīvo laiku pēc stundām ir bibliotēkā, nekā sēdēt skolas gaitenēs. Bilskas bibliotēkas apmeklējums 2022. gadā salīdzinot ar 2021. gadu ir palielinājies par 76,86 %, ko ietekmējis ir tieši bērnu un jauniešu apmeklējums, 2022. gadā aktīvi tika strādāts tieši pie bērniem un jauniešiem, līdz ar to arī bērnu apmeklējums 2022. gadā salīdzinot ar 2021. gadu ir audzis par 181,85 %, kas ir liels kāpums salīdzinot ar diviem iepriekšējiem gadiem. Kā arī bibliotēkās varēja saņemt informāciju par energoresursu

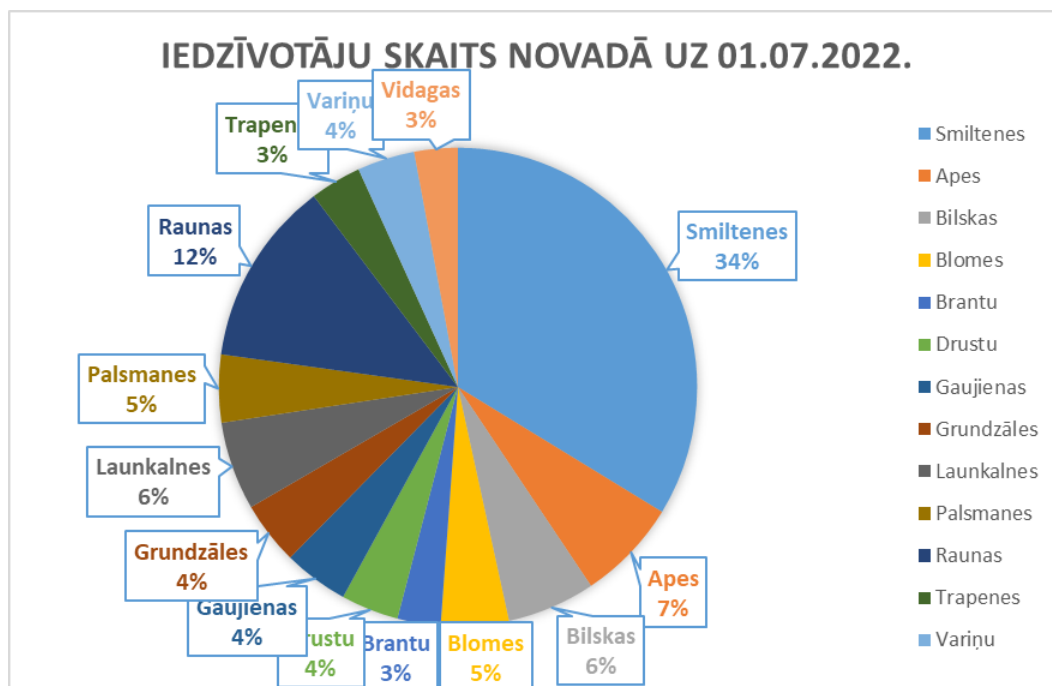
atbalsta pieteikšanu un aizpildīt iesniegumu pabalsta piešķiršanai, kas arī ir palielinājis bibliotēkas apmeklējumu.

Sektoru diagrammā “Lietotāju skaits SNB 2022” redzams kopējā novada bibliotēku reģistrētu lietotāju skaita (4822 lietotāji) procentuāls sadalījums pa bibliotēkām 2022.gadā. Lietotāju skaita un izsnieguma ziņā bagātākās ir Smiltenes, Raunas un Apes bibliotēkas. Tas ir likumsakarīgi, jo šajās apdzīvotās vietās ir arī lielākais iedzīvotāju skaits (sektoru diagramma “Iedzīvotāju skaits novadā uz 01.07.2022.”). Vismazākais lietotāju skaits – 2% no kopējā novada lietotāju skaita ir Brantu bibliotēkā (102 lietotāji), tomēr salīdzinot ar 2021.gadu, skaits ir pieaudzis par astoņiem lietotājiem. Līdzīgs iedzīvotāju skaits kā Brantu pagastā ir Trapenes pagastā, taču Trapenes bibliotēkā lietotāju skaits ir 6% (291 lietotājs) no kopējā novada bibliotēkas lietotāju skaita. Domājams, ka šeit lielu lomu spēlē pagastu izvietojums: Brantu pagasts ir vien dažu kilometru attālumā no Smiltenes, bet Trapenes pagasts atrodas novada vidienē, pie tam Trapenes pagastā ir arī skola.

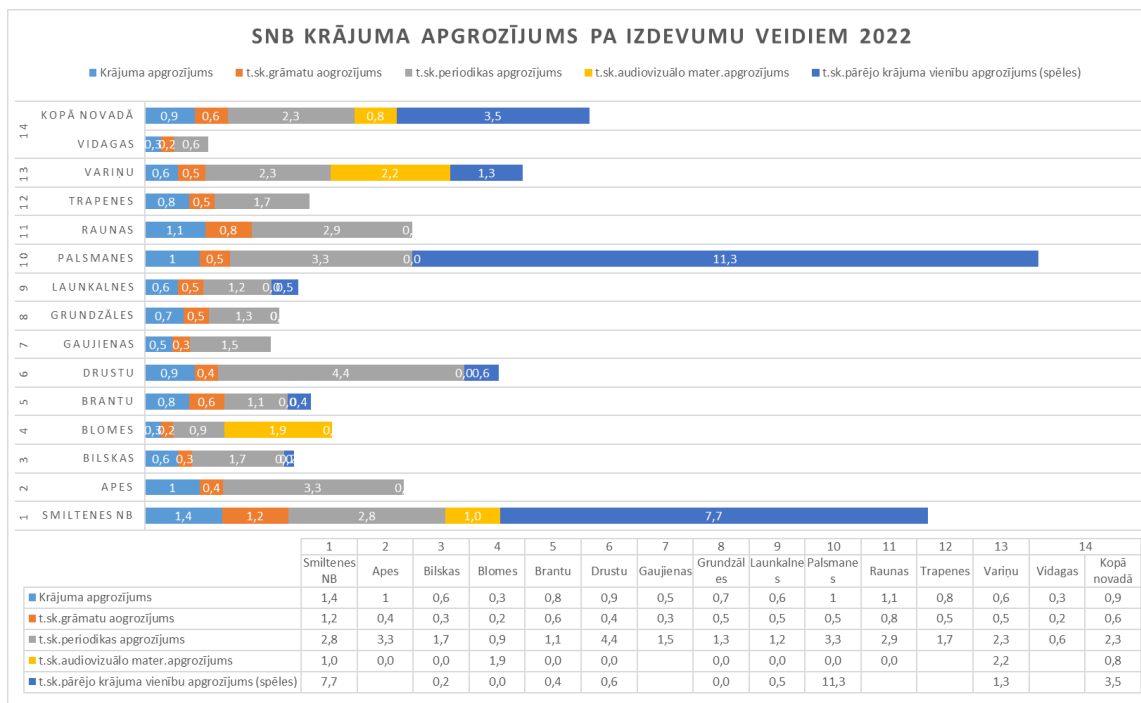

Sektoru diagrammā “SNB izsniegums 2022” redzams kopējā novada bibliotēku gada izsnieguma skaita (100 504 vienības) procentuāls sadalījums pa bibliotēkām 2022.gadā. Domājams, ka tajās bibliotēkās, kurās procentuāli lietotāju skaits ir lielāks kā izsniegums, vairāk tiek izmantoti bibliotēku pakalpojumi, kas nav saistīti ar krājuma izmantošanu.

Krājuma apgrozība ir galvenais krājuma kvalitātes un tā atbilstības iedzīvotāju interesēm rādītājs. Kopumā Smiltenes novada bibliotēkas krājuma apgrozība ir 0,9.

Joslu diagrammā “SNB krājuma apgrozījums pa izdevumu veidiem 2022” redzams, kādi populārākie izdevumu veidi veido krājuma apgrozījumu. Pēc tās secināms, ka aktīvākā krājuma daļa ir spēles (apgrozījums 3,5) un periodiskie izdevumi (apgrozījums 2,3), bet vismazāk izmantotais ir grāmatu krājums (0,6). Būtu svarīgi analizēt katras bibliotēkas grāmatu piedāvājumu, tā aktualitāti un fizisko stāvokli. Taču skaidrs ir tas, ka jaunās grāmatas bibliotēku krājumos ir pats svarīgākais faktors apmeklētāju piesaistīšanai un noturībai. Vairākās bibliotēkās krājumā ir audiovizuālie resursi, taču 2022.gadā izmantoti tie nav nevienu reizi. Tāpat Grundzāles bibliotēkā uzskaitē ir trīs spēles, tās izsniegtas nav ne reizi. Turpmāk bibliotēkās jāpievērš uzmanība spēļu izsnieguma reģistrēšanai BIS Alise un uzrādīšanai statistikas datus, jo novērojumi liecina, ka tās tiek lietotas. Ļoti liels periodisko izdevumu apgrozījums ir Drustu (4,4), Apes (3,3), Palsmanes (3,3), Raunas (2,9) un arī Smiltenes (2,8) bibliotēkās. Taču Smiltenes bibliotēkā vienlaicīgi arī grāmatu krājuma apgrozība ir vērtējama kā laba (1,6). Kā arī Raunas (1,3), Apes (1,2), Palsmanes (1,1), Brantu (1,1), Drustu (1) un Grundzāles (1) bibliotēkās, kurās grāmatu krājuma apgrozījums ir viens vai nedaudz virs viens, tas vērtējams kā labs rādītājs.

5.2 Pakalpojumu attīstība, jauninājumi

Jauninājumi:

1. Skolēnu vasaras brīvlaikā Smiltenes bibliotēka piedāvāja jaunumu – [“Darbīgās trešdienas bibliotēkā”](#), kas norisinājās Bērnu apkalpošanas nodaļā katru trešdienu vasaras mēnešos (vairāk nodaļā 7.4. Lasīšanas veicināšanas aktivitātes).
2. Grāmatu spēle “Es iesaku Tev izlasīt” Apes bibliotēkā - iepriekšējais lasītājs izvēlējās grāmatu nākamajam lasītājam. Tā mērķis bija redzēt, cik labi bērni un jaunieši orientējas bibliotēkas plauktos, kā arī - vai bez bibliotekāra palīdzības spēj atrast atbilstošu grāmatu.
3. Sadarbība ar vietējiem uzņēmumiem – receptšu konkurss sadarbībā ar A/S “Smiltenes piens” (vairāk nodaļā 8.3.Jauninājumi novadpētniecības darbā).

5.3 Sabiedrības, lasītāju viedokļu izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, jaunu lasītāju piesaiste

Viedokļu izziņošana.

Pašvaldības aptaujā par 2021.gadu, kas veikta 2022.gada sākumā, sadaļā “Iedzīvotāju vide” par jomu kvalitāti un pakalpojumu pieejamību bija izdalīti novērtēšanai arī bibliotēku sniegtie pasākumi un pieejamība. Lielākā daļa respondentu jautājumā “Bibliotēku sniegtie pasākumi un pieejamība” snieguši atbildi “Drīzāk apmierināts” vai “Pilnīgi apmierināts”. Viens respondents ir sniedzis atbildi “Pilnīgi neapmierināts” un viens arī – “Drīzāk neapmierināts”. Taču diezgan liela daļa respondentu atzīmējuši atbildi “Nav viedokļa”. Aptaujā jautājot, kādus uzlabojumus, trūkumus un ieteikumus sabiedrība saredz saistībā ar jaunā apvienotā novada izveidošanu, respondenti uzsver, ka vēl nav pagājis pietiekami ilgs laiks, lai vērtētu apvienotā novada darbību un funkcionalitāti. Taču komentāros kā viens no trūkumiem minēts - bibliotēkai mazāk naudas grāmatu iegādei, jo maz cilvēku pagastā, bibliotēkā samazina atalgojumu, tāpēc aiziet darbinieks. Kā viens no ieteikumiem minēts - paplašināt bibliotēkas telpas atbilstoši mūsdienu prasībām.

Vairākām bibliotēkām 2022.gada akreditācijas atzinumu ieteikumos uzdots turpmākajā periodā veikt vietējās kopienas iedzīvotāju aptauju par iedzīvotāju interesēm un vajadzībām saistībā ar bibliotēku darbību, piedāvātajiem pakalpojumiem un pieejamību. Visticamāk, ka šāda informācija, ka nav veikta aptauja, tikusi sniegta akreditācijas ziņojumos. Taču akreditācijā izvērtējamā piecu gadu periodā ir veiktas vairākas aptaujas, kurās ietverti jautājumi par bibliotēkām un tās visas ir bijušas attiecināmas uz visa novada bibliotēkām. Piemēram, vēl bez pašvaldības aptaujas 2022.gadā:

- Jautājumi par bibliotēku 2021.gadā tika iekļauti trīs aptaujās:
 - 1.[Aptauja par pašvaldības darbu 2020.gadā](#). Aptauju veica Smiltenes novada dome.

- 2. **Apmierinātība ar Smiltenes novada kultūras dzīves piedāvājumu.** Aptauju veica Smiltenes novada Kultūras, sporta un mūžizglītības pārvalde.
- 3. **Aptauja par Smiltenes novada bibliotēkas darbu.** Aptauju veica Smiltenes novada bibliotēka.

Smiltenes novada bibliotēkas pārskata par darbu 2021.gadā ([pārskats pieejams šeit](#)) 5.2.nodaļā “Pakalpojumu attīstība, jauninājumi” apkopotī 2021.gadā veikto aptauju rezultātu kopsavilkums jautājumos, kas attiecas uz bibliotēku.

Pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodaļa apliecināja, ka arī aptaujā par pašvaldības darbu 2022.gadā tiks iekļauts bibliotēku un kultūras jomas kopumā vērtējums. Pēc kopsavilkuma publicēšanas esam vienojušies izdiskutēt KTP¹⁰ un kopā ar KTP izlemt, kā mums iegūt iedzīvotāju viedokli šaurākos jautājumos par bibliotēkām. Vai tās būs KTP vai SNB vai arī katras mazās bibliotēkas aptauja. Taču, ņemot vērā pagastu bibliotēku vadītāju nepilnās slodzes un darba apjomu, aptaujas būtu veicamas kopā par visām bibliotēkām.

Variņu bibliotēkā vasarā tika izveidota aptauja, kuras laikā tika noskaidrots - kas lietotājiem patīk bibliotēkā un kā tie novērtē bibliotēkas darbu. Atbildes ļoti iepriecināja, jo gandrīz visi, no aptaujas dalībniekiem, atzina ka bibliotēkā jūtas patīkami un mājīgi. Arī par vēlamo literatūru tika noskaidrots, ka tā ir tieši tāda, kā vēlētos. Runājot par pasākumiem un aktivitātēm, izskanēja vēlme tikties ar rakstniekiem. Šis ir ielānots 2023.gadā. Kopumā, aptaujas rezultāti rāda, ka bibliotēka visu dara pareizi.

Jaunu lasītāju piesaiste.

Smiltenes bibliotēka atskaites periodā uzsākusi sadarbību ar SIA “Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca” Sociālās aprūpes un rehabilitācijas nodaļu ar mērķi piedāvāt informācijas resursus un nodrošināt to apmaiņu. Bibliotēkas darbiniece apmeklēja nodaļu, kur bija sarunāta tikšanās gan ar personālu, gan ar tās iemītniekiem. Tika uzklautas vēlmes literatūras nākamajai apmaiņai un piedāvātas grāmatas palielinātā drukā. Secinājām, ka par tām ir interese un patīk, taču daži iemītnieki saka, ka lielais grāmatas formāts ir neērts. Savukārt nodaļas personāls izrādīja interesi par audiogrāmatām, ko piedāvājam sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku, jo liela daļa iemītnieku nespēj paši lasīt, taču klausās labprāt. Ir pieprasījums arī pēc filmām. Personāls ir pateicīgs ne tikai par filmu ierakstiem DVD¹¹ formātā no bibliotēkas krājuma, bet arī par ieteikumu izmantot Nacionālā Kino centra un Kultūras informācijas sistēmu centra kopīgi veidotā portāla www.filmas.lv piedāvājumu.

Apes bibliotēkā jaunu lietotāju piesaistei kalpo bibliotēkas rīkotie literārie, izglītojošie, tematiskie pasākumi (grāmatu apskati, tikšanās ar literātiem, bērniem radošas darbnīcas, dažādas spēles u.c.), taču daudzi ceļi uz bibliotēku atrod paši.

¹⁰ Smiltenes novada Kultūras un tūrisma pārvalde

¹¹ Digitālais video disks - datu nesējs optiska diska formātā

Pēc **Drustu bibliotēkas** vadītājas novērojumiem, bibliotēkas lietotājiem ir būtiska darbinieces empātija, individuāla pieeja katram apmeklētājam, konfidencialitātes ievērošana, kas veicina iedzīvotāju uzticēšanos, līdz ar to jaunu lietotāju piesaisti.

5.4 Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums

Pēc definīcijas¹² Smiltenes novada bibliotēkai ir viens ārējās apkalpošanas punkts. Šis pakalpojums tiek sniegts SNB apakšstruktūrā Drustu bibliotēkā. Vienu reizi mēnesī bibliotēkas vadītāja dodas pie lasītājiem Gatartas pansionātā un grupu mājā “Kārkli”, kas atrodas 8 kilometrus no Drustiem. Nokļūšanai pansionātā un nodaļā Gatartā, bibliotēkas vadītājai Drustu pagasta pārvalde nodrošina transportu.

5.5 Pakalpojumu sniegšanas vieta kā pakalpojums

Pēc definīcijas¹³ Smiltenes novada bibliotēkai (SNB) ir četras pakalpojuma sniegšanas vietas, kuras bibliotēkas nolikumā dēvētas par nodaļām. Kad pašvaldībā tika pieņemti lēmumi par bibliotēkas struktūru, bibliotēku nozarē vēl nebija noformulēta definīcija terminam - pakalpojumu sniegšanas vieta.

SNB apakšstruktūras Drustu bibliotēkas nodaļa Gatartā izveidota 2020. gadā, reorganizējot Gatartas bibliotēku. Gatartas nodaļa atrodas 3 kilometrus no Drustu centra, apdzīvotā vietā Gatarta. Nodaļas izvietota daudzdzīvokļu mājas “Palejas” 1. stāvā, bibliotēkas vajadzībām pielāgotās telpās un tās sniegtos pakalpojumus izmanto galvenokārt vietējie Gatartas iedzīvotāji, kuriem nav iespēju vai ir grūtības nokļūt līdz Drustu bibliotēkai. Nodaļas materiāli tehniskais nodrošinājums un arī krājums ir neapmierinošs mūsdienu prasībām.

SNB apakšstruktūrai Raunas bibliotēka ir Rozes nodaļa, kas izveidota 2020.gadā reorganizējot Rozes bibliotēku. Tā atrodas Raunas pagastā 6 kilometri no centra Rozes ciematā. Nodaļā nepieciešams uzlabot krājumu, tas neatbilst pieprasījumam.

Pēc 2021.gada administratīvi teritoriālās reformas Smiltenes novada pašvaldībā tika veikta kultūras nozares reorganizācija. Ņemot vērā esošo situāciju, reorganizācijas komisijas ieteikumu un Bibliotēku padomes atzinumu “Par Smiltenes novada Birzuļu bibliotēkas reorganizāciju” reorganizācijas procesā, ar domes lēmumu apstiprinot Smiltenes novada Kultūras un tūrisma pārvaldes Nolikumu, noteikts ka ar 2022. gada 1.janvāri Bilskas pagastā ir viena bibliotēka ar divām nodaļām - Bilskas bibliotēka ar nodaļu Lobērgos un nodaļu Birzuļos. Ar šo lēmumu Birzuļu bibliotēka tika reorganizēta par Bilskas bibliotēkas nodaļu un Lobērgu ārējais apkalpošanas punkts pārdēvēts par

¹² **Ārējais apkalpošanas punkts (ĀAP)** - Pakalpojumu punkts ārpus bibliotēkas telpām (piem. pansionāti, aprūpes centri, ārstniecības iest., cietums u.c.), kur deponēti bibliotēkas materiāli ierobežotām lietotāju grupām un regulāri ir pieejami noteikti pakalpojumi.

¹³ **Pakalpojumu sniegšanas vieta (PSV)** = Bibliotēkas struktūrvienība (nodaļa), kura atrodas citā adresē nekā bibliotēkas centrālā novietne, bet nav reģistrēta Bibliotēku reģistrā (tā ir reorganizēta pagasta bibliotēka, kas izvietota apkalpojamā teritorijā)

Bilskas bibliotēkas Lobērgu nodaļu. Vēsturiski abās šajās vietās ir bijušas bibliotēkas. Lobērgi atrodas 8 kilometri no Bilskas pagasta centra, bet Mēru ciemats, kur atrodas Birzuļu nodaļa, 11 kilometru attālumā.

Lobērgu un Birzuļu nodaļās ir patstāvīgs darbinieks, bet Gatartas un Rozes nodaļās pakalpojumu sniedz Drustu un Rozes bibliotēku darbinieki. Visās nodaļās uz vietas ir krājums. Lobērgu un Birzuļu nodaļās krājums tiek papildināts ar jaunumiem, bet Gatartas un Rozes nodaļās krājums netiek komplektēts. Nodaļās pieejama gan grāmatu un žurnālu apmaiņa, gan datorpakalpojumi.

5.6 Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Pieejamība.

SNB apakšstruktūru telpas Bilskā, Birzuļos, Launkalnē, Variņos, Drustos izvietotas ēkas 2.vai 3.stāvā. Līdz ar to nav pieejamas personām ar īpašām vajadzībām. Katrā konkrētā gadījumā bibliotēku darbinieki meklē un atrod risinājumu, lai nepieciešamības gadījumā persona ar īpašām vajadzībām saņemtu bibliotekāro pakalpojumu.

Pie ieejas **Smiltenes bibliotēkā** bija ierīkota vienkārša uzbrauktuve. Tā tika noņemta uzsākot ielas pārbūvi, kuras laikā bija plānots uzstādīt pārvietojamu pandusu pie bibliotēkas ieejas. Projekta sadārdzinājuma dēļ panduss netika ierīkots, un šobrīd bibliotēka nav pieejama personām ar īpašām vajadzībām. 2023.gada budžeta pieteikumā finansējuma piešķiršanai iesniegta pandusa ierīkošanas tāme. Budžets uz doto brīdi nav apstiprināts un nav zināms, vai tiks piešķirts finansējums pandusam. Bērnu apkalpošanas nodaļa atrodas citā adresē ēkas otrajā stāvā un nav pieejama cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Reizēm tiek izmantots kultūras centra pacēlājs.

Apes bibliotēkas darba laiks: pirmdienā no plkst.10.00 – 18.00, pārējās darba dienās no plkst. 10.00 – 17.00 ,bibliotēka lasītājiem atvērta 36 stundas nedēļā. Šāds darba laiks ir piemērots un apmierina dažādās bibliotēkas apmeklētāju grupas. Bibliotēkā Bērnu literatūras nodaļa atrodas otrajā stāvā. Pie ēkas ieejas ir uzbrauktuve un iespēja iekļūt tikai abonementā un lasītavā, kas atrodas ēkas pirmajā stāvā, nav piekļuves ēkas otrajā stāvā, taču nepieciešamie pakalpojumi vajadzības gadījumā tiek nodrošināti. Bibliotēkas lietošanas noteikumi paredz tiesības lietotājiem ar īpašām vajadzībām saņemt bibliotēkas pakalpojumu mājās, kas arī nepieciešamības gadījumā tiek nodrošināts.

Variņu bibliotēka atrodas tautas nama ēkā 3.stāvā. Līdz ar remonta darbiem, tautas nama pirmajā stāvā tika nomainīta ārdurvju sistēma, nodrošinot vides pieejamību cilvēkiem ar īpašajām vajadzībām 1.stāvā, kā arī izveidotas labierīcības speciāli šādiem cilvēkiem. Tā kā tautas namā atrodīsies gan VPVKAC, gan pagasta pārvalde - tad šis bija nepieciešams. Uz bibliotēku gan cilvēkiem ratiņkrēslā nokļūt nav iespējams, taču satikšanās vieta un grāmatu apmaiņa bieži notiek arī tautas nama pirmajā stāvā, atliek tikai sazināties ar bibliotēku.

Pakalpojumi.

Atskaites periodā **Smiltenes bibliotēka** ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku parakstīja vienošanos par sadarbību starpbibliotēku abonementa¹⁴ (turpmāk SBA) kārtā, lai piedāvātu kvalitatīvu informāciju personām ar redzes vai fiziskiem traucējumiem piemērotā veidā, sniedzot bezmaksas pakalpojumus šajā jomā. Pavasarī SBA kārtā saņēmām pirmo sūtījumu no Latvijas Neredzīgo bibliotēkas. Tajā bija gan audiogrāmatas, gan grāmatas palielinātā drukā, kuras tika izvietotas atsevišķā plauktā, apmeklētājiem labi ieraugāmā vietā.

Pielāgotās literatūras plaukts

Personāla resursu nepietiekamības

dēļ darbs ar pielāgotās literatūras pieejamības popularizēšanu nenotika plānotā apjomā. Tas turpināms 2023.gadā.

Gaujienas bibliotēka piedāvā pakalpojumu - lietotāju apkalpošana dzīvesvietā (ierobežotas pārvietošanās, slimības dēļ) – grāmatu, periodikas piegāde un apmaiņa. Pārskata periodā ir 11 šādi bibliotēkas lietotāji, tai skaitā 3 ir mazaktīvāki, 9 patstāvīgi bibliotēkas lietotāji, kuriem regulāri jāpiegādā gan grāmatas, gan periodiskie izdevumi. Novērots, ka vecākās paaudzes lietotāju skaits samazinās. Sazinoties konstatēts, ka lietotājs atsakās lasīt grāmatas, pasliktinoties redzei, vai nevēlas vairs lasīt grāmatas pēc acu operācijām. Risinājums ir, piedāvāt šiem lietotājiem audiogrāmatas.

Launkalnes bibliotēka nav pieejama cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, jo atrodas ēkas otrajā stāvā. Astoņiem lietotājiem, kuri nevar apmeklēt bibliotēku, grāmatas tiek piegādātas mājās.

5.7 Pakalpojumi un pasākumi mērķgrupām

Atskaites periodā Smiltenes novada bibliotēkās organizēti 238 izglītojoši un kultūras pasākumi, izlietojot 4757 eiro. Tai skaitā 47 izglītojošas lekcijas un semināri, 72 radošās darbnīcas, 15 atklāšanas pasākumi, 16 multfilmu seansi, 102 radošo darbu izstādes. Pasākumi organizēti gan bērnu auditorijai (vairāk 7.nodaļā), gan pieaugušajiem, gan ģimenēm.

Smiltenes bibliotēka

2022.gadā tika rīkoti kopskaitā 132 pasākumi, izveidotas 53 izstādes – tai skaitā 30 radošo darbu izstādes. Pieaugušo apkalpošanas nodaļā tika rīkoti kopskaitā 48 pasākumi,

¹⁴ Starpbibliotēku abonements - bibliotēkārās apkalpošanas forma, kas nodrošina bibliotēkas lietotājam nepieciešamās literatūras pieprasījuma izpildi, ja vajadzīgās literatūras attiecīgās bibliotēkas krājumā nav

izveidotas 14 literatūras izstādes, 26 radošo darbu izstādes. Radošo darbu izstādēs tika eksponēta glezniecība, grafika, tekstils, fotogrāfija un amatnieku darināti darbi, privātpersonu kolekcijas. Vienai izstādei tika organizēts atklāšanas pasākums. Bibliotēkā rīkoto pasākumu ietvaros notika darbs ar šādām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām: strādājošie bibliotēkas lietotāji, ģimenes, rakstnieku un dzejnieku daiļrades cienītāji, mājsaimnieces un seniori.

- **Paldies diena.** Šī diena tiek atzīmēta pēc ANO un UNESCO iniciatīvas, lai atgādinātu, ka mūsu dzīvē ir tik daudz, par ko kādam pateikt paldies. Šajā dienā teicām Paldies ikvienam bibliotēkas apmeklētājam, dāvinot magnētiņu ar tekstu: "Paldies, lasītāj! Esi vienmēr gaidīts bibliotēkā!". Rezultāts - cilvēki atplauka, kļuva smaidīgāki, atvērtāki un priecīgāk noskaņoti, pat mainījās balss tonis, kā arī pateicās darbiniekiem par jaunām grāmatām, uzņemšanu bibliotēkā un viesmīlību.

- **Interesu klubiņš.** Bibliotēku nedēļas ietvaros, bija plānots dibināt interešu klubiņu, bet diemžēl atsevišķs pasākums nenotika cilvēku mazās atsaucības pēc. Dibināšanas pasākums tika pārcelts uz maija mēnesi, bija sagatavots kafijas galdiņš, bet diemžēl ieradās tikai divas kundzes, kaut arī tika publicēta informācija bibliotēkas facebook lapā un mājaslapā, informēti bibliotēkas apmeklētāji klātienē, pirms pasākuma. Secinājām, ka cilvēki ir atraduši no pulcēšanās un kopīgas saiešanas" kovidlaikā" un šobrīd labāk izvēlas apmeklēt jauno grāmatu dienas katrs individuāli, nevis kopīgi pie kafijas tases, apspriežoties ne tikai par izlasītajām grāmatām, bet arī par citām saistošām, izglītojošām tēmām.

- **Senioru dienas koncertā,** kas notika sadarbībā ar līnijdeju grupu "Kantri ritmi" SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" Sociālās aprūpes un rehabilitācijas nodaļas iemītniekiem, bibliotekāre L. Seržante lasīja dzejoļus. Pēc pasākuma bija ļoti patīkami saņemt pateicības vārdus un komplimentus par atbilstošu dzejoļu izvēli. Savukārt bibliotēkā Starptautiskajā senioru dienā senioriem bija sagatavots salds pārsteigums un apsveikuma kartiņa. Seniori

Apsveikuma kartiņa Senioru dienā

bija patiesi aizkustināti un iepriecināti, ka viņi tiek novērtēti un netiek aizmirsti. Vēl mēnesi pēc sveikšanas kāda kundze teica lielu paldies, ka viņai esam atgādinājuši bērnības garšu, jo tik garšīgus "koržikus" viņai esot cepusi mamma. Tādos brīžos mēs saprotam, cik ļoti senioriem ir nepieciešama uzmanība, ne tikai svētkos, bet arī ikdienā.

- **Vaska sveču izstāde** - apmeklētājiem piedāvājām brīnišķīgu, ļoti interesantās formās izlietu Jāņa Tabūna (Jaungulbenes pagasts) vaska sveču izstādi. Viņam kopā ar brāli Latvijā ir lielākā dabīgo bišu vaska sveču ražošanas darbnīca, kurā tiek izmantotas pašu gatavotas sveču lejamās formas, kādas nav nevienam citam Latvijā.

Atsauksmes no apmeklētājiem: “Jūsu rokas ir brīnumdares! Turpiniet radīt brīnumus! Skaistums palīdz ne tikai uzvarēt skaudību, bet arī piepilda tukšumu!” (Gunta Drone)
“Paldies par smaržīgo un skaisto vaska sveču izstādi visiem tās sarūpētājiem. Lai labie darbi izdodas arī turpmāk!” (Margīta Krišjāne)

- **Gleznu izstāde [Mūžu dzīvo, mūžu mācies!](#)** Izstādē izlikti novadnieces Ineses Bediķes pēdējo trīs gadu laikā tapušie 29 eļļas darbi. Viņa sevi uzskata par pašdarbnieci, kura bieži uzdrīkstas darīt ko neierastu, aicinot ļauties un uzdrīkstēties darīt arī to citiem!
- **Latvisko tradīciju pasākums [Lieldienas Smiltēnē](#).** Lieldienas tika svinētas sadarbībā ar Kultūras centru un TLMS “Smiltene”. Bibliotēka aicināja rotāt Lieldienu koku ar Lieldienu simboliku vai krāsainām lentītēm. Godinot Ukrainas tautu, aicinājām Lieldienu kokā iesiet zilu un dzeltenu lentīti. Bibliotēkas logos un iekštelpās bija skatāmi PII¹⁵ “Pīlādzītis” pirmsskolas grupu “Ezēni”, “Vāverēni” un “Lapsēni” audzēkņu A5 izmēra zīmējumu izstāde (60 darbi) - košas oliņas ar spēka vārdiem. Bibliotēkas Facebook lapā bija iespējams risināt virtuālu krustvārdu mīklu, asinot prātu un pārbaudot savas zināšanas par Lieldienu tradīcijām.
- **Rokdarbu izstāde [...Vēja plūsmā ziedošā, mana pelēkā un košā](#)** TLMS “Smiltene” darbu izstāde kā 5 gadu atskaite par godu 75 gadu jubilejai. Izstāde ir kā ceļojums krāsās, tehnikās, meistarstiķos un radošumā – darbos, kurus radījušas TLMS “Smiltene” dalībnieces pēdējo piecu gadu laikā. Izstādē eksponēti 97 priekšmeti - dvieli, tautiskās jostas, pulsa sildītāji, draudzības aproces, apgleznots porcelāns, sudraba rotas, pārļotas rotas u.c.
- **Tematiskā izstāde [Leļļu pasaule](#).** Gulbenietes Evitas Zālītes leļļu kolekcija, kurā izliktas 40 auduma lelles, izraisīja patiesi lielu interesi. Izstādi apmeklēja sešas pirmsskolas izglītības iestādes grupiņas un vairāki Blomes pamatskolas klašu kolektīvi. Leļļu meistare E.Zālīte vadīja arī radošo darbnīcu [Mezglota lellīte - atslēgas piekariņš](#).

Izstāde "Leļļu pasaule"

¹⁵ Pirmsskolas izglītības iestāde

Priecājams būt mēlgo
lelļu pasaulē. Prieks par
aidos radīto iedomu, patica-
majam mitigajam lelļu smaidim,
kad mairāt līca ar
Blomes pamatskolas 1-3. stāsu
meklēm uz audzinātājam.
Paldies!

29.09.22.

Paldies par jauko
lelļu izstādi!!!

Pil. Pilādītis Mārtiņš

Paldies! Mums tik ļoti patīk un priecājam
lelļes,
19.09.2022. Mārgite un Kātrīnija

Manie, LĀCĒNI "no Pil. PILĀDZĪTIS"
ar jauku laudžu Jāzē interesantās
lelles un sakņu lelļu PĀLDIES
par iespūdito darbu, kas pūcē
lēnu un prauguro acls.
30.09.22.

Atsauksmes par izstādi "Leļļu pasaule"

- **Fotogrāfiju izstāde Mūsu ielas foto stāsts.** Izstāde veidota kā ieskats mūsu ielas renovācijas procesā no 2021. gada rudens līdz 2022. gada augustam. Baznīcas laukuma apkārtnē tiek veidota kā pievilcīga pilsētelpa iedzīvotājiem un pilsētas viesiem. Visā šajā teritorijā ir izvietoti dažādi labiekārtojuma elementi – soli, atkritumu urnas, puķu kastes, izbūvēts gājēju ceļš. Tagad šī vieta veido pievilcīgu un plašu publisko ārtelpu pie Smiltenes bibliotēkas. Būvdarbi notika būvprojekta "Uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamās infrastruktūras sakārtošana Smiltenes pilsētā" ietvaros. Šī bija projekta 5. kārtā.

Foto izstāde "Mūsu ielas stāsts" (pa kreisi) un mūsu iela 2022.gadā (pa labi)

- Nozīmīga un interesanta izvērtās **tikšanās ar vēsturnieku**, Latvijas Universitātes profesoru, Trīs zvaigžņu ordeņa kavalieri, **Neatkarības kara pētnieku Ēriku Jēkabsonu** [Latvijas Neatkarības karš: zināmais, nezināmais, piemirstais](#). Par pasākuma norises vietu izvēlējamies Smiltenes vidusskolas bibliotēku.

Vēstures zinātņu doktors ir viens no mūsdienu vadošajiem pētniekiem un speciālistiem 20. gadsimta pirmās puses militārpolitiskās vēstures jautājumos. Viens no galvenajiem viņa pētniecības virzieniem ir tieši Neatkarības kara vēsture 1918.-1920. gadā, latviešu karavīru gaitas, kā arī attiecības ar lielvalstīm un kaimiņvalstīm minētajā periodā. Lekciju klausījās gan vidusskolnieki, gan skolotāji, gan citi vēstures interesenti. Pēc pasākuma ar profesoru izveidojās sadarbība novadpētniecībā. Profesors dalās ar materiāliem no savas izveidotās datu bāzes par Smiltenes novadniekiem, kuri nav bibliotēkas novadpētniecības datu bāzē.

Tikšanās ar vēsturnieku Ē.Jēkabsonu

- [Novadnieka Eināra Stepīša zīmēto portretu izstāde](#). Izstāde uz Smilteni tika atvesta no Īrijas, izmantojot kurjera pakalpojumus. Einārs dzimis un audzis Smiltēnē, mācījies Smiltenes Centra vidusskolā, tagad dzīvo un strādā Īrijā. Eināra aizraušanās ir portretu zīmēšana. Izstādē apskatāmi 13 zīmējumi. Apmeklētājus pārsteidza puīša uzņēmība, vēlme un spējas pašmācības ceļā apgūt portretu zīmēšanas tehniku. Eināra Stepīša izstāde ir kā iedrošinājums un ierosme ikvienam nebaidīties darīt to, kas patīk, mācīties un sasniegt labus rezultātus, priecējot sevi un daloties priekā ar citiem. Šo izstādi apskatīja 136 apmeklētāji. Augsts novērtējums un daudz labu vārdu ierakstīti viņa Atsauksmju grāmatā.

Apes bibliotēka

Bibliotēkā izveidojās lasītāju klubiņš, ar domu tikties patstāvīgiem, labiem grāmatu lasītājiem, kas dalīsies domās par izlasīto un rosinās citus lasīt labas grāmatas. 2022.gadā klubiņa dalībnieki tikušies divas reizes. Labi apmeklēti bibliotēkas organizētie muzikālie pasākumi, kā piemēram, gada nogalē Riharda Baranova pirmais solo koncerts Ziemassvētku ieskaņās “Ar klusu gaismu Ziemassvētki nāk”.

Bilskas bibliotēka

Pavasārī Lobērgu nodaļā tika uzsākts un vēlāk arī īstenots radošs projekts, kurā iesaistījās bibliotēkas lietotāji, nesot dabas materiālus. Proti, no dažādiem dabas materiāliem tika izveidots sienas dekors, parādot, ka, ja ikviens pieliek “roku un smilgu” izveidojas kaut kas skaits un visus priecējošs. Šis projekts neprasīja arī lieku finansējumu, darbam tika izmantoti esošie resursi. Gala rezultātā izveidojās trīs dekora daļas, kopā sasniedzot 160 cm apjomu, darbs tapa no aprīļa līdz septembrim.

Radošs projekts Bilskas bibliotēkas Lobērgu nodaļā

Blomes bibliotēka

Atskaites periodā bibliotēkā bija aplūkojamas divas radošo darbu izstādes. Viena no tām bija Blomes audēju kopas meistarību darbi, kuros redzams kā meistares savos darbos izmantojušas un devušas otro dzīvi tekstila izstrādājumiem. Apmeklētājus priecēja arī bijušās kolēģes Vijas Meisterses gleznojumu izstāde. Blomēnieši tika aicināti jautri un radoši kopā pavadīt laiku meistarklasēs, pagatavojot "Lielziedu Peoniju" un gaismekli „Lielformāta Roze”.

Pasākumi Blomes bibliotēkā

Brantu bibliotēka

Bibliotēka piedāvājusi apmeklētājiem vairākas radošo darbu izstādes. Lielu interesi un atsaucību bibliotēkas apmeklētāju vidū guva Edītes Laures, Guntara Ārgaļa un Dainas Krūmiņas rokdarbu izstādes, jo tajās aplūkojami pagasta iedzīvotāju vaļasprieki, rokdarbnieku jaunākais veikums.

Drustu bibliotēka

Radošo darbu izstādes izraisīja lielu interesi un atsaucību apmeklētāju vidū. Bibliotēkas aktivitātes plaši izskanēja sociālajos tīklos. Bibliotēku izstāžu laikā apmeklē

arī tādi pagasta iedzīvotāji, kuri nav nekad bibliotēkā bijuši, brauc pat speciāli no apkārtnējiem pagastiem aplūkot izstādītos darbus. Radošo darbu autori pārsvarā ir cilvēki, kuri savu vaļasprieku ir apguvuši pašmācības ceļā un viņu darba rezultāts ir kā stimulants un iedrošinājums citiem, kuri varbūt gribētu, piemēram, zīmēt, bet baidās, ka nesanāks. Arī autoriem savu radošo darbu izstādīšana apskatei bibliotēkā ir stimulants turpināt attīstīt savu vaļasprieku. Kopumā bibliotēkā notika 11 radošo darbu izstādes – gan keramikas trauku, vaska sveču, aplikāciju gleznu, gan arī gleznu un tamborētu ziedu izstādes. Piemēram, Mārītes Kārklīņas tautisko lellīšu izstāde, specializēto darbnīcu "Kārkli" māla un koka izstrādājumu izstāde, Armanda Samohvalova zīmējumu izstāde, Dagnijas Mesles gleznu izstāde sadarbībā ar Tautas namu. Lielāko daļu radošo darbiņu bija iespējams arī iegādāties. Īpaši būtiski tas bija Ziemassvētku laikā, jo daudzi izmantoja iespēju sagādāt oriģinālas dāvanas saviem tuviniekiem. Var teikt, ka netieši tiek veicināta arī darbu autoru finansiālā labbūtība. Kā teica kāda bibliotēkas apmeklētāja: "Šādas izstādes ir pievienotā vērtība bibliotēkai".

Grundzāles bibliotēkā tika organizētas vairākas radošas darbnīcas, piemēram, Māras Vīnšteines "Ziedu vainadziņu izstāde" un Janas Melnbārdes vaļasprieku - dažādu rokdarbu izstāde. Jaukas izdevās radošas darbnīcas - pavasarī "Lieldienu zaķis", Adventē "Ziemassvētku zvaigzne", kurās pieaugušajiem apmeklētājiem un bērniem tika piedāvāts izpausties radoši.

Trapenes bibliotēka kā katru gadu bibliotēka pievienojās muzeju nakts akcijai. 2022.gadā bibliotēkas pagalmā apmeklētājiem organizēja trapeņietes S.Tomiņas dārza dekoru izstādi. Bibliotēka aicināja iedzīvotājus piedalīties foto un stāstu akcijā "Smiltenes novadā sanāk!", "Helovīnu tērpu foto izstādē" u.c. , kā arī piedalījās atbalsta akcijā Ukrainas tautai. Sakarā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā bibliotēka apmeklētājus informēja kā rīkoties krīzes gadījumos, par ārkārtas gadījumu evakuācijas somas saturu 72 stundām.

5.8 Digitāli radīta satura piedāvājums, saglabāšana, uzskaitē

Smiltenes bibliotēka

LNB Digitālajā bibliotēkā publicēti Smiltenes novada pašvaldības laikraksta "Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis" 2022.gada 12 e-varianta numuri. Pārskata periodā digitalizētas un Novadpētniecības datu bāzē BIS ALISE pie esošajiem aprakstiem no "Ziemeļlatvijas" pievienotas 246 anotācijas, kopējais lapu skaits 306.

5.9 Uzziņu un informācijas darbs

Smiltenes bibliotēka

Interneta lasītavas darbība

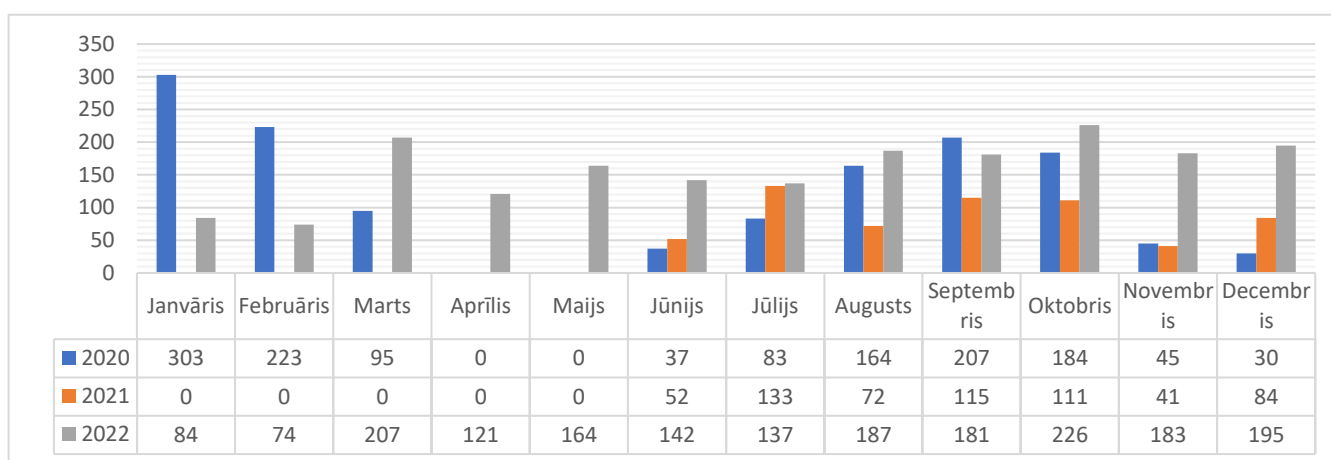
Tabula "Interneta lasītavas apmeklējumi"

Gads	2019	2020	2021	2022
------	------	------	------	------

Apmeklējumu skaits	2523	1371	608	1901
---------------------------	------	------	-----	------

Pēc BIS¹⁶ Alise datiem laika periodā no 01.01.2022. – 31.12.2022. interneta lasītavu ir apmeklējuši 1436 lietotāji, kopā 1901 reizi (no tiem 545 apmeklējumi ir bijuši anonīmi t.i. neregistrēti lietotāji). Salīdzinot ar 2021. gadu apmeklējums palielinājies par 212,66%, vidēji datoru izmanto dienā 3,13 reizes. Šādu apmeklējuma rezultātu var izskaidrot gan ar ierobežojumu beigšanos (2021.gadā interneta lasītava bija slēgta 5 mēnešus), gan ar bibliotēkas izglītojošo darbību (tiešsaistes semināru un pasākumu dalībnieki tika reģistrēti kā attālinātie lietotāji).

Tabula "Interneta lasītavas apmeklējumi gadā pa mēnešiem"

Bibliotēkas lietotājiem ir nodrošināta pieeja valsts un pašvaldības e-pakalpojumiem un nepieciešamības gadījumā lietotājs saņem bibliotekāra konsultāciju. 2022. gada sniegtas aptuveni 94 individuālās konsultācijas un uzziņas lietotājiem pie datoriem (maksājumu veikšana, rādītāju nodošana www.elektrum.lv, www.datamed.lv, www.latvija.lv, www.nva.gov.lv, www.lad.gov.lv, www.vsaa.gov.lv u.c.). Joprojām aktuāls ir darbs ar eID karšu lietošanu, izmantojot bibliotēkas karšu lasītāju. Bibliotēka turpināja nodrošināt arī tiešsaistes pakalpojumus un konsultācijas.

Pārskata gadā bibliotēkas darbinieki sniedza dažāda veida uzziņas bibliotēkas apmeklētājiem, tai skaitā attālinātajiem lietotājiem telefoniski, e-pastā, sociālajos tīklos. Pamatā tiek sniegtas uzziņas un konsultācijas par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem. Visbiežāk datori tiek izmantoti, lai veiktu aviobiļešu un rēķinu izdruku, kā arī izmantotu internetu izklaidei. Bieži tika lūgta palīdzība par viedtālrunu izmantošanas iespējām.

Pārskata gadā turpinājām darbu pie 3TD e-grāmatu bibliotēkas popularizēšanas un piedāvāšanas saviem lasītājiem. Bibliotēkai ir iegādāts e-grāmatu lasītājs Pocket Book. To testa režīmā lietoja bibliotēkas darbinieki, lai savu vērtējumu tālāk nodotu lasītājiem. Lasīt

¹⁶ Bibliotēku informācijas sistēma

e-grāmatas kā alternatīva tiek piedāvāta brīžos, kad lasītāja interesējošā grāmata ir izsniegta vai grāmata jāgaida rindā. Lasītājiem, apmeklējot bibliotēku, tiek stāstīts un piedāvāts izmantot šo iespēju.

Eiropas Savienības informācijas punkta darbība

2022.gada 24.februārī pamodāmies citā realitātē - karš Ukrainā, pasaule bija kļuvusi citādāka. Solidarizējoties, ikviens varēja iesaistīties dažādās aktivitātēs Ukrainas tautas atbalstam, kā arī novērtēt savu brīvību. Realizējot Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas atbalstīto Smiltenes ESIP projektu, .maijā Smiltenes bibliotēkā norisinājās **Eiropas dienai un Ukrainas atbalstam veltīts pasākumu kopums** [“Mūsu darbi un domas Ukrainas atbalstam! Jaunieši pret karu: Eiropas diena 2022”](#):

- **Gabrielēs Meškelytēs (Lietuva) darbu izstāde “Iekšējā un ārējā pasaule”**. Jau no pirmajām kara dienām viņa aktīvi pauž savu attieksmi pret karu Ukrainā, solidarizējoties ar Ukrainas tautu, palīdz ukraiņu jauniešiem, kuri pagaidām mājvietu atraduši Viļņā. Gabrielē strādā digitāli, izmantojot iPad un Procreate lietotni, kā arī apstrādā mākslas darbus programmā Adobe Photoshop.

Izstāde "Iekšējā un ārējā pasaule"

- **Smiltenes Mākslas skolas audzēkņu darbu izstāde "Sirdī un domās kopā ar Ukrainu"**. Bērni un jaunieši, iepazīstot ukraiņu tautas tradīcijas, ornamentus, simbolus, savu emocionālo atbalstu Ukrainas tautai puda savos zīmējumos. Izstāde bija izlikta bibliotēkas logos un to varēja apskatīt arī ārpus bibliotēkas darba laika. Pat vēlu vakaros cilvēki skatījās izstādī. Smiltenes Mākslas skola savā Facebook lapā izveidoja šo darbu virtuālo izstādi [Sirdī un domās kopā ar Ukrainu](#).
- **Akcija “Ukrainas simbols - saulespuķes mūsu dārzos un sētās”**. Lai saulespuķes uzziedētu mūsu māju pagalmos un dārzos, kā apliecinājums Smiltenes novada iedzīvotāju attieksmei pret karu, atbalstot Ukrainas tautu cīņās par savu zemi un brīvību, Smiltenes bibliotēkā apmeklētājiem un skolēniem Smiltenes vidusskolas 11.klasē tika dāvinātas saulespuķu sēklas.

Akcija "Ukrainas simbols - saulespuķes mūsu dārzos un sētās"

Pavisam 9.maijā Ukrainas atbalstam veltītajā akcijā “Ukrainas simbols - saulespuķes mūsu dārzos un sētās” Smiltenes novada iedzīvotājiem tika uzdāvinātas 100 īpaši noformētas aploksnes ar saulespuķu sēkliņām. Rudenī bibliotēkas apmeklētāji dalījās savā priekā un pauda pozitīvas emocijas par skaistajām saulespuķēm, kas krāšņi ziedēja dārzos. Bieži tika salīdzināts saulespuķu dižais augums ar ukraiņu cīņas un gara spēku.

- Sadarbībā ar A.W.Olsen & Partners aģentūru bibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar **projekta #EUTomorrow (#RītdienasES) digitālo stendu**. Projekta mērķis ir modernā un saistošā veidā, interaktīvā veidā veicināt Latvijas iedzīvotāju izpratni un zināšanas par kohēzijas politiku un kā tā tiek īstenota Latvijā.

#EUTomorrow digitālais stends

Informācija TV ekrānā

Izstāžu telpā novietotajā TV ekrānā, video formātā tiek rādīta aktuāla informācija. Tiek apkopota informācija par bibliotēkas pasākumiem, izstādēm, nozīmīgiem notikumiem, atceres dienām, ievērojamu personu jubilejām. Tiek parādīti mūsu novadnieki – mēneša jubilāri. Februārī ekrānā tika translēta Kultūras ministrijas un Latvijas Nacionālā bibliotēkas organizētā tiešsaistes diskusija “Viltus ziņas ir lipīgas”. Martā rādījām “Digitālās nedēļas 2022” tiešsaistes pasākumus, aprīlī - Latvijas bibliotēku festivāla “Bibliotēkas spēks: mācies, dari, iedvesmo!” tiešraides. Savukārt Smiltenes tehnikuma 100.jubilejas izstādes laikā TV ekrānā apmeklētājiem tika piedāvāta iespēja noskatīties “Videogrāmatu” - 12 Evitas un Jāņa Ūdru veidotos videostāstus par tehnikumu. Tas ir pamanāms veids, kā bibliotēkas lietotājiem saņemt nozīmīgu un aktuālu informāciju. TV ekrāna atrašanās vieta ir izvēlēta tā, lai šos video caur logu varētu redzēt arī garāmgājēji.

Plastikāta lasītāju kartes

Pārskata gadā Smiltenes novada bibliotēka turpināja pakāpenisku pāreju no esošajām papīra lasītāju kartēm uz plastikāta lasītāju kartēm. No 2022.gada 1.janvāra SNB pievienoto bijušo Apes un Raunas novadu bibliotēku elektroniskie katalogi pieejami atsevišķās vietās, līdz ar to lasītāja karte ir piesaistīta konkrētam katalogam. Laika posmā no 02.01.2022. līdz 30.12.2022. izdrukātas un izsniegtas 918 kartes. Kopā divu gadu laikā, kopš uzsākta šo karšu ieviešana, visām novada bibliotēkām ir izdrukātas 2165 kartes.

Tabula "Izdrukātās plastikāta lasītāju kartes"

Bibliotēka	2021	2022	Kopā
Smiltene, Bilka, Blome, Branti, Grundzāle, Launkalne, Palsmane, Variņi	1247	517	1764
Rauna, Drusti	-	221	221
Ape, Gaujiena, Vidaga, Trapene	-	180	180
Kopā	1247	918	2165

Diemžēl, ne visas novada bibliotēkas ir ieviesušas šo jauninājumu savā darbā, piem. Gaujienas, Vidagas un Trapenes bibliotēku vadītājas neuzskatīja par vajadzīgu ievērot lietošanas noteikumos noteikto kārtību un izsniegt savās bibliotēkās lietotājiem lasītāja kartes, kuru izgatavošanu nodrošina Smiltenes bibliotēka. Bibliotēku darbinieki, kuri ikdienā tās izmanto, atzīst, ka lietojot lasītāju kartes, notiek ātrāka un efektīvāka lietotāju apkalpošana. No bibliotēkas lietotājiem ir saņemtas tikai pozitīvas atsauksmes, plastikāta lasītāju kartes ir ērti lietojamas (kredītkartes izmērā), neplīst un ir ūdensizturīgas. Tā apliecina piederību bibliotēkai. Arī Drustu bibliotēkā tika ieviestas tāda paša dizaina plastikāta lasītāju kartes, uz kuras norādīta bibliotēkas kontaktinformācija, kā arī lietotāja vārds, uzvārds un lasītāja kartes numurs. Bibliotēkas vadītāja ievērojusi, ka saņemot karti, lasītāji bija priecīgi pārsteigti un, iespējams, ka kartes esamība veicināja piederības sajūtu bibliotēkai. Pēc bibliotēkas vadītājas novērojumiem, īpaši būtiska kartes esamība ir bibliotēkas mazajiem lasītājiem, kuri nāk uz bibliotēku un ar lepnumu to uzrāda.

Maksas pakalpojumi

2022. gadā bibliotēka sniedza Smiltenes novada pašvaldības 29.06.2022. domes sēdē apstiprinātos maksas pakalpojumus: melnbalta un krāsaina izdruka, kopēšana, attēla un teksta skenēšana, laminēšana un dokumentu iesiešana ar spirāli. Maksas pakalpojumu cenrādī ir paredzēta maksa par atkārtotas lasītāja kartes izsniegšanu un melnbaltas plastikāta kartes 86x54mm izgatavošanu. PVN nepiemēro pakalpojumam, ko sniedz no bibliotēkas krājumā esošiem informācijas nesējiem. Par maksas pakalpojumiem samaksa skaidrā naudā bibliotēkā, pretī saņemot VID reģistrētu kvīti. Kopējie ieņēmumi Smiltenes bibliotēkā pārskata periodā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieauguši par 103%. Vispieprasītākais maksas pakalpojums bija dokumentu kopēšana un izdruka no bibliotēkas datora. Tikpat pieprasīta bija dokumentu skenēšana un nosūtīšana uz lietotāja norādīto e-pastu.

Apes bibliotēka

Uzziņas tiek sniegtas par dažādiem tematiem, izmantojot tradicionālos pakalpojumus no bibliotēkas resursiem, kā arī tiek meklēts internetā. Pakalpojumi tiek sniegti telefoniski, arī ieskenējot un nosūtot prasīto informāciju uz e-pastu.

Bilskas bibliotēka

Bilskas pagasts ir ļoti plašs, ir saprotams, ne visās mājāsaimniecībās ir iespējas iegādāties informācijas tehnoloģijas, lai veiktu, piemēram, kopēšanu, skenēšanu, drukāšanu. Ir ļoti nozīmīgi, ka iedzīvotājiem ir vairākas vietas – Birzuļu, Lobērgu un Bilskas bibliotēkas, kurās ir iespēja šos pakalpojumus saņemt tuvāk dzīvesvietai.

Drustu bibliotēka

Lietotājiem aktuālas tēmas – par valsts un pašvaldību piedāvātajiem pakalpojumiem un iespējām, par bibliotēkā pieejamajiem pakalpojumiem. Īpaši nozīmīgs darbs bija energoresursu pabalsta pieprasīšanas laikā, kad tika sniegta informācija par iesnieguma aizpildīšanas iespējām, gan arī palīdzēts aizpildīt pieteikumus elektroniski. 2022. gadā sniegtas sagatavotas un sniegtas 111 uzziņas un sniegtas 211 dažādas konsultācijas. Lietotājiem tiek sniegtas konsultācijas darbam ar datoru, reģistrācijai 3td.lv e-grāmatu bibliotēkā, par elektroniskā kataloga izmantošanas iespējām. Nepieciešamības gadījumā pēc lietotāju lūguma, ar bibliotekāra starpniecību notiek saziņa ar kādu no pakalpojuma sniedzējiem, lai risinātu kādu problēmu, jo bieži vien, īpaši vecāka gadagājuma lietotāji, kā paši atzīst, nemaz nesaprot ko īsti sazvānītās iestādes darbinieks no viņiem vēlas. Tāpēc lietotāji izmanto bibliotēkas pakalpojumus. Drustu bibliotēkā lietotājiem tiek piedāvāti kvalitatīvi gan krāsainas, gan melnbaltas kopēšanas, drukāšanas, skenēšanas maksas pakalpojumi. Gatartas nodaļā lietotājiem iespēja saņemt melnbaltus kopēšanas, drukāšanas, skenēšanas materiālus.

5.10 Bibliotēkas izglītojošā darbība

Smiltenes bibliotēka

Pašvaldības publiskā bibliotēka daļai iedzīvotāju ir svarīgs informācijas avots un darbinieki ikdienā apkalpo, konsultē un apmāca lietotājus brīvpieejas datoru un interneta lietošanā. Joprojām ir liels skaits iedzīvotāju, kuriem ir nepietiekošas digitālās prasmes, lai patstāvīgi izmantotu bibliotēkas datorus. Bibliotēkas pieaugušo apkalpošanas nodaļas telpas ir nepiemērotas grupu apmācībām (5 lietotāju datori), tāpēc lietotāju apmācības un konsultācijas darbam ar datoru un internetu, notiek kā individuālās apmācības. Ir notikuši dažādi pasākumi e-pakalpojumu un e-resursu popularizēšanai. Visaktīvāk tas notiek Digitālās nedēļas ietvaros, kad Smiltenes bibliotēka organizē dažādas apmācības un individuālas konsultācijas par bibliotēkas piedāvātajiem bezmaksas pakalpojumiem e-prasmju uzlabošanai un datu bāzu lietošanu. Konsultāciju mērķis ir uzsvērt digitālo

prasmju nozīmību un tās nostiprināt, lai ikviens iedzīvotājs nebaidītos izmantot digitālās tehnoloģijas un pakalpojumus savā darbā un ikdienā.

Tiešsaistes nodarbību ieguvumi - iesaistās lielāka auditorija, pievienojas dalībnieki arī no citiem Latvijas novadiem, kā arī uzlabojas dalībnieku digitālās prasmes.

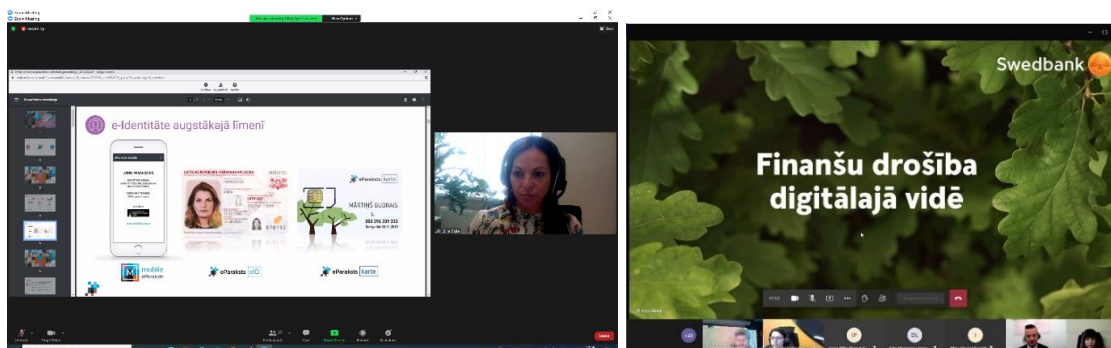
Tabula "Bibliotēkas lietotāju apmācības un konsultācijas"

Gads	2019	2020	2021	2022
Mācības (skaits)	2	2	5	9
Dalībnieki (skaits)	25	16	146	166

• **Eiropas digitālā nedēļa.** Tika organizēti divi [tīmekļvietnes semināri](#) un aicinājām iedzīvotājus uz individuālajām konsultācijām digitālo prasmju uzlabošanai, lai ikdienā varētu aktīvāk izmantot tehnoloģijas un e-pakalpojumus. Izmantoto konsultāciju tēmas - e-paraksta lietošana, VID EDS¹⁷ deklarācijas iesniegšana. 4 dalībnieki.

Bezmaksas **tīmekļvietnes seminārs "E-pakalpojumu lietošana"** notika sadarbībā ar Smiltenes novada Valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centra vadītāju Jūliju Egli. Tēmas: eParaksts un tā rīki, kā iegūt un lietot eParakstu, Latvija.lv, E-veselība u.c. pakalpojumi. Seminārā piedalījās 15 dalībnieki no Smiltenes novada, pārējie - Rīga, Jēkabpils, Krāslava, Valka, Valmiera, Rēzekne, Limbaži, Saldus, Alūksne. 24 dalībnieki.

Bezmaksas **tīmekļvietnes seminārs "Finanšu drošība digitālajā vidē"** notika sadarbībā ar AS "Swedbank" Valmieras filiāles vadošo klientu konsultantu Mārtiņu Aldiņu. Tēmas: krāpšanas veidi digitālajā vidē, krāpnieku motivācija, digitālās tendences finanšu jomā, datu drošības riski u.c. Seminārā piedalījās 18 dalībnieki no Smiltenes novada, pārējie - Rīga, Jēkabpils, Krāslava, Valka, Valmiera, Rēzekne, Limbaži, Saldus, Alūksne, Viesīte, Jelgava, Ropaži, Viesīte u.c. 38 dalībnieki.

Tīmekļvietnes semināri

• [Senioru apmācības e-pakalpojumu lietošanā.](#) Ar iepriekšēju pieteikšanos aicinājām novada seniorus uz bezmaksas **individuālām konsultācijām e-pakalpojumu lietošanā.**

¹⁷ Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēma

Apmācības bija par eID kartes un e-paraksta lietošanu, vienotā valsts un pašvaldību pakalpojumu portāla www.latvija.gov.lv piedāvāto iespēju apgūšanu, palīdzība darbam interneta vidē, praktiska palīdzība darbam ar datoru, kā arī dažādas viedtālruna izmantošanas iespējas. Bija sākusies pieteikšanās valsts pabalstam par malkas, granulu un brikešu izmantošanu apkurē, palīdzējām aizpildīt pieteikumu elektroniskajā veidlapā www.epakalpojumi.lv portālā. 9 - datora lietošanas konsultācijas, 13 - palīdzība energo atbalsta saņemšanai. 22 dalībnieki.

- **Pieaugušo izglītības pilnveides apmācības [Mācies digitāli](#)**. Apmācības organizēja Smiltenes novada bibliotēka sadarbībā ar Izglītības pārvaldi, piedāvājot iedzīvotājiem digitālās kompetences paaugstināšanas iespējas. Nodarbību vadīja digitālo prasmju eksperte Ieva Vītoliņa, zinātņu doktore (Ph. D) elektrotehnikā, elektronikā, informācijas un komunikāciju tehnoloģijās. Uz apmācībām ieradās dalībnieki, kuri vēlējās iemācīties lietot digitālos rīkus, apgūt pamatus digitālo prasmju izmantošanai savai izaugsmei, socializēties un gūt jaunas un inovatīvas zināšanas. Viņi apguva prasmes Google vidē, uzzinot, kā pareizi izmantot un meklēt informāciju Google meklētājprogrammā un pārlūkprogrammā, kā izveidot maršrutu Google kartēs, kā lietot Google tulkotāju u.c. 17 dalībnieki. Šīs digitālās apmācības bija kā ierosinājums Izglītības pārvaldes paspārnē izveidot “Senioru akadēmiju” un kā ievads turpmākajā mūžizglītības nodarbību ciklā ko realizē pārvalde sadarbībā ar bibliotēkām novadā.

Apmācības pieaugušajiem "Mācies digitāli"

- Saruna ar [Swedbank Latvia](#) mobilo konsultantu par tēmu [Digitālā drošība bankas vidē](#). Tikšanās laikā tika vērsta uzmanība uz **digitālās vides apdraudējumu atpazīšanu**, lai veicinātu drošību interneta vidē. Interesenti uzzināja, kas ir lielākais digitālais apdraudējums šobrīd, un kā no tā var izvairīties, kā pasargāt sevi un savas finanses digitālajā vidē. Tikšanos vadīja Pēteris Maksimivs, AS “Swedbank” vadošais klientu konsultants Valmieras filiālē. 8 dalībnieki.

Saruna "Digitālā drošība bankas vidē"

- **Individuālas konsultācijas** iedzīvotājiem AS “Swedbank” Valmieras filiāles mobilais konsultants sniedza individuālas konsultācijas pie datoriem par bankas pakalpojumiem.

Drustu bibliotēkā mūžizglītības jomā notikuši divi pasākumi - farmaceites Agritas Gailītes lekcijas par ārstniecības augu vākšanu, uzglabāšanu un izmantošanu.

5.11 Medijpratība

Smiltenes bibliotēka

Pārskata gadā bibliotēka aicināja novada iedzīvotājus uzlabot savas zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas darbam ar informācijas avotiem, organizējot [Medijpratības semināru “Dezinformācijas tendences un praktiskā faktu pārbaude”](#). Lektore Klinta Ločmele, komunikācijas zinātnes doktore un medijpratības pasniedzēja. Mērķauditorija – pieaugušie novada iedzīvotāji. Seminārā tika aplūkotas dažādas tehnikas, kas tiek izmantotas dezinformācijas veidošanā, lai pēc tam tās būtu vieglāk atpazīt. Dalībnieki mācījās orientēties dažādos informācijas avotos un izvērtēt informācijas ticamību. Tika parādīts aktuālais par attēlu un video manipulācijām, pēdējā gada laikā ir nākuši klāt jauni “triki”, kā mūs mēģina “apmānīt” – patrenējamies tos atpazīt. Lektore ļoti saistoši stāstīja un rādīja par dziļviltojumiem un mākslīgā intelekta sintezētiem cilvēku portretiem, kā arī uzsvēra, cik svarīgi ir veikt vairāklīmeņu faktu pārbaudi. Seminārā piedalījās reģiona publisko un skolu bibliotēku darbinieki, kuri atzina, ka šī bija laba iespēja iegūt noderīgas papildus zināšanas, prasmes un pieredzi. Tās tiks izmantotas, strādājot ar bibliotēkas lietotājiem. Pasākumā pulcējās 36 dalībnieki.

Medijpratības seminārs Smiltēnē. K.Ločmele

Šajā gadā prioritāte bija pieaugušo auditorija, īpaši tika uzrunāti seniori, ņemti vērā viņu mediju lietošanas paradumi. Tika uzsvērts, ka svarīgākais ir pārdomāta mediju lietošana.

5.12 Pašvaldības informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Smiltenes bibliotēka

Uzziņu lasītavā atrodas stends, kurā drukātā veidā izvietota Smiltenes novada pašvaldības sagatavotā un publicētā informācija. Tajā atrodas Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2035. gadam un Smiltenes novada attīstības programma 2022. – 2028. gadam. Ir izvietota norāde, ka ar šiem dokumentiem var iepazīties tiešsaistē pašvaldības tīmekļa vietnē www.smiltenesnovads.lv. Darbiniekiem pašvaldības dokumentu vadības sistēmā pieejami pašvaldības izdotie noteikumi, kā arī domes sēžu lēmumi. Nepieciešamības gadījumā tos var izdrukāt. Pašvaldības domes pieņemtie dokumenti publicēti pašvaldības mājas lapā www.smiltenesnovads.lv sadaļā “Dokumenti”, tie ir publiski pieejami. Ir pieejams Smiltenes novada pašvaldības bezmaksas izdevums “Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis” gan lasīšanai uz vietas, gan izplatīšanai. Uzziņu lasītavas stendā tiek izvietoti arī dažādi valsts iestāžu izdotie bukleti, piemēram, LR Iekšlietu ministrijas izdots informatīvais materiāls par rīcību dažādu apdraudējumu gadījumā, LR Aizsardzības ministrijas bukleti “72 stundas” jeb kā rīkoties krīzes gadījumā, par VSAA pakalpojumiem u.c. Ir pieejami tūrisma ceļveži un kartes par Smiltenes novadu, Smiltenes pastaigu maršruts u.c. izdevumi.

Priekštelpā pie ieejas uz informācijas stenda tika izvietota aktuālā informācija, piem. par notikumiem un pasākumiem, ko organizēja pašvaldības kultūras iestādes; sociālā un primārā atbalsta sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem u.c. Bibliotēkas apmeklētājiem ir pieejami stacionārie datori un bezmaksas internets, ko tie izmantoja informācijas meklēšanai par pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju darbu, to piedāvājumu un iespējām.

Vairāk par sadarbību ar pašvaldību nodaļā 11.1.

Bilskas bibliotēkā, saņemot iedzīvotājiem svarīgu informāciju, tā tika izdrukāta un izlikta pie bibliotēkas info stenda un ārdurvīm, lai šī informācija būtu pieejama visiem apmeklētājiem.

5.13 Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

2022 gadā autorizācijas dati piešķirti 136 lietotājiem, kas ir par 40 lietotājiem vairāk, kā iepriekšējā gadā. Autorizēto lietotāju visbiežāk veiktās darbības ir izdevumu pasūtīšana un pagarinājumu pieprasīšana. Daudzi lietotāji tādā veidā iepazīstas ar pieejamām jaunajām grāmatām, atrod elektroniskajā katalogā sev interesējošo literatūru un rezervē izdevumu. Izteiktākie lietotāji ir studenti, jo meklē nepieciešamo literatūru kursa vai diplomdarba rakstīšanai un rezervē sev grāmatas.

5.14 Iekšzemes starpbibliotēku abonements (SBA)

Tabula. SBA rādītāji Smiltenes novada bibliotēka 2022

Bibliotēka/ skaits	SBA dokumentu skaits kopā	No citām b-kām saņemtie dokum.	Uz citām b-kām nosūtītie dokum.
Smiltenes NB	275	163	112
Apes	22	4	18
Bilskas	16	14	2
Blomes	30	20	10
Brantu	11	1	10
Drustu	48	42	6
Gaujienas	43	35	8
Grundzāles	7	5	2
Launkalnes	9	4	5
Palsmanes	81	49	32
Raunas	61	25	36
Trapenes	17	6	11
Variņu	8	8	0
Vidagas	2	0	2
KOPĀ	630	376	254

Tabula. SBA rādītāji Smiltenes bibliotēka

SBA	2020	2021	2022
No citām bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	194	191	163
Uz citām bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	105	110	112
Kopā SBA	299	301	275

Smiltenes bibliotēkai visciešākā sadarbība joprojām ir ar Valkas novada Centrālo bibliotēku, aktīva sadarbība ir izveidojusies ar Palsmanes un Blomes bibliotēkām. Ir samazinājies saņemto SBA grāmatu skaits, jo Smiltenes bibliotēkā ir paplašinājies piedāvājums visām lasītāju grupām, aktīvi tiek strādāts pie lasītāju vēlmēm un krājuma papildināšanas. Atskaites gadā ir uzsākta SBA sadarbība ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku, kopā saņemtas 9 lieldrukas grāmatas un 27 audiogrāmatas. Sākumā Smiltenes bibliotēkas apmeklētāji bija ļoti kūtri uz šī piedāvājuma izmantošanu, jo patīkot labāk lasīt ierastā formātā grāmatu. Rudens pusē tika papildināts piedāvājums ar jaunām lieldrukas un audiogrāmatām, apmeklētājiem tika stāstīts, kādas grāmatas ir pieejamas un sāka parādīties interese. Visaktīvāk audiogrāmatas izmanto seniori. Dažas lasītājas atzinās, ka klausās grāmatas ierakstu un vienlaicīgi nodarbojas ar rokdarbiem. Cilvēki, kuri pieraduši visu mūžu lasīt, bet šobrīd redzes problēmu dēļ nav iespējams lasīt, labprāt izmanto iespēju klausīties audiogrāmatas. No Valmieras integrētās bibliotēkas ir saņemtas divas grāmatas krievu valodā par Hariju Poteru ukraiņu meitenei, taču vairāk interese par grāmatām no lasītājas puses nav bijusi.

Brantu bibliotēkā maz tiek izmantots SBA pakalpojums grāmatu saņemšanai, jo nepieciešamības gadījumā pagasta iedzīvotāji izmanto Smiltenes novada bibliotēkas pakalpojumus, kura no Brantu bibliotēkas atrodas vien 4 km attālumā. 2022. gadā šo pakalpojumu izmantojis viens lietotājs. Biežāk tiek pieprasīts SBA kārtā izsniegt grāmata. Atskaites gadā šo pakalpojumu izmantojušas 3 bibliotēkas (Launkalnes, Palsmanes, Smiltenes).

Drustu bibliotēkā visbiežāk grāmatu apmaiņa SBA kārtā notika sadarbojoties ar Cēsu novada Zosēnu pagasta, Jaunpiebalgas pagasta, Priekuļu pagasta, Cēsu Centrālo bibliotēku un Smiltenes novada Raunas bibliotēku. Šobrīd grāmatu apmaiņa starp bibliotēkām ir diezgan sarežģīta, jo iepriekš reizi mēnesī Cēsu Centrālajā bibliotēkā notika pašvaldību publisko darbinieku semināri, kuros tad arī notika savstarpēja apmaiņa ar grāmatām. Tagad SBA kārtā pasūtīto un nododamo grāmatu nogādē uz/no bibliotēkas ļoti palīdz bibliotēkas vadītājas radi, draugi, paziņas, kā arī lietotāji, kuri pasūta grāmatu, tādējādi paātrinot kārotā eksemplāra nonākšanu pie adresāta bez papildus finanšu līdzekļu izlietošanas. Priece tas, ka bibliotēkas lietotāji kļūst aizvien zinošāki par iespēju izmantot SBA pakalpojumus.

Gaujienas bibliotēkā pārskata gadā, salīdzinot ar 2021. gadu, no citām bibliotēkām saņemto dokumentu skaits ir palielinājies par 21 %. Notiek grāmatu apmaiņa ar Smiltenes novada Trapenes un Apes bibliotēkām, kā arī ar Alūksnes novada bibliotēku. Gaujienas bibliotēkas lietotāji visbiežāk SBA no citām bibliotēkām pieprasa ārzemju oriģinālliteratūras izdevumus, latviešu oriģinālliteratūru, populāru cilvēku biogrāfijas, nozaru literatūru.

Launkalnes bibliotēkā SBA kārtā pieprasītākās grāmatas ir nozaru literatūras grāmatas psiholoģijā, pedagogijā, latviešu oriģinālliteratūra, kā arī dažādu ārzemju autoru tulkotā literatūra. Grāmatu pieprasījums tiek nodrošināts nedēļas laikā. Galvenokārt grāmatas tiek pieprasītas no Smiltenes novada bibliotēkas, kā arī no Brantu, Bilskas, Blomes un Grundzāles bibliotēkām. Grāmatu saņemšana un nodošana tiek nodrošināta ar Launkalnes tautas nama vadītājas vai sociālās darbinieces starpniecību, kuras dzīvo Smiltenē.

5.15 Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Sakarā ar ielas remontdarbiem pie Smiltenes bibliotēkas tika demontēts panduss un cilvēki ar kustību traucējumiem nespēj iekļūt bibliotēkā, tāpat ar šo problēmu saskaras jaunās māmiņas. Cilvēki ratiņkrēslā bija iecienījuši apmeklēt periodikas lasītavu, izlasīt laikrakstus un žurnālus, kuri netiek izsniegti līdzņemšanai, līdz ar to tas ietekmē periodikas lasītavas rādītājus. 2023.gada budžeta projekta pieteikumā iesniegta tāme jsumam pandusam pie bibliotēkas ieejas.

Apes bibliotēkas pārskatā minēts, ka lielākā problēma lielākajiem lasītājiem ir jaunu grāmatu trūkums. **Bilskas bibliotēkai** joprojām ir aktuāla problēma kā nogādāt, un kā saņemt SBA¹⁸ grāmatas. Visbiežāk grāmatu apmaiņa notiek ar Palsmanes bibliotēku ar

¹⁸ Starpbibliotēku abonements

skolēnu starpniecību. Uz Lobērgu nodaļu no Bilskas un Birzuļu bibliotēkām grāmatu apmaiņa notiek ar pastnieka palīdzību.

6 KRĀJUMS

6.1 Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Smiltenes novadā krājuma komplektēšanā bibliotēkas vadās pēc 2022. gada 13. aprīlī apstiprinātās “Smiltenes novada bibliotēkas krājuma komplektēšanas un organizācijas politikas 2022.-2024. gadam”. Tiek ņemti vērā arī akreditācijas un inventarizācijas komisijas ieteikumi, pieredzes apmaiņas gūtā pieredze bibliotēkas krājuma kvalitātes uzlabošanai. Pārskata perioda prioritāte bija krājuma saturiskās un fiziskās kvalitātes uzlabošana, apgrozījuma, u.c. krājuma kvalitātes rādītāju pieaugumu sasniegšana.

Smiltenes bibliotēkā krājums izvietots divās ēkās, tas ir pārskatāms un ērti lietojams. Gaujas ielā 1 Bērnu apkalpošanas nodaļā ir bērnu literatūra (0.-9.klase) un periodiskie izdevumi bērnu auditorijai. Savukārt Baznīcas laukumā 13 Pieaugušo apkalpošanas nodaļā krājums izvietots: abonementā - nozaru literatūra un daiļliteratūra, audiovizuālie resursi, periodikas lasītavā – abonētie periodiskie izdevumi, krātuvē – periodisko izdevumu arhīvs, uzzīņu lasītavā – uzzīņu literatūra, atsevišķi uzzīņu lasītavā izvietots novadpētniecības krājums.

Blomes bibliotēkā krājums izvietots un sistematizēts pārskatāmi divās telpās - vienā telpā pieaugušajiem, otrā telpā bērniem un pusaudžiem. Krājums ir atbilstošs lietotāju vajadzībām. Uz 30.12.2022 bibliotēkas krājumu veidoja 4319 informācijas nesēji par summu 18533,77 EUR. Krājuma kvalitāte ir laba un ar augsta mēnesi, regulāri, vienu reizi mēnesī krājums papildināts ar jaunieguvumiem. Ņemot vērā cenu pieaugumu un budžeta iespējas, iegādāto grāmatu apjoms ir mazāks, bet aktuāls un pieprasīts. 2022. gadā, par pašvaldības budžeta līdzekļiem, Blomes bibliotēkas krājumā ir iegādāti 133 monogrāfiskie izdevumu eksemplāri, kas bija lasītāko grāmatu topu sarakstos.

Drustu bibliotēkā, komplektējot krājumu, liela uzmanība tiek pievērsta jaunumiem oriģinālliteratūrā un lasītāju pieprasījumiem. Liela interese lietotājiem ir par jaunāko latviešu daiļliteratūru. Gan Drustu bibliotēkā, gan tās nodaļā Gatartā turpināta krājuma izpēte un nolietoto, maz pieprasīto un dubletu atlase un norakstīšana. Gatartas nodaļā tulkotās daiļliteratūras krājums tika pārkārtots no ģeogrāfiskā kārtojuma uz alfabētisko, katrai grāmatai nomainot plaukta indeksu BIS ALISE. Līdz ar to, tulkotās daiļliteratūras krājums ir ērti lietojams un pārskatāms. Gatartas nodaļai izgatavotas jaunas alfabētiskās norādes daiļliteratūras krājumam, kas vajadzības gadījumā meklēšanu padara ātrāku un vienkāršāku. Darbs pie krājuma attīrīšanas aktīvi turpināsies arī nākamajā pārskata gadā.

Grundzāles bibliotēkā pēdējos gados krājuma kvalitātei tiek pievērsta īpaša uzmanība. 2022. gadā krājuma apgrozība - 0,7 ir palikusi nemainīga, salīdzinot ar 2021.gadu. Secinājumi - joprojām vairāk jāstrādā pie krājuma attīrīšanas un norakstīšanas. Saņemot jaunu grāmatu sūtījumu vai dāvinājumu, tas tiek noformēts, ievērojot SNB izstrādāto komplektēšanas metodiku, kā pareizi apstrādāt grāmatas, noformēt aktus, kā

precīzi ievadīt BIS ALISE un izveidot jaunumu sarakstu, ko npublicē Smiltenes novada mājaslapā.

6.2 Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Tabula. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums. Smiltenes novada bibliotēka. 2022

Bibliotēka / finansējums €	Krājuma komplektēšanai	no tiem grāmatām	periodiskiem izdevumiem	citiem dokumentiem	uz 1 iedzīvot*
Smiltenes NB	10271	7431	2554	286	
Apes	3116	2026	1090		
Bilskas	3360	1852	1508		
Blomes	1920	1378	542		
Brantu	1408	862	546		
Drustu	2256	1364	892		
Gaujienas	1860	1318	542		
Grundzāles	2113	1242	871		
Launkalnes	2288	1745	543		
Palsmanes	1917	1310	543	64	
Raunas	5032	3657	1375		
Trapenes	1560	1010	550		
Variņu	1656	1013	543	100	
Vidagas	1360	822	538		
KOPĀ	40117	27030	12637	450	2,1 / 1,4

*Finansējums € krājumam kopā/grāmatām uz 1 iedzīvotāju novadā

Strādājot pie 2023.gada budžeta projekta, tika apkopoti un salīdzināti 2021.gada un 2022.gada krājuma finansējuma dati. Salīdzinot novadā kopā 2021.gadā budžets grāmatu iegādei bijis par 1229 eiro lielāks nekā 2022.gadam. 2022.gadā bibliotēku krājumos nopirkts par 330 grāmatām mazāk kā 2021.gadā. Iegādāto grāmatu vidēji vienas grāmatas cena 2022.gadā ir par vienu eiro pieaugusi. Rēķinot pieaugumu nav ņemts vērā pievienotās vērtības nodokļa samazinājums grāmatām par 7% 2022.gadā, tas ir 2021.gadā 12%, bet 2022.gadā tie ir 5%. Statistikas dati liecina, ka lietotāju skaits (dati uz 20.12.2022.) salīdzinot ar 2021.gadu (dati uz 31.12.2021.) pieaug novadā kopumā un lielākajā daļā bibliotēku. Līdz ar to pieaug novada iedzīvotāju skaits, kuri apmeklē bibliotēkas. Pēc covid-19 pandēmijas ierobežojumu gadiem beidzot ir vērojams pieaugums. Jaunās grāmatas bibliotēku krājumos ir pats svarīgākais faktors apmeklētāju piesaistīšanai un noturībai. Nepieciešams palielināt finansējumu jauno grāmatu iegādei.

Smiltenes bibliotēkā krājums tiek papildināts no piešķirtajiem budžeta līdzekļiem, taču ir arī individuāli dāvinātāji, biežāk tie ir dzejnieki, kuri bibliotēkai dāvina savu jaunāko dzejas grāmatu. Krājuma komplektēšanai lielākoties tiek izmantots SIA "Apgāds Zvaigzne ABC", kā arī SIA "Virja" un SIA "Latvijas grāmata" piedāvājums. Pie krājuma komplektēšanu tiek ņemta vērā katras konkrētās grāmatas nepieciešamība. Krājums tiek

komplektēts par prioritāti ņemot latviešu oriģinālliteratūru, kultūrvēsturiska satura literatūru, tulkoto daiļliteratūru.

Bērnu apkalpošanas nodaļā 2022.gadā par budžeta līdzekļiem tika iepirkti 185 resursi, kas sastāda 1963 EUR, neskaitot seriālizdevumus. Iepirkto resursu skaits ir līdzvērtīgs iepriekšējam gadam, taču izlietotā summa ir palielinājusies par 24%, jo gan grāmatas, gan spēles ir palikušas dārgākas, par spīti PVN¹⁹ samazinājumam grāmatām. Kopumā jaunieguvumu skaits ir 357 vienības, kas ir 0,7 izdevumi uz vienu lietotāju. Galvenie krājuma komplektēšanas avoti ir SIA “Virja LK”, grāmatu veikals “Zvaigzne ABC” un SIA “Latvijas grāmata”. Atskaites periodā saņemti resursi arī bez atlīdzības no fiziskām un juridiskām personām. Saņemtas septiņas grāmatas 71 EUR vērtībā Latvijas Republikas Kultūras ministrijas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta “Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas publiskajām bibliotēkām” ietvaros. Savukārt no Latvijas Nacionālās bibliotēkas tika saņemtas 30 “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2022” kolekcijas grāmatas 240 EUR vērtībā. Vairāk skatīt šī pārskata 7.nodaļā.

6.3 Krājuma pārbaude

Kārtējā krājuma pārbaude atskaites periodā veikta divās – Launkalnes un Palsmanes bibliotēkās. Krājuma pārbaudes veiktas, izmantojot BIS Alise moduli “Inventarizācija”. Ziņas par krājuma stāvokli uz konkrēto datumu iegūtas, izmantojot BIS Alise piedāvātās iespējas – inventāra grāmata, SUG²⁰. Inventarizācijās piedalās Valkas NCB darbinieki: sistēmas administrators un citi darbinieki pēc vajadzības, lai nodrošinātu darba grupas pie vismaz trīs datoriem. Darbs nesagādāja grūtības, jo palīdzēja iepriekšējās inventarizācijās gūtā pieredze, savlaicīga darbu plānošana. Konstatēts, ka uzskaites dokumenti aizpildīti un izdrukas no BIS Alise veiktas daļēji, Lankalnes bibliotēkā krājums nodaļu ietvaros nav sakārtots alfabēta secībā. Krājuma vienības vidēji nolietotas. Konstatēti nelieli iztrūkumi pieļaujamo normu robežās. Tas varēja rasties, pieļaujot neprecizitātes norakstīšanā vai grāmatu zudumu no brīvpieejas plauktiem. Bibliotēkās atklātās kļūdas: norakstīti, neregistrēti, nolietoti eksemplāri krājumā; daži gadījumi, kad diviem vienādiem eksemplāriem ir vienādi svītrkodi (uzskaitē viens eksemplārs); bojāti, nekorekti eksemplāru svītrkodi) minimālas. Tās novērstas. Ieguvums – darbā pieļauto kļūdu apzināšana, analizēšana, labošana, precizēta uzskaitē, uzlabota darba kvalitāte. Uzteikts Palsmanes bibliotēkas vadītājas V.Bērtiņas darbs pie krājuma sagatavošanas inventarizācijai un nopietna attieksme pret darbu. Savukārt Launkalnes bibliotēkas vadītājas I.Pēčas darbā pozitīvi vērtēti kvalitatīvi svītrkodi, kas nodrošināja raitu skenēšanu. Viss darbs vērtējams pozitīvi, jo konstatētais iztrūkums ir minimāls.

¹⁹ Pievienotās vērtības nodoklis

²⁰ Summārā uzskaites grāmata

6.4 Krājuma rādītāji

Smiltenes novada bibliotēku krājumu kopā veido 112395 vienības, tai skaitā 92746 grāmatas. 2022.gadā bibliotēku krājumos ņemtas uzskaitē 3140 grāmatas, no tām 831 bērnu grāmata. Kā arī iegādāti septiņi audiovizuālie resursi un 15 spēles.

Tabula "Krājuma sastāvs uz 31.12.2022. Smiltenes novada bibliotēka"

Bibliotēka / dokumentu skaits	Krājums kopā	grāmatas	periodika	audioviz	pārējie	Krājuma apgrozījums
Smiltenes novads						
Smiltenes NB	20133	17681	2005	306	121	1,4
Apes	12842	10372	2436	34		1,0
Bilskas	7473	5276	2057	42	85	0,6
Blomes	4322	3617	607	39	46	0,3
Brantu	3097	2221	855	2	17	0,8
Drustu	14455	12793	1588	13	21	0,9
Gaujienas	6815	5495	1320			0,5
Grundzāles	4363	2998	1316	36	3	0,7
Launkalnes	4250	3434	787	1	23	0,6
Palsmanes	5017	4182	767	34	25	1,0
Raunas	13390	11571	1794	3		1,1
Trapenes	7177	5701	1476			0,7
Variņu	4214	3606	558	6	36	0,7
Vidagas	4847	3799	1048			0,3
KOPĀ	112395	92746	18614	516	377	0,9

Tabula "Krājuma rādītāji. Smiltenes novada bibliotēka"

Rādītājs	2020	2021	2022
Jaunieguvumi kopā	Nav datu	Nav datu	10 684
<i>t. sk. grāmatas</i>			3 140
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>			
<i>t. sk. bērniem</i>			831
Izslēgtie dokumenti			14 745
Krājuma kopskaits			112 395
Grāmatu krājuma apgrozība			0,6

Smiltenes bibliotēka

Krājumu veido 20133 iespaiddarbi, tai skaitā 17681 grāmata, 2005 seriālizdevumi, 306 audiovizuālie resursi, 121 spēle.

Tabula "Krājuma rādītāji. Smiltenes bibliotēka"

Rādītājs	2020	2021	2022
Jaunieguvumi kopā	1 791	1 748	1 720

<i>t. sk. grāmatas</i>	763	737	736
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>		210	191
<i>t. sk. bērniem</i>	225	194	213
Izslēgtie dokumenti	1 720	1 451	2 900
Krājuma kopskaits	21 016	21 313	20 133
Grāmatu krājuma apgrozība	1,2	1,1	1,2
Periodisko izdevumu apgrozība	4,4	2,8	2,8

Abonements

Regulāri tiek sagatavoti vērtīgāko jaunieguvumu ikmēneša apskati, veidoti grāmatu jaunumu saraksti, kuri ievietoti mājaslapā. Smiltenes bibliotēkā jaunumu saraksti pieejami arī papīra formātā mapē: jaunākās grāmatas bibliotēkā. Ik mēnesi tiek izgatavots plakāts "Jaunākās grāmatas". Kopš septembra mēneša ir ieviests jaunums - mapīte, kurā ir atrodamas visas mēneša laikā krājumā iegūto grāmatu saraksts ar īsu aprakstu, vāka foto un žanrs, kādā ir sarakstīta grāmata. Apmeklētāji ļoti pozitīvi un atzinīgi novērtē šādu jaunumu, jo ne vienmēr var tikt uz jauno grāmatu dienu, bet šādā veidā viņi iepazīstas ar grāmatu saturu un var vieglāk izvēlēties sev vēlamu lasāmvielu no jaunieguvumiem.

Jaunieguvumu mapīte

Bibliotekāre cenšas iegādāties grāmatu jaunumus, tiklīdz tie parādījušies veikalu plauktos, ko ļoti atzinīgi novērtē bibliotēkas lasītāji. Apmeklētāji nāk uz bibliotēku un jautā, vai būtu iespējams iegādāties konkrētu grāmatu, kura tikko esot izdota, un ir tik patīkami, ka grāmata, jau ir nopirkta un pieejama lasītājiem. Vasaras mēnešos uz Smiltenes novada lauku mājām brauc daudz Rīgas iedzīvotāji un ir patīkami pārsteigti, ka pat Rīgas bibliotēkās nav tik lielas izvēles kā Smiltēnē, ka grāmatas tiek operatīvi iegādātas un iepriecina lasītājus. Ievērojami ir pieaudzis pieprasījums pēc psiholoģiska satura grāmatām, sievietes ļoti labprāt lasa grāmatas par personības izaugsmi. Liels pieprasījums ir arī grāmatām par kara lietām, biogrāfiska satura grāmatām un ir izveidojies liels pulks lasītāju, kuri iecienījuši ceļojuma aprakstus. Liela uzmanība tiek pievērsta uzziņu resursiem, nozaru literatūrai (mājsaimniecība, uzņēmējdarbība, psiholoģija un literatūra par veselīgu dzīvesveidu). Ir vairāki lasītāji, kuriem patīk izstāstīt grāmatas saturu bibliotekārei, kas ļoti palīdz ikdienas darbā ar citiem lasītājiem, jo nav fiziski iespējams pārzināt visu grāmatu saturu. Taču kad zini īsu saturu un atsauksmes, tad vieglāk ir ieteikt grāmatu citiem.

2022 gadā bibliotekāre L.Seržante apmeklēja padziļinātos kursus katalogizācijā, komplektēšanā. Pēc to apgūšanas jaunā darbiniece pati veic šo procesu – veido ierakstu BIS Alise. Tas saīsina laiku, līdz grāmata ir apstrādāta, jo nav jāveido grāmatu saraksti Valkas bibliotēkai un jāgaida, kamēr tiks izveidots grāmatas apraksts BIS Alise.

Uzziņu lasītava un uzziņu literatūras krājums

Bibliotēkā ir atsevišķi izvietots brīvpieejas uzziņu literatūras krājums. Tas ietver sevī 662 eksemplārus dažādus uzziņu izdevumus - enciklopēdijas, vārdnīcas, rokasgrāmatas, ceļvežus, statistiskos datu krājumus, mākslas, praktiskās rokasgrāmatas, grāmatas svešvalodu apguvei pašmācības ceļā, spēles u.c. No tām 643 eks. latviešu valodā, 6 – angļu val., 3 – krievu val., 2 – igauņu val. u.c. Visvairāk komplektēta ir sabiedrisko zinātņu nodaļa (161 eks.), vispārīgā nodaļa (109 eks.), ģeogrāfija (76 eks.), valodniecība (72 eks.). Izdevumu veidi: 650 grāmatas un 12 spēles.

Tabula "Uzziņu lasītavas krājums"

31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.
562 eks. 4739,70 EUR	564 eks. 4903,75 EUR	662 5730,69 EUR

Pārskata gadā tika saņemti 10 jaunieguvumi par summu EUR 157.03. Deviņi eksemplāri iepirkti par pašvaldības līdzekļiem (apgāds Zvaigzne ABC, SIA Virja LK) un viens saņemts kā dāvinājums no LNB. No krājuma izslēgti deviņi izdevumi.

Lai visa uzziņu literatūra atrastos vienuviet uzziņu literatūras krājumā, no abonementa krājuma tika atlasīti un pārvietoti tur esošie uzziņu literatūras izdevumi. Kopā no bibliotēkas abonementa uz uzziņu literatūras lasītavu tika pārvietotas 98 grāmatas, ar ko arī izskaidrojams uzziņu lasītavas krājuma pieaugums.

Tabula "Izniegums no Uzziņu lasītavas"

Gads	Lasītavā	Uz mājām	Kopā	Krājuma apgrozījums
2020	177	41	218	0,4
2021	70	103	173	0,3
2022	195	74	269	0,4

Uzziņu lasītavas krājuma apgrozība salīdzinājumā ar 2021. gadu ir palielinājusies, tomēr joprojām ir zema. Tas izskaidrojams ar krājuma kopskaita palielināšanos, pārvietojot grāmatas no abonementa uz uzziņu lasītavu. Palielinājies uz vietas lasītavā izmantoto izdevumu skaits. Šo pakalpojumu visbiežāk izmanto strādājošie un studējošie pilsētas iedzīvotāji, kuri labprāt strādā uz vietas bibliotēkā.

Pēc BIS Alise datiem laika periodā no 01.01.2022. – 31.12.2022. uzziņu literatūras lasītavu ir apmeklējuši 420 lietotāji, kopā 636 reizes. Salīdzinot ar 2021. gadu, kad 226 lietotāji apmeklēja lasītavu 461 reizi, apmeklējums ir būtiski pieaudzis. Tas izskaidrojams ar Covid-19 pandēmijas ierobežojumu beigšanos, apmeklētāji varēja brīvi uzturēties uzziņu lasītavā un izmantot brīvpieejas krājumu. Lai popularizētu jaunākos uzziņu izdevumus, bibliotēkas kontā vietnē Facebook tiek ievietoti jauno grāmatu apraksti ar saitēm uz elektronisko kopkatalogu, kur uzreiz var pasūtīt sev interesējošo grāmatu.

Apes bibliotēka

Bibliotēkas krājums ir 12 876 vienības (01.01.2023.) no tā 5009 vienības (36 %) ir daiļliteratūra, 2240 vienības (12 %) ir literatūra bērniem un pusaudžiem, bet nozaru literatūra kopā sastāda 52%, latviešu valodā 97%. 2022.gadā krājumā saņemtas 880 vienības jaunieguvumu, kas ir par -22% mazāk nekā 2021.gadā. Grāmatu jaunieguvumu skaits bibliotēkā - 238 eks, kas ir mazāk nekā 2021.gadā. Grāmatas krājumā sastāda 76 %, periodiskie izdevumi – 24 %.

6.5 Datubāzes

Abonētās tiešsaistes datubāzes

Pārskata gadā Smiltenes bibliotēkas lietotājiem bija pieejamas divas bezmaksas tiešsaistes datubāzes - www.letonika.lv un Lursoft Laikrakstu bibliotēkas datubāze www.news.lv. Abas šīs pilntekstu datubāzes izmanto galvenokārt bibliotēkas darbinieki ikdienas darbā novadpētniecībai un video veidošanai TV ekrānam. Bibliotēkārās stundas par Letonika.lv datubāzes izmantošanu Smiltenes vidusskolas skolniekiem nenotiek, jo tās organizē un vada skolas bibliotekāre, un skolnieki pieslēdzas Letonika.lv, izmantojot e-klases pieejas datus.

Pašu veidotās datubāzes

Valkas reģiona bibliotēku kopkatalogs. [Elektroniskajā kopkatalogā](#) pieejama informācija par publisko un izglītības iestāžu bibliotēku krājumos esošajiem iespieddarbiem un citiem informācijas nesējiem.

Datubāzu izmantojuma rādītāji

Tabula. Bibliotēkā pieejamo datubāžu izmantojamība. Smiltenes novada bibliotēka

Bibliotēka	konts sociālajos medijos	Kopā datubāzes	t.sk. abon.	t.sk.pašu veidotas	Piekļuves sesiju skaits	Iejuplāžu skaits
Smiltenes novads						
Smiltenes NB	x	2	2		678	1817
Apes		2	2		135	112
Bilskas					16	3
Blomes		2	2		51	36
Brantu		2	2		61	228
Drustu	x	2	2		64	173
Gaujienas		2	2		176	177
Grundzāles		2	2		45	99
Launkalnes		2	2		91	133
Palsmanes		2	2		63	103
Raunas	x	2	2		305	379
Trapenes		2	2		83	84
Variņu		2	2		36	61
Vidagas					0	0

KOPĀ					1804	3405
------	--	--	--	--	------	------

Smiltenes bibliotēkā kopumā pārskata gadā datubāzu izmantošanas rādītāji ir palielinājušies. Letonikas datubāzes skatījumi, salīdzinot ar 2021. gadu, ir palielinājušies 3,2 reizes. Pārskata gadā Letonika attālinātā klienta autorizācijas dati piešķirti pieciem lietotājiem, pieprasījums ir samazinājies, mājāsdes laikā tas bija lielāks. Taču attālinātās piekļuves izmantojums Letonika datubāzei ir palielinājies 6,8 reizes: 253 skatījumi/112 sesijas, salīdzinot ar 2021. gadu- 37 skatījumi/65 sesijas. Lursoft laikrakstu bibliotēku News ikdienā galvenokārt izmanto novadpētniecības darbā, ir pieslēgts Lursoft aģents, kas regulāri informē e-pastā, kur, kad un kādos laikrakstos ir publicēti materiāli par Smiltēni. Savukārt bibliotēkas lietotāji dod priekšroku lasīt reģionālo un citas avīzes papīra formātā, kas ir abonēti bibliotēkā. Lietotāji tiek informēti, ka šīs tiešsaistes elektroniskās datubāzes var izmantot bez maksas uz vietas, vai, bibliotēkā saņemot Letonika.lv attālinātās pieejas datus, datubāzes izmantošanai mājās.

Datubāzu izmantošana Bērnu apkalpošanas nodaļā nav pieprasīts pakalpojums. Lai izglītotu skolēnus par bibliotēkā pieejamajām datubāzēm, nākamajā gadā būtu vērtīgi sagatavot skolēniem konkursu, kurā atbildes meklējamās bibliotēkas datubāzēs. Tādējādi skolēni ne tikai uzzinātu par datubāzu piedāvājumu, bet arī atnāktu uz bibliotēku, uzzinātu ko jaunu, un rezultātā vēl saņemtu balvas.

Apes bibliotēkas apmeklētāji izmanto maz pieeju datu bāzēm, vairāk izmanto darbinieki meklējot informāciju.

Blomes bibliotēkas apmeklētāji galvenokārt ir mazāko klašu skolēni un seniori, kas nelieto internetu. Pārsvārā bibliotēkas internetu lieto vecāko klašu audzēkņi, kā arī internets tiek izmantots mācību procesā, dažkārt mācību stundu laikā, gatavojot dažādas prezentācijas vai meklējot nepieciešamo informāciju mācībām. Bibliotēkā uz ziņojuma dēļa ir izlikta informācija par abonētām datu bāzēm, bet skolēni nelasa izlikto informāciju, tādēļ bērni un jaunieši tiek informēti mutiski, kur meklēt nepieciešamo informāciju, kā arī tiek mudināti jautāt pēc palīdzības, ja paši nespēj atrast nepieciešamo informāciju vai datubāzi, kā arī tiek piedāvāta palīdzība informācijas meklēšanā.

6.6 Krājuma un datubāzu popularizēšana

Nozīmīgs datubāzu popularizēšanas instruments ir tīmekļa vietne www.smiltenesnovads.lv un bibliotēkas sociālie tīkli. Mājaslapā patstāvīgi ir pieejams bibliotēkas abonēto datubāzu piedāvājums, savukārt sociālie tīkli ļauj popularizēt bibliotēkas krājumu un datubāzes plašai auditorijai, tiek ievietota informācija par krājuma jaunieguvumiem, datubāzu piedāvātajām iespējām. Bibliotēkas telpās ir izvietota informācija plakātu veidā uz informācijas stenda un pie lietotāju datoriem interneta lasītavā. Izstāžu telpā novietotajā TV ekrānā video formātā tiek parādīta aktuālā informācija. Ārkārtējās situācijas apstākļos lietotāji tika informēti, ka LNB digitālās bibliotēkas periodikas un grāmatu kolekcijas – periodika.lv un gramatas.lnb.lv pieejamas

brīvā piekļuvē bez autortiesību ierobežojumiem. Līdz ar to bibliotēka nodrošina lietotājus ar krājumu digitālā formātā, kamēr nebija iespējams tam piekļūt fiziski

Bibliotēkas ieguvumi, organizējot dažādas viktorīnas, konkursus un apmācības, veicina datu bāzu popularitāti visu paaudžu lietotāju grupās. Pieaudzis virtuālais apmeklējums un palielinājies datubāzu lietojums, uzlabojušās lietotāju informācijas meklēšanas prasmes, iegūtas jaunas zināšanas un iemaņas. Laikā, kad apmācības norisinās attālināti tiešsaistes platformās, nozīmīgs ieguvums ir lietotāju digitālo prasmju uzlabošanās. Februārī, atzīmējot Drošāka interneta dienu, Smiltenes bibliotēka aicināja pieaugušos piedalīties tiešsaistes viktorīnā "[Drošāks internets sākās ar Tevi!](#)" un pārbaudīt zināšanas par medijpratību un drošību internetā. Viktorīna sastāvēja no 15 jautājumiem un 4 atbilžu variantiem. Trīs pareizo atbilžu iesniedzēji saņēma pārsteiguma balvas. Piedalījās 10 dalībnieki. Pieaugušo nodaļas bibliotēkas telpas Smiltenē ir neatbilstošas grupu apmācībām, tāpēc pamatā datubāzu popularizēšana notiek kā individuālās apmācības. Ikdienā darbinieki ne tikai palīdz un meklē informāciju interneta resursos, bet arī individuāli apmāca lietotājus informācijas meklēšanā, izmantojot dažādas datu bāzes. Jaunie reģistrētie lietotāji tiek iepazīstināti ar bibliotēkas piedāvājumiem pakalpojumiem, tās krājumu, e-resursiem un citām iespējām.

Krājuma popularizēšanas un lasīšanas veicināšanas pasākumi

Pārskata gadā Smiltenes novada bibliotēkās organizēti 676 lasīšanas veicināšanas pasākumi, izlietojot no bibliotēku budžeta 7806 EUR. Tai skaitā 215 literatūras izstādes, 74 nodarbības pirmsskolas vecuma bērniem.

Smiltenes bibliotēka

[Tikšanās ar novadnieci, grāmatas "Viņi bija tur..." autori Laimu Klāvu.](#) Grāmatā L.Klāva apkopojusi Brantu pagasta iedzīvotāju atmiņas par izsūtījumā izjusto un pārdzīvoto laiku. [Tikšanās ar rakstnieci, novadnieci Gunitu Krilovu.](#) G.Krilova absolvējusi Smiltenes ģimnāziju. 2021.gada oktobrī tika izdota Gunitas otrā grāmata "Cukursaldā". Pasākuma laikā notika jaunās grāmatas atvēršanas svētki. Izveidojās sirsnīgs un atraktīvs autores dialogs ar lasītājiem. Pēc pasākuma bija liela interese par Gunitas Krilovas grāmatām. Pasākumu apmeklēja 18 interesenti.

Tikšanās ar Gunitu Krilovu Smiltenes bibliotēkā 30.03.2022.

[Tikšanās ar rakstnieci, novadnieci Gunitu Krilovu.](#) G.Krilova absolvējusi Smiltenes ģimnāziju. 2021.gada oktobrī tika izdota Gunitas otrā grāmata "Cukursaldā". Pasākuma laikā notika jaunās grāmatas atvēršanas svētki. Izveidojās sirsnīgs un atraktīvs autores dialogs ar lasītājiem. Pēc pasākuma bija liela interese par Gunitas Krilovas grāmatām. Pasākumu apmeklēja 18 interesenti.

[Tikšanās ar rakstnieci, novadnieci Gunitu Krilovu.](#) G.Krilova absolvējusi Smiltenes ģimnāziju. 2021.gada oktobrī tika izdota Gunitas otrā grāmata "Cukursaldā". Pasākuma laikā notika jaunās grāmatas atvēršanas svētki. Izveidojās sirsnīgs un atraktīvs autores dialogs ar lasītājiem. Pēc pasākuma bija liela interese par Gunitas Krilovas grāmatām. Pasākumu apmeklēja 18 interesenti.

populārās daudzsēriju videofilmas "Likteņa līdumnieki" veidotāja. Jānis Lejiņš lasītājiem

labi pazīstams kā vērienīgās vēsturiskās triloģijas "Zīmogs sarkanā vaskā" autors. Sarunās ar autoriem uzzinājām par jaunā romāna "Straupes pilskungī" tapšanu, daudzsēriju filmas "Likteņa līdumnieki" uzņemšanas procesu, dažādiem kurioziem filmēšanas laikā, aktieru izvēli lomām un autoru radošajām nākotnes iecerēm. Noslēgumā tika demonstrēta filma "Imants Ziedonis "Epifānijas"". Pasākuma apmeklētāji uzdeva daudz jautājumus, bija ļoti ieinteresēti, tāpēc paredzētās pusotras stundas vietā pasākums ilga trīs stundas. Pasākumu apmeklēja 21 interesents. Šis pasākums noteikti bija lietderīgs, jo tikšanās ar interesantām personībām rosina iedzīvotājiem apmeklēt bibliotēku, tā piesaistot jaunus lasītājus. Pēc pasākuma palielinājās interese par grāmatu "Straupes pilskungī". Bibliotēka saņēma ļoti labas atsauksmes par pasākumu gan no apmeklētājiem, gan mūsu viesiem. Nākošā dienā Virdžīnija un Jānis Lejiņi atkal atnāca uz bibliotēku, lai atnestu ziedus pateicībā par labi noorganizēto pasākumu.

Tikšanās ar V.un J.Lejiņiem Smiltenes bibliotēkā 19.04.2022.

Tikšanās ar rakstnieci Daci Judinu un komponistu Arturu Nīmani "Detektīvu noslēpumi". Pasākums notika Kultūras centra mazajā zālē, kopā 21 apmeklētājs. Literāri muzikāla programma ar fragmentu lasījumiem, atjautības uzdevumiem, konkursiem, balvām un sadziedāšanos. Apmeklētājus ļoti aizrāva iejušanās detektīvu tēlos, āķīgu uzdevumu pildīšana.

Stāstu vakars "Meklējot robežas" kopā ar jauno rakstnieci Agati Ķiseli. Viņa ir pasaules pētniece, ceļotāja, gide un grāmatas "Meklējot robežas" autore. Grāmata ir autores pieredzes stāsts par robežu meklējumiem sevī un pasaulē. Bija stāsti par Norvēģijas polārajiem sniegu laukiem, Marokas tuksneša smiltiņām par velo braukšanu, kājām iešanu un kalnos kāpšanu. Par mācībām, atziņām un pieredzēm, par jaunām robežām. Rakstnieces lielākais dzinulis ir jaunas pieredzes un zināšanas. Pasākums ilga vienu stundu, bet laiks paskrēja vēja spārnim, tik ļoti interesants un pārdomāts stāstījums. Apmeklētāji klausījās ar sajūsmu, veidojās saistošs dialogs ar rakstnieci, pēc pasākuma apmeklētāji izteica pateicības vārdus, ka ir bijusi iespēja ielūkoties citu valstu kultūrā un dabā, novēlēja jaunajai rakstniecei daudz un dažādus kaunus ceļojumus, lai top jauna grāmata.

Dzejas dienas. “Dzeja spoguļojas zaros” - ārtelpā pie bibliotēkas Baznīcas laukumā 13 un parkā pie Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīcas koku zaros sakārti A5 formāta plakāti ar Smiltenes novada dzejnieku dzejas rindām.

“**Smiltenes dzejas herbārijs**” – tas ir sadarbībā ar Smiltenes Kultūras centru veidots pastaīgu maršruts pa rudenīgi gleznaino Veco parku ar īpašiem pieturpunktiem, kuros, ar viedierīci skenējot kvadrātkodus, ir iespēja dzirdēt Smiltenes novadam un Latvijai nozīmīgu dzejnieku - Ojāra Vācieša un Marikas Svīķes dzejas vārsmas Smiltenes novada pašvaldības domes deputātu lasījumā. Dzeju lasīja Dainis Aļeksējevs, Ilze Vergina, Ervīns Labanovskis, Mārtiņš Vīgants, Inga Ērgle, Astrīda Harju, Edgars Avotiņš, Gita Mūrniece, Otārs Putrālis. Zaļā dzīvesveida veicināšanai sadarbībā ar AS "Latvijas valsts meži" bibliotēka sarūpējā pārsteigumu, ko varēja saņemt katrs, kurš maršrutā atrada īpašo pieturpunktu - āra lasītavas plauktu. Pārsteigums - priežu sēkļiņas, lai katrs varētu iestādīt savu koku.

Dzejas dienas 2022 Smiltenes bibliotēkā

“**Ceļojums dzejā**” - dzejas dienu ietvaros Pirmskolas izglītības iestādes “Pīlādzītis” audzēkņu darbu izstāde. Izlikti A4 formāta zīmējumi un divi lieli plakāti ar radošajiem darbiem. Darbos attēlots bērnu skatījums par mūsdienu dzeju.

Apes bibliotēka

Bibliotēkas apmeklētāji par jaunajām grāmatām tiek informēti mutiski, pasākumos un sociālajos tīklos. Jaunumi tiek novietoti atsevišķos plauktos, redzamā vietā bibliotēkas priekšplānā ar informatīvu uzrakstu. Arī informācija par abonējamiem preses izdevumiem ir izdrukāta un pieejama lasītājiem, preses izdevumi izvietoti tiem paredzētajos plauktos. Informācija par pieejamajām datubāzēm izvietota pie IT iekārtām labi saredzamā vietā. Par to pieejamību tiek stāstīts arī pasākumos gan bērniem, gan pieaugušajiem. Datubāzes Letonika un news tiek izmantotas dažādas informācijas meklēšanai, ērti izmantot arī bibliotēkām domāto kalendāru, sekot līdz jubilejām un notikumiem. Vecāka gada gājuma lietotāji labprātāk izmanto tradicionālos resursus – vārdnīcas, enciklopēdijas, preses izdevumus – šogad – 34 nosaukumus. Aktīvākas periodikas izmantotājas ir sievietes, viņas vislabprātāk izmanto “Latvijas Avīzi”, “Ievas padomu avīzi”, “Pavardu”, “Mājas Viesi”, “Praktisko Latvieti”, žurnālus “Ieva”, “Ievas Stāsti”, “Ievas veselība”, “Lauku Māja”,

“Veselība”, “Mans Mazais” u.c., bet populārākā vīriešu lasāmviela ir žurnāli “Dari Pats”, “Klubs”, “Ilustrētā Junioriem”, “Ilustrētā Zinātne”, “Ilustrētā Pasaules Vēsture”. Krājuma popularizēšana tiek veikta veidojot dažādas literatūras izstādes (2022.gadā - 35) – gan tematiskās, gan dažādām izcilām personībām veltītās, tādējādi pievēršot lietotāju uzmanību agrāk izdotajām grāmatām, jo pārsvarā lasāmvielu viņi izvēlas no jaunumu plaukta. Abonementā īpašā plauktā “Mūsu jubilāri” izvietojām jaunākos materiālus, kas veltīti tautā iemīļotu skatuves mākslinieku, latviešu un cittautu rakstnieku jubilejām, par ko īpaši priecājas seniori. Ar bagātīgi ilustrētām, krāšņām izstādēm atzīmējām latviešu gadskārtu ieražu svētkus, kas deva ierosmi šo svētku svinēšanai ģimenēs. Izstādes veidojām gan bibliotēkas telpās, gan vietās, kur notiek bibliotēkas darbinieku veidotie literārie sarīkojumi – tautas namā, pensionāru atpūtas istabā u.c

Blomes bibliotēka

Krājuma un datubāžu popularizēšana intensīvāk notiek Blomes pamatskolas skolēniem, mācību procesa laikā, kā arī informācijas ievākšanai kādam no pasākumiem (piem., dzejas dienu pasākums „Dzejas koks” septembra mēneša ietvaros skolā), kad skolēni dodas uz bibliotēku meklēt nepieciešamo informāciju. Tad skolas skolēniem palīdzu caur datubāzēm atrast nepieciešamo informāciju, kā arī tiek izmantots bibliotēkas krājums mācību procesā. No datubāzēm šobrīd vairāk tiek izmantota literatura.lv.. Bibliotēkas krājums tiek popularizēts arī uz svētkiem, kā grāmatu izlase – izstāde (piem., Mārtiņi, Mārtiņdiena, kā arī bērniem halovīna laikā grāmatas par spokiem un šausmu stāstiem, kas atrodas bibliotēkas krājumā. Izstādes grāmatas tika izmantotas Blomes pamatskolas klases vakaros, kā spoku stāstu koplasišana, kā arī mazie lietotāji izvēlējās kādu no piedāvātām grāmatām ņemt līdzi uz mājām.

Literatūras izstādes Blomes bibliotēkā

Blomēnieši tikās ar rakstnieku, publicistu Māri Ruku. Kopīgās sarunās rakstnieks atklāja tēmas par kurām interesējās un raksta, par savu darbību, kā arī par saviem pasaules uzskatiem. Dzejas mēnesī bibliotēka sadarbībā ar Blomes tautas namu rīkoja Dzejas degustācijas vakaru „Pīlādžu vīns”. Dzejnieki lasīja savus dzejas lasījumus, dzejniece un dziedātāja Anita Ābele nodrošināja muzikālo baudījumu. Blomes amatierteātra dalībnieki

lasīja novada dzejnieku dzeju. Klausītāji novērtēja „Riņģu” saimnieces stāstījumu par Ķikuļu Jēkabu, pirmo zināmo latviešu dzejnieku Vidzemes pusē.

Blomes bibliotēkas dzejas degustācijas vakars Riņģu saietā namā

Drustu bibliotēka

Informācija par pieejamajām datubāzēm ir izvietota bibliotēkā, un iespēju robežās par to tiek pastāstīts arī individuāli. Krājuma popularizēšanai bibliotēkā tiek izliktas jaunieguvumu, tematiskās, rakstnieku nozīmīgākajām jubilejām veltītas grāmatu izstādes. Kalendārā gada sākumā gan sociālajos medijos, gan bibliotēkā un uz ziņojumu dēļa tiek publicēta informācija par tekošajā gadā pieejamajiem periodiskajiem izdevumiem bibliotēkā. Gada noslēgumā tiek apkopota un publicēta informācija par lasītākajām grāmatām bibliotēkā. Vietnēs Facebook un Instagram regulāri tiek publicēta informācija par jaunākajām grāmatām. Bibliotēkā ir pieejama lietošanas pamācība darbam ar elektronisko kopkatalogu un e-grāmatu krātuvi 3td.lv. Veiksmīgs izvērtās Dzejas dienu pasākums “Sajūti dvēseli!” kopā ar Drustu Tautas namu. Tika stādīts īsts Dzejas koks skolas parkā, vietējie dzejnieki Māra Sproģe, Dagnija Mesle, Ilona Meļķe, Aida Vašile lasīja savu dzeju. Muzikālajā daļā uzstājās dziesminieks Aivars Lapšāns ar savām dziesmām un dzeju. Tika veidota mīļāko dzejoļu galerija no iedzīvotāju iesūtītajiem mīļākajiem dzejoļiem. Tie tika izvietoti kokā ar krāsainām lentēm starp Drustu pagasta pārvaldes ēku un doktorātu. Savdabīgo izstādi mēneša garumā varēja apskatīt ikviens garāmgājējs. Ļoti interesanti bija galerijas veidotāju stāsti, kāpēc izvēlētais dzejolis ir tuvs. Dzejas mēnesī septembrī Facebook kontā divu nedēļu garumā noritēja konkurss “Atrodi pazudušos vārdus dzejoļī”. Pēc dalībnieku atsauksmēm, šāda veida izzinošie konkursi cilvēkiem patīk.

6.7 Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām

Pateicoties Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atbalstam un Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) administrētajam projektam “Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām”, Smiltenes novada bibliotēkas 2022.gadā saņēma 351 grāmatu par summu 3720,97 eiro. Grāmatu iepirkums tika veikts divos posmos - jūnijā un oktobrī.

Bibliotēkas savos krājumos ir ieguvušas vērtīgu oriģinālliteratūru, tulkoto daiļliteratūru, nozaru literatūru un bērnu grāmatas. Smiltenes bibliotēka lielāko daļu grāmatu jau bija iegādājusies par budžeta līdzekļiem. Tas deva iespēju citām bibliotēkām saņemt vairāk grāmatu no Smiltenes novadam piešķirtā apjoma.

Tabula "Grāmatu iepirkuma sadalījums pa Smiltenes novada bibliotēkas struktūrvienībām"

Bibliotēka	Skaits	Summa Eur
Smiltenes pieaugušo nod.	2	29,02
Smiltenes bērnu nod.	7	70,65
Apes	24	262,71
Bilskas	23	260,86
Loberģu	15	166,63
Blomes	25	262,99
Brantu	24	264,36
Drustu	25	270,41
Gaujienas	25	265,76
Grundzāles	26	271,38
Launkalnes	25	270,83
Palsmanes	26	265,26
Raunas	21	265,26
Trapenes	28	266,80
Variņu	27	263,72
Vidagas	28	264,33
KOPĀ:	351	3720,97

6.8 Darbs ar parādniekiem

Smiltenes bibliotēka

Darbs ar parādniekiem turpinās kā katru gadu, diemžēl ir grāmatas, kuras nav izdevies atgūt ļoti ilgu laiku un nācās tās norakstīt, jo parādnieki nav telefoniski sasniedzami un nedzīvo Smiltenē. Ir arī veiksmes stāsti. Ierodas bibliotēkā parādniece ar vairāk kā 2000 dienām parādu, vēlas ņemt grāmatu, taču tāda iespēja liegta, kamēr nokārtos parādsaistība. Grāmata tika atgriezta 15 minūšu laikā un apmeklētāja atkārtoti tika iepazīstināta ar lietošanas noteikumiem, uzsverot grāmatu izsniegšanas termiņu. Katru reizi, kad izveidojas ilgāks parāds, katram parādniekam tiek stingri atgādināts par lietošanas noteikumiem. Protams, ir arī daudz apzinīgu lasītāju. Ir vairākas grāmatas uz kurām ir izveidojusies gara rinda, tad lasītāji izlasa grāmatu ātrāk kā noteiktajā termiņā, lai nākamais tiek ātrāk pie gaidītās grāmatas.

Bērnu apkalpošanas nodaļas darbinieces atzīst, ka no parādniekiem atgūt paņemtos resursus nav viegli. Bieži ilgstoši neatnes tieši lasītāju pieprasītas grāmatas vai skolu programmās ieteicamo literatūru. Atskaites gadā ilgstoši pie parādniekiem glabājas galda

spēles, kas tika paņemtas “Izaicinājuma tumšajiem ziemas vakariem” laikā. Darbā ar parādniekiem vispopulārākā metode ir saziņa uz lietotāju norādītājiem telefona numuriem. Tomēr nereti uzrādītie telefona numuri vairs neeksistē vai ir nomainīti. Tādēļ parādnieku saraksti tiek sūtīti arī skolām, kur parādniekus uzrunāt palīdz skolas bibliotekāres.

Apes bibliotēka lietotājiem par laikā neatdotiem iespieddarbiem atgādinām gan satiekoties personīgi, gan telefoniski, sūtam atgādinājumus ar e- pasta starpniecību. Īpaši svarīgi tas ir gadījumos, kad uz kādu izdevumu izveidojusies rinda. Lielu palīdzību darbā ar parādniekiem – skolēniem sniedz D. Ozoliņa Apes pamatskolas administrācija, pirms dokumentu izsniegšanas izdodot katram skolēnam anketu parakstīšanai vairākām ieinteresētām personām (t.sk. arī Apes bibliotēka) par iespējamo parādu nokārtošanu.

Bilskas bibliotēkā vienu reizi mēnesī parādniekiem tiek sūtīta īsziņa ar atgādinājumu par laikā nenodotajām grāmatām un informāciju par bibliotēkas darba laiku.

Drustu bibliotēkā problēma ar lasītājiem – parādniekiem tiek risināta, zvanot, rakstot īsziņas vai ziņas Whatsapp vai Facebook ziņapmaiņas vietnē. Komunikācija ar parādniekiem nav vienkārša, nereti lietotājs pasaka, ka visas grāmatas ir atnesis, lai gan patiesībā par grāmatām vispār ir aizmirsis. Visgrūtāk atgūt grāmatas ir no bērniem, šādos gadījumos notiek saziņa ar bērnu vecākiem un ne vienmēr tā dod pozitīvu rezultātu. Lielas problēmas ir ar tiem parādniekiem, kuri mainot savu dzīvesvietu, paņemtās grāmatas neatnes uz bibliotēku. Šādos gadījumos palīdzība tiek lūgta tās vietas vietējai bibliotēkai, jo bieži vien parādnieki neatbild uz ziņām vai zvaniem. **Gaujienas bibliotēka** uz informācijas dēļa izliekusi uzsaukumu ar atgādinājumu, lai cilvēki ielūkojas grāmatu plauktos mājās un var būt tur atrodas sen neatnesta bibliotēkas grāmata.

6.9 Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Smiltenes bibliotēkā aktuāla problēma ir neatbilstoši plaukti grāmatām, jo nevar izvietot glīti liela izmēra grāmatas, līdz ar to plaukti izskatās nevīžīgi un vizuāli nepievilcīgi. Bibliotēkas krājums tiek bagātīgi papildināts ar jaunām grāmatām, līdz ar to paliek mazāk vietas izvietot grāmatas. Ir nepieciešama grāmatu krātuve, uz kuru būtu iespēja pārvietot maz pieprasītas grāmatas, lai atbrīvotos vieta jaunākajai literatūrai. Diemžēl tas nav iespējams, jo bibliotēkā nav pietiekamas platības, lai izveidotu pilnvērtīgu krātuvi.

Apes bibliotēkā ar bibliotēkas krājumu pārskata periodā problēmas nav konstatētas. Līdzekļi krājuma atjaunošanai mazi nepietiekami, daudzi grāmatu pieprasījumi atteikti vai atlikti, lai iegādātos 2023.gadā. Risinājums - cerams uz lielākiem budžetā atvēlētiem līdzekļiem krājuma atjaunošanā.

Drustu bibliotēkas lietotāji labprātāk izvēlas lasīt jaunākās grāmatas, tāpēc būtiski ir, lai finansējums krājuma papildināšanai tiktu palielināts, jo, ja nebūs jauno grāmatu, samazināsies gan lietotāju, gan apmeklējumu, gan izsniegumu skaits.

7 DARBS AR BĒRNIEM, JAUNIEŠIEM

7.1 Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Novada pilsētās – Smiltēnē un Apē, bibliotēkās ir izveidotas bērnu apkalpošanas nodaļas, pagastu bibliotēkās pārsvarā ir komplektēts lielāks vai mazāks bērnu literatūras krājums. Aktīvāk un lielākā apjomā darbs ar bērniem tiek veikts tajās bibliotēkās, kuru apkārtnē ir skola un pirmsskolas izglītības iestāde. Taču Brantu pagastā, Lobērgos un Mēros, ko attiecīgi apkalpo Brantu bibliotēka, Bilskas bibliotēkas Lobērgu nodaļa un Birzuļu nodaļa, nav ne skolas, ne izglītības iestādes, kas arī atsaucas uz lietotāju bērnu skaitu bibliotēkā.

Tabula. Galvenie rādītāji. Bērni un jaunieši līdz 18 gadiem. Smiltenes novada bibliotēka

Bibliotēka/skaits	Lietotāji	Apmeklējums	Vidēji 1 lietot. apmekl. gadā	Izniegums	Izsn. uz 1 lietot.gadā	Krājumā bērnu grām.
Smiltenes NB	448	5456	12	7169	16	3922
Apes	198	2567	13	982	5	2240
Bilskas	61	792	13	213	3	1187
Blomes	93	1135	12	347	4	891
Brantu	11	83	6	113	10	301
Drustu	81	530	7	596	7	1972
Gaujienas	101	540	5	141	1	1224
Grundzāles	32	156	5	221	7	554
Launkalnes	24	207	9	63	3	631
Palsmanes	105	1094	10	755	7	897
Raunas	176	2797	16	1268	7	2297
Trapenes	76	427	6	583	7	1352
Variņu	51	714	14	305	6	806
Vidagas	25	121	5	147	6	693
KOPĀ novadā	1482	16619	11	12903	9	18967

Pēc tabulas redzams, ka vidēji novadā katrs lietotājs bibliotēku apmeklējis 11 reizes gadā, taču izniegums vidēji uz vienu lietotāju bērnu ir vien deviņas vienības gadā. Pēc šiem rādītājiem var secināt, ka bērni apmeklē uz bibliotēku, tur pavada savu brīvo laiku, socializējas, bet grāmatas nav viņu prioritāte bibliotēkā. Iespējams, ir nepieciešams atjaunot un aktualizēt bērnu literatūras krājumu. Pagastu bibliotēkas primāri iegādājas daiļliteratūras jaunumus pieaugušajiem, bērnu grāmatām nepietiek finansējums.

Smiltenes bibliotēka

Smiltenes novada bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa nodrošina bibliotēkas resursu pieejamību pirmsskolas vecuma bērniem, 1.–9.klašu skolēniem, ir neliels piedāvājums arī vecākiem (Vecāku plaukts). Bērnu apkalpošanas nodaļa ir atvērta ikvienam, kurš dzīvo vai strādā Smiltenes pilsētā un pagastā vai novadā, kā arī viesiem no citām pilsētām. Bērnu nodaļas galvenie uzdevumi ir nodrošināt piekļuvi kvalitatīvai informācijai, veicināt lasīšanu, nodrošināt saturīgu brīvā laika pavadīšanu. Tā ir socializēšanās un informācijas apmaiņas vieta bērniem un pusaudžiem, kuri bibliotēkā

satiekas un pavada savu brīvo laiku estētiskā un izglītojošā vidē. Pašiem mazākajiem bibliotēkas apmeklētājiem tiek piedāvāts pasauli izzinošs un daudzveidīgs bilžu grāmatu klāsts, rotaļlietas un IGLU kluči. Savukārt pusaudžiem piedāvājumā ir 108 galda spēles, iespēja izmantot datorus un bezvadu internetu, relaksējoties atpūtas dīvanos.

Ikdienas novērojumi liecina, ka bērni un pusaudži labprāt apmeklē bibliotēku, lai pavadītu savu brīvo laiku – spēlētu galda spēles, spēlētu datorspeles, izmantotu sociālos tīklus un spēļu aplikācijas savos viedtālrunos. Lai pirmskolas un jaunākā skolas vecuma bērni vēlētos kļūt par bibliotēkas lietotāju, viņiem nepieciešams klātienē iepazīt bērnu apkalpošanas nodaļu. Novērots, ka tieši kopīgie bērnu darba grupiņu un klašu apmeklējumi mudina bērnus atvest uz bibliotēku vecākus un tādējādi bērni kļūst par aktīviem lietotājiem. Būtiska ir pirmsskolas vecuma bērniem veidot apziņu, ka viņi ir pietiekami lieli, lai paši izvēlētos grāmatas un izmantotu savu bibliotēkas lietotāja karti.

Nodaļas darba galvenā prioritāte atskaites periodā bija Covid – 19 pandēmijas laikā pazaudēto lietotāju atgūšana, bibliotēkas popularitātes veicināšana, atgūstot bijušos un piesaistot jaunus apmeklētājus. 2022.gada mērķis bija samazināt statistikas rādītāju lejupslīdi. Izvirzītie mērķi ir daļēji sasniegti. Statistiskie rādītāji ir palielinājušies, izņemot vienu – grāmatu izsniegums ir samazinājies. Pie šī rādītāja lejupslīdes samazināšanas būs intensīvi jāstrādā arī nākamajā gadā.

Bērnu apkalpošanas nodaļā strādā divi darbinieki – vecākās bibliotekāres.

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2022.gadā vasaras mēnešos bibliotēkas telpās bija ļoti karsts. Karstuma dēļ aptuveni divas nedēļas jūlijā bibliotēkas darba laiks tika saīsināts par divām stundām. Jautājums par ventilāciju joprojām nav atrisināts – vasarā ir karsts, savukārt skolas laikā, kad bibliotēkā uzturas bērni, telpā netiek nodrošināta pietiekama vēdināšana un gaisa kvalitāte ir slikta.

Tabula “Bērnu apkalpošanas nodaļas pamatrādītāji”

	2020	2021	% salīdzinot ar iepr. gadu	2022	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	537	476	-12,8%	543	+14,1%
Fiziskais apmeklējums	7269	5579	-30,3%	6513	+16,7%
Izsniegums kopā	9363	8014	-16,8%	7655	-4,7%
<i>t. sk. grāmatas</i>	7397	7405	+0,1%	6544	-13,2%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	856	355	-141,1%	406	+14,4%
Lietotāji % no bērnu 0-18 gadi skaita Smiltēnē	37,9%	31,2%	-6,7%	36,1%	+4,9%
Bērnu skaits 0-18 gadi Smiltēnē	1105	1120	+15	1122	+2
Lietotāji % no bērnu skaita 0-6 gadi Smiltēnē		1,9%		3,1%	+1,2%
Bērnu skaits 0-6 gadi Smiltēnē	476	485	+9	446	-39
Lietotāji % no bērnu skaita 7-18 gadi Smiltēnē	66,6%	54,9%	-11,7%	57,8%	+2,9%

Bērnu skaits 7-18 gadi Smiltēnē	629	635	+6	676	+41
--	-----	-----	----	-----	-----

Smiltenes novada bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļā reģistrēti 543 lietotāji, no tiem 405 ir bērni vecumā līdz 18 gadu vecumam. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, lietotāju skaits bibliotēkā ir palielinājies par 14,1%. Galvenā prioritāte atskaites periodā bija Covid-19 pandēmijas ietekmē zaudēto lietotāju atgūšana un jaunu lasītāju iesaistīšana bibliotēkā. Izvirzītais mērķis ir sasniegts, jo ir palielinājies gan lietotāju skaits, gan fiziskais apmeklējums. Atskaites gadā mērķtiecīgi tika strādāts pie pasākumu un nodarbību piedāvājuma dažādām vecuma grupām - gan mācību gada laikā, gan vasarā. Bibliotēku apmeklēja gan bērnudārzu grupiņas, gan skolu klašu grupas, gan individuāli apmeklētāji kopā ar vecākiem vai draugiem. Papildu darbam ar bērnudārziem, tika organizētas arī nodarbības “Pūčulēnu skoliņa” 3-4 gadus veciem bērniem, kā rezultātā pirmsskolas vecuma lietotāju skaits ir palielinājies no 9 pērn līdz 14 atskaites gadā. Atbilstoši 2022.gada darba plānam, “Pūčulēnu skoliņā” piedalījās pieci bērni un viņu vecāki tika iepazīstināti ar iespējām, ko piedāvā bibliotēka, un tika rosināta viņu interese par grāmatu lasīšanu un bibliotēku. Tomēr par spīti lietotāju skaita un fizisko apmeklējumu palielinājumam, izsniegums samazinājies par 4,7%. Samazinājies tieši grāmatu izsniegums, Tas skaidrojams ar faktu, ka atskaites periodā tika organizēti daudz pasākumu, kas tika vērsti ne tikai uz lasīšanas veicināšanu, bet arī, lai popularizētu bibliotēku kā vietu, kur aizraujoši un saturīgi pavadīt savu brīvo laiku. Populārākie no tiem bija “Darbīgās trešdienas bibliotēkā”, akcija “Meklēsim pavasari”, kā arī dažādas radošās darbnīcas. Tāpat 2022.gadā bibliotēku apmeklēja bērni, kuri ikdienā grāmatas nelasa, bet apmeklē bibliotēku, lai izmantotu datorus un interneta pieslēgumu. Savukārt periodisko izdevumu izsniegums pieaudzis par 14,4%. Darba plānā 2022.gadam tika izvirzīts mērķis palielināt periodisko izdevumu izsniegumu par 2%, mērķis ir sasniegts ar uzviju. Periodikas apgrozījumu veicinājusi rūpīgāka periodisko izdevumu izvēle atbilstoši bērnu auditorijai tos abonējot, kā arī “Bibliotēkas vasaras izaicinājuma” viens no uzdevumiem – izlasīt bibliotēkas žurnālu.

Joprojām bērni un pusaudži bibliotēkā pieejamos datorus izmanto vairāk izklaidei, nevis mācībām vai zināšanu ieguvei. Tā kā no aprīļa ierobežojumi datoru izmantošanā tika atcelti, likumsakarīgi, ka palielinājies datorlietotāju skaits. Ja pērn datorlietotāju skaits bija vien 47, tad 2022.gadā tie jau bija 445 lietotāji.

Apes bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas darbības viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir bērnu lasīšanas veicināšana un literāro interešu attīstīšana. Nenoliedzami, ka šodien interneta virtuālā pasaule daudz vairāk aizrauj bērnus un jauniešus, nekā grāmatas lasīšana. Bibliotēkai ir jādarbojas ļoti radoši, lai bērnus un jauniešus rosinātu un saglabātu interesi par grāmatu un lasīšanu, organizējot daudzveidīgus lasīšanas veicināšanas un informācijpratības uzlabošanas pasākumus, kā arī nodrošinot kvalitatīva brīvā laika pavadīšanas iespēju.

Uzdevumi darbā ar bērniem un jauniešiem:

- Jaunu lietotāju (bērnu un jauniešu) piesaiste;
- Literatūras un lasīšanas popularizēšana dažādos lasīšanas veicināšanas pasākumos;
- Piedalīšanās lasīšanas mērķprogrammā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022”;
- Aktivitātes “Digitālajā nedēļā”, “Latvijas bibliotēku nedēļā”,
- Darba ar bērniem un jauniešiem popularizēšana un publicitāte.

Bibliotēkā bērniem un jauniešiem brīvi pieejami pieci datori, kas tiek izmantoti gan mācību nolūkos, gan socializējoties (facebook.com utt), gan arī izklaidei (YouTube). Bērni un jaunieši ar saviem viedtālruniem bibliotēkas telpās var pieslēgties bezmaksas internetam izmantojot bezvadu internetu (Wi-Fi).

Blomes bibliotēkā Blomes pamatskolas skolēni ir galvenā bibliotēkas mērķauditorija, jo bibliotēka atrodas vienā ēkā ar pamatskolu. Bibliotēkai ir laba sadarbība ar skolas un pirmsskolas izglītības iestādes pedagogiem. Bibliotēkas rīkotās bezmaksas radošās darbnīcas bija ļoti apmeklētas un pieprasītas, tās izmantoja gan Blomes pamatskolas klašu grupas, gan arī bērni paši vēlējās darboties pēc stundām brīvajā laikā, lai pagatavotu rotājumus savai mājas eglītei, vai kādu mazu dāvaniņu tuviniekiem, vai draugiem. Maksas meistarklases bērniem guva atsaucību, bet ne tik lielu, jo augstāka cena bija meistarklasei, jo mazāks apmeklējums meistarklasei. Par jaunajām grāmatām tiek īsi pastāstīts ieinteresējot bērnus. Pēc grāmatas izlasīšanas tiek uzklautas atsauksmes par izlasīto un saņemta atbilde uz jautājumu, vai lietotājs šo eksemplāru ieteiktu izlasīt arī pārējiem. Arī vecākie eksemplāri, kuri ir krājumā ilgāku laiku, vairākus gadus, arī tie ik pa laikam tiek popularizēti - izlikti atsevišķā plauktā, redzamā vietā, kur bērniem ir viegli ieraugāmi un aplūkojami. Bērni tiek arī iesaistīti un ieinteresēti piedalīties projektā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Arī pēc šo grāmatu izlasīšanas notiek sarunas ar bērniem par izlasīto, uzklauts viņa vērtējums un vai mazais lietotājs šo grāmatu ieteiktu izlasīt citiem. Janvārī bērnu žūrijas dalībnieki sāks aizpildīt bērnu žūrijas anketas virtuāli.

Bērni un jaunieši Blomes bibliotēkā tiek aktīvi iesaistīti galda spēļu izmantošanā, lai lietderīgāk bērni un jaunieši pavadītu savu brīvo laiku, kā arī uzlabotu savstarpējās komunikācijas prasmes. Pēc bērnu vēlmēm, spēles tiek izsniegtas arī uz mājām. Bērni tika iesaistīti bibliotēkas spēļu izspēlēšanā uz pārbaudi – vai visas nepieciešamās spēles sastāvdaļas atrodas spēles komplektācijā. Kopā ar bērniem esam sapratuši, ka dažām spēlēm trūkst detaļu, tādēļ šo spēli vajadzētu nomainīt un aizstāt ar kādu jaunu, šim brīdim aktuālāku spēli. 2023.gada budžetā tika pieteikts finansējums jaunu spēļu iegādei Blomes bibliotēkai. Ir doma jaunos lietotājus iesaistīt plānošanas un lēmuma pieņemšanas procesā un rezultātā iegādāties kādu jaunāku, aktuālāku galda spēli bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanai un bērnu un jauniešu savstarpējās socializēšanās uzlabošanai.

Spēļu izsniegums 2021.gadā bija - 8. Atskaites periodā Blomes pamatskolā mācības norisinās klātienē, kā arī ir mainījies Blomes bibliotēkas darba laiks un bibliotēkas vadītājam ir palielināta darba slodze. Līdz ar to bērniem ir iespēja vairāk pavadīt brīvo laiku bibliotēkas bērnu lasītavā, kur bērni un jaunieši savu brīvo laiku var pavadīt daudz lietderīgāk. Tādējādi spēļu izsniegums 2022.gadā ir palielinājies par 488%.

Brantu bibliotēka. Brantu pagasta teritorijā nav ne skolas, ne pirmsskolas izglītības iestādes. 2022. gadā aktīvo lietotāju skaits bērnu un jauniešu grupā samazinājies par 8%, apmeklējums palielinājies par 15%, izsniegums par 16%. Bibliotēku apmeklē pagasta centrā dzīvojošie bērni. Patiess prieks ir par katru bērnu, kurš bibliotēkā lasīšanai paņem grāmatu vai galda spēli uz mājām. Bibliotēkas krājums bērniem un jauniešiem tika papildināts ar 8 jaunām grāmatām no pašvaldības budžeta līdzekļiem, kā arī saņemot no projekta “ Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”. Bērniem tiek sniegtas individuālas konsultācijas informācijas meklēšanā datubāzēs, skaidrots par datubāzes Letonika.lv izmantošanas plašajām iespējām. Atskaites gadā viens bērns konsultēts par datubāzēm.

Drustu bibliotēkā aktīvo lietotāju skaits pārskata gadā ir palielinājies, bet samazinājies ir apmeklējumu un izsniegumu skaits. Tas saistīts ar to, ka ar 2022. gada 1. septembri Raunas pamatskolas Drustu struktūrvienībā notika reorganizācija un mācību process tiek nodrošināts skolēniem tikai līdz 6. klasei (iepriekš 9 klases). Kā arī negatīva pandēmijas laika ietekme, kad apmeklēt bibliotēku nedrīkstēja, līdz ar to, mainījās arī bērnu paradumi.

Grundzāles bibliotēkā no aktīvajiem 112 lietotājiem 32 (29%) ir bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem. Kopumā bērnu/jauniešu lietotāju skaitam 2022. gadā (salīdzinot ar 2021.gadu) ir tendence samazināties (-27%), jo šobrīd 1.- 6. klašu skolēni vairāk izmanto skolas bibliotēku. 2022. gadā bibliotēka ir piesaistījusi 3 jaunos lietotājus no pirmsskolas un sākumskolas.

Launkalnes bibliotēkas bērnu un jauniešu mērķauditorija ir Launkalnes pamatskolas skolēni un Launkalnē dzīvojoši bērni, kuri mācās Smiltēnē. Katru gadu bērniem tiek organizētas ekskursijas bibliotēkā un jaunos lasītājus iepazīstina ar bibliotēku. 2022.gadā bibliotēku apmeklējuši 13 jauni lietotāji.

7.2 Bibliotēku krājums

Smiltenes bibliotēka

Bērnu apkalpošanas nodaļā literatūras krājums galvenokārt tiek papildināts no piešķirtajiem budžeta līdzekļiem, par prioritāti ņemot latviešu bērnu oriģinālliteratūru, tulkoto literatūru, uzziņu literatūru bērniem un pusaudžiem. Mazajiem lasītājiem iecienītas ir bilžu un spēļu grāmatas. Kārtējā komplektēšana tiek veikta reizi mēnesī. Krājums tiek komplektēts tā, ieklausoties bērnu un pusaudžu vajadzībās. Iespēju robežās vērā tiek ņemts lasītāju pieprasījums, nodrošinot daudzpusīgu un noderīgu krājumu gan jaunāka vecumposma bērniem, gan pusaudžiem. Bibliotēkā tiek sekots līdzi tam, lai krājumā būtu skolēnu ieteicamās literatūras sarakstos esošās grāmatas. Pieprasījums pēc tām ir liels, jo vasarā skolas bibliotēka ir slēgta, tādējādi publiskā bibliotēka ir vienīgā iespēja, kur iegūt skolotāju ieteiktās grāmatas. Ik gadu vasarā sastopamies ar situācijām, ka bērni no citām pilsētām, pa vasaru viesojoties pie vecvecākiem vai radiem, nāk uz bibliotēku pēc savu skolu ieteicamās literatūras sarakstos ejošajām grāmatām, lai pa vasaru tās varētu izlasīt.

2022.gadā par budžeta līdzekļiem tika iepirkti 185 informācijas resursi, kas sastāda 1962,86 EUR, neskaitot seriālizdevumus. Iepirkto resursu skaits ir līdzvērtīgs iepriekšējam gadam, taču izlietotā summa ir palielinājusies par 24%, jo tie palikuši krietni dārgāki, par spīti PVN²¹ samazinājumam grāmatām. Kopumā jaunieguvumu skaits ir 357 vienības, kas ir 0,7 izdevumi uz vienu lietotāju. Galvenie krājuma komplektēšanas avoti ir SIA “Virja LK”, “Apgāds Zvaigzne ABC” grāmatnīca un SIA “Latvijas grāmata”. Atskaites periodā saņemti resursi arī bez atlīdzības no fiziskām un juridiskām personām. Saņemtas septiņas grāmatas 70,65 EUR vērtībā Latvijas Republikas Kultūras ministrijas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta “Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas publiskajām bibliotēkām” ietvaros. Savukārt no Latvijas Nacionālās bibliotēkas tika saņemtas 30 projekta “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2022” kolekcijas grāmatas 240,29 EUR vērtībā. 2022.gadā palielinājies B+J krājuma grāmatu apjoms, jo šai mērķauditorijai izdevniecībās tika izdotas vairāk grāmatas nekā pusaudžiem.

Bibliotēkā ir plašs periodisko izdevumu krājums, pieejami žurnāli sākumskolas vecuma bērniem, vidējā vecuma bērniem, pusaudžiem un arī periodiskie izdevumi vecākiem. Komplektēti tādi izdevumi kā “Spicīte”, “Avene”, “Avenīte”, Ilustrētā Junioriem”, “Lego Explorer”, “Vāģi”, “Baltais Valis”, “Super” u.c. izdevumi. Vecākiem pieejami žurnāli “Mans Mazais” un “Santa”. Periodiskie izdevumi lasītājiem pieejami brīvpieejā. Atskaites periodā bibliotēkā saņemti 129 periodiskie izdevumi. 2022.gadā tika palielināts periodisko izdevumu piedāvājums bērniem. Līdz ar to periodisko izdevumu izsniegums palielinājies par 14,4%, salīdzinot ar 2021.gadu. Secinām, ka ir būtiski, lai piedāvājums atbilst mērķauditorijas interesēm.

Ik gadu bibliotēkas krājums tiek papildināts ar galda spēlēm. Arī 2022.gadā iegādātas 8 galda spēles. Šobrīd Bērnu apkalpošanas krājumā ir 108 galda spēles. Spēles, tāpat kā grāmatas, tiek izsniegtas lietotājiem uz mājām uz termiņu līdz 3 nedēļām.

2022.gada janvārī un februārī tika turpināts pērnā gada decembrī uzsāktais “Izaicinājums tumšajiem ziemas vakariem”. Izaicinājuma mērķis bija stiprināt ģimeņu galda spēļu spēlēšanas tradīcijas, kopā aizraujoši un saturīgi pavadot ziemas tumšos vakarus. Spēļu izvēle bija nejauša, tās tika lozētas. Tādējādi ģimenēm bija iespēja izmēģināt dažādas spēles, kuras varbūt citkārt paši neizvēlētos. Iespējams, šādā veidā tika atklātas jaunas spēļu “pērles”, kas kļūs par ģimenes iemīļotākajām spēlēm! Tika saņemtas labas atsauksmes par šo izaicinājumu, vecāki bija priecīgi izmēģināt jaunas spēles, kuras izspēlēt kopā ar bērniem.

“Kopīga galda spēļu spēlēšana ģimenei ir ļoti laba nodarbe – visiem kopā ir jautri un interesanti pavadīt vakars, kas saliedē ģimeni. Turklāt bērniem spēlēt galda spēles ir lietderīgi un attīstoši, viņi iemācās kaut ko jaunu. Izaicinājumā iesaistījāmies pagājušā gada beigās. Aizejot uz bērnu bibliotēku, atklājām, ka tur nav tikai grāmatas, piedāvājumā ir arī žurnāli, puzzles, galda spēles. Paņemt tās pašas puzzles uz laiku no bibliotēkas ģimenei ir gan ekonomiski izdevīgi, gan arī mājās netiek aizņemta vieta, kā būtu pērkot,” stāsta kāda mamma.

²¹ Pievienotās vērtības nodoklis

Vietējā laikrakstā “Ziemeļlatvija” tika publicēts izvērsts raksts par spēļu izaicinājumu <https://ziemellatvija.lv/izaicinajuma-atklaj-galda-spelu-daudzveidibu/>. Izaicinājumā piedalījās 12 ģimenes. Aktīvākā ģimene izspēlēja 24 galda spēles. Balvā šī ģimene saņēma brīvbiļetes uz Smiltenes kinozāli kinofilmas baudīšanai. Šī akcija veicināja spēļu pieprasījumu un izsniegumu, taču bija arī negatīva pieredze – joprojām vairākas spēles nav atnestas atpakaļ uz bibliotēku. Saziņa ar šiem parādniekiem ir nesekmīga un šķiet, ka spēles netiks atgūtas. Tas parāda, ka atsevišķi bērni šajā izaicinājumā piedalījās tikai, lai saņemtu balvu, un interese par spēlēm nebija patiesa. Atskaites periodā spēļu izsniegums - 542 reizes, kas ir par 171% vairāk nekā 2021.gadā, kad spēles tika izsniegtas 200 reizes.

2020.gadā tika izveidots jaunums Bērnu apkalpošanas nodaļā – “Vecāku plaukts”. 2020.gadā no “Vecāku plaukta tika izsniegtas 35 grāmatas, 2021.gadā – 28, savukārt 2022.gadā – 11. Redzams, ka pieprasījums pēc šīm grāmatām Bērnu apkalpošanas nodaļā samazinās un ir jāapsver, vai šo plauktu nevajag pārcelt atpakaļ uz Pieaugušo apkalpošanas nodaļu, kur interese par šīm grāmatām būtu lielāka. Iespējams arī, ka vecāki vienkārši neievēro šo plauktu un nepieciešams to popularizēt. Popularizējot audiovizuālos resursus, ik gadu skolēnu rudens brīvlaikā tiek demonstrēta multfilma. Atskaites periodā tā bija animācijas filma “Uguns sirds”. Salīdzinot ar 2021.gadu, audiovizuālo resursu izsniegums palielinājies no 53 uz 162.

Tabula “Bērnu apkalpošanas nodaļas krājuma rādītāji”

Rādītāji	2020	2021	2022	% salīdzinot ar iepr.gadu
Grāmatas	4390	4387	4232	-3,7%
<i>t. sk. Bērniem B+J</i>	2680	2730	3854	+41,2%
Seriālizdevumi	231	219	237	+8,2%
Izslēgtie dokumenti	312	354	488	+37,9%
Jaunieguvumi	403	374	357	-4,8%
Krājuma kopskaits	4763	4780	4652	-2,8%
Grāmatu krājuma apgrozība	1,7	1,69	1,55	
Grāmatu izsniegums	7397	7405	6544	-13,2%
Periodisko izdevumu apgrozība	3,7	1,62	1,72	
Periodisko izdevumu izsniegums	856	355	408	+14,9%
Izsniegums kopā	9363	8015	7655	-4,7%
Krājuma apgrozība	1,96	1,68	1,65	

2022.gadā no krājuma izslēgti 488 resursi, tādējādi samazinot kopējo krājuma skaitu par 2,8%. Pēdējos gados krājuma apjoms bija ik gadu pieaudzis, tādēļ arī nākamajos gados jāstrādā, lai krājuma apjomu nedaudz samazinātu. Atskaites periodā tika turpināts darbs, atlasot no krājuma “Vecāku žūrijas” grāmatas, kuras paredzētas pieaugušo auditorijai, kā arī tika izslēgti nolietoti un lieki eksemplāri.

Krājuma apgrozība nedaudz samazinājusies un nav sasniegts 2022.gada darba plānā izvirzītais mērķis palielināt krājuma apgrozījumu par 2%. Tomēr krājuma apgrozība

vērtējama kā laba. To veicinājusi krājuma samazināšana, jaunieguvumu iegādes efektivitāte, regulāra neaktuālu izdevumu izslēgšana no krājuma, kā arī dalība programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, jo lasītākās grāmatas gada ietvaros ir tieši žūrijas kolekcijas grāmatas.

Tabula “Bērnu apkalpošanas nodaļas krājuma vienības uz 1 bērnu apkalpes zonā”

Krājuma kopskaits	4652
Bērnu skaits 0-18 gadi Smiltēnē	1122
Krājuma vienības uz vienu bērnu Smiltēnē	4,1

Krājuma vienības uz vienu bērnu Smiltēnē Bērnu apkalpošanas nodaļā ir 4,1, kas atbilst MK noteikumiem Nr. 355 “Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi”, pārsniedzot trīs vienības uz vienu pašvaldības iedzīvotāju. Bērnu apkalpošanas nodaļas krājums ir mūsdienīgs un aktuāls. Tā kā finansējums grāmatām ir pietiekams, nolietotās grāmatas tiek aizvietotas ar jaunām. Problēmas ar aizvietošanu ir tikai tām grāmatām, kuras nav atkārtoti izdotas. Piemēram, autores Enidas Blaitonas piedzīvojumu grāmatas ir ļoti iecienītas, tās ir nolietotas, taču aizvietot tās nevar, jo nav izdotas atkārtoti.

Tabula “Bērnu apkalpošanas nodaļā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2021	2022
Letonika	26/77	25/39
News	19/69	17/53

Datubāzu izmantošana joprojām nav pieprasīts pakalpojums. Lai izglītotu skolēnus par bibliotēkā pieejamajām datubāzēm, nākamajā gadā būtu vērtīgi sagatavot skolēniem konkursu, kurā atbildes meklējamas bibliotēkas datubāzēs. Tādējādi skolēni ne tikai uzzinātu par datubāzu piedāvājumu, bet arī atnāktu uz bibliotēku, uzzinātu ko jaunu, un rezultātā vēl saņemtu balvas.

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2022
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	11
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	10
SBA kopā	21

Bērnu apkalpošanas nodaļā starpbibliotēku abonementa (SBA) pakalpojums atskaites periodā ir nedaudz samazinājies, salīdzinot ar pagājušo gadu. Bērniem interesējošie izdevumi lielākoties ir pieejami uz vietas Bērnu apkalpošanas nodaļā.

Apes bibliotēka

Apes bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā atrodas grāmatas un žurnāli, kas paredzēti bērniem sākot no pirmsskolas vecuma līdz 7.klases jauniešiem, taču arī 8.klases jaunieši bieži vien izvēlas literatūru no Bērnu literatūras nodaļas. Vecāko klašu skolēniem atbilstoša literatūra atrodas Abonementā bibliotēkas pirmajā stāvā. No kopējā bibliotēkas lietotāju skaita, 164 lietotāji ir bērni un jaunieši līdz 14 gadu vecumam (32% no kopējā lietotāju skaita). Uzklusot un analizējot lasītāju vēlmes, tika noskaidrots, kādas grāmatas patīk. Vecāko klašu skolēni vairāk interesējās par grāmatām, kuras ir viegli lasāmas un nav pārāk biezas. Jaunās grāmatas bibliotēka iepērk no SIA "Virja" – šogad bibliotēkā iegādātas 39 bērnu literatūras grāmatas jeb tie ir 22% no kopējā iegādātā grāmatu skaita. No grāmatu iegādei paredzētā budžeta 17% (353,92 eiro) tika atvēlēti bērnu literatūras iegādei. Savukārt, bibliotēkā tika abonēti divi žurnāli bērniem un jauniešiem – "Avene"(izsniegta 2 reizes 2022.gadā) un "Ilustrētā Junioriem"(izsniegta 49 reizes 2022.gadā), kas sastāda 5% no kopējās abonētās periodikas. Bērni un jaunieši ne tik aktīvi lasa žurnālus, bet tas tā varētu būt žurnālu izvēlēs trūkuma dēļ. Piedaloties lasīšanas veicināšanas programmā "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022", projekta ietvaros tika iegūtas 13 grāmatas. Sadarbojoties ar Dāvja Ozoliņa Apes pamatskolu, bibliotēkas komplektē arī ieteicamas literatūras sarakstus skolēniem lasīšanai vasarā. Nākošajā gadā plānots papildināt galda spēļu klāstu, jo bērni un jaunieši aktīvi iesaistās Galda spēļu dienu aktivitātēs, šādā veidā attīstot bērnu loģisko domāšanu.

Bilskas bibliotēka. Birzuļos un Lobērgos nav izglītības iestādes, tāpēc grāmatas bērniem vairāk tiek iepirkta Bilskas bibliotēkas krājumā. Nepieciešamības gadījumā notiek grāmatu apmaiņa starp bibliotēkas nodaļām. Krājuma komplektēšanas kritēriji: mācību programmā nepieciešamās grāmatas, grāmatu saturs, iesējuma kvalitāte, grāmatas no lasītāju pieprasītām sērijām, mazajiem lasītājiem - grāmatas vizuālais izskats.

Drustu bibliotēkā grāmatu krājums bērniem un jauniešiem papildināts par 39 vienībām, kas sastāda 23 % no grāmatu jaunieguvumiem. Pieejami periodiskie izdevumi Ilustrētā Junioriem un Avene.

Gaujienas bibliotēkā no kopēja bibliotēkas grāmatu krājuma, kas sastāda 5495 vienības, bērnu un jauniešu krājumā ir 1224 grāmatas. Bērniem un jauniešiem ir abonēts viens periodiskais izdevums - "Ilustrētā junioriem".

Grundzāles bibliotēkā krājums bērniem un jauniešiem tiek veidots, sazinoties ar Grundzāles pamatskolas bibliotēku, jo abas bibliotēkas sadarbojas projekta "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" ietvaros, piedāvājot skolēniem arī pagasta bibliotēkā esošās projektā ietvertās grāmatas. Par izlasītajām grāmatām pārrunājam arī bibliotēkā, kas patika, kas ne tik ļoti. Skolēni labu un interesantu grāmatu iesaka viens otram. Bibliotēkā tiek iepirkta grāmatas arī pēc skolēnu ieteikumiem un vēlmēm.

Launkalnes bibliotēkā bērniem pieejamas 23 dažādas galda spēles. 2022.gadā nopirkta jauna āra spēle “Cirks”(2x2m). Komplektējot bērnu grāmatas, tiek domāts par visām vecuma grupām – lai tas būtu daudzpusīgs un interesants gan bērniem, gan jauniešiem. Lielākoties grāmatas tiek iepirktas pie grāmatu tirgotāja SIA “Virja LK”. Katru gadu bērniem tiek rīkotas dzejas dienas, šoreiz bērni paši rakstīja dzejoļus un uzstājās ar savu dzejoļu lasījumu.

Dzejas diena bērniem Launkalnes bibliotēkā

7.3 Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

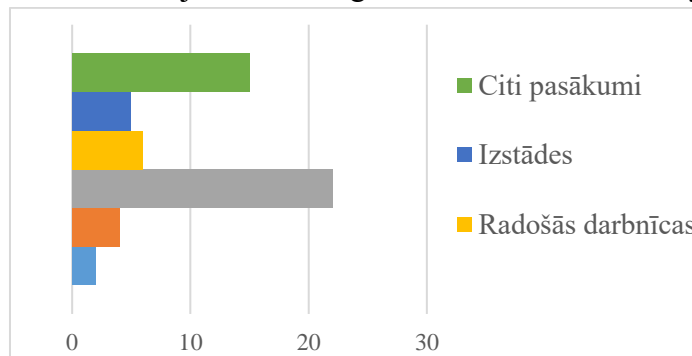
Smiltenes bibliotēka

Bērnu apkalpošanas nodaļā uzziņu un informācijas darbs tiek nodrošināts, ikdienā apkalpojot lasītājus un notiek regulāri. Apkalpojot lietotājus, tiek sniegtas informatīvas, tematiskas, precizējošas uzziņas. 2022. gadā vispieprasītākās galvenokārt bija uzziņas, kas saistītas ar daiļliteratūru. Pārskata periodā Bērnu apkalpošanas nodaļā sniegtas dažādas tematiskās uzziņas un konsultācijas. Daļa konsultāciju sniegtas par darbu ar datoru (dokumenta pārkopēšana un ievietošana Word formātā, drukāšana, informācijas meklēšana u.c). Apmeklētāji izrādījuši interesi par šādām tēmām: latviešu folklorā, mūmijās, Latvijas dzīvnieki, noziegumi, zīdītāji, dejas, rakstnieki, dinosauri, kosmos, eņģeļi, Ziemassvētki kristīgajā pasaulē u.c. Veicot uzziņu un informācijas darbu, tiek izmantots bibliotēkā pieejamais nozaru literatūras krājums un interneta resursi.

2022.gadā 48 Bērnu apkalpošanas nodaļas lietotājiem izsniegti autorizācijas dati. Nākamajā gadā arī plānots turpināt darbu pie iesāktā – autorizācijas datu piešķiršanas iepriekšējos gados reģistrētiem lietotājiem, kā arī turpināt apmācības izsniegto autorizācijas datu lietošanā.

Apes bibliotēka

Individuāli skolēni tika iepazīstināti ar bibliotēkas lietošanas noteikumiem, bibliotēkas izkārtojumu un informācijas apguves prasmēm. Tika veidotas dažādas bibliotekārās un literārās stundas, piemēram, 5. un 6.klasei tika veidotas bibliotekārās stundas par to, kā meklēt informāciju bibliotēkā, kā lietot 3td e-grāmatu bibliotēku un letonika.lv. Savukārt jaunāko klašu skolēni literārajās stundās tuvāk iepazīstināti ar BJVŽ22 – kopā lasījām atbilstoši vecuma grupai grāmatu, kuras saturs vēlāk tika pārrunāts un viktorīnas veidā pārbaudīts, cik labi bērni spēj uztvert informāciju klausoties bibliotekāres vai savu klases biedru lasījumā. Ikdienas darbā bieži nākas palīdzēt internetā meklēt nepieciešamo informāciju, strādāt ar grāmatu un bibliotēkas krājumu.

Pasākumi bērniem Apes bibliotēkā 2022.gadā

Atskaites periodā bērniem kopā organizēti 54 pasākumi – viktorīnas, konkursi, literārās un bibliotekārās stundas, izstādes, uz svarīgiem svētkiem tika veidotas darbnīcas un citi pasākumi. Aktuālākā informācija, pasākumu plāns un norise tiek atspoguļota Smiltenes novada bibliotēkas Facebook kontā, pēc tam ar šo informāciju dalās Apes pagasta un pilsētas Facebook lapa, kuru uzrauga Apes bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas bibliotekāre. Tādā veidā visa aktuālā informācija par Apes bibliotēku nonāk līdz Apes iedzīvotājiem. Analizējot cilvēku iesaisti un to, cik daudz cilvēku redz konkrēto ierakstu, Apes bibliotēkas ieraksti parasti sasniedz vienu no lielākajiem skatījumiem, kas liek secināt, ka šāda sistēma strādā. Šogad sociālajā vietnē Facebook izveidoti ap 90 ieraksti par Apes bibliotēku – izvietota informācija par gaidāmiem pasākumiem, notikušo pasākumu atskati un aktuālais bibliotēkā, kā piemēram, jaunāko grāmatu apskati.

Bilskas bibliotēka

2022. gadā aktīvi tika strādāts ar bērniem un jauniešiem. Bilskas bibliotēku katru mēnesi apmeklē Bilskas pamatskolas skolēni veic dažādus bibliotekāres sagatavotus uzdevumus, radošās nodarbības. Sākot ar novembri Birzuļu bibliotēkā katru trešdienu tika organizēta bērnu pēcpusdienu, kuru aicināts apmeklēt ikviens Mēru ciemata mazais iedzīvotājs. Nodarbībās bērni spēlē spēles, pilda uzdevumus (viktorīnas, mīklas u.c.), zīmē, lasa grāmatas vai vienkārši aktīvi pavada savu brīvo laiku iepazīstot jaunus draugus. Katra nodarbība ir atšķirīga. Piemēram, pirmā nodarbība tika veltīta valsts svētkiem “Mana Latvija”, bērni atbildēja uz 24 jautājumiem par Latviju un veidoja zīmējumu, kas ir viņu Latvija ar ko viņiem tā asociējas. Otrajā nodarbībā bērni veidoja savas vizītkartes, tās

prezentēja, spēlēja spēli "Alias", kas arī ir viņu mīlākā nodarbe pēcpusdienā. Trešajā nodarbībā tie iepazīna dzīvniekus kā arī veidoja savu priekšnesumu un to demonstrēja pārējiem. Ceturtā nodarbība jau bija Ziemassvētku noskaņās, bet piektajā nodarbībā bērniem bija ļauts pasapņot - izsapņot savu sapņu bibliotēku. Nodarbības apmeklē Mēru iedzīvotāji, kas ikdienā katrs apmeklē kādu citu novada skolu (Grundzāle, Palsmane, Bilka, Smiltene). Satikšanās bibliotēkā viņiem dod iespēju vienam otru iepazīt, sadraudzēties. Līdz šim lielākā daļa bērnu savstarpēji nebija pazīstami. Nu šīs pēcpusdienas šiem bērniem ir kļuvušas gaidītas, bērnos var saskatīt prieku un vēlmi apmeklēt nodarbību, kā arī atsauksmes no vecākiem ir pozitīvas. Bērni jautā - vai jau ir pienākusi diena, kad jādodas uz bibliotēku. Mēros nav skolas, nav sporta zāles - vietas, kur jauniešiem pavadīt brīvo laiku. Tieši tāpēc ir svarīgi, ka viņiem ir pieejama bibliotēka. Bibliotēka Mēros (Bilskas bibliotēkas Birzuļu nodaļa) ir vieta, kur bērns var pavadīt savu brīvo laiku, lasīt grāmatas, spēlēt spēles, tikt uzklausīts, satikties ar draugiem.

Bērnu pēcpusdienas Bilskas bibliotēkas Birzuļu nodaļā

Blomes bibliotēka

Bibliotēkā atskaites periodā notika vairākas radošās darbnīcas skolēniem, kurās katrs dalībnieks varēja attīstīt radošumu, mācīties strādāt komandā, pagatavot dāvaniņas un saturīgi pavadīt brīvo laiku. Tā piemēram, bibliotēka piedāvāja no ģipša pagatavot svečturi,

Radošā darbnīca "Mani pūkainie draugi" Blomes bibliotēkā

dekorēt sveces un veidot galda kompozīciju. Gaidot Ziemassvētkus, bija iespēja uzburt svētku sajūtu, gatavojot dekorus klases vai mājas svētku eglītei. Interesanta un saliedējoša izvērtās radošā darbnīca bērniem kopā ar vecākiem „Mani pūkainie draugi”, kurā dekorēja koka figūriņas un pagatavoja rokassprādzes.

Pēcpusdienās Blomes pamatskolas skolēni brīvo laiku pavadīja bibliotēkā pildot mājasdarbus, spēlējot dažādas galda spēles, lasot grāmatas, zīmējot, dziedot, skatoties zinātnes eksperimentus datorā, kā arī darot blēņas.

Mācību gada pēcpusdienas Blomes bibliotēkā

Drustu bibliotēkā veiksmīgi pasākumi, kas piesaistīja bērnus, noritēja rudens skolēnu brīvlaikā, kad bibliotēkā notika divas galda spēļu pēcpusdienas un radošā darbnīca. Notikušas arī individuālas apmācības bērniem datoru izmantošanā, informācijas meklēšanā, grafiskā dizaina programmas “Canva” lietošanā.

Grundzāle bibliotēka sadarbībā ar kultūras namu mazajiem bērniem iestudēja un izrādīja leļļu teātra izrādi “Vecīša cimdiņš”.

Palsmanes bibliotēkā ikdienā bērni aktīvi izmanto spēles, tāpēc sadarbībā ar Smiltenes novada speciālās pamatskolas sporta skolotāju Tomu Ceru tika organizēta spēļu pēcpusdienu. Noorganizēts pirmais Novusa turnīrs (20 dalībnieki). Ilzes Hakas izstādi “Adīti augļi, dārzeņi un sēnes” organizēta kā pamatskolas un pirmskolas izglītības iestādes rokdarbu stundas sastāvdaļa. Apmeklējuma laikā atpazīna zināmos dārzeņus, iepazīnās ar eksotiskajiem augļiem. Atpazīna ēdamās un indīgās sēnes, izspēlēja spēli. Katram bērnam bija jāatpazīst 2 izstādes ekspanāti - jāpastāsta par to, kur šo dārzeņi izmanto, saderība ar citiem dārzeņiem, kādus salātus var gatavot. Šo izstādi apmeklēja 135 dalībnieki, arī viena grupiņa no Smiltenes speciālās internātskolas (7 bērni).

Trapenes bibliotēka organizēja dažādus pasākumus pa vecuma grupām “Gudro spēļu diena”, “Vinnija Pūka citātu izstāde un Mīksto rotaļlietu lācīšu izstāde”, “Kāda ir tava Digitālā pēda?” (E- prasmju nedēļa), radošās darbnīcas: “Zīmē, glezno, raksti dzeju”, “Krāsojamā bibliotēka”, “Zīmējam velniņus lielus un mazus”, ceļojošā izstāde no

Valmieras muzeja “Draule. Velniņi. Blaumanis”, animācijas filmas “Velniņi” demonstrēšana u.c.

7.4 Lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Smiltenes bibliotēka

Bērnu apkalpošanas nodaļā regulāri tiek rīkoti pasākumi dažādām vecuma grupām - gan pirmsskolas vecuma bērniem, gan sākumskolas, vidējā skolas vecuma bērniem, gan pusaudžiem. Atskaites periodā Bērnu apkalpošanas nodaļā notikuši 86 pasākumi, ieskaitot virtuālos pasākumus, konkursus un akcijas.

Pasākumi pirmsskolas vecuma bērniem:

1. Bibliotēkai ir veiksmīga sadarbība ar Smiltenes pirmsskolas izglītības iestādēm, īpaši ar PII “Pīlādzītis”. Pirms jaunā mācību gada sākuma Smiltenes pirmsskolas izglītības iestādēm tika izsūtīts pasākumu piedāvājums 2021./2022. mācību gadam. Izglītojošo pasākumu piedāvājums bija publicēts arī [mājas lapā bibliotēku sadaļā “Pakalpojumi”](#). Īpaši pieprasīts bija pasākums “Čaklās medus vācējiņas - bites”. Atskaites periodā notikuši 6 pasākumi par bitēm, kurus kopā apmeklējuši 123 bērni (vairāk 7.5.nodaļā “Veiksmes stāsts”). Tāpat pieprasījums bija pēc pasākumiem “Piedzīvojums kopā ar lācīti Vinniju Pūku”, “Pirmā iepazīšanās ar bibliotēku”, “Ledus – draugs vai ienaidnieks?”.

2. Ja bērnodarziem izsūtītajā piedāvājumā nav vēlāmā pasākuma, audzinātājas sazinās ar bibliotekāru un vienojas par tēmu. Tā piemēram, “Zaķēnu” grupiņai no PII “Pīlādzītis” tika sagatavots pasākums par zaķiem un Dzejas dienu pasākums, bet “Rūķu” grupiņai tika sagatavots pasākums par naudu. Tajā bērniem bija iespēja uzzināt, kā radās nauda, kāda tā izskatījās senatnē, kādi biji norēķināšanās līdzekļi pirms tika izgudrotas monētas? Bērni noskaidroja, ka vecāki naudu nopelna, darbā strādājot. Tāpēc arī bērniem tika dota iespēja nopelnīt spēļu naudiņu un vēlāk to iztērēt spēļu veikalā, iegādājoties īstas konfektes.

3. Atskaites periodā tika turpināts 2019.gadā iesāktais nodarbību cikls māmiņām ar bērniem pirmsskolas vecumā “Skanīgais bērnu rīts”, kas notika katru nedēļu trešdienā. Nodarbību mērķis ir satikties brīvā, nepiespiestā gaisotnē, sarunāties, sniegt atbalstu, darboties nodarbībās ar dziesmām, rotaļām, apgūt jaunas prasmes kopā ar bērniem. Tāpat tā bērniem ir pirmā iepazīšanās ar grāmatu pasauli. 2022.gadā notikušas 16 “Skanīgais bērnu rīts” tikšanās. Atskaites periodā mazie dalībnieki bija jau izauguši un gatavi bērnodarza gaitām, tāpēc “Skanīgajā bērnu rītā” tika svinēts izlaidums. Ātri vien tika nokomplektēta jauna dalībnieku grupa. Gada izskaņā mainīts nodarbību nosaukums no “Skanīgais bērnu rīts” uz “Bērnu rīts”, jo laika gaitā saturiski nodarbības ir mainījušās un nav tādas, kā tās bija pirmsākumos.

4. Skolēnu rudens brīvdienu nedēļā jau tradicionāli Bērnu bibliotēkā tika demonstrēta animācijas filma, iegādājoties filmas publiskā seansa licenci. Šoreiz tika demontēta [multfilma “Uguns sirds”](#).

Pa kreisi: Pasākums par naudu. Vidū: “Skanīgais bērnu rīts”1. izlaidums. Pa labi: Multfilmas publiskais seanss

5. Septembrī bibliotēkā notika projekta “Grāmatu starts” nodarbības 3-4 gadus veciem bērniem [“Pūčulēnu skoliņa”](#). „Grāmatu startu“ izveidojis LNB Bērnu literatūras centrs, to īsteno Latvijas nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība un Latvijas publiskās bibliotēkas. Skoliņā tika īstenotas trīs nodarbības un tajās piedalījās pieci bērni ar vecākiem. Tradicionāli uz izlaidumu ierodas lielā Pūce, taču šoreiz bibliotēkā ieradās Pūces draudzene lapsa Līzīte. Līzītes lomā iejutās Smiltenes Kultūras centra māksliniece, tādējādi bibliotēkas sadarbība ar Kultūras centru izpaužas dažādos veidos. Bērniem bija jāatrod bibliotēkā paslēptas dārgumu lādes, kurās atradās viss nepieciešamais, lai pagatavotu pūces masku. Kad skoliņas dalībnieki bija pārtapuši par īstiem pūčulēniem, lapsa Līzīte pasniedza bērniem dāvanīņas. Mazajam dalībniekam tika dāvināts īpaši veidots „Grāmatu starta“ pūču komplektiņš – mugursoma, lasāmgrāmata, mīļlietiņa un noderīgs materiāls vecākiem par lasīšanu.

Pūčulēnu skoliņas izlaidums

Pasākumi jaunākā un vidējā skolas vecuma bērniem:

1. Viena no veiksmīgākajām lasīšanas veicināšanas aktivitātēm ir “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. 2022.gadā šajā programmā piedalījās un par ekspertiem kļuva 32 dalībnieki. Liels prieks, ka bērniem ir interese piedalīties grāmatu vērtēšanā. Ir dalībnieki, kuri piedalās katru gadu un aicina piedalīties savus draugus un vecākus. Arī Pieaugušo apkalpošanas nodaļā apmeklētāji tiek aicināti piedalīties Vecāku žūrijā.

2. Dzejas mēnesī skolēniem tika piedāvāta izlaušanās spēle “Ojāra Vācieša dzejas labirintos”. Dzejnieks Ojārs Vācietis tika izvēlēts, jo viņš ir dzimis Smiltenes novada Trapenes pagastā, mācījies Trapenē un Gaujienā. Ojāra Vācieša dzejoļi bērniem ir ļoti neparasti - tajos varam sastapt fantāziju un rotaļīgumu. Taču tajā pašā laikā viņa dzejoļi var būt nopietni un attēlot realitāti. Izlaušanās spēles uzdevums bija izkļūt no Ojāra Vācieša dzejas labirinta, izpildot dažādus uzdevumus un beigās nosaucot kodu durvju slēdzenes

atslēgšanai. Bibliotēkā bija paslēpti astoņi O.Vācieša dzejoļi, kuros trūkst viens vārds. Bērni tiks sadalīti komandās pa trim. Trūkstošo vārdu atminēt palīdzēja atbildes pavediens, kas ietvēra dažādas prasmes – rēķināšanu, dabas zinības, latviešu valodas un ģeogrāfijas zināšanas. Atsaucība bija mazāka nekā plānots – pasākumā piedalījās tikai četras klases – trīs klases no Smiltenes vidusskolas un viena no Blomes pamatskolas. Taču, pēc spēles aptaujājot skolēnus un skolotājus, visi bija vienprātīgi, ka pasākums bijis ļoti interesants.

Pa kreisi: Izlaušanās spēle. Pa labi: pasākums "Lasi kopā ar suni"

3. Skolēnu rudens brīvlaikā bija iespēja bibliotēkā satikt skaisto ukraiņu ņūfaundlendiešu šķirnes suni Taty - Lazurnaya Tatsu Bolshoj malysh jeb kā viņu sauc saimniece – Caciņu [pasākumā "Lasi kopā ar suni"](#). Palsmaniete Sandra Siliņa, kas ir Caciņai gan mamma, gan skolotāja, pasākuma gaitā pastāstīja par saviem suņiem, par Caciņu, kura vēl ir maza un nedaudz bailīga, bet ļoti mīļa. Bija iespēja palasīt kopā ar suni Caciņu.

4. Novembrī notika Ziemeļvalstu Literatūras nedēļai veltīts [pasākums "Ja tu satiec lāci"](#). Pasākuma laikā tika lasīta dāņu rakstnieka Martina Glasa Serupa un Somijas zviedrietes Mālinas Kiveles grāmata "Ja tu satiec lāci". Uz pasākumu bērni tika aicināti līdzīgi paņemt savu rotaļu lāci, lai pasākuma laikā to uzzīmētu un aplicētu, izveidojot glezniņu.

Pa kreisi: Pasākuma "Ja satiec lāci" radošie darbi. Pa labi: Radošā darbnīca "Pavasaris manos matos"

5. Atskaites gadā bērniem organizētas arī dažādas radošas darbnīcas, piemēram, “[Mātes dienas radošā darbnīca](#)”, “[Uzzied pavasaris manos matos](#)”, kurā bērni un viņu mammas gatavoja matu rotiņas no mākslīgajiem ziediem, “Tēva dienas radošā darbnīca”, novembrī “Palīdzī izdekorēt bibliotēku valsts svētkiem” un “[Krūzīšu dizaina darbnīca](#)”.

Pasākumi pusaudžiem:

1. Smiltenes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļā [viesojās rakstniece, bērnu iemīļoto grāmatiņu par pelēniem Koko un Riko autore Evija Gulbe](#). Uz tikšanos bija ieradušies Smiltenes vidusskolas 3.a un 3.c klases skolēni. Pasākumā bija iespēja dzirdēt autorei stāstījumu par grāmatu sēriju "Koko un Riko", piedalīties aktivitātēs - skolas somas svēršanā un izsvēršanā, uzspēlēt rotaļu “Koko un Riko paslēpes” un piedalīties radošā aktivitātē.

Tikšanās ar rakstnieci Eviju Gulbi

2. Bērnu apkalpošanas nodaļa aicināja 1.-6.klašu skolēnus piedalīties viktorīnā “Interneta gudrības un blēdības” un pārbaudīt savas zināšanas un izpratni par drošu un jēgpilnu interneta lietošanu, drošību internetā, kā arī apliecināt kritisko domāšanu. Trīs pareizo atbilžu iesniedzēji saņēma pārsteiguma balvas no bibliotēkas.

Radošo darbu konkursi un akcijas

1. Sadarbībā ar Smiltenes Kultūras centra mākslinieci apmeklētājiem tika piedāvāts [Valentīna dienas foto stūrītis](#), kuru varēja izmantot īsām individuālām vai ģimenes fotosesijām. Sagaidījām arī īpašus apmeklētājus - “Zaķēnu” grupiņu no PII “Pīlādzītis”.

2. Akcija “[Meklēsim pavasari](#)”. Aprīlī bērni tika aicināti nākt uz bibliotēku un izvēlēties grāmatas ar dienas uzdevumu: pirmdien – grāmatu zaļos vākos, otrdien – grāmatu, kuras nosaukumā minēts zieda nosaukums, trešdien – grāmatu par zaķi, ceturtdien – grāmatu dzeltenos vākos, piektdien – grāmatu par kukainīšiem. Katru dienu pirmie pieci “Meklēsim pavasari” izaicinājuma dalībnieki saņēma pārsteigumu no bibliotēkas.

3. Aicinājām bērnus piedalīties [radošo darbu konkursā “Lieldienu rīts”](#). Visu aprīlī Bērnu apkalpošanas nodaļas telpās un logos bija skatāma konkursam iesniegto radošo darbu izstāde.

4. Lieldienu laikā piedāvājām piedalīties “[Olu medībās](#)”, atnākot uz bibliotēku un atrodot visas zaķa paslēptās olas.

5. Pavasarī bibliotēka piedāvāja atšifrēt virtuālu Lieldienu krustvārdu mīklu bibliotēkas Facebook lapā, tādējādi asinot prātu un pārbaudot zināšanas par Lieldienu tradīcijām. Pieaugušo apkalpošanas nodaļa aicināja “sasiet nelaimei kājas” un iesiet lentītes Ukrainas karoga krāsās Lieldienu kokā, kas atradās pie Bērnu apkalpošanas

nodaļas. [Lieldienu pasākumi](#) tika plānoti sadarbībā ar Smiltenes Kultūras centru un TLMS “Smiltene” kā arī tika veidota kopīga publicitāte.

Pa kreisi: Lieldienu koks pie bibliotēkas. Pa labi: Bibliotēkas stends labdarības akcijā "Balta, balta mana sirds"

6. Tradicionāli 1.jūnijā Bērnu apkalpošanas nodaļa sadarbībā ar Smiltenes Kultūras centru piedalījās labdarības akcijā [“Balta, balta mana sirds”](#). Šī gada tēma bija daba, ziedi. Bibliotēka piedāvāja pasākumu “Ai, bitīte, savu lielu čaklumiņu – bišu iepazīšana tautasdziesmās un dzīvē”. Stenda apmeklētājiem bija iespēja aplūkot īstu bišu māju, uzlaikot biškopja tērpu, degustēt bišu produkciju, izveidot bitītes grāmatzīmi ar tautasdziesmām, kā arī iepazīt grāmatas par bitēm. Katrs apmeklētājs saņēma dāvanā bitītes uzdevumu grāmatiņu. Bibliotēkas stendu apmeklēja 140 cilvēki.

7.Sagaidot Līgo svētkus, Bērnu apkalpošanas nodaļa aicināja apmeklētājus iesaistīties akcijā un “iepīt” vēlējumu bibliotēkai Līgo vainagā. Apmeklētāji grieza no papīra dažādus augus un līmēja tos vainagā. Tā bibliotekāri redzēja, ko apmeklētāji visvairāk vēlas – vainagā dominēja augi, kas apzīmēja daudz jaunas grāmatas, radošas idejas, aizraujošus pasākumus un smaidīgas bibliotekāres.

Līgo svētku akcija

8. Skolēnu vasaras brīvlaikā Smiltenes bibliotēka piedāvāja jaunumu – [“Darbīgās trešdienas bibliotēkā”](#), kas norisinājās Bērnu apkalpošanas nodaļā katru trešdienu no 1.jūnija līdz 31.augustam. “Darbīgās trešdienas bibliotēkā” ietvēra dažādu izklaidējošu, izglītojošu un radošu uzdevumu veikšanu. Uzdevumi bija paredzēti sākumskolas skolēniem, jaunākiem bērniem palīdzēt varēja vecāki. Katru trešdienu dalībniekiem tika piedāvāti noteiktas tēmas uzdevumi.

9. Arī 2022.gada vasarā, turpinot pērn iesākto tradīciju, Smiltenes bibliotēka aicināja iesaistīties [“Bibliotēkas vasaras izaicinājumā”](#), kas norisinājās visu vasaru. Izaicinājuma laikā bija jāizlasa grāmatas un jāveic dažādi uzdevumi. “Bibliotēkas vasaras izaicinājums” ir individuāla lasīšanas akcija sākumskolas un pamatskolas vecuma bērniem, kuri lasa patstāvīgi un vēlas bagātināt savu vasaras brīvlaika pieredzi, lasot grāmatas un radoši darbojoties, tādējādi pavadot vasaru aizraujoši un saturīgi. Uzdevumu lapā minēti dažādi literāri vai radoši uzdevumi, piemēram, izlasīt grāmatu par noteiktu tēmu vai konkrēta izskata grāmatu u. tml. Uzdevumus var veikt jautkā secībā pēc

Bibliotēkas vasaras izaicinājums

katra dalībnieka izvēles, tomēr galvenais izaicinājums bija izpildīt tos visus līdz vasaras beigām. Katra veiksmīgi izpildītā uzdevuma laukumā bibliotekārs iespieda zīmogu, kas apliecināja, ka uzdevums ir paveikts. Izaicinājumā visus uzdevumus paveica 15 bērni. Vecāki atzina, ka šis ir labs piedāvājums, kad bērns nezina, ko pa vasaru lasīt.

10. Dzejas mēnesī apmeklētājiem tika piedāvāts piedalīties akcijā [“Lai plaukst dzejas koks!”](#) un konkursā “Radi dzeju no dzejoļiem”. Dzejas dienas tika plānotas kopā ar Smiltenes Kultūras centru, publicitāte veidota kopīga.

Bibliotēkas Dzejas koks

11. Tradicionāli skolēnu pavasara un rudens brīvlaika nedēļās bibliotēka piedāvāja bērniem un pusaudžiem piedalīties [“Virtuālajā skolēnu brīvlaikā”](#). Katru dienu brīvlaika nedēļās Smiltenes novada bibliotēkas Facebook lapā tika publicēts kāds uzdevums vai aktivitāte radošakai dienas pavadīšanai. Sadarbībā ar vecākiem (jo bērniem sava Facebook konta vēl nav) katra uzdevuma rezultāts bija jānofotografē un jāievieto komentārā zem publicētā uzdevuma. Komentāros nebija jānorāda ne bērna vārds, ne uzvārds, ne vecums,

ne jāparāda pats bērns. No aktīvākajiem dalībniekiem tiks izlozēti trīs, kuri saņēma pateicības balviņas.

12. Pavasarī aicinājām bērnus piedalīties akcijā “1500 gabaliņu puzzle nav nieks, palīdzi to salikt!”. Akcijas laikā ikvienam bibliotēkā bija iespēja piedalīties puzzles likšanā.

Puzles salikšanas akcija

Apmēram divu nedēļu laikā 1500 gabaliņu puzzle tika salikta. Pēc tam tika piedāvāts salikt 2000 gabaliņu puzzle. Ar to gāja grūtāk. Bija pārsteidzoši, ka šajā akcijā iesaistījās ne tikai bērni, bet arī māmiņas, kas bija atnākušas uz “Skanīgo bērnu rītu”, bērnu darza audzinātājas (kamēr vadījām pasākumu grupiņai) un pat pašvaldības IT²² nodaļas puīši, kuri bija atnākuši nomainīt datoriem monitorus. Kāda skolniece speciāli pēc stundām nāca uz bibliotēku likt šo puzzle.

13. Sagaidot Latvijas valsts svētkus, aicinājām bērnus [piedalīties bibliotēkas izdekorēšanā](#). Kopīgi tika izgriezti auseklīši, ar kuriem dekorēti logi bibliotēkā.

14. Sagaidot Latvijas Republikas proklamēšanas 104.gadadienu, Smiltenes bibliotēka vēlējās noskaidrot, kuras latviešu autoru grāmatas mums ir nozīmīgas, tāpēc aicināja ikvienu piedalīties akcijā “[104 grāmatas Latvijai un latviešiem](#)”. Akcijas laikā aicinājām atsūtīt bibliotēkai informāciju (grāmatas autora vārds, uzvārds un grāmatas nosaukums) par latviešu autoru grāmatām, kuras ir nozīmīgas latviešiem un kuras ieteiktu izlasīt ikvienam latvietim. Lai sasniegtu plašāku auditoriju, uzaicinājums piedalīties akcijā tika nosūtīts visām reģionu galvenajām bibliotēkām ar lūgumu informēt savus lasītājus, pagastu bibliotēkas un citus interesentus. Akcijā “104 grāmatas Latvijai un latviešiem” piedalījās 28 dalībnieki no dažādām Latvijas vietām – Ogres, Jēkabpils, Jelgavas, Zaļeniekiem, Rīgas, Valkas, Talsiem un Smiltenes novada. Neticami, bet kopā saņemta informācija tieši par 104 grāmatām. Starp TOP 10 visnozīmīgākās grāmatām, kas būtu jāizlasa ikvienam latvietim, ieteiktas: ”Kaķīša dzirnavas” (K.Skalbe), “Zīļuks” (M.Stāraste), ”Baltā grāmata” (J.Jaunsudrabiņš). Ieteikto grāmatu sarakstā iekļuvuši vairāki latviešu literatūras klasikas pārstāvji, piemēram, Jānis Jaunsudrabiņš, Anna Brigadere, Margarita Stāraste, Rūdolfs Blaumanis. Sarakstā parādās arī jaunākas paaudzes rakstnieku – Māras Zālītes, Imanta Ziedoņa, Regīnas Ezeras un citu autoru darbi. Nav aizmirsta arī pati jaunākā latviešu literatūra, piemēram, Viestura Ķerus garstāsts “Korras pasaules”, Andra Kalnozola grāmata “Kalendārs mani sauc” un Ivetas Troalikas grāmata “Tūlīt paliks labāk”, kuras iekļautas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” kolekcijā. Ieteikumos parādījās arī latviešu folkloras mantojuma izzināšana – ikvienam latvietim jāizlasa latviešu tautas pasakas un tautasdziesmas. Daļu saraksta veidoja arī grāmatas par Latvijas vēsturi, dabu, kultūru, sportu. Saņemtas arī neparastas atbildes, piemēram, ieteikums ikvienam latvietim izlasīt “Civillikumu”, “Ceļu satiksmes noteikumus Latvijā” un “Administratīvās atbildības likumu”. Ar pilnu akcijas laikā ieteikto [grāmatu sarakstu](#)

²² Smiltenes novada pašvaldības Informācijas tehnoloģiju nodaļa

[var iepazīties šeit.](#) Akcijas rezultātā izveidots vērtīgs un interesants grāmatu saraksts, ko būtu vērts laiku pa laikam pārskatīt, izvēloties brīvo brīžu lasāmvielu. Sarakstā parādās grāmatas, kuras patiesi būtu vērts izlasīt ikvienam!

Akcijas "104 grāmatas Latvijai un latviešiem" rezultātu apkopojums

15. Bibliotēka aicināja bērnus piedalīties radošo darbu konkursā "[Piparkūku vīriņš ciemos nāk!](#)" – izdomāt un izveidot savu piparkūku vīriņu. Konkursā piedalījās 32 bērni.

16. Smiltenes bibliotēka piedāvāja Ziemassvētkus sagaidīt kopā ar bibliotēkas adventes kalendāru. Aicinājām katru dienu atvērt vienu lodziņu un iepriecināt sevi ar Ziemassvētku gaidīšanas sajūtām. Aiz dažiem lodziņiem piedāvājām atskatīties uz aizvadītā gada spilgtākajiem notikumiem, citos lodziņos bija iespēja uzzināt interesantus faktus par Ziemassvētkiem, iepazīties ar bibliotēkas piedāvājumiem. Savukārt aiz diviem lodziņiem slēpās pārsteigumi – atjautības uzdevumi un mīklas, kuras atminot varēja saņemt balviņas bibliotēkā.

17. Gada izskaņā, sagaidot jauno Zaķa gadu, Bērnu apkalpošanas nodaļa piedāvāja anekdošu izstādi "Sagaidi Jauno gadu ar smaidu!", kurā bija izliktas anekdotes par zaķīti. Izstāde turpinājās līdz nākamā gada janvāra beigām.

18. Tradīcija ir arī bibliotēkas čaklāko lasītāju sumināšana gada beigās. Trīs bērni, kuri gada laikā izlasījuši visvairāk grāmatu, saņēma saldumu paciņas. 2022.gadā tie bija Rūta, Kristiāna un Marta. Jāatzīmē, ka Rūta un Kristiāna šo nomināciju ieguva jau otro reizi.

19. Atskaites periodā bibliotēkā notika arī citu iestāžu organizēti pasākumi. Piemēram, vasarā Smiltenes novada Kultūras un tūrisma pārvaldes īstenotā projekta "[Smiltenes Radošās piektdienas](#)" ietvaros bibliotēkā notika tikšanās ar rakstnieci Luīzi Pastori. Literārajā meistardarbnīcā dalībnieki rakstnieces vadībā devās aizraujošā detektīvpiedzīvojumā un paši radīja savu detektīvgrāmatu. Savukārt 29. septembrī pie Smiltenes Kultūras centra kopā ar mākslinieci Luīzi Rukšāni, "Ziedoņa klases", fonda "Mākslai vajag telpu" komandām, Smiltenes novada pašvaldības domes priekšsēdētāju Edgaru Avotiņu un darba tapšanas koordinatori Martu Viku tika atklāts īpaši [Smiltenei](#)

[veltītais murālis](#). Pēc atklāšanas pasākuma apkalpošanas nodaļā bija iespēja aprunāties ar mākslinieci par darba tapšanu, apskatīt darbu skices un Smiltenes vidusskolas audzēkņiem radīta iespēja piedalīties radošā darbnīcā mākslinieces vadībā. Publiski gan nekur netika norādīts, ka tikšanās notika bibliotēkas telpās.

Bibliotēku nedēļas norises apkopojums un analīze Bērnu apkalpošanas nodaļā **Pasākumi un izstādes**

- 1) Lai piedalītos [foto orientēšanās spēlē “Pa Smiltenes dzejas takām”](#), aicinājām ģimenes saņemt spēles karti ar norādēm bibliotēkā vai izdrukāt to pašiem. Spēles laikā dalībniekiem bija jāapmeklē 10 kontrolpunkti Smiltenē, kuri jāatpazīst pēc dzejas rindām. Kad vietas Smiltenē atpazītas, tās bija jāatzīmē spēles kartē, kā arī jānofotografējas pie tām. Spēle apvienoja fiziskās aktivitātes, dabu vai pilsētvidi, komandas pētnieka, vērotāja, atklājēja, meklētāja un sacensību garu. Tās mērķis bija saliedēt kopienu, kā arī veicināt vietējās apkārtnes iepazīšanu, aktīvo atpūtu, pavadot laiku ģimenes lokā un popularizēt bibliotēkas novadpētniecības krājumu. Šo aktivitāti vērtējam kā ļoti veiksmīgu. To var atstāt kā bibliotēkas pastāvīgo piedāvājumu ģimenēm, kā arī pielāgot Smiltenes pilsētas svētku vajadzībām. Dalībnieku skaits: 9 ģimeņu komandas. Apskatot komandu fotogrāfijas, varēja redzēt, ka cilvēki ir ļoti pavadījuši laiku, ir priecīgi un radoši. Saņēmām atsauksmes, ka šī ir ļoti jauka ideja.
- 2) [Radošā darbnīca meitenēm “Uzzied pavasaris manos matos”](#). Tajā tika gatavotas matu rotas no mākslīgajiem ziediem. Meistardarbnīcas mērķis bija veicināt bērnu radošumu, saviem spēkiem izgatavojot matu rotīņas, izkopt krāsu saskaņas un gaumes izjūtu, kā arī rosināt brīvo laiku pavadīt lietderīgi un daudzveidīgi. Dalībnieku skaits: 13. Bērniem patika radoši izpausties un veidot sev rotīņas. Daži bērni pagatavoja vairākas rotas – gan sev, gan mājās palikušajām māsām. Mamma, kuras bija atnākušas bērniem līdzī, izteica pateicību, ka bibliotēkā ir šāda iespēja pašam pagatavot sev kaut ko skaistu bez maksas, jo tirgū šādas matu stīpiņas ar ziediem maksājot dārgi. Kāda mamma izgatavoja matu rotu arī sev.
- 3) Tikšanās ar rakstnieci [Agnesi Vanagu](#). Rakstniece stāstīja par savu grāmatu “Pagalma enciklopēdija” un aicināja izzināt Latvijas dabas daudzveidību, ieraudzīt to, kas parasti paliek nepamanīts, kā arī būt saudzīgiem pret apkārtējo vidi. Pasākumā piedalījās Smiltenes vidusskolas 1.c klases skolēni un Palsmanes pamatskolas 1.klases skolēni. Dalībnieku skaits: 35. Pasākums bija interesants, raisīja bērnu interesi par dzīvo radību, rosināja diskutēt. Bērni aktīvi atbildēja uz jautājumiem un stāstīja savu pieredzi. Smiltenes vidusskolas 1.c klases audzinātāja atklāja, ka iepriekš klasē bija gatavojušies šim pasākumam un lasījuši A.Vanagas grāmatas. Savukārt Palsmanes pamatskolas 1.klases audzinātāja pēc pasākuma paņēma grāmatu “Pagalma enciklopēdija”, lai klasē to lasītu.

Tikšanās ar rakstnieci Agnesi Vanagu

- 4) Radošo darbu [izstāde "Radošie brāļi: Akmens. Stikls. Koks"](#). Radošos darbus veidojuši trīs brāļi no Smiltenes novada Palsmanes ciemata.
- 5) Neonillas Medvedevas ceļojošā ilustrāciju izstāde Andras Manfeldes grāmatai ["Uzzīmē baltu lietu"](#).

Piedāvājums bija atbilstošs Bibliotēku nedēļas tēmai "Bibliotēkas spēks: mācies, dari, iedvesmo!". Tika iekļauti pasākumi, kuros varēja apgūt ko jaunu, praktiski darboties; tīkoties ar rakstnieci, varēja mācīties un iedvesmoties, savukārt ģimeņu foto orientēšanās spēle saliedē kopienu, veicinot vietējās apkārtnes iepazīšanu, aktīvo atpūtu, pavadot laiku ģimenes lokā. Arī izstādes atbilst tēmai, ļauj mācīties un iedvesmoties, atklājot gan mākslinieku, gan vietējo iedzīvotāju veikumu.

Radošo darbu, literatūras izstādes

2022.gadā izlikta 7 radošo darbu izstādes un 9 literatūras izstādes. Piemēram, Santas Ābeles darināto [apsveikuma kartiņu izstāde](#); brāļu Mašinu radošo darbu izstāde ["Radošie brāļi: Akmens. Stikls. Koks"](#); ceļojošā [izstāde "Uzzīmē baltu lietu"](#), kurā bija skatāmas Neonillas Medvedevas ilustrācijas Andras Manfeldes grāmatai "Uzzīmē baltu lietu"; smiltenietes Elīnas Dergažas izstāde ["Pavasara ziedu pļavā"](#), kurā varēja skatīt ģipša masā atveidotus dažādus augu nospiedumus. Katra no tām ir bagātinājusi un iedvesmojusi ikvienu apmeklētāju. Radošo darbu izstādes bibliotēkā apskatīt ienāk arī pieaugušie, kuri nav bērnu bibliotēkas ikdienas klienti.

Pa kreisi: "Pavasara ziedu pļavā". Pa labi: Radošo darbu izstāde "Lieldienu rīts"

Literatūras izstādes tiek noformētas tā, lai pievērstu bērnu uzmanību.

Izstāžu noformējums

Apes bibliotēka

2022.gads Apes bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā aizvadīts notikumiem un pasākumiem bagāts. Pasākumi tika veidoti radoši, lai iesaistītu ikvienu vecuma grupu. Īpaši par pasākumiem tika domāts skolēnu brīvlaikos. Bērniem ļoti patika, jo visu brīvdienu nedēļu viņiem bija vieta, kur nākt un satikties. Vasaras mēneši tika aizvadīti orientēšanās piedzīvojumos. Šis vasaras pasākums bērniem ļoti patika – katru ceturtdienu varēja nākt orientēties. Tika veidotas literārās, foto, dzejas un tematiskās orientēšanās. Savukārt, katru vasaras otrdienu bērni varēja nākt uz "Izkraidējošām otrdienām" – tika risināti izkraidējoši un radoši uzdevumi par vasaru.

Vasaras pasākumi bērniem Apes bibliotēkā

Aprīlis bibliotēkās vienmēr asociējas ar Bibliotēku nedēļu. Tās laikā tika piedāvāti vairāki pasākumi - bērnu zīmējumu izstāde "Mana mīļākā grāmata", grāmatu spēle "Es iesaku Tev izlasīt" un informatīvā stunda "Meklē bibliotēkā". Grāmatu spēlē "Es iesaku Tev izlasīt" iepriekšējais lasītājs izvēlējās grāmatu nākamajam lasītājam. Tā mērķis bija redzēt, cik labi bērni un jaunieši orientējas bibliotēkas plauktos, kā arī vai bez bibliotekāra palīdzības spēj atrast atbilstošu grāmatu. Bērniem ļoti patika izvēlēties grāmatu citam lasītājam. Kā arī aprīlī tika atzīmēta Kornēlijas Apškrūmas dzimšanas diena, tāpēc nedēļas garumā varēja pildīt izzinošus uzdevumus par dzejnieces daiļradi gan tiešsaistē, gan

klātienē. Savukārt Dzejas dienās Bērnu literatūras nodaļā tika atklāta apenietes Dārtas Elīzas Bērziņas dzejas izstāde. Visa mēneša garumā, ikviens varēja nākt un izlasīt Dārtas dvēseles lidojumu. Visu septembra mēnesi klases nāca uz Dzejas dienu nodarbībām, kur dažāda vecuma grupām bija izveidoti interesanti uzdevumi par Dzejas dienām. Savukārt, Apes bibliotēkai sadarbojoties ar Apes jauniešu klubu "Slīdes" un Apes tautas namu tika veidots Dzejas dienu pasākums "Cīmos pie Elīnas Zālītes". Jebkurai vecuma grupai bija kāda nodarbe – lielākās klases veidoja savus dzejas kokus, savukārt mazākās klases varēja piedalīties radošajā darbnīcā. Radošas darbošanās bērniem tika piedāvātas vairākkārt. Piemēram, bija iespēja izveidot apsveikumu māmiņai; Halovīnu tematikā – veidoti lukturiši, grebti ķirbji; lielu atsaucību guva radošā darbnīca Ziemassvētku noskaņās – 2., 4., 5. un 6.klase izmantoja iespēju, lai uz svētkiem izveidotu dāvanas vecākiem; veidoti eglītes rotājumi un rotātas kartona eglītes. Tika organizēta arī tiešsaistes viktorīna valsts svētku tematikā.

Novembra pasākumi bērniem Apes bibliotēkā

Blomes bibliotēka

Pirmās klases skolēni iepazīnās ar bibliotēku, uzzināja, kas ir bibliotēka, kas atrodams bibliotēkā, kā arī pārrunājām bibliotēkas lietošanas noteikumus. Aplūkoja gan bērnu literatūras krājumu, kā arī pieaugušo literatūras krājumu, pārrunāja ar ko tie atšķiras. Arī Blomes bērnudārza grupiņa „Cālīši” iepazīnās ar bibliotēku, grāmatiņām, kā arī jautri pavigroja uz IGLU klučiem.

PII grupiņa Blomes bibliotēkā

Dzejas mēnesī skolas skolēni nāca uz bibliotēku, meklēja tiešsaistes datubāzēs literatura.lv, kā arī letonika.lv, materiālus par dzejniekiem, kā arī izmantoja bibliotēkas krājumā esošās dzejas grāmatas. „Dzejas koka” dienā, skolēni pa klasēm devās sagatavotos dzejas uzdevuma posmos, kur bija jāizpilda sagatavotie uzdevumi. Kā arī lasīja pašu sacerētus dzejoļus, kurus pēc tam ievietoja Dzejas kokā.

Dzejas dienas Blomes bibliotēkā

Drustu bibliotēka

Lasīšanas veicināšanas pasākumi bērniem Drustu bibliotēkā

Veiksmīga sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādes skolotāju, organizējot bibliotekārās stundas, iekļaujot grāmatu lasīšanu, radošo nodarbību par konkrētu tēmu. Notikušas 4 stundas. Piedalījāties Skaļās lasīšanas konkursā Lugažos. Kā ierasts, bibliotēka piedalās lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, jāteic, ka lasīšanas aktivitāte ir zema. Ir jāpieliek lielas pūles, lai iesaistītu bērnu lasīšanas programmā. Ziemeļvalstu literatūras nedēļas pasākuma Rītausmas stundā lasījām grāmatu

“Ja tu satiec lāci”, radošajā darbnīcā darinājām konfekšu papīru. Apmācības par elektroniskā kataloga izmantošanu 7.-9. Klasei. Praktiskajā nodarbībā katram tika izsniegti piekļuves dati elektroniskajam katalogam un jaunieši apguva prasmi izmantot to.

Gaujienas bibliotēkā viena no iecienītākajām lasīšanas veicināšanas aktivitātēm ir dalība lasīšanas veicināšanas programmā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, kurā piedalās no 2003. gada, nu jau 19 gadus. 2022.gadā grāmatas vērtēja 6 bērni un 2 vecāki.

Grundzāles bibliotēkai 2022.gadā veiksmīgi turpinājās sadarbība ar pirmsskolas iestādi. Tikšanās notika gan bibliotēkā, gan bērnudārzā. Tika lasītas un sacerētas pasakas, iepazīti latviešu gadskārtu un valsts svētki, dziedāts, pēti, zīmēts un līmēts. Piemēram, jauka izdevās nodarbība par bitēm. Vispirms bērni apmeklēja bibliotēkā izstādi “No zieda uz ziedu”, kurā bija iespēja apskatīt biškopības inventāru, produktus un ielūkoties pat īstā bišu stropā. Tālāk bērnudārzā bitīte tika izpētīta enciklopēdijā un noslēgumā vēl izkrāsota. Līdzīgi arī par tārpiņu. Kad, lasot stāstu, tika izsekots, kā no necila tārpiņa izaug krāsains taurenis. Noslēgumā - aplikācija 3D tārpiņš.

Palsmanes bibliotēka sadarbībā ar Palsmanes pamatskolu jau 19. gadu piedalījās lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Kopā 18 dalībnieki. Noslēguma pasākumā radoši darbojāmies, bērni izdomāja savus dzejoļu nosaukumus, bet aktīvajā daļā izspēlējām spēles, katram dalībniekam Pateicība un balviņas par aktīvu darbu Bērnu žūrijā. Arī Dzejas dienās sadarbībā ar Palsmanes pamatskolas dzejdariem bibliotēka piedalījās viņu veidotā dzejas koka atklāšanā. Ziemeļvalstu literatūras nedēļā kopā ar 1.,2. un 3. klasi izlasīts un izdzīvots stāsts “Ja tu satiec lāci”, izpētīta Eiropas karte, valstu karogi. Lielākais pārsteigums - kāds 3. klases skolēns atpazīna visus Eiropas valstu karogus. Novadītas arī bibliotekārās stundas, piemēram, 7. klases 10 bērni tika iepazīstināti ar bibliotēku, tās piedāvājumu, BIS Alisi.

Variņu bibliotēka sadarbībā ar skolu organizēja pasākumu, kurā piedalās tieši pagarinātās grupas bērni. Skolēni, kopā ar skolotāju, dodas uz bibliotēku un noteiktu laiku pavada lasot sevī izvēlētu grāmatu. Pēc aktīvās lasīšanas tiek demonstrēts kāds video materiāls (multfilma, informatīvi video). Šādas tikšanās bija katru trešdienu.

7.5 Veiksmes stāsts

Smiltenes bibliotēka par 2022.gada veiksmes stāstiem uzskata divus notikumus – 1) pasākums “Čaklās medus vācējiņas – bites” un 2) vasaras brīvlaika piedāvājums “Darbīgās trešdienas bibliotēkā”.

1) Piedāvājumā pirmsskolas izglītības iestādēm tika iekļauts pasākums “Čaklās medus vācējiņas – bites”. Pavasarī un rudenī pasākums bija ļoti pieprasīts, to apmeklēja 6 grupas no Smiltenes PII “Pīlādžītis” un Smiltenes vidusskolas pirmsskolas izglītības iestādes. Tas bija pasākums ar pievienotu vērtību, jo bibliotekāre Zane Indriksone ir biteniece, viņa pārzina bišu dzīves niānses un var bērniem aprakstīt bitenieka profesiju no savas pieredzes. Līdz ar to bija iespēja uz bibliotēku atvest īstu bišu māju, medus rāmjus un bitenieka tērpu un piederumus. Apmeklētāji ar sajūsmu vēroja, kas atrodas bišu mājā – dažāda veida medus

rāmji, bišu barotava, sedziņa un spilvens. Īpašu sajūsmu izraisīja iespēja apskatīt beigtu biti, kurai pie kājām ir “medus spainīši”. Bērni mērīja bitenieka tērpus, cimdus. Bija iespēja pagaršot dažādus bišu produktus – medu ar dažādām garšām, bišu maizi – pasmaržot propolisu un apskatīt vaska sveces. Atsauksmes par pasākumu bija ļoti labas – par to uzzināja arī ārpus Smiltenes. Rudenī Zane ar šo bibliotēkas pasākumu tika aicināta uzstāties Palsmanes bibliotēkā, kur novadīja divus pasākumus Palsmanes pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņiem. Arī Smiltenes novada speciālā pamatskola Palsmanē izrādīja interesi. Karjeras nedēļas ietvaros Zane savā saimniecībā uzņēma speciālās pamatskolas audzēkņus un stāstīja viņiem par bitēm. Par šo notikumu tika publicēts [raksts vietējā laikrakstā “Ziemellatvija”](#). Novembrī Zane novadīja 2 pasākumus par bitēm Blomes bibliotēkā. Savukārt nākamajam gadam ir sarunāti pasākumi Bilskas bibliotēkā.

Pa kreisi: "Taurentiņu" grupiņa degustē bišu produkciju. Pa labi: Speciālās pamatskolas audzēkņi bitīšu pasākumā

2) Skolēnu vasaras brīvlaikā Smiltenes bibliotēka piedāvāja jaunumu – “Darbīgās trešdienas bibliotēkā”, kas norisinājās Smiltenes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļā katru trešdienu no 1.jūnija līdz 31.augustam. “Darbīgās trešdienas bibliotēkā” ietvēra dažādu izklaidējošu, izglītojošu un radošu uzdevumu veikšanu. Uzdevumi bija paredzēti sākumskolas skolēniem, jaunākiem bērniem palīdzēt varēja vecāki. Katru trešdienu dalībniekiem tika piedāvāti noteiktas tēmas uzdevumi. Piemēram, jūlija mēnesī nodarbības bija veltītas dabas un vides aizsardzības tēmai sadarbībā ar SIA “ZAAO” Dabas un tehnoloģiju parku “URDA”. Apmeklējums bija negaidīti liels, kas apliecināja, ka vasarās bērniem ir nepieciešama vieta, kur atnākt darboties. Priecīgi bija arī vecāki, ka bērniem vasarā ir iespēja saturīgi pavadīt laiku bibliotēkā. Vienā no darbīgajām trešdienām piedalījās Smiltenes Bērnu un jaunatnes sporta skolas organizētās vasaras nometnes bērni. Tēma iepriekš ar treneriem tika saskaņota un izvēlēta atbilstoša nometnei – “Sportot var arī bibliotēkā”. Interesi par piedalīšanos Darbīgajās trešdienās izrādīja Smiltenes vidusskolas interešu izglītības programmas “Robotika un prāta spēles” dalībnieki. Viņi piedalījās divās darbīgajās trešdienās.

Aktīvākajiem “Darbīgo trešdienu bibliotēkā” dalībniekiem augusta beigās bija iespēja doties ekskursijā uz Dabas un tehnoloģiju parku “URDA”, sekmējot bērnu interesi par apkārtējo vidi, dabu un cilvēkiem un nodrošinot iespēju vides tēmas apgūt “URDA” infrastruktūrā (atkritumu poligons, dabas taka, laboratorija). “Darbīgās trešdienas” turpināsim arī nākamajā vasarā, par to jau interesi izrādījuši gan bērni, gan vecāki, gan skolotāji.

Pa kreisi: Darbīgajā trešdienā sportot var arī bibliotēkā. Pa labi: Čaklākie dalībnieki ekskursijā

Palsmanes bibliotēkas veiksmīgākais pasākums: Ilzes Hakas izstāde ”Adīti dārzeni, augļi un sēnes”. Kā vienmēr uz izstādēm, arī šoreiz to skatīties tika aicināti Palsmanes PII audzēkņi, Palsmanes pamatskolas skolēni un Smiltenes speciālās pamatskolas skolēni. Izstādes apmeklējums tika organizēts kā izzinošs pasākums ar spēles elementiem. Grūti bija ieinteresēt un noturēt uzmanību speciālās pamatskolas bērniem. Bērnudārza audzēkņi ar interesi izpētīja adījumu struktūru, krāsas, atpazīnām pašu mājās audzētus dāržņus, iepazīstināju ar eksotiskiem augļiem. Izspēlējām spēli. Ļoti veiksmīgs bija darbs ar katru pamatskolas klasi. No 1.-4. klasei rokdarbu skolotāja Aiva Ciemiņa iekļāva izstādi rokdarbu stundas darbā. 5.- 8. klases skolotāja Iveta Kalniņa ģeogrāfijas un mājturības stundā. Skolotājas izstāstīja, kurā valstī aug eksotiskie augļi. Noskaidrojām, kuri dāržņi būtu saderīgi ēdienā. Katram skolēnam bija uzdevums: atrast, atpazīt 3 nosaukumu dāržņus, augļus vai sēnes, izstāstīt par tiem un piedāvāt kāda ēdiena recepti. Interesanti un vērtīgi uzzināt bija visiem. Arī paši izstādes eksponāti bija ļoti īpaši: no mazas adītas zirnīšu pāksts līdz milzīgam, oranžam skaistulim ķirbim. Kopējais apmeklētāju skaits šai izstādei, kopā ar pieaugušajiem- 135.

7.6 Sadarbība ar izglītības iestādēm “Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola 2030)” ietvaros. Konkrēti piemēri

Bibliotēkas ir atbalsts skolēniem kompetenču pieejas īstenošanā. 2022.gadā Smiltenes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa iesaistījās sadarbībā ar Smiltenes novada izglītības iestādēm. Pirms jaunā mācību gada sākuma Smiltenes, Launkalnes un Palsmanes pirmsskolas izglītības iestādēm tika nosūtīts pasākumu piedāvājums 2022./2023.mācību

gadam. Bērnodārzu grupiņas piesakās uz piedāvājumā minētajiem pasākumiem, gan pieprasa savus pasākumus. Atskaites gadā savus pasākumus pieprasīja PII “Pīlādzītis” “Rūķu” grupiņa (pasākums par naudu) un “Zaķēnu” grupiņa (Dzejas dienu pasākums).

Savukārt skolēniem 2022.gadā tika piedāvāta izlaušanās spēle “Ojārs Vācieša dzejas labirintos”. Spēles laikā bērniem bija jāstrādā komandā, jāpielieto dažādas prasmes un matemātikas, latviešu valodas, literatūras un ģeogrāfijas zināšanas. Spēlē piedalījās Smiltenes vidusskolas un Blomes pamatskolas skolēni.

Atskaites gadā Smiltenes bibliotēka nodrošināja šādas caurviju prasmes:

- 1) Jaunrade (radošo darbu, zīmējumu konkursi; radošās darbnīcas; Dzejas dienu akcija “Radi dzeju no dzejoļiem”, radošā darbnīca “Palīdzi izdekorēt bibliotēku valsts svētkiem”, kurā bērni varēja līdzdarboties bibliotēkas dekorēšanā).
- 2) Pašvadīta mācīšanās (apmeklētāji pārzina bibliotēkas krājumu, spēj to izmantot. Skolēni pēc stundām bibliotēkā pilda mājasdarbus, izmantojot bibliotēkas resursus).
- 3) Sadarbība (ar pedagogiem, skolas bibliotekārēm, izglītības iestādēm, ar citām pašvaldības iestādēm).
- 4) Pilsoniskā līdzdalība (tematiska ekskursija uz Dabas un tehnoloģiju parku “URDA”; bibliotekāra profesijas iepazīšana).
- 5) Digitālā pratība (pieejama informācija par bibliotēkas resursiem, pieeja datu bāzēm, konkursi un aktivitātes bibliotēkas Facebook lapā, tiešsaistes viktorīnas, Drošāka interneta dienas pasākumi).
- 6) Valodas pratība un lasītprasme - tiek veidota izpratne par valodas nepieciešamību kā domāšanas, izziņas un saziņas īstenošanai. Autoru pausto ideju iepazīšana, bērni piedalās mutvārdu un rakstveida saziņā (tikšanās ar autoriem, izlaušanās spēle “Ojāra Vācieša dzejas labirintos”).

7.7 Sadarbības tīkls, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Smiltenes bibliotēka

Bibliotēkai jau izsenis ir veiksmīga sadarbība ar Smiltenes pirmsskolas izglītības iestādēm – PII “Pīlādzītis” un Smiltenes vidusskolas PII. Pirms jaunā mācību gada sākuma Smiltenes, Palsmanes un Launkalnes pirmsskolas izglītības iestādēm tika izsūtīts bibliotēkas sagatavotais pasākumu piedāvājums 2022./2023.mācību gadam. Bērnodārzi labprāt izvēlas un piesakās uz pasākumiem. Audzinātājas atzīst, ka bibliotēka šādā veidā ir liels palīgs. 2022.gadā PII “Pīlādzītis” un Smiltenes vidusskolas PII īpaši pieprasīts bija pasākums “Čaklās medus vācējiņas - bites”. Tāpat pieprasījums bija pēc pasākumiem “Piedzīvojums kopā ar lācīti Vinniju Pūku”, “Pirmā iepazīšanās ar bibliotēku”, “Ledus – draugs vai ienaidnieks?”. Ja bērnodarziem izsūtītajā piedāvājumā nav vēlamā pasākuma, audzinātājas sazinās ar bibliotekāru un vienojas par citu pasākumu izveidi. Tā piemēram, “Zaķēnu” grupiņai no PII “Pīlādzītis” tika sagatavots pasākums par zaķiem un Dzejas dienu pasākums, bet “Rūķu” grupiņai tika sagatavots pasākums par naudu. PII “Pīlādzītis” un Smiltenes vidusskolas PII piedalās arī radošo darbu konkursos, piemēram, “Lieldienu

rīts”. “Zaķēnu” grupiņas audzēkņi sagatavoja dekorus par godu valsts svētkiem, kuri bibliotēkā radīja patīkamu svētku noskaņu.

Labā sadarbība veidojas ar Smiltenes Kultūras centru. Atskaites gadā kopīgi veidots tradicionālais labdarības pasākums “Balta, balta mana sirds”, Lieldienu pasākumi un Dzejas dienu aktivitāte.. Kopīgi veidotas šo pasākumu afišas un publicitāte. Veiksmīga sadarbība ir ar Kultūras centra mākslinieci Evitu, kura palīdz ar pasākumu un svētku noformējumu, aizdod dažādas dekorācijas. “Pūčulēnu skoliņas” noslēgumā viņa iejutās lapsiņas tēla lomā un palīdzēja novadīt pasākumu.

Jau vairākus gadus veiksmīga sadarbība ar Indru Grīnbergu, kura bibliotēkas telpās organizē un vada “Bērnu rītus” – iknedēļas tikšanās vecākiem ar bērniem. Bibliotēka no šīm nodarbībām daudz iegūst, jo bērni iepazīst bibliotēkas telpas un krājumu, vecāki uzzina par bibliotēkas aktivitātēm un piedāvājumiem, turklāt vecāki paņem grāmatas, spēles un žurnālus uz mājām un turpina apmeklēt bibliotēku arī pēc tam, kad bērns sācis bērnudārza gaitas un “Bērnu rītu” vairs neapmeklē.

Ikgadēja sadarbība ir ar Smiltenes vidusskolu – gan pedagogiem, gan skolas bibliotekārēm. Vidusskolas 1.a klases skolēni devās iepazīties ar bibliotēku; 1.c klase apmeklēja tikšanos ar rakstnieci A.Vanagu; 2.a, 2.b, un 2.c klases piedalījās izlaušanās spēlē “Ojāra Vācieša dzejas labirintos”; trešo klašu skolēni tikās ar rakstnieci E. Gulbi. Skolas bibliotekāres izvietojusi bibliotēkas pasākumu, konkursu afišas skolas telpās, informē bērnus par laikā nenodotām grāmatām bērnu bibliotēkā, kā arī iesaistās pasākumu mērķauditorijas nodrošināšanā, piemēram, tikšanās ar rakstnieci A.Vanagu un E.Gulbi. Vasarā Smiltenes vidusskolas Robotikas un prāta spēļu pulciņa dalībnieki nāca uz “Darbīgajām trešdienām bibliotēkā”.

Pasākumu organizēšanā atbalstu sniedz arī Smiltenes novada pašvaldības sabiedrisko attiecību speciālistes un Smiltenes Tūrisma un informācijas centra (TIC) darbinieki, kuri piešķirusi bibliotēkai suvenīrus – balviņas konkursu dalībniekiem. Sadarbībā ar TIC tika sasniegta ģimeņu foto orientēšanās spēles “Pa Smiltenes dzejas takām” mērķauditorija - publicēja informāciju par spēli savā mājaslapā, informēja Tūrisma centra apmeklētājus, kā arī izlika spēles kartes pie TIC, lai tās būtu iedzīvotājiem pieejamas arī brīvdienās.

Citi sadarbības partneri 2022.gadā:

Sadarbības partneris	Sadarbības joma
Smiltenes Jaunatnes sporta skola	Sporta skolas organizētās vasaras nometnes dalībnieki piedalījās “Darbīgajā trešdienā bibliotēkā”, kura tika pieskaņota nometnes vajadzībām “Sportot var arī bibliotēkā”.
Palsmanes bibliotēka	Sadarbībā ar bērnu nodaļu organizēti 2 pasākumi par bitēm.
Palsmanes pamatskola	Palsmanes pamatskolas audzēkņi piedalās konkursā “Lieldienu rīts”. Apmeklē tikšanos ar Agnesi Vanagu Bērnu apkalpošanas nodaļā.
Palsmanes pirmsskolas izglītības iestāde	Palsmanes PII audzēkņi piedalās konkursā “Lieldienu rīts”.
Blomes pamatskola	Blomes pamatskolas skolēni apmeklēja Dzejas dienu izlaušanās spēli “Ojāra Vācieša dzejas labirintos”.
Blomes bibliotēka	Sadarbībā ar bērnu nodaļu organizēti 2 pasākumi par bitēm.

Apes bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļai izveidojusies veiksmīga sadarbība ar Dāvja Ozoliņa Apes pamatskolu – katru mēnesi vismaz divas klases apmeklē literārās vai bibliotekārās stundas. Savukārt PII "Vāverīte" "Kodoliņu" un "Vāverēnu" grupiņas reizi mēnesī tiek ar bibliotekāri – vasarā bibliotēkas telpās, ziemā bibliotekāre dodas ciemos pie bērniem. Kā arī ar Apes tautas namu kopā veidoti dažādi pasākumi bērniem. **Bilskas bibliotēkai** ir izveidojusies sadarbība ar Bilskas pamatskolu. kolēni katru mēnesi bibliotēkā apmeklē nodarbības.

Blomes bibliotēka cieši sadarbojas ar latviešu valodas skolotājiem no Blomes pamatskolas, kā arī pirmo, otro un trešo klašu audzinātājiem, tādējādi arī bibliotēka daļēji iesaistās mācību procesā, nodrošinot bērniem un jauniešiem piekļuvi datoriem, internetam informācijas iegūšanā, prezentāciju gatavošanā, kā arī bērni un jaunieši mācību vajadzībām izmanto literatūras avotus no bibliotēkas krājuma.

7.8 Darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā

Apes bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas bibliotekārei nav izglītības bibliotēku jomā, bet tiek apmeklēti iespējamie semināri un noklausītas dažādas lekcijas, lai pilnveidotu zināšanas un varētu kvalitatīvāk strādāt bibliotēkā. Atskaites periodā apmeklēti šādi semināri un kursi:

- "Dezinformācijas tendences un praktiskā faktu pārbaude";
- "Atvērtā lekcija bibliotēku darbiniekiem";
- "Digitālā nedēļa Latvijas bibliotēkās"
- Digitālo līderu mācības "Dari digitāli";
- "Tekstu izveides noslēpumi";
- "Konstruktīva komunikācija";
- Andreja Upīša rokraksta un daiļrades materiālu izpētē, sistematizēšanā un popularizēšanā.

Pārskata 4.nodaļā "Personāls" minēti visu Smiltenes novada bibliotēkas darbinieku apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi un no darbinieku sniegtās atgriezeniskās saites apkopota informācija par apmācībās dzirdēto un uzziņāto. Drustu bibliotēkas vadītāja pārskatā minējusi, ka būtu nepieciešams apgūt prasmes izmantot bērnu un jauniešu auditorijai orientētus digitālos rīkus, lai padarītu saistošākus pasākums bērnu auditorijai, piemēram Kahoot.

7.9 Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem, to iespējamie risināšanas ceļi

Viens no lielākajiem **Smiltenes bibliotēkas** Bērnu apkalpošanas nodaļas darbinieku izaicinājumiem ir bērnu un pusaudžu samazinātā interese par grāmatu lasīšanu. Novērojumi liecina, ka bērni ir ļoti noslogoti skolās un ārpuskolas nodarbībās (interesu

pulciņos, mūzikas un mākslas skolā, sporta skolā), līdz ar to gan bibliotēkas apmeklējumam, gan grāmatu lasīšanai atliek maz laika. Tajā pat laikā ir bērni, kuri interešu izglītības pulciņus neapmeklē, viņi brīvo laiku pavada bibliotēkā, taču neizrāda par grāmatām nekādu interesi. Ikdienas darbā ir novērots, ka bērni ir kūtri un neizlēmīgi grāmatu izvēlē, līdz ar to bibliotekāriem jābūt radošiem un aktīviem, lai ieinteresētu viņus lasīt.

Bērni kļūst pasīvāki, nemāk vai negrib strādāt ar grāmatu. Jāatzīmē, ka pirmsskolas vecuma bērniem ir lielāka interese par bibliotēku un grāmatām, īpaši tiem, kuru vecāki paši ir lasītāji un aktīvi iesaistās bibliotēkas organizētajos pasākumos un aktivitātēs. Tādējādi pārliecināmies, ka mīlestība uz grāmatām sākas ģimenē.

Darbs ar bērniem un jauniešiem prasa daudz vairāk laika nekā darbs ar citiem bibliotēkas apmeklētājiem. Bērniem nepārtraukti ir nepieciešamas dažādas novitātes un interesanti piedāvājumi, kas spētu noturēt viņu uzmanību. Bibliotekāram ir jāspēj bērniem radīt pietiekoši stipru motivāciju, lai tas kļūtu par patstāvīgu bibliotēkas apmeklētāju, jāsadarbojas ar vecākiem.

Joprojām aktuāls jautājums ir par bērnu un pusaudžu uzvedības problēmām bibliotēkā. Pēdējos gados ir strauji audzis bērnu un pusaudžu skaits, kuri izmanto internetu savos viedtālrunos. Izmantojot bibliotēkas telpas brīvā laika pavadīšanai ar draugiem, bērni mēdz būt skaļi un traucēt citiem bibliotēkas apmeklētājiem un darbiniekiem. Mūsdienās bērni vairs tik ļoti nerespektē pieaugušos, izturas familiāri. Bērnu apkalpošanas nodaļu apmeklē 5.klašu skolēni, kuri nodēvējuši bibliotekāres par savām “bibliotēkas mammām”, izturas ļoti familiāri un dažkārt pārkāpj uzvedības robežas.

5.klašu skolnieces veltījums bibliotekārēm

Ik gadu bibliotēka sakaras ar parādniekiem, atgūt paņemtos resursus no viņiem nav viegli. Bieži ilgstoši nenodod lasītāju pieprasītas grāmatas vai skolu programmās ieteicamo literatūru. Atskaites gadā ilgstoši pie parādniekiem glabājas galda spēles, kas tika paņemtas “Izaicinājuma tumšajiem ziemas vakariem” laikā. Arī Drustu bibliotēkas vadītāja atzīst, ka aktuāla problēma ir bērni un jaunieši – parādnieki bibliotēkā. Problēma tika risināta, sūtot atgādinājumus vai zvanot vecākiem, kā arī atgādinot pašiem bērniem.

Darbs ar bērniem un jauniešiem ir laikietilpīgs, prasa plašu izdomu, atraktivitāti un spēju izprast to kā jūtas bērns, lai piedāvātu viņiem saistošus pakalpojumus. Jāturpina sadarbība ar skolu, lai kopīgi organizētu lasīšanas veicināšanas pasākumus un radītu/atjaunotu bērnu un jauniešu interesi par grāmatu lasīšanu

Darbā ar parādniekiem vispopulārākā metode ir saziņa uz lietotāju norādītajiem telefona numuriem. Tomēr nereti uzrādītie telefona numuri vairs neeksistē vai ir nomainīti.

Tādēļ parādnieku saraksti tiek sūtīti arī skolām, kur parādniekus uzrunāt palīdz skolas bibliotekāres.

Apes bibliotēkā aktuāls jautājums ir bērnu samērā vājā lasītprasme. Kā arī visgrūtāk bibliotēkai piesaistīt pusaudžus. Tas saistīts ar pusaudžu vecumposma īpatnībām un interešu maiņu. Šajā vecumā grāmatu lasīšana lielākoties nav prioritāte un grāmatas tiek lasītas tikai tik, cik nepieciešams mācību procesam. Lielu ieguldījumu prasa "Bērnu un Jauniešu žūrijas" projekts. Bērni labprāt piesakās dalībai, bet ar lasīšanu neiet tik veikli. Bez tam pārsvarā grāmatas iegādātas vienā eksemplārā un nākas lieku reizi atgādināt, lai paņemto grāmatu bērni lasītu ātrāk, lai arī citi bērni varētu piedalīties. 2023. gadā bibliotēka plānojsi iesaistīties projektā "Grāmatu starts", lai radinātu pie grāmatām un lasīšanas bērņus jau no 3 un 4 gadu vecuma.

Bilskas bibliotēka minējusi, ka bērni nebūt nav vieglākā publika ar ko strādāt, katram ir savas vēlmes un intereses, katrs ir ar savu raksturu, ikviens ir tik dažāds. Katra nodarbība ir rūpīgi jāizplāno, katra bērns ir jāiepazīst, viņš jāizprot. Bet strādāšana ar bērņiem, ikviens pasākums, nodarbība dod lielu gandarījumu un prieku par paveikto darbu. Profesionālā pilnveidošanās ir kā risinājums darbam ar bērņiem un jauniešiem.

Gaujienas bibliotēka atzīst, ka vienmēr jau gribas, lai bērņi aktīvāk iesaistītos grāmatu lasīšanā, bet ne vienmēr viss ir bibliotekāra iespēju robežās. Var minēt dažus iemeslus, kas ietekmē bērņu iespējas apmeklēt bibliotēku: aizņēmti ar ārpus stundu nodarbībām, apmeklējot mūzikas vai mākslas skolas nodarbības, dejošanas vai sporta nodarbība; mobilais telefons ar interneta pieslēgumu ir aizstājis grāmatu, lielāko daļu no bērņa brīvā laika aizņem internets un sociālie tīkli; ir tendence lasīt angļu valodā e-grāmatas; pabeiguši mācības pagasta skolā, dodas citur mācīties, un tur ir ērtāk tikt pie vajadzīgās literatūras. Bērņiem ir maza interese par grāmatu lasīšanu. Arī vecākiem jānodrīkst, jāieinteresē, jāpieradina bērņus pie lasīšanas. Viens pats bibliotekārs nevar iemācīt un pieradināt bērņu pie lasīšanas. Tas jādara gan vecākiem, gan skolai, gan bibliotēkai.

Variņu bibliotēka pārskatā minējusi, ka joprojām bieži nākas saskarties ar skolēnu agresiju, nepietiekami ātrs internets, ja neuzvar konkrētā nodarbībā, izplūst dūsmās un kliegšanā. Šo bibliotēkas darbinieks mainīt nevar, jo daudz kas ir atkarīgs no vecākiem. Bieži tiek runāts par šiem gadījumiem, sniegtas idejas kā to labot, taču bez rezultātiem. Reizēm bibliotekārs ir emocionāli noguris un iztukšots.

8 NOVADPĒTNIECĪBA

8.1 Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi

Smiltenes novada bibliotēkas novadpētniecības galvenie darba virzieni ir vispusīga novada kultūrvēsturiskā mantojuma liecību saglabāšana, vācot un sistematizējot materiālus par Smiltenes novada vēsturi un attīstību un cilvēkiem, kuru dzīve un darbība saistīta ar novadu, atklājot vietējās tradīcijas, vērtības, tā veicinot lokālpatriotismu un vietējās

kopienas saliedētību. Ne visām novada bibliotēkām ir resursi un iespējas veikt novadpētniecības darbu nepilno slodžu dēļ, kā arī amatu apvienošanas dēļ. Tomēr visās bibliotēkās laika gaitā ir izveidotas novadpētniecības tematiskās mapes, kuras iespēju robežās tiek papildinātas. Drustu bibliotēkā daļa mapju ir aprakstītas BIS Alise, līdz ar to elektroniskajā katalogā ir sameklējama informācija par to esamību. Aprakstīšana uzsākta Smiltenes bibliotēkā, kā arī atsevišķās bibliotēkās novada pagastos. Smiltenes bibliotēkas novadpētniecības speciāliste labprāt palīdz jauniem kolēģiem apgūt prasmes informācijas meklēšanā periodika.lv, novadpētniecības materiālu apstrādē un klasificēšanā. Prieks, ka arī ārpus novada robežām mūsu darbs ir pamanīts un Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra sagatavotajā "Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba rokasgrāmata" kā labās prakses piemērs Smiltenes novadpētniecības darbs pieminēts vairākkārt. Novadpētniecības darbs - tas ir sirdsdarbs. Darbs, kas ir nebeidzams un bieži paver negaidītas un interesantas lappuses novadā vēsturē.

Smiltenes bibliotēkā 2022.gadā gatavojoties akreditācijai, tika sagatavots pārskats par novadpētniecības darbu piecu gadu periodā. Katru gadu tiek sagatavots Novadnieku jubilāru kalendārs - saraksts ar ievērojamiem Smiltenes novadniekiem, kuriem attiecīgajā gadā aprit nozīmīga jubileja. Saraksts papildināts ar atsaucēm – minēts avots, kur informācija par novadnieku atrasta. Pēc Novadnieku jubilāru kalendāra tiek veidotas izstādes. Novadpētniecības krājums bija noderīgs, Bērnu apkalpošanas nodaļas darbiniecēm veidojot foto orientēšanās ģimenes spēli "[Pa Smiltenes dzejas takām](#)". Spēles uzdevums bija atpazīt dažādas Smiltenes vietas pēc dzejas rindām. Atzīmējot dzejnieces Kornēlijas Apškrūmas 85.dzimšanas dienu, lielākā daļa dzejoļu tika izvēlēti no viņas dzejoļu krājumiem. Novadpētniecības darbā turpinājās sadarbība ar Smiltenes novadpētniecības entuziastiem, meklējot un precizējot informāciju par vēsturiskiem Smiltenes notikumiem un faktiem, papildinot atmiņu stāstus par novadniekiem, kā arī kopīgi veidojot izstādes.

Apes bibliotēkas darba galvenie virzieni novadpētniecības jomā saistīti ar pilsētas un novada vēstures, kultūrvēsturisko norišu, novadnieku un interesantu dabas objektu apzināšanu, jaunākās informācijas par tuvākām un tālākām atpūtas vietām, viesu namiem un to piedāvājumiem pakalpojumiem materiālu vākšanu un apkopošanu. 2022.gadā Apes bibliotēka lielu darbu ieguldīja pārrakstot savāktos materiālus par visām Apes iestādēm un par vēsturi - sakārtojot pa desmitgadēm - jaunajai Apes vēstures ekspozīcijai par Api.

Bilskas bibliotēkas Lobērģu nodaļā 2022. gadā iesākts apkopot gados vecāko Lobērģu iedzīvotāju liecības par viņu darba dzīvi, kā tā izskatījās citādi nekā mūsdienās, piemēram, bijusī pastniece Vita Mežule dalījās atmiņās, ka pat ziemas spelgonī un kupenās avīzes iznēsāja, braucot ar riteni un tajos laikos pastnieku somas bija krietni smagākas, jo gandrīz ikviens abonēja avīzes, tagad tikai retais, kā arī to, ka viņa pieredzēja kā latviešu ģimenes svinēja Ziemassvētkus, lai gan tas bija aizliegts. Tāpat arī tika iegūta liecības par kartupeļu

talkām un atmežošanas pasākumiem, lai palielinātu lauksaimniecībā izmantojamo zemi kolhozu laikos.

Blomes bibliotēkā no Blomes tautas nama Vēstures istabas tika atnestas lietas – materiāli par Blomes nozīmīgākajiem, ievērojamākiem iedzīvotājiem, kuri tika nodēvēti par “Cilvēkresursiem”. Atnestie materiāli ir apskatīti, tie ir jāsakārto, jo ir informācija, kas dublējas. Ideja par pagasta Vēstures istabu tautas namā nav realizējusies. Vairākus gadus atpakaļ materiāli no bibliotēkas tika pārvietoti uz šim nolūkam izremontētām telpām, taču darbs ar tiem nenotika. No „Cilvēkresursu” arhīva materiāliem tika izveidota izstāde „Lāčplēša Kara ordeņa kavalieri no Blomes”. Izstādē varēja iepazīties ar Jāņa Krebsa un Jāņa Enkmaņa biogrāfiju, fotogrāfijām, kā arī uz vietas aplūkot un izlasīt Jāņa Krebsa referātu „Atsevišķā studentu rota un Kalpaka bataljons”. Ir tikusi izveidota atsevišķa mape ar apkopoto informāciju par šiem diviem Lāčplēša Kara ordeņa kavalieriem no Blomes. Šobrīd ir uzsākta „Cilvēkresursu” lietu šķirošana, kārtošana. Daudz padoma par novadpētniecību un tās sakārtošanu ir sniegusi Smiltenes novada bibliotēkas bibliogrāfe. Kolēģes pieredze un zināšanas ļoti noder šajā jomā. Ir doma veidot „Cilvēkresursu” lietas divos eksemplāros, viena (dokumentu, fotogrāfiju oriģināli), kas glabājas Blomes tautas namā, Vēstures istabā, otra „Cilvēkresursu” lieta (kopijas), kura glabājas bibliotēkā, lai nepieciešamības gadījumā to varētu izmantot gan bibliotēka, gan bibliotēkas lietotāji, ja radīsies tāda nepieciešamība. “Cilvēkresursu” lietas ir tikai neliela daļa no novadpētniecības materiāliem, kuras uz šo brīdi ir atnestas uz bibliotēku sakārtošanai un apkopošanai. Pēc novadpētniecības istabas apskates, ir nopietni jāpārdomā par materiālu izkārtojumu, izvietojumu telpā, lai tie būtu viegli un pārskatāmi aplūkojami, jo uz šo brīdi tie nav izvietoti pārskatāmi. Arī novadpētniecības telpas sakārtošanai un atbilstoši iekārtošanai ir nepieciešams laiks, kas ir jāparedz. Uz doto brīdi tādu saredzu vasaras mēnešos, kad bibliotēkas apmeklējums ir neliels, jo lauku ļaudis vasaras mēnešos vairāk laika pavada savās piemājas saimniecībās, vai arī atpūšas un bauda vasaru. Arī bērnu un jauniešu apmeklējums vasaras mēnešos bibliotēkā ir neliels. Ir sagatavots un nosūtīts Smiltenes bibliotēkai saraksts ar atsaucēm novadpētniecības kalendāram par ievērojamākiem Blomes pagasta iedzīvotājiem - jubilāriem 2023. gadā. Novadnieku jubilāru kalendārs publicēts Smiltenes novada pašvaldības mājas lapā bibliotēku sadaļā. Bibliotēkas vadītāja ir darbinieks ar nelielu darba stāžu un ir iesācēja novadpētniecības jomā. Viņa atzīst, ka šobrīd ir vairāk nezināmā, kā zināmā. 2023.gadā ir plānots apmeklēt kursus novadpētniecības jomā, kas arī varētu palīdzēt saprast kā šos materiālus sakārtot un apstrādāt.

Drustu bibliotēka pārskatā minējusi, ka nenoliedzami darbs ar novadpētniecību ir būtisks bibliotēkas darba virziens, taču, paralēli pārējiem bibliotēkā veicamajiem darbiem, šim virzienam pievērsties atliek pavisam maz laika. Tāpēc arī pārskata gada periodā nenotika plānotās novadpētniecības tēmai veltītās izstādes, jo tika izstādītas radošo darbu izstādes, kas ļoti piesaistīja apmeklētājus. Šajā pārskata gada perioda plānotās novadpētniecības

krājuma popularizēšanas aktivitātes centīsies realizēt nākamajā pārskata gadā. Visvairāk laika pievērsties novadpētniecības darbam var vasaras periodā, kad mazāk citu aktivitāšu.

Sadarbība novadpētniecības jomā.

Smiltenes bibliotēka

Smiltenes novada muzejs. Produktīva sadarbība turpinājusies ar Smiltenes novada muzeju - veidojot Smiltenes novada Dziesmu svētku norišu sarakstu, precizējot vēsturiskus datus, informāciju, atsauces dažādos avotos (pēc Rakstniecības un mūzikas muzeja (RMM) lūguma papildināt esošu svētku kalendāru, lai salīdzinātu un precizētu RMM savāktu datu pareizību un tos papildinātu). No bibliotēkas Novadpētniecības krājuma uz muzeja pasākumu tika iedoti bibliotēkas sagatavotie materiāli par Jēkabu Drandu.

Smiltenes tehnikums. Cieša sadarbība izvērās ar Smiltenes tehnikumu, veidojot tehnikuma simtgadei veltītu izstādi "[Kāp, lai augtu! Smiltenes tehnikumam 100](#)". Izstādes veidošanā aktīvi piedalījās Smiltenes vēstures pētnieki Baiba Vahere, Laima Klāva, Raitai Leitei un citi (skat. Veiksmes stāsts).

A/S "Smiltenes piens". Veiksmīga sadarbība recepšu konkursa "[Izgaršo vasaras buketi](#)" norisē (vairāk nodaļā 8.3. Jauninājumi novadpētniecības darbā).

Smiltenes novada pašvaldība. Lielās talkas laikā tika sakoptas vēsturiski nozīmīgu personu atdusas vietas pilsētas kapsētā. Pēc Smiltenes novada pašvaldības Saimnieciskās darbības nodaļas Teritorijas apsaimniekošanas specialistes Agijas Kukaines lūguma, papildus ainaviskās vērtības aspektam, pirms talkas tika apkopota informācija par novadniekiem, kuru atdusas vietas iekļautas "Nozīmīgu Smiltenes iedzīvotāju kapavietas un ainaviski vērtīgu pieminekļu" sarakstā. Agija Kukaine to nodēvēja arī par Digitālo talku, jo sagatavotā informācija noderēs, lai papildināta Cemety.lv – kapsētu digitalizācijas un datu pārvaldības sistēmu.

Vēsturnieks, Latvijas Universitātes profesors, Trīs zvaigžņu ordeņa kavalieris, *Neatkarības kara pētnieks Ēriks Jēkabsons* pēc bibliotēkas informācijas speciālistes S.Marķitānes uzaicinājuma pie mums viesojās ar lekciju "["Latvijas Neatkarības karš: zināmais, nezināmais, piemirstais"](#)". Tikšanās laikā izveidojās un turpinās sadarbība novadpētniecības jomā. Ē.Jēkabsons izveidojis vēsturisku notikumu un personību datu bāzi. Viņš labprāt dalās ar informāciju par mūsu novadniekiem, kuri atrodas viņa savāktajā datu bāzē.

Sadarbībā ar *smiltenieti Jāni Krūmiņu* izlikta foto izstāde "["Smiltenes leģendas" Jāņa Krūmiņa fotogrāfijās](#)", kura tapusi filmējot video materiālu muzeja projektā.

No *novadpētniecības entuziastes Laimas Klāvas* periodisko izdevumu privātās kolekcijas tika izlikta seno avīžu, žurnālu un grāmatu izstāde "["Tā rakstīja senāk"](#)".

Apes bibliotēka novadpētniecības darbā sadarbojas ar skolas muzeja vadītāju Guntu Liepiņu, apmainoties ar dažādiem savāktajiem materiāliem. 2022.gada veiksmīgi veidojās sadarbība ar Elīnas Zālītes memoriālās mājas speciālisti Irēnu Meisteri gatavojot

materiālus vēstures ekspozīcijai un dzejas dienas veltītās E. Zālītei. Interesants kopdarbs veidojās ar Apes Tautas namu, sagatavojot un izliekot novadnieka Anatolija Zābeļa grafisko darbu izstādī "Mani raksti manā zemē". Kopā darbojāmies uz Apes pilsētas svētkiem, kā arī sniedzot atbildes uz dažādiem vēstures jautājumiem.

Palsmanes bibliotēka piedalījies pagasta "Muižas dienās". Šos svētkus organizēja pagasta biedrība "Spēkavots" ar Smiltenes novada pašvaldības finansiālu atbalstu. Visas dienas garumā notika dažādas aktivitātes. Senu rokdarbu izstādē varēja aplūkot vecmāmiņas smalkā krustdūrienā izšūtu, kā vērtību glabātu sniegbaltu naktskreklu; senus traukus, fotogrāfijas. Bibliotēkas vadītāja pasākumā piedalījās kā hroniste: senā albumā apkopoja ar roku rakstītas Muižas svētku apmeklētāju atsauksmes, emocijas par šo dienu, atmiņas par saistību ar Palsmani. Albums glabājas Palsmanes pagasta pārvaldē.

Trapenes bibliotēkai bijusi veiksmīga sadarbība ar Vitoldu Mašnovski, enciklopēdijas "Muižas Latvijā" autoru. Par Bormaņu(Trapenes) muižu vairāku lapušu atvērums būs enciklopēdijas " Muižas Latvijā" 5.grāmatā. Autoram bija nepieciešami materiāli un informācija par Bormaņu muižu, Trapenes administratīvā karte, ko arī nosūtīja Trapenes novadpētniecības centrs. Ir saņemta informācija no medicīnas vēsturnieces ,ICOMOS biedres, kura interesējās par vienu personību Frīdrihu Bideru, kurš pētījis veģetatīvo nervu sistēmu, dzīvo organismu vielmaiņu un siltuma regulāciju. Viņa dzīvesgājumā rakstīts, ka dzimis 1810.gada 9.novembrī Bormaņu muižā(Treppenhof) pārvaldnieka Ernesta Kristiāna Bidera un viņa sievas Amālijas Jakobīnes ģimenē. Docenti Maiju Pozemkovski neliek mierā izcilā profesora Bidera jautājums un misēklis par Treppenhof. Baznīcas metrikās viņa ir atradusi, ka Frīdrihs Biders dzimis Trapenē nevis Trepē, kur Atmosdas laikā viņam pārpratuma pēc atklāts liels piemineklis. Docentei ir liela interese par šo personību, bet Trapenē - ne bibliotēkā, ne muzejā nav materiālu par šo vēsturisko personību, šis jautājums ir izpētes vērts turpmākajiem gadiem.

Trapenē darbojas Novadpētniecības centrs ar plašu novadpētniecības materiālu krājumu.

8.2 Novadpētniecības krājums

Smiltenes bibliotēkā novadpētniecības krājums BIS Alise izdalīts atsevišķā fondā. Bibliotēkā tas atrodas uzziņu lasītavā. Krājumu veido 179 eksemplāri grāmatas, brošūras, bukleti, audiovizuālo dokumentu kopijas un 116 mapes un albumi par Smiltēni, novadu un novadniekiem. Uzsākta mapju aprakstīšana BIS Alise, taču joprojām elektroniskajā katalogā to esamība nav redzama. 2022.gadā novadpētniecības krājums papildināts ar vēsturiskiem video materiāliem no Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva – piecām audiovizuālo dokumentu kopijām, Rīgas kinostudijā uzņemtiem kinožurnāliem, kuros atspoguļota dzīve Smiltēnē. [Kinožurnālu "Padomju Latvija"](#) kopijās varam atpazīt Smiltenes vietas, iestādes un novadniekus no 60. - 70.gadiem.

Tabula . Novadpētniecības krājuma dokumentu skaits Smiltenes bibliotēkā

Uz 01.01.2019.	Uz 01.01.2020.	Uz 01.01.2021.	Uz 01.01.2022.	Uz 01.01.2023.
125 eks.	149 eks.	156 eks.	172 eks.	179 eks.

Tabula. Izsniegums no novadpētniecības krājuma BIS Alise Smiltenes bibliotēkā

Gads	Lasītavā	Uz mājām	Kopā	Krājuma apgrozījums
2018	199	49	248	2
2019	230	35	265	1,8
2020	74	4	78	0,5
2021	90	19	109	0,6
2022	224	8	232	1,3

Atskaites periodā novadpētniecības mapēm izveidoti satura rādītāji, nomainīts novadpētniecības krājuma daļu un mapju sānu uzrakstu vizuālais noformējums. Tā kā mapes vēl nevarēja elektroniski izsniegt, tad mapju izsniegums tika uzskaitīts manuāli – 377. Visvairāk tika pieprasīta informācija par Pils ielu 9, kur drīzumā taps Viedrades kvartāls. Izmantotas arī novadpētniecības mapes, kurās apkopota vispārīga informācija par Smiltenes novadu un dabu, informācija par Smiltenes tehnikumu, 29. arodvidusskolu sakarā izglītības iestādes simtgadi. Varam secināt, ka novadpētniecības krājuma izsniegums pieaug par tēmām, kas sasaucas ar aktuāliem notikumiem vietējā kopienā.

Tabula. Apmeklējums. Novadpētniecība. Smiltenes bibliotēka

Gads	2018	2019	2020	2021	2022	+/- % 2022/2021
Apmeklētāju skaits	420	389	309	383	630	+64%

Apmeklētāju skaits, salīdzinot ar 2021.gadu, pieaudzis par 64% un pārsniedz pirms covid-19 pandēmijas rādītājus. Apmeklējumu skaita palielinājums skaidrojams gan ar ierobežojumu atcelšanu, gan arī pateicoties vairākām izstādēm. Viena no tām - veltīta Smiltenes tehnikuma simtgadei, kuru apskatīja 165 interesenti. Liela interese bija arī par novadnieka Aleksandra Luhaera izstādi [”Dvēseles mūzikai”](#) un Īrijā dzīvojošā smilteneša Eināra Stepīša izstādi [”Mans burvju zīmulis”](#). Cilvēkus īpaši uzrunā izstādes, ar kurām saistās kaut kas personisks – atmiņas, vietas, cilvēki. Tas arī veicina apmeklējuma pieaugumu. Informācija par novadpētniecības darbu tiek atspoguļota laikrakstos “Ziemeļlatvija” un “Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis”, kā arī interneta vietnēs:

<https://smiltenesnovads.lv/kultura/biblioteka/>

<https://novadpetnieciba.blogspot.com/>

<https://www.facebook.com/bibliosmiltene/>

<http://biblioteka.valka.lv/lv/novadpetnieciba/par-novadpetniecibu>

Apes bibliotēkā novadpētniecības materiālu krājumu, kas izvietots SIPP²³ telpās, regulāri papildināja ar Smiltenes novada informatīvo izdevumu "Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis" un rakstiem no avīzēm "Alūksnes un Malienas Ziņas" un "Ziemeļlatvija". Šeit izvietoti bukleti, ceļveži, kartes, pārgājienu maršruti u.c. materiāli, kur atspoguļoti tūristiem, pilsētas viesiem apskatei piedāvātie dabas, vēstures u.c. ievēribas cienīgi objekti, atpūtas vietas, viesu mājas u.c. Novadpētniecības materiālu klāstā pieejamas arī grāmatas – gan Apē un tās tuvumā dzimušo literātu darbi, gan izdevumi, kur gūstama informācija par pilsētu un tās cilvēkiem dažādos vēstures periodos. Šogad krājumu papildināja Rasma Harju grāmata "Skolas šūpulī šūpotie...". Novadpētniecības materiāli par pilsētas vēsturi, izcilām personībām, izglītības, kultūras, sporta, sabiedriskās dzīves norisēm u.c. ir sistematizēti un apkopoti dažādās kastītēs, mapēs un albūmos un lietotājiem brīvi pieejami novadpētniecības plauktā – to kopskaits 42: "Skolotājs, folklorists Dāvis Ozoliņš", Rakstnieks – novadnieks Linards Laicens", "Ape un apenieši", "Uzņēmējdarbības aktualitātes", "Sports Apē", "Apes kultūras norises", "Upju festivāli Apē", "Apes bibliotēkas darbs", "Apes senioru aktivitātes" u.c. Novadpētniecības materiālus izmanto pamatskolas audzēkņi, veidojot zinātniski pētnieciskos darbus, kas saistīti ar pilsētas un tās tuvākās apkārtnes vēsturi, šeit iegriežas arī pilsētas viesi, tūristi. Sniegtas atbildes e-pastā gan par novadniekiem, gan par iestādēm - botāniķei Ilonai Jepsenai rakstiem portālā par novadnieku botāniķi Jūliju Smarodu, Alūksnes bibliotēkai materiālus par Apes maizes ceptuvi u.c.

Drustu bibliotēkā novadpētniecības krājums ir sakārtots 33 tematiskajās mapēs. Materiāli glabājas abonementā, tie ir brīvi pieejami bibliotēkas lietotājiem. Turpinās darbs pie novadpētniecības mapju bibliogrāfisko aprakstu veidošanas elektroniskajā kopkatalogā. Pārskata gada laikā katalogs papildināts ar 8 aprakstiem, kopā izveidoti 12 mapju apraksti. Turpināts no periodiskajiem izdevumiem vākt, sistematizēt un veidot aprakstus BIS Alise rakstiem par Drustu pagastu, notikumiem, iedzīvotājiem. Uz 2022. gada 30. decembri elektroniskajā Novadpētniecības datubāzē ievadīti 2613 apraksti. Kā prioritāte tiek izvirzīta, vispirms aprakstīt jaunākos rakstus. Tiek turpināts darbs pie Raunas novada pašvaldības informatīvā izdevuma "Raunas Novada Vēstis" rakstu aprakstu veidošanas.

Gaujienas bibliotēkā tiek apzināti resursi internetā. Krājumā ir 8 materiālu kopas, dažas no tām - Arhitektūras pieminekļi un dabas pieminekļi Gaujienas pagastā; Vietējie dzejnieki; Gaujienas pagastā savāktie folkloras materiāli; Bibliotēkas vēsture; Cilvēki Gaujienā un Novadnieki: O. Vācietis, J. Vītols, u.c. No tematiskajām mapēm bibliotēkas lietotāji pieprasījuši un izrādījuši interesi par Gaujienas dzejniekiem un viņu darbiem, ar vēsturiskiem notikumiem saistītu Gaujienu iedzīvotāju atmiņu stāstiem; par Gaujienas

²³ Sabiedriskais interneta pieejas punkts

tautas tērpu vēsturi. Pārskata gadā tika papildināts novadpētniecības krājums ar videoierakstu “Atmiņu stāsti par Barikādes laiku”. Savā atmiņu stāstījumā par barikāžu laiku dalījās barikāžu dalībnieki R.Podniece, O.Kurlovičs, M.Bernarts, P.Morītis.

Barikāžu atceres pasākums Gaujienā

Launkalnes bibliotēkas telpās ir izvietots novadpētniecības plaukts ar materiāliem par pagasta vēsturi un ievērojamiem cilvēkiem (etnogrāfi AINU Alsupi; būvinženieri un projektētāju Jāni Radvilu Paliepu, u.c.) . Novadpētniecības krājumā ir mapes ar laikrakstu izgriezumiem par pagastu, cilvēkiem un notikumiem, foto albumi. 2022.gadā ir aizsākts fotokonkurss “Es – savā mājā un sētā”. Tā mērķis ir stiprināt pagasta iedzīvotāju piederību savai dzimtajai vietai un dzīves vietai. Izveidojot novadpētniecības mapi “Mājvietas Launkalnē”.(2022.gadā ir iesūtītas 11 fotogrāfijas) darbs tiks turpināts arī 2023.gadā.

Trapenes bibliotēkā novadpētniecības krājums glabājas atsevišķā telpā, brīvi pieejams bibliotēkas apmeklētājiem. Pārskata periodā bibliotēkas vadītāja vākusi un papildinājusi materiālus par novadniekiem un kultūrvēsturiskiem objektiem Trapenes pagastā. Aktualizēta novadpētniecības materiālu kopa “Trapene presē 2022.gadā”. Komplektēšanās procesā ir gan grāmatas par vietējo vēsturi, gan novadnieku – rakstnieku, dzejnieku u.c. radošo personību izdotie darbi, kā arī 18 novadpētniecības materiālu kopas, ir vairāki foto albumi u.c. materiāli.

Variņu bibliotēkā plānots iegādāties no Valsts arhīva video kopijas, kuras saistās ar variņu pagastu un tās iedzīvotājiem. Īsi pirms covid-19 pandēmijas bibliotēkas krājumā tika iegādāta filma “Kolhoza arhitekts” kopija. “Kolhoza arhitekts” tika demonstrēts bibliotēkā un tas izraisīja patiešām lielu iedzīvotāju interesi.

Videofilma "Kolhoza arhitekts" Variņu bibliotēkā

8.3 Jauninājumi novadpētniecības darbā

Smiltenes bibliotēka sadarbībā ar A/S “Smiltene piens” vasarā izsludināja receptu konkursu "Izgaršo vasaras buketi". Pamatnoteikums - ēdiena pagatavošanā kā vienai no galvenajām sastāvdaļām bija jābūt izmantotam kādam no A/S “Smiltene piens” produktiem, kā arī idejām tika piedāvāts izmantot bibliotēkas informācijas resursus. Pavisam tika iesūtītas 12 receptes. Tās kopā ar iesniedzēju pagatavotā ēdiena fotogrāfijām tika izliktas izstādē bibliotēkas logos. Konkursa darbus degustēja un vērtēja īpaši izveidota žūrija - A/S “Smiltene piens” valdes priekšsēdētāja Ilze Bogdanova, Smiltenes tehnikuma Ēdināšanas pakalpojumu speciāliste Inese Veidemane un Smiltenes bibliotēkas bibliogrāfe Alda Liuke. Par “Skatītāju simpātijas balvu” piedāvājām balsot Smiltenes novada bibliotēkas Facebook lapā vai uz vietas Smiltenes bibliotēkā, aizpildot balsojuma kartīti. Balvu ieguva recepte, par kuru tika atdots visvairāk balsu. Pārsteigums bija lielā iedzīvotāju aktivitātē, balsojot par savu favorīta recepti. Konkurss tika organizēts ar mērķi veicināt vietējās kopienas līdzdalību Smiltenes Pilsētas svētku 2022 “Uzziedi Smiltēnē!” sajūtas un prieka radīšanā, kā arī mudināt vietējā ražotāja A/S “Smiltene piens” produkcijas lietošanu un bibliotēkas krājuma izmantošanu.

Receptu konkursa ēdienu degustēšana SIA "Smiltene piens"

Bilskas bibliotēkas Lobērgu nodaļā tika izmēģināts kaut kas jauns un meklēta “Lobērgu garša”. Vietējiem iedzīvotājiem vairāk patīk tradicionālas garšas, piemēram, ķiršu ievārījums, nevis ķirbju marinējums ar ingveru.

Lobērgu garša Bilskas bibliotēkas Lobērgu nodaļā

Palsmanes bibliotēka Bibliotēku nedēļā noorganizēja viktorīnu ģimenei “Iepazīsti, izzini Palsmani”. Katru dienu <https://www.facebook.com/bibliosmiltene> tika publicēts viens

uzdevums, kas saistīts ar Palsmanes pagastu, tas līdz pl.20.00 bija jāizpilda un jānosūta bibliotēkas vadītājam uz WhatsApp. Uzdevumi bija dažādi - saistīti ar literatūru, vēsturi un pagasta pašdarbību. Jāuzzin, kurā izdevniecībā strādā palsmaniete dzejniece Iveta Reinsone, jānoskaidro, kas attēlots dzejnieces Marikas Svīķes grāmatas vāka noformējumā, pēc apraksta jāatpazīst vietas Palsmanē. Izaicinājums- satikt un nofotografēties kopā ar deju kolektīva “Cīrulis” dalībnieku. Noslēdzotajā uzdevumā sestdienā –iziet pastaigā par pagastu(vēlams ar draugiem vai ģimeni) un nofotografēt savas plaukstiņas pie uzraksta, kas ietver vārdu “Palsmane” .Uzdevumi bija dažādi. Ar vadītājas iesaisti, visi uzdevumi tika izpildīti. Mērķis – izzināt, noskaidrot, prast komunicēt ar mazāk pazīstamiem iedzīvotājiem. Viktoriņā piedalījās 7 dalībnieki. Atbildes tika meklētas arī bibliotēkā. Dalībnieku apbalvošanai piesaistīju sponsoru – Palsmanes pagasta Zemnieku saimniecību “Kalnagrīvas”, vadītāja Mašina Sarmīte. Dalībniekiem dāvanā pašu gatavotas sulas un sukādes un Smiltenes novada pašvaldības suvenīri - krūzes. Palsmanē izdevās aktīvi un radoši pavadīt bibliotēku nedēļu. Kādu izdevās iedrošināt uzdrīkstēties darīt, komunicēt ar ne tik pazīstamiem cilvēkiem, izzināt pagasta vietas un cilvēkus, darīt ikdienā neierastas lietas, iziet no situācijas, ja nedzīvo Palsmanē. Noslēgumā - kopīga pastaiga ar ģimeni vai draugiem un priecīga foto kolāža <https://www.facebook.com/bibliosmiltene>.

8.4 Novadpētniecības darba problēmas un risinājumi

Lielākā problēma ir lielais darba apjoms un veicamā darba laiktelpība. Smiltenes bibliotēkā ļoti pietrūkst telpas, kur varētu netraucējot darīt tos darbus, kas prasa uzmanību un koncentrēšanos, piemēram, strādājot BIS Alise, aprakstot mapes, pievienojot anotācijas aprakstiem. Nākotnē būtu vajadzīga kopīga virtuālā platforma (sadarbībā ar Smiltenes novada muzeju, Tūrisma informācijas centru un citām iestādēm), lai saglabātu novada lokālo kultūras mantojumu, digitalizētu savāktos materiālus, veicinātu izpratni par to nozīmi un vērtību un nodrošinātu tiem globālu pieejamību.

Apes bibliotēka minējusi nepieciešamību apgūt novadpētniecības datu bāzes veidošanas pamatprincipus, lai būtu iespējama digitalizētu materiālu pievienošana BIS Alise novadpētniecības datu bāzei.

9 PROJEKTI

Smiltenes ESIP projekts sadarbībā ar Latvijas Republikas Ārlietu ministriju Eiropas dienas atzīmēšanai “Mūsu darbi un domas Ukrainas atbalstam! Jaunieši pret karu: Eiropas diena 2022”. Projekts atbalstīts. Projekta pasākumu apraksts nodaļā 5.9. “Uzziņu un informācijas darbs”.

Smiltenes novada pašvaldības Līdzdalības budžeta projektu konkursam iesniegts projekts “Lielformāta spēļu iegāde Smiltenes novada bibliotēkai”¹⁰ lielformāta spēļu iegādei. Projekts netika atbalstīts.

Grundzāles bibliotēka kopā ar biedrību “Grundzāle 2010” piedalījās biedrības “Lauku partnerība Ziemeļgauja” rīkotajā Mazo projektu konkursā un ieguva 150.00 eiro naudas atbalstu Mūžizglītības pasākumam “Skaists. Vesels. Veiksmīgs.”, kuru organizēja bibliotēka. Šādi izglītojoši pasākumi pagasta iedzīvotājiem jau ir kļuvuši par tradīciju vairāku gadu garumā. Katrs no tiem sniedz jaunas zināšanas par kādu konkrētu jomu, šoreiz- par veselīgu dzīvesveidu. Pasākuma viesis bija sertificēta uztura un sporta speciāliste, profesionāle savā jomā - Anita Baumannē, kura dalījās savās zināšanās par veselīgu uzturu un dzīvesveidu, kas ir pamatā labai pašsajūtai.

10 PUBLICITĀTE

10.1 Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Par Smiltenes novada bibliotēkas aktualitātēm, pakalpojumiem, pasākumiem un funkcijām vietējie iedzīvotāji tiek informēti, publicējot informāciju dažādos resursos:

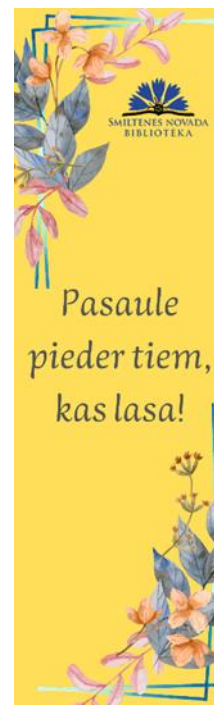
- Smiltenes novada pašvaldības mājaslapas [sadaļā “Bibliotēkas”](#)
- bibliotēkas lapā vietnē [facebook.com](https://www.facebook.com)
- bibliotēkas profilā vietnē [instagram.com](https://www.instagram.com)
- bibliotēkas [Youtube kanālā](#)
- laikraksta [“Ziemeļlatvija” interneta portālā](#) un preses izdevumā
- Smiltenes novada pašvaldības informatīvajā izdevumā [“Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis”](#)
- Latvijas kultūras datu portālā [“Kultūras dati”](#)

Labā sadarbība izveidojusies ar laikraksta “Ziemeļlatvija” žurnālistiem, kuri regulāri gan laikrakstā, gan laikraksta interneta portālā atspoguļo informāciju par bibliotēkas pasākumiem, izstādēm, grāmatu jaunumiem un citām aktualitātēm.

Par bibliotēkas pasākumiem vietējie iedzīvotāji tiek informēti arī ar izliktajām afišām pilsētvidē – uz afišu stendiem pilsētā, tirdzniecības centrā. Kopš 2021.gada afišas tiek ievietotas arī Smiltenes pilsētas centrā esošajā digitālajā stendā. Bibliotekāres daļa bibliotēkas apmeklētājiem pasākumu skrejlapīņas, kā arī mutiski informē par bibliotēkas piedāvājumiem. Afišas un uzaicinājumi tiek nosūtīti arī mērķauditorijām – skolām, bērnudārziem. Bibliotēkas telpās katru mēnesi tiek izlikti jauno grāmatu vāciņu plakāti. Katru mēnesi tiek veidoti kopīgi Smiltenes novada bibliotēkās iepirkto grāmatu saraksti, kas tiek publicēti mājaslapā www.smiltenesnovads.lv un bibliotēkas Facebook kontā. Ik mēnesi tiek veidotas kopīgas visu Smiltenes novada bibliotēku pasākumu un izstāžu

infolapas. Tās ļauj vienuviet uzzināt par bibliotēku piedāvājumiem konkrētā mēnesī. Par bibliotēkas publicitātes materiālu tiek izmantoti dažādi reklāmas suvenīri – bukleti, pildspalvas, krūzītes, uzlīmes, nozīmītes, kas reklamē un prezentē bibliotēku.

Gada izskaņā Smiltenes bibliotēka piedalījās Latvijas Bibliotekāru biedrības Jauno speciālistu sekcijas organizētajā akcijā “Viena diena bibliotēkas dzīvē”. Akcijas laikā bibliotekāri tika aicināti parādīt to, kā bibliotēkās tiek atzīmēti Ziemassvētki, un publicēt ziņas bibliotēku sociālo kontu profilos, izmantojot tēmturi #LibdayLV_2022. Smiltenes bibliotēkas sociālo tīklu profilos akcijas laikā tika publicētas četras ziņas un divi video. Tuvojoties gada skaistākajiem svētkiem - Ziemassvētkiem, Smiltenes bibliotēka vēlējās iepriecināt savus apmeklētājus un vienlaikus popularizēt iestādi. Apmeklētājiem tika dāvinātas grāmatzīmes ar tekstu “Pasaule pieder tiem, kas lasa”, ar bibliotēkas adresi, darba laiku, kontaktāruņiem un mājaslapas QR kodu. Apmeklētāji bija ļoti patīkami pārsteigti un pateicīgi par šādu noderīgu dāvanību.

Grāmatzīme

Apes bibliotēkas apmeklētāji par aktualitātēm, jaunajām grāmatām un pasākumiem tiek informēti mutiski, pasākumos, informatīvajās afišās, kā arī bibliotēkas telpās tiezlikti saraksti ar jaunajām grāmatām. Tiek izveidotas izstādes ar ilustratīvu materiālu par interesantākajiem notikumiem bibliotēkā. Bibliotēkā tiek gādāts par apmeklētāju ērtībām, mājīgumu, tīrību, kārtību un siltumu. Svarīgi ir bibliotēkas lietotājus sagaidīt un apkalpot laipni, uz klausīt, aprunāties individuāli, izzināt lasītāju vēlmes un censties tās apmierināt. Bibliotēkas tēls veidojas arī ikdienā laipni apkalpojot apmeklētāju, sniedzot tam vajadzīgo informāciju, interesējošo lasāmvielu, pasakot laipnus vārdus, tad cilvēks top priecīgs un apmierināts un vēlas apmeklēt iestādi atkal un atkal un paaicināt vēl līdz kādu radu, draugu vai kaimiņu. Par bibliotēkas atrašanās vietu vēstī plāksne ar bibliotēkas nosaukumu, darba laiku un informāciju par publiskā interneta pieejas punktu pie ēkas ieejas. Gatavojot tematiskus sarīkojumus, veidojam informatīvas lapiņas un afišas, kuras izvietojam bibliotēkā, tautas namā, Apes pamatskolā, ziņojumu stendos pilsētā.

10.2 Bibliotēkas informācija tīmeklī

Informācija interneta resursos tiek publicēta par publiskajām bibliotēkām Smiltēnē, novada pagastos un Apes pilsētā. Pieaudzis ir Smiltenes novada bibliotēkas Facebook un Instagram kontu sekotāju skaits.

Tabula. Sekotāju skaits bibliotēkas sociālajos tīklos

Konts	Sekotāju skaits uz 31.12.2020.	Sekotāju skaits uz 31.12.2021.	Sekotāju skaits uz 31.12.2022.
Facebook	552	740	1015
Instagram	161	310	395

[Raunas](#) un [Drustu](#) bibliotēkām ir savi Facebook konti. Tur publicētās ziņas tiek pārpublicētas Smiltenes novada bibliotēkas Facebook lapā. Savukārt atsevišķi Instagram konti ir Variņu un Raunas bibliotēkām. Tas rada iestādes sadrumstalotību, tomēr šo bibliotēku vadītājas nevēlas apvienoties zem viena kopīga sociālo tīklu nosaukuma. Vienotam Facebook kontam ir arī trūkums – publicētās ziņas ātri “pazūd”, jo ik nedēļu tiek publicēta informācija par daudzu bibliotēku aktualitātēm, nozares informāciju. Nereti esam saņēmusi informāciju, ka cilvēki Facebook kontā informāciju nav redzējuši.

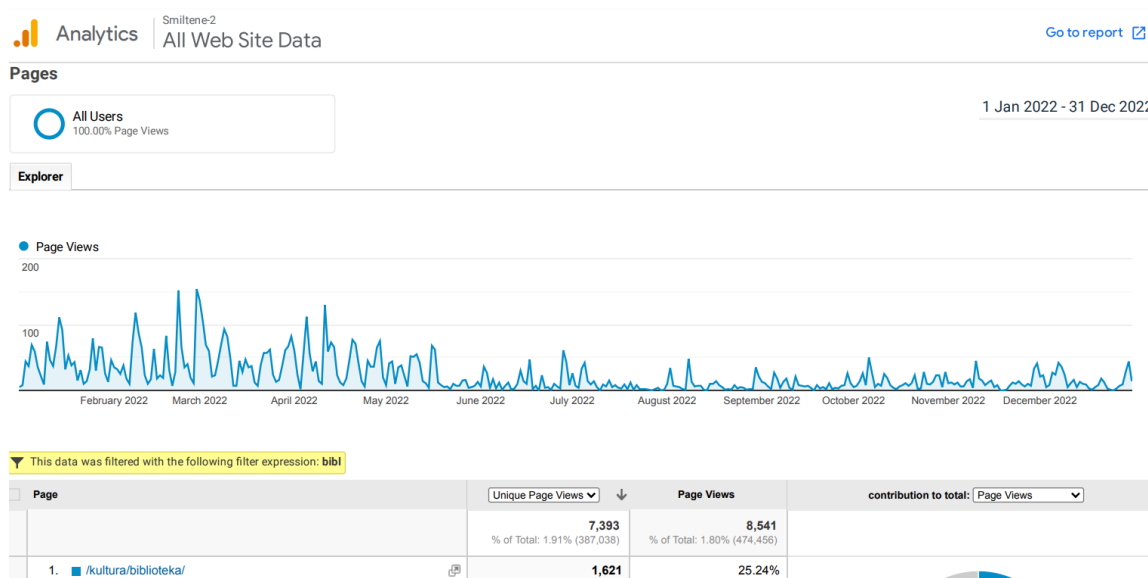
Tabula “Sociālo tīklu saturvienību skaits”

Sociālā tīkla konts / saturvienību skaits	2022
Facebook	~ 118 mēnesī
Instagram	109
YouTube	15

Sabiedrības informēšana par bibliotēkas aktualitātēm tiešsaistē nodrošina bibliotēkas atpazīstamību, piesaista sabiedrības uzmanību un daudz ātrāk sasniedz mērķauditoriju. Publicitātes materiālus cenšamies veidot pēc iespējas interaktīvus – video formātā ([jauno grāmatu video](#), [apsveikums Latvijas proklamēšanas gadadienā](#)) Bērnu auditorijai izveidoti video, izmantojot lietotnes Snapchat filtrus ([spoku grāmatu izstādes video](#) un [jauno grāmatu video oktobrī](#)).

Par aktualitātēm bibliotēkā informācija regulāri tiek ievietota pašvaldības mājas lapas [smiltenesnovads.lv sadaļā Kultūra/Bibliotēkas](#), kā arī notikumu kalendārā mājas lapā. Kā redzams attēlā, aktīvākais skatījumu ziņā ir bijis gada sākums, īpaši marts. Informāciju par bibliotēkām mājas lapā atrast nav vienkārši. Ir jāiepazīstas ar mājas lapas struktūru, lai saprastu, kur ko meklēt, jo tā ir diezgan nepārskatāma. Šajā gadā sākumlapā tika ievietots baneris ar saiti uz bibliotēku sadaļu.

Smiltenes novada bibliotēkas darba pārskats par 2022.gadu

Smiltenesnovads.lv bibliotēku sadaļas 2022.gada statistika

Pamatinformācija, kontaktinformācija, informācija par pieejamību, infrastruktūru, sniegtajiem pakalpojumiem un statistikas datiem par novada bibliotēkām tiek atspoguļota Latvijas kultūras oficiālās statistikas publicējamo datu [vietnē Kulturasdati.lv](#). Smiltenes novada bibliotēka un tās apakšstruktūras tajā ir atpazīstamas jau pēc logo.

Kultūras dati LATVIJAS KULTŪRAS DATU PORTĀLS Meklēt starp 7788 kultūras objektiem EN + -

Atrasti 15 objekti
Tika meklēts: smiltenes novada bibliotēk

- Smiltenes novada Apes bibliotēka**
Publiskā bibliotēka
Skolas iela 4. Ape, Smiltenes nov., LV-4337
- Smiltenes novada bibliotēka**
Publiskā bibliotēka
Bazniņas laukums 13, Smiltene, Smiltenes nov., LV-4729
- Smiltenes novada Bilskas bibliotēka ar nodaļām Lobērgos un Biržuļos**
Publiskā bibliotēka

Portāls Kulturasdati.lv

Apes bibliotēka

Aktuālākā informācija par pasākumu plānu un norisi tiek atspoguļota Smiltenes novada bibliotēkas Facebook kontā, pēc tam ar šo informāciju dalās Apes pagasta un pilsētas Facebook lapa, kuru pagaidām uzrauga Apes bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas bibliotekāre. Tādā veidā visa aktuālā informācija par Apes bibliotēku nonāk līdz Apes iedzīvotājiem. Tāpat analizējot cilvēku iesaisti un to, cik daudz cilvēku redz konkrēto ierakstu, Apes bibliotēkas ieraksti parasti sasniedz vienu no lielākajiem skatījumiem, kas liek secināt, ka šāda sistēma strādā. Šogad sociālajā vietnē Facebook izveidoti ap 90

ieraksti par Apes bibliotēku – izvietotas afixas, notikušo pasākumu atskati un aktuālais bibliotēkā, kā piemēram, jaunāko grāmatu apskati.

Drustu bibliotēka

Bibliotēkai ir atsevišķi konti sociālajos tīklos Facebook un Instagram, sekotāji FB 663 un Instagram 197. Arī Gatartas nodaļai ir sava lapa Facebook. Pēc statistikas datiem, Facebook vairāk apmeklē lietotāji no 55+ , savukārt Instagram vairāk apmeklē lietotāji vecumā līdz 55 gadiem. Tāpēc ir nepieciešami abi konti, lai sasniegtu pēc iespējas plašāku auditoriju. Tajos tiek publicēta informācija par bibliotēkā notiekošajām aktivitātēm, pieejamajiem pakalpojumiem, par jaunākajām grāmatām. Sagatavoti 47 publicitātes materiāli, neskaitot pasākumu afixas. Publicēto saturvienību skaits Facebook 128, Instagram – 32. Ar sociālo tīklu palīdzību ir iespēja ātri sasniegt gan esošos, gan potenciālos lietotājus. Bibliotēkas Facebook konta laika joslā izvietotā informācija virtuālajam apmeklētājam atspoguļo bibliotēkas darbību.

10.3 Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Cilvēkus īpaši “uzrunā” pasākumi, izstādes ar kurām saistās kaut kas personisks. Par šādiem pasākumiem vienmēr ir liela interese un tie ir labi apmeklēti.

Bibliotēku nedēļa. Smiltenes novada bibliotēku pasākumi tika apvienoti vienā afixā. Afixas A3 tika izliktas uz informācijas dēļiem Smiltēnē, savukārt skrejlapas A5 tika dalītas bibliotēkas apmeklētājiem. Mājaslapā www.smiltenesnovads.lv tika publicēta ziņa par Bibliotēku nedēļu un visiem pasākumiem Smiltenes novada publiskajās bibliotēkās, kā arī atsevišķa ziņa par katru pasākumu un izstādi. Informācija tika publicēta arī laikrakstā “Ziemeļlatvija” un portālā www.ziemellatvija.lv. Pēc Bibliotēku nedēļas iepriekš minētajās mājaslapās publicēts [apkopojums par aizvadītajiem pasākumiem](#) (pielikums nr.13.4). Informācija par Bibliotēku nedēļu tika translēta radio SWH ar tekstu: “Pēc Latvijas Bibliotekāru biedrības ierosinājuma, kopš 1997.gada ik gadu aprīlī tiek rīkota Latvijas Bibliotēku nedēļa. Šogad Bibliotēku nedēļa notiks no 18. līdz 24. aprīlim un tās vadmotīvs ir “Bibliotēkas spēks: mācīes, dari, iedvesmo!”. Tradicionāli Smiltenes novada bibliotēkas Bibliotēku nedēļā ir sarūpējušas īpašus pasākumus, izstādes un pārsteigumu, lai iepriecinātu apmeklētājus, izklaidētu, izglītotu un saliedētu kopienu. Vairāk informācijas par pasākumiem pieejams Smiltenes novada pašvaldības mājaslapā www.smiltenesnovads.lv.” Ģimeņu foto orientēšanās spēles “Pa Smiltenes dzejas takām” mērķauditoriju palīdzēja sasniegt Smiltenes Tūrisma un informācijas centrs, kas publicēja šo informāciju <https://visit.smiltenesnovads.lv/>, informēja Tūrisma centra apmeklētājus, kā arī izlika spēles kartes pie TIC, lai tās būtu iedzīvotājiem pieejamas arī brīvdienās.

Āra lasītavas atklāšana. Svarīgs un gaidīts notikums bija [Āra lasītavas atklāšana](#) Smiltenes pilsētas Vecajā parkā piknika zonā (vietā ar galdiņiem). Smiltenes novada pašvaldība un Smiltenes bibliotēka atklāja āra lasītavas plauktu, kas izgatavots Smiltenes novada pašvaldības Pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2022.gadam projekta Green

Palette (Zaļā Paleta) ietvaros. Atklāšanas pasākumā piedalījās necerēti daudz interesentu, galvenokārt, ģimenes ar bērniem.. Pasākumu vadīja “Aģentūra OLEE”, tajā uzstājās Blomes bērnu vokālais ansamblis “Varavīksne”, piedalījās Dabas aizsardzības pārvalde ar meistarklasēm un spēlēm. Darbojās sejiņu apgleznošanas darbnīca. Mūsu mērķis ir veidot pievilcīgu atpūtas vietu Vecajā parkā, rosinot laiku pavadīt saturīgi, apvienojot pastaigu ar literatūras lasīšanu svaigā gaisā un sakoptā vidē. Aicinājām izmantot iespēju apsēsties, baudīt sauli, svaigu gaisu un pašķirstīt žurnālus vai palasīt grāmatu brīvā dabā Vecajā parkā. Āra plauktā tika ieliktas pirmās grāmatas, cerot, ka šī būs vieta pasākumiem, nodarbībām, meistarklasēm visu paaudžu iedzīvotājiem brīvā laika pavadīšanai ar grāmatu vai kopā būšanai ar domubiedriem. Vietējie iedzīvotāji ideju par lasītavas izveidi vērtē atzinīgi, tomēr sabiedrībā notika diskusijas par grāmatu plaukta saturu. Lietošanas noteikumos ir noteikts vien tas, ka grāmatas jebkurš iedzīvotājs var ievietot lasītavā, tām jābūt tīrām un nesaplēstām, tāpat ikviens var tās lasīt gan uz vietas, gan ņemt uz mājām. Izlasīto grāmatu var nest atpakaļ vai atstāt sev. Realitātē daži iedzīvotāji šo lasītavu uzskata par veidu, kā atbrīvoties no makulatūras. Bibliotēkas darbinieki iespēju robežās veic grāmatu šķirošanu, taču par āra plaukta saturu esam atbildīgi mēs paši – iedzīvotāji un viesi (skat. [Te](#), [Te](#), [Te](#)). 2022. gada 8.jūlija diskusijā vietnē Facebook domubiedru grupā “Smiltenes novads – vieta, kur augt!”, B.Vahere raksta: *“Šī jaunā pieredze labi atspoguļo mūsu sabiedrību. Žēl, protams, to, kas gatavi nopirkt jaunu, labu, dārgu grāmatu, lai to pēc izlasīšanas ieliktu šādā skapītī ar cerību atrast tajā ko līdzvērtīgu. Taču šāda iecere var realizēties vienīgi šaurākā domubiedru grupā, nevis publiskā vietā, kas pieejama sabiedrībai ar ļoti dažādām interesēm, vērtībām un uzskatiem par dzīvi”. G.Frīdenberga: “Jā, piekrītu. Skapis ir kļuvis par nekam nederīgu makulatūru. Es pat zinu, kas lielāko tiesu nelasāmo grāmatu ir sanesis. Sen tādas grāmatas neviens nelasa. Ja nav nekā laba ko aiznest tad nenes vispār. Pati esmu aiznesusi daudz jaunas grāmatas un otrā dienā nevienas vairs nebija. Tas priecē ka kādam viņas noder. Un nesīšu vēl.”*

Āra lasītava Smiltenes pilsētas Vecajā parkā

Smiltenes tehnikuma simtgadei veltīta izstāde. 1922.gada 1.novembrī sākās mācības Zemkopības ministrijas atvērtajā divgadīgajā Piensaimniecības un lopkopības skolā

Smiltenes muižas ēkā, tā aizsākot Smiltenes tehnikuma vēsturi. Šī bija viena no pirmajām jauno lauksaimnieku skolām Latvijā un pirmā, kurā apmācīja sierniecības meistaros. Šeit darbojās viens no labākajiem piensaimniecības zinātniskās pētniecības centriem republikā, kur pētīja un analizēja Latvijā ražotā piena kvalitāti. Sveicot Smiltenes tehnikumu 100 gadu jubilejā, tika sagatavota izstāde [“Kāp, lai augtu! Smiltenes tehnikumam 100”](#).

Smiltenes tehnikuma simtgades izstāde Smiltenes bibliotēkā. Pa labi: Agronomijas fakultātes 1968.gada absolventes

Izstādē bija apskatāmas 100 fotogrāfijas no skolas pirmsākumiem līdz mūsdienām un dažādi seni piensaimniecības priekšmeti un mācību grāmatas no privātajām kolekcijām. Apmeklētājiem tika piedāvāta iespēja noskatīties “Videogrāmatu” - 12 Evitas un Jāņa Ūdrū veidotos videostāstus par tehnikumu. Izstāde veidota sadarbībā ar Smiltenes tehnikumu, īpaša pateicība par atbalstu izstādes rīkošanā tehnikuma direktoram Andrim Miežītim, Baibai Vaherei, Laimai Klāvai un citiem Smiltenes novadpētniecības entuziastiem. Kopumā izstādi apskatīja 165 cilvēki, starp tiem 1968., 1985.gada absolventi, bijušie un esošie pedagogi, interesenti, kas fotogrāfijās mēģināja atpazīt savus vecvecākus un vecākus. Daudziem tā bija ļoti emocionāla “tikšanās” ar savu jaunību. Par to arī liecina ieraksti Atsauksmju grāmatā. Apmeklētāju lielā ieinteresētība un atsauksmes par izstādi – labākais novērtējums par paveikto darbu.

Labdarības akcija [“Balta, balta mana sirds”](#). Tēma “Bites” ir 2021./2022. un 2022./2023. mācību gada Smiltenes bibliotēkas piedāvājumā PII iestādēm. Pirmo reizi tā tika aizsākta pavasarī, stāstot bērnodārza audzēkņiem par bitēm un bitenieku dzīvi. Labo atsauksmju dēļ šī tēma tika piedāvāta arī labdarības pasākumā “Balta, balta mana sirds”. Tēma “Bites” ir arī apceļojusi dažas Smiltenes novada pagastu bibliotēkas. Nodarbībās no bibliotekāres bišu saimniecības tiek izmantots bitenieka inventārs un pat īsta bišu māja, tādēļ Karjeras nedēļas ietvaros skolēnu grupa iepazīna bitenieku dzīvi un apskatīja bišu dravu bibliotekāres saimniecībā.

Smiltenes bibliotēkas pasākums "Bites"

Februārī Smiltēnē tika **svinēti Meteņi** ar īpašu un neparastu [Ziemas kausēšanas spēli "Metēņu dārgumi"](#). Sadarbībā ar TLMS²⁴ "Smiltene" un Kultūras centru aicinājām paviesoties vienā no pieturvietām - Smiltenes bibliotēkā, lai iepazītu Meteņi un tiktu galā ar erudīcijas pārbaudi. Azarts auga pie katra uzdevuma, jo jautājumi bija saistīti ar senām latviešu tradīcijām. Mēs lauzām galvas kā jauniešus piesaistīt bibliotēkā: nosaluši budēļši metas karstās dejās. Apmeklējums - 63, neierasti daudz sestdienai.

Ziemas kausēšanas spēle "Metēņu dārgumi"

²⁴ Tautas lietišķās mākslas studija

Foto stūrītis. Tuvojoties Valentīndienai, Smiltenes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas kāpņu telpā ikvienam [apmeklētājam pieejams fotostūrītis](#), kuru var izmantot īsām individuālām vai ģimenes fotosesijām.

Foto stūrītis Smiltenes bibliotēkā

Apes bibliotēka par veiksmīgu uzskata darbu ar bērniem vasaras mēnešos. Bērni šeit ir atradušu vietu, kur pavadīt savu brīvo laiku, satikt draugus un dalīties domās par izlasītajām grāmatām. Vairāk skatīt 7.3 sadaļā “Darbs ar bērniem un jauniešiem”.

Variņu bibliotēka izcēlusī atskaites periodā organizēto labdarības akciju Valmieras dzīvnieku patversmes iemītniekiem. Īsi pirms Ziemassvētkiem, bibliotēka nolēma rīkot vēl nebijušu akciju, kas saistīta ar ziedojumu vākšanu dzīvniekiem. Informācija tika publicēta laikrakstā “Ziemļatvija”, facebook un instagram kontos. No sākuma atsaucība nebija liela, taču tuvojoties gada nogalei, iedzīvotāji kļuva aktīvāki. Kopā iesaistījās astoņas pagasta ģimenes kā rezultātā tika saziēdotas segas, barība un dažādas guļvietas patversmes kaķiem.

10.4 Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Bilskas bibliotēka. Ja katrai bibliotēkai būtu savs konts Facebook, apmeklētāji būtu daudz informētāki par bibliotēkas aktualitātēm, notikumiem un pasākumiem. Lauku cilvēkiem ir nozīmīgi sava apriņķa notikumi, tādejādi, bibliotēka būtu arī vairāk apmeklēta un tā būtu pieprasītāka, populārāka. Pašreiz visa jaunākā informācija tiek likta vienā kopīgā kontā, tādēļ daudzi to nemaz nepamana. Pēc novada reformas bibliotēku piedāvājums ir palielinājies, līdz ar to Facebook publicētās informācijas apjoms ir palielinājies. Kā risinājums ir ieviests mēneša aktuālo pasākumu kopīga info grafika, kur atspoguļo katras bibliotēkas pasākumus, izstādes. Birzuļu tautas nams ir izveidojis savu Facebook un Instagram kontu. Aktuālā informācija par bibliotēkas pasākumiem tiek ievietota arī šajās lapās.

Drustu bibliotēka. Publicitātes materiālu sagatavošana ir laikietilpīgs process. Tas prasa nepārtraukti attīstīt prasmes un iemaņas. Lielisks palīgs publicitātes materiālu

sagatavošanā ir pieeja profesionālajai dizaina platformai Canva. Bibliotēkā trūkst molbertu gleznu izvietojamā izstādēs, tie ielānoti nākamā gada budžetā. Šobrīd bibliotēka izmanto Drustu novadpētniecības muzeja molbertus, kas apgrūtina izstāžu plānošanu, jo arī muzejs organizē izstādes un tos izmanto arī Drustu Tautas nams.

11 SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

11.1 Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Bibliotēkas vadītāja nosūtīja e-pastā apsveikumu Finanšu nodaļas darbiniekiem Starptautiskajā Grāmatvežu dienā kā pateicību par izpratni un palīdzību finanšu jautājumu risināšanā, uz kuru saņemtas atbildes vēstules ar pateicību, kaut ikdienā uz e-pastiem nemēdzam saņemt atgriezenisko saiti par informācijas saņemšanu:

Mīļš paldies! Mīļš, mīļš paldies Jūsu kolektīvam par skaisto apsveikumu. :) Liels paldies! Pašas bijām aizmirsušas! Paldies, nemaz nezināju, ka mums šodien svētku diena! Liels paldies par sveicienu! Paldies par jauko apsveikumu! Mīļš paldies, lai jauka diena un garšīga šī diena!

Apsveikums grāmatvežiem

Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs (turpmāk -VPVKAC)

- No 01.03.2022. VPVKAC Gaujienas pagastā uzsāk darbību **Gaujienas bibliotēkā**. Tā pakalpojumi iedzīvotājiem pieejami [bibliotēkas darba laikā](#). Plašāka informācija par klientu apkalpošanas centra sniegtajiem pakalpojumiem [pieejama mājas lapā](#). Informācija par [Gaujienas VPVKAC atvēršanu bibliotēkas facebook lapā](#).
- 18.02.2022.pasvaldības darbinieku diskusija par VPVKAC izveidi Trapenes, Grundzāles un Palsmanes pagastos, kuras laikā tika pieņemts lēmums **Grundzāles pagasta KAC veidot bibliotēkā**. Līdz ar to darbiniekam paredzams pilnas slodzes darbs, veicot arī pagasta pārvaldes lietveža un KAC darbinieka pienākumus.
- Pašvaldībā pieņemtais lēmums saistībā ar VPVKAC izveidi attiecībā uz Grundzāles bibliotēkas personāla noslodzi – no 01.01.2023. bibliotēkas vadītāja slodze 0,6, pagasta pārvaldes lietveža slodze 0,4. No 01.02.2023. bibliotēkas vadītāja veiks arī apkalpošanu VPVKAC.

Bibliotēku iesaiste iedzīvotāju informēšanā par valsts atbalstu apkures sezonā.

Lai saņemtu valsts noteikto kompensāciju par mājokļa apkuri saistībā ar būtisku energoresursu cenu sadārdzinājumu, iedzīvotājiem rudenī bija jāvērsas vietējā pašvaldībā, iesniedzot pieteikumu klātienē vai arī veicot e-pakalpojumu “Pieteikšanās energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma atbalstam” portālā epakalpojumi.lv, un šajā

procesā, sniedzot iedzīvotājiem atbalstu informēšanā un pieteikuma sagatavošanā, iesaistījās arī novada bibliotēkas. Uzdevums bibliotēkām iesaistīties iedzīvotāju informēšanā tika deleģēts no pašvaldības. Pats galvenais – lai ikviens apmeklētājs un iedzīvotājs saņemtu nepieciešamo informāciju par pabalsta veidiem, par iespējam pieteikties pabalstam un nepieciešamības gadījumā – arī palīdzību pieteikuma iesniegšanas procesā. Katru nedēļu bibliotēkas vadītāja I.Mežule piedalījās pašvaldības energoatbalsta informatīvajās sanāksmēs, kur tika pārrunātas aktualitātes, kā arī ziņoja par bibliotēku darbības rezultātiem. Tā piemēram, Bilskas bibliotēkā vislielākā interese par energoresursu pieteikumu tika izrādīta Biržuļu nodaļā. Bilskas bibliotēkas vadītāja kopā konsultēja 41 cilvēku un palīdzēja aizpildīt 31 pieteikumu. Latvijas Pašvaldību savienība secina, ka pašvaldībās notiekošajam aktīvajam pieteikšanās procesam energoresursu atbalstam ir būtiska nozīme arī bibliotēku sadarbības veicināšanā ar vietējo pašvaldību administrāciju. Esošā situācija pierāda pašvaldību publiskās bibliotēkas kā absolūti neaizstājamās un nostiprina to ietekmi vietējā sabiedrībā.

Bibliotēku līdzdalība iedzīvotāju viedokļa noskaidrošanā pašvaldības veiktajās aptaujās:

- Ņemot vērā, ka 2021.gada 1.jūlijā atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam darbu ir uzsākusi jaunizveidota pašvaldība, kas sevī ietver Apes novada, Raunas novada un Smiltenes novada pašvaldības, dome bija atbildīga lēmuma priekšā – ar kādu oficiālo simboliku turpmāk identificēt Smiltenes novadu, lai ar pienācīgu cieņu tas izceltos starp pārējiem valsts novadiem. Tā piedāvāja trīs risinājumus, kā nonākt pie Smiltenes novada reprezentējošas simbolikas - ģerboņa un aicināja iedzīvotājus iesaistīties lēmuma pieņemšanas procesā, piedaloties nelielā aptaujā no 23.augusta līdz 5.septembrim. Aptaujas veikšanā informatīvu atbalstu sniedza bibliotēkas.
- Lai izvēlētos novadam atbilstošāko karoga vizuālo noformējumu, pašvaldība aicināja iedzīvotājus piedalīties aptaujā un balsot par sev tīkamāko karoga variāciju.. Pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodaļa izsūtīja bibliotēkām informāciju un aicināja iesaistīties novada karoga iedzīvotāju balsojuma "popularizēšanā". Piemēram, Raunas bibliotēkā aizpildītas 36 anketas, Smiltenes bibliotēkā 27.
- Izglītības pārvaldes aptauja "Pieaugušo izglītība Smiltenes novadā". Anketēšanas mērķis ir noskaidrot iedzīvotāju vajadzības pieaugušo izglītības jomā. Aptaujas laikā iegūtie dati tika apkopoti un izmantoti Izglītības pārvaldes un bibliotēkas darba vajadzībām un mācību piedāvājuma veidošanai.
- Aptauja par pakalpojumu pieejamību Smiltenes novada pašvaldības klientu apkalpošanas centros.

Smiltenes bibliotēka

Smiltenes Mākslas skolas audzēkņu darbi priecēja Smiltenes bibliotēkas apmeklētājus ar dažādām izstādēm visa gada garumā: ["Rozā brillēs"](#), ["Mana pasaule - sapņi un īstenība"](#)

, [“Vasaru sagaidot”](#) , ["Sirdī un domās kopā ar Ukrainu"](#), [“Mans skolotājs”](#) , [“Dzīvnieku pasaule”](#).

Smiltenes kultūras centrs un TLMS “Smiltene”. Akcents tiek likts uz latviskajām tradīcijām, saules godināšanu un cilvēku stiprināšanu. Kopīgi organizēti Lieldienu un Meteņdienas pasākumi. Sadarbībā ar Kultūras centru organizētas arī dzejas dienas.

Smiltenes novada muzejs – sadarbība novadpētniecības jomā un kopīgi organizēti pasākumi ar Bilskas bibliotēkas Birzuļu nodaļu.

Pirmsskolas izglītības iestādes un skolas – cieša sadarbība, īpaši Smiltenes, Apes, Palsmanes bibliotēkām, bērnu lasīšanas veicināšanas un izglītojošu pasākumu organizēšanā.

Bilskas bibliotēkai ir izveidojusies liela un nozīmīga sadarbība ar Birzuļu tautas namu, kā arī ar Smiltenes novada muzeju Mēru muižā. Kopā tiek rīkoti daži no pasākumiem. Veidots kopējs noformējums. Ir nozīmīgi, ka pagasta iestādes sadarbojas, neveidojas konkurence, kopīgi mēs veidojam pagasta tēlu, kvalitatīvus pasākumus un iespaidu kā uz mums lūkojas citi.

Kā nozīmīgāko pasākumu var minēt “Leģendu medības”, Latvijas Piļu un muižu asociācijas organizētās gadskārtējās Leģendu nakts ietvaros mītiski tēli, leģendas, burvestības, maģija un zinātne atmodās Mēru muižā un tās parkā. Kopīgi ar Birzuļu tautas nama vadītāju izveidota taka ar uzdevumiem. Apmeklētāju skaits sasniedza teju 600.

Ikvienai bibliotēkai laba sadarbība izveidojusies gan ar Smiltenes novada bibliotēkas un Valkas novada Centrālās bibliotēkas darbiniecēm, gan pagastu pārvalžu vadītājiem, gan arī citām kultūras iestādēm pagastos. **Drustu bibliotēka** minējusi sadarbību gan ar Raunas pagasta uzņēmējdarbības un lauku attīstības konsultanti, sniedzot palīdzību lauksaimniekiem e-pakalpojumu izmantošanā, gan ar Cēsu Centrālo bibliotēku - par elektroniskā kopkataloga un novadpētniecības datubāzes izmantošanu, gan arī ar Drustu VPVKAC darbinieci par dažādu valsts un pašvaldību pakalpojumu izmantošanas iespējām un ar Drustu novadpētniecības muzeju – molbertu izmantošana.

11.2 Citi sadarbības partneri, veiktās sadarbības aktivitātes

Smiltenes bibliotēka

Radošas personības.

Ilze Džonsa. Smiltenes bibliotēkai veiksmīga sadarbība izveidojās ar radošu personību, smiltenieti Ilzi Džonsu. Viņas vadītajā piecu radošo darbnīcu ciklā [“Sirdsraksti mandalās”](#), [“Dvēseles kolāžas”](#), [“Iedvesmas spārni”](#), [“No tumsas gaismā”](#), [“Pateicības pilna sirds”](#) grupas dalībnieces ļāvās sevis izzinošām un, zināmā mērā, arī terapeitiskām nodarbēm. Radoši darbojoties, ielūkojās dziļāk dvēselē, mācījās ieklausīties intuīcijā un sekot sirds vēlmēm, atļāvās sapņot, lai ļautos tam, kas sagādā prieku un viegluma sajūtu. Nodarbību laikā valdīja droša un pieņemoša atmosfēra. Tā ir ļoti svarīga brīžos, kad atveram sevi un kļūstam viegli ievainojami. Šī savstarpējā uzticēšanās, dalīšanās sajūtās un emocijās tika panākta, pateicoties Ilzes personībai, kā arī tāpēc, ka pamatā dalībnieču sastāvs visās

nodarbībās palika nemainīgs. Dalībnieces atzina, ka šīs darbnīcas viņām bijušas nepieciešamas un ļoti palīdzējušas. Ilze devusi nopietnu ieguldījumu kopienas saliedēšanā.

07.12.2022.
Siermīga paldies par radošajām
darbnīcām! Nodarbības laikā atvērtas
un izdomas došanās, dāla miera krājumi.
Inna Laidiņa
Kuliska iespēja dvēseles dziedāt-
nāšanai! Ilze! Nodarbības. Paldies
par iespēju, bibliotēkai. Arda, Jev
īsi supēt
Inija
Paldies par mīriņu un gaišo vakaru
nemēnu! Par savām mēs šīs
burtiņi un katram savi spēkāmu
mēsās, Zīnējums!
Dana

I.Džonsas radošās darbnīcas Smiltenes bibliotēkā

Aleksandrs Luhaers. Smiltenes bibliotēka A.Luhaera talanta cienītājus aicināja uz gleznu izstādes ["Dvēseles mūzikai"](#) atklāšanu un tikšanos ar mākslinieku. Bibliotēkai sadarbība ar mākslinieku ilgst jau 8 gadus. Kādreiz Aleksandram bija doma kļūt par profesionālu mākslinieku, tomēr glezniecības tehnikas noslēpumus nācās apgūt pašmācības ceļā. Izstādes atklāšana un tikšanās noritēja emocionālā atmosfērā. Siersnīgās sarunās par gleznošanas procesu, nākotnes iecerēm un, kavējoties atmiņās, laiks pagāja nemanot. Klātesošo augstais novērtējums par eksponētajiem darbiem aizkustināja mākslinieku. Aleksandrs Luhaers pozitīvu emociju pārpildīts pateicās visiem 25 viņa talanta cienītājiem no Rīgas, Valmieras, Valkas, Cēsu un Smiltenes novada, kuri ar savu klātbūtni pagodināja viņa izstādes atklāšanu. Gruzīniete Mariam Ghoghadze, kura ERASMUS programmas ietvaros pašlaik dzīvo Cēsīs, nointervēja mākslinieku. Izstādi apskatīt ieradās arī mākslinieka meita ar ģimeni no Francijas. Par izstādi tika saņemtas cildinošas atsauksmes.

Savā mūža rotā ir nācis pieredzēt
fiz. darbībai, radošā cilvēka kāds
ir Aleksandrs...! Tik oriģinālu
mūžu ir grūti novērtēt, ja apmēt ir
pelēcība...! Katram leus unis ar šīs
kāds enerģijas došoti no Aleksandra
Kriģimim! Tāi izlaidas vēl katrs
nākotnais radošais solis un apskatīta
cilvēcība liekšana!
12. nov. Alois Rosulē

A.Luhaera gleznu izstādes atklāšana Smiltenes bibliotēkā 12.11.2022.

Apes bibliotēka

Sadarbības partneris	Sadarbības jomas
Apes Pirmskolas izglītības iestāde "Vāverīte"	Lasījumi no grāmatām decembra mēnesī no grāmatas "Pīpi un Pūziju", veidoti eglīšu rotājumi.
Apes Tautas nams	Šogad kopā veidojam 1.septembra svētkus bērniem –radošas nodarbības -rokaspārdžu izgatavošana no pērlītēm, rotaļas un dziesmas pilsētas skvērā. Dzejas dienas un radošās darbnīcas decembrī atklājot svētku eglī pilsētā.
D. Ozoliņa Apes pamatskola	Veidoti pasākumi visām klašu grupām-dzejas dienas, radošās darbnīcas u.c. Nodarbības skolniekiem-informācijas meklēšana datubāzēs.
Smiltenes novada bibliotēka Valkas novada Centrālā bibliotēka	Profesionālā informācija, konsultācijas, profesionālās pilnveides pasākumi
Alūksnes novada bibliotēkas, LNB, KISS	SBA, Alise, informācijas apmaiņa, konsultācijas , lekcijas tiešsaitē
SIA "Virja LK", SIA "Latvijas Mediji", SIA "Dienas Žurnāli", VAS "Latvijas Pasts"	Krājuma komplektēšana Preses abonēšana

Grundzāles bibliotēka jau vairākus gadus sadarbojas ar biedrību "Grundzāle - 2010". Atskaites periodā ar biedrības atbalstu notika bibliotēkas organizēts pasākums "Skaists. Vesels. Veiksmīgs."

Variņu bibliotēkā notikušas dažādas meistarklases, sadarbojoties ar radošām personībām ārpus novada robežām. Iepazīstinot ar savu pagastu un bibliotēku tika popularizēts gan bibliotēka, gan pagasts ārpus tā robežām. Piemēram, atmiņā paliekoša bija tikšanās ar pasniedzēju Daigu Bleikšu, kas novadīja lielformātu ziedu meistarklasi un Sanitu Albertiņu jeb "Saule plaukstās", kuras vadībā tika veidots ķermeņa skrubis.

11.3 Bibliotēku interešu aizstāvības darbs

- Dalība iknedēļas Kultūras un tūrisma pārvaldes (KTP) vadības sanāksmēs.
- Tikšanās ar Smiltenes novada pašvaldības domes priekšsēdētāju E.Avotiņu, priekšsēdētāja vietnieci A.Harju, izpilddirektoru A.Lapiņu, finanšu nodaļas vadītāju J.Adieni, algu grāmatvedi I.Tarasu, KTP vadītāju V.Mālkalni, KTP kultūras jomas vadītāju par amata vienībām un amatalgām.

- Pirmsbudžeta tikšanās ar Smiltenes novada pašvaldības domes priekšsēdētāju E.Avotiņu un deputātiem bibliotēkā Gaujas ielā 1 un Baznīcas laukumā 13 par bibliotēkas darbu, finansējumu un vajadzībām attīstībai.
- E-pastā vēstule deputātiem ar aicinājumu iepazīties ar [Smiltenes novada bibliotēkas 2021.gada pārskatu](#). Pārskatā 2021.gads bibliotēkā astpoguļots 12 nodaļās un pārskatam pievienoti pieci pielikumi. Šī pārskata 2., 3. 4., 5., 11., 12. nodaļā un 3.pielikumā apkopota informācija arī par Smiltenes novada bibliotēkas (SNB) apakšstruktūrām (Smiltenes novads līdz 01.07.2021.), pārējās nodaļās – par bibliotēku Smiltēnē. Pārskats iesniegts reģiona galvenajai bibliotēkai nozares reģiona pārskata sagatavošanai, kā arī Kultūras un tūrisma pārvaldei, publicēts pašvaldības mājas lapā. Katra SNB apakšstruktūra arī atsevišķi sagatavo pārskatu par savu darbu un iesniedz reģiona bibliotēkai, kā arī SNB vadītājam. [Bibliotēku nozares aktuālā informācija pieejama mājas lapā \[www.smiltenesnovads.lv\]\(http://www.smiltenesnovads.lv\)](#), kā arī aicinu sekot informācijai [Facebook lapā](#).
- Smiltenes VPVKAC organizēta diskusija par jauno VPVKAC izveidi novadā, par iespējamību, pieejamību, personāliju utt.
- Dalība VPVKAC atvēršanas pasākumā Gaujienas bibliotēkā.
- Atsaucoties uz sarunu ar deputāti Gitu Mūrnieci, nosūtīts deputātiem e-pastā raksts no žurnāla "IR" par jauno skolu finansēšanas moduli. Iespējams, informācija noder kāda lēmuma pieņemšanai.
- Saruna ar Smiltenes novada pašvaldības izpilddirektora vietnieku attīstības jautājumos Mārtiņu Ulānu par viedrades kvartāla metu konkursu, prognozējamo bibliotēkas apmeklētāju plūsmu un funkcijām viedrades kvartālā.
- Elektroniskā intervija ar Smiltenes novada bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas vecāko bibliotekāri Sanitu Lārmani, kas veikta Latvijas Universitātes 4. kursa studentes Baibas Krišjānes-Reinikas bakalaura darbam "pasākumi bibliotēkās bērniem līdz divu gadu vecumam. Pieprasījums un piedāvājums"studiju programmā "Informācijas pārvaldība".
- Desmit minūšu uzstāšanās Latvijas Bibliotēku festivālā 2022. Tēma - Bibliotēkas spēks: mācies, dari, iedvesmo! Nacionālais un vietējais konteksts. Administratīvā reforma: bieds vai iespēja.
- E-pasta vēstule deputātiem ar aicinājumu iepazīties ar informāciju par Bibliotēku nedēļas norišu apkopojumu un izvērtējumu "Aizvadīta rosīga "Bibliotēku nedēļa 2022" Smiltenes novada bibliotēkās".
- Sākot no jūnija katru mēnesi Izglītības, kultūras un sporta jautājumu pastāvīgās komitejas sēdē informatīvs ziņojums par bibliotēku darbu mēnesī.
- Tikšanās ar Virešu pagasta pārvaldes vadītāju L.Ozoliņu jautājumā par Vidagas bibliotēkas pārcelšanu uz citām telpām.
- Virzīts uz domes sēdi jautājums par Vidagas bibliotēkas adreses maiņu.

- Kopā ar Kultūras un tūrisma pārvaldi virzīts uz domes sēdi jautājums par Blomes bibliotēkas vadītājas slodzes palielināšanu.
- Tikšanās ar Grundzāles pagasta pārvaldes vadītāju A.Zvejnieci, Smiltenes novada pašvaldības izpilddirektora vietniece teritorijas pārvaldības un sadarbības jautājumos E.Zurģi par Grundzāles pagasta VPVKAC pakalpojumu sniegšanu Grundzāles bibliotēka, darbinieka noslodzi.
- Sanāksme ar funkciju un pārvaldības auditoriem par nekustamā īpašuma un publiskās infrastruktūras apsaimniekošanu pašvaldības iestādēs.

12 METODISKAIS DARBS

Reizi mēnesī novada bibliotēkām tika organizētas tiešsaistes sapulce, kurā kolēģes dalījās ar savu pieredzi darba procesos, noskaidroja dažādus jautājumus, saņēma aktuālo informāciju no vadītājas un vadītājas vietnieces metodiskajā darbā.

Ikdienas saziņa ar pagastu bibliotēku darbiniekiem notika lielākoties ar e-pastu starpniecību un telefoniski. Konsultācijas tika sniegtas gan par procesu norisi jaunajām bibliotēkas apakšstrukturām, par izmaiņām dokumentu aprītē, apmācību piedāvājumu bibliotekāriem, darba plāna sagatavošanu. Veicināta darbinieku plānošanas prasme un prasme strādāt pie darba plāna izpildes. Tika veikta darbinieku novērtēšana. Pārskata periodā divās novada bibliotēkās notika darbinieku maiņa, Vidagā un Blomē. Daudz konsultāciju tika sniegts, lai ievadītu darbā jaunos kolēģus. Vidagas bibliotēkā tika sniegta metodiska palīdzība krājuma sistematizēšanā, attīrīts krājums no novecojošas literatūras. Novembrī šī bibliotēka tika pārcelta uz plašākām telpām, kuras atbrīvojās pēc skolas slēgšanas pagastā. Darbiniecei tika sniegtas konsultācijas bibliotēkas telpu iekārtošanā, pasākumu organizēšanā, sadarbības veicināšanā ar vietējām iestādēm. Blomes bibliotēkas vadītāja darbu uzsāka augusta mēnesī. Uzsākot darbu darbiniece apmeklēja Valkas novada Centrālās bibliotēkas organizētās mācības “BIS Alise” jaunajiem darbiniekiem. Tika sniegtas konsultācijas par nepieciešamo dokumentu sagatavošanu, dokumentu apriti, krājuma norakstīšanu, krājuma komplektēšanu, par sadarbības veicināšanu ar citām pašvaldības iestādēm, kā arī citiem aktuālajiem jautājumiem. Pārskata periodā divās novada bibliotēkās tika organizēta krājuma inventarizācija - Launkalnē un Palsmanē.

Profesionālās pilnveides semināri.

Smiltenes novada bibliotēkas organizēti pasākumi:

- Digitālās nedēļas laikā sadarbībā ar Smiltenes VPVKAC organizēts tiešsaistes seminārs, tēma “E-pakalpojumu lietošana” (24 dalībnieki)
- Digitālās nedēļas laikā sadarbībā ar AS SWEDBANK filiāli Valmierā organizēta tiešsaistes lekcija, tēma “Finanšu drošība digitālajā vidē” (38 dalībnieki)

- Dezinformācijas tendences un praktiskā faktu pārbaude, lektore Klinta Ločmele (36 dalībnieki)
- Smiltenes novada bibliotēku darbinieku gada noslēguma seminārs (20 dalībnieki) ar Smiltenes novada muzeja “Smiņķu darbnīcu”

15.12.2022. Smiltenes novada bibliotēkas darbinieku gada noslēguma seminārs Smiltē

Ielūgums un uzdevums gada noslēguma semināram

Kaut arī uz gada noslēguma semināru darbinieki saņēma ielūgumu, ikviens tika iesaistīts tā sagatavošanā. Kā daži kolēģi atzinās, bijuši dusmīgi par doto uzdevumu - padomāt par sevi pēc pieciem gadiem, sagatavot nelielu stāstiņu, vizualizēt un pastāstīt kolēģiem seminārā. Taču prezentēšana izvērtās interesantā, aizkustinošā un jautrā viens otra iepazīšanās, un galu galā arī neapmierinātie kolēģi bija gandarīti un emocijām piepildīti.

Pieredzes apmaiņa.

Smiltenes novada bibliotēkas darbiniekiem 2022. gadā tika organizēti divi pieredzes apmaiņas braucieni:

- Reģiona galvenā bibliotēka - Valkas novada Centrālo bibliotēka sadarbībā ar Smiltenes novada bibliotēku organizēja Valkas un Smiltenes novadu bibliotēku darbiniekiem pieredzes apmaiņas braucienu uz Ogres Centrālo bibliotēku un Ulbrokas bibliotēku.
- Smiltenes novada bibliotēkas darbinieki apmeklēja Limbažu Galveno bibliotēku.

*Pa kreisi: Pieredzes apmaiņas brauciens uz Ogres un Ulbrokas bibliotēkām. Kopā ar Valkas novada kolēģiem 09.06.2022.
Pa labi: Pieredzes apmaiņas brauciens uz Limbažu bibliotēku 26.09.2022..*

Drustu bibliotēkas vadītāja Aija Ciguze piedalījās Cēsu Centrālās bibliotēkas organizētajā pieredzes apmaiņas braucienā uz Somijas bibliotēkām. Šis brauciens tika plānots jau pirms covid-19 pandēmijas un pirms administratīvi teritoriālās reformas, kad Drustu bibliotēka bija Raunas novada pašvaldības iestāde, un Cēsu Centrālā bibliotēka veica reģiona galvenās bibliotēkas funkciju Raunas novada bibliotēkās. A.Ciguzes atziņas no pieredzes apmaiņas braucieniem pielikumā nr.13.3.

Reģiona bibliotēkas metodiskais darbs

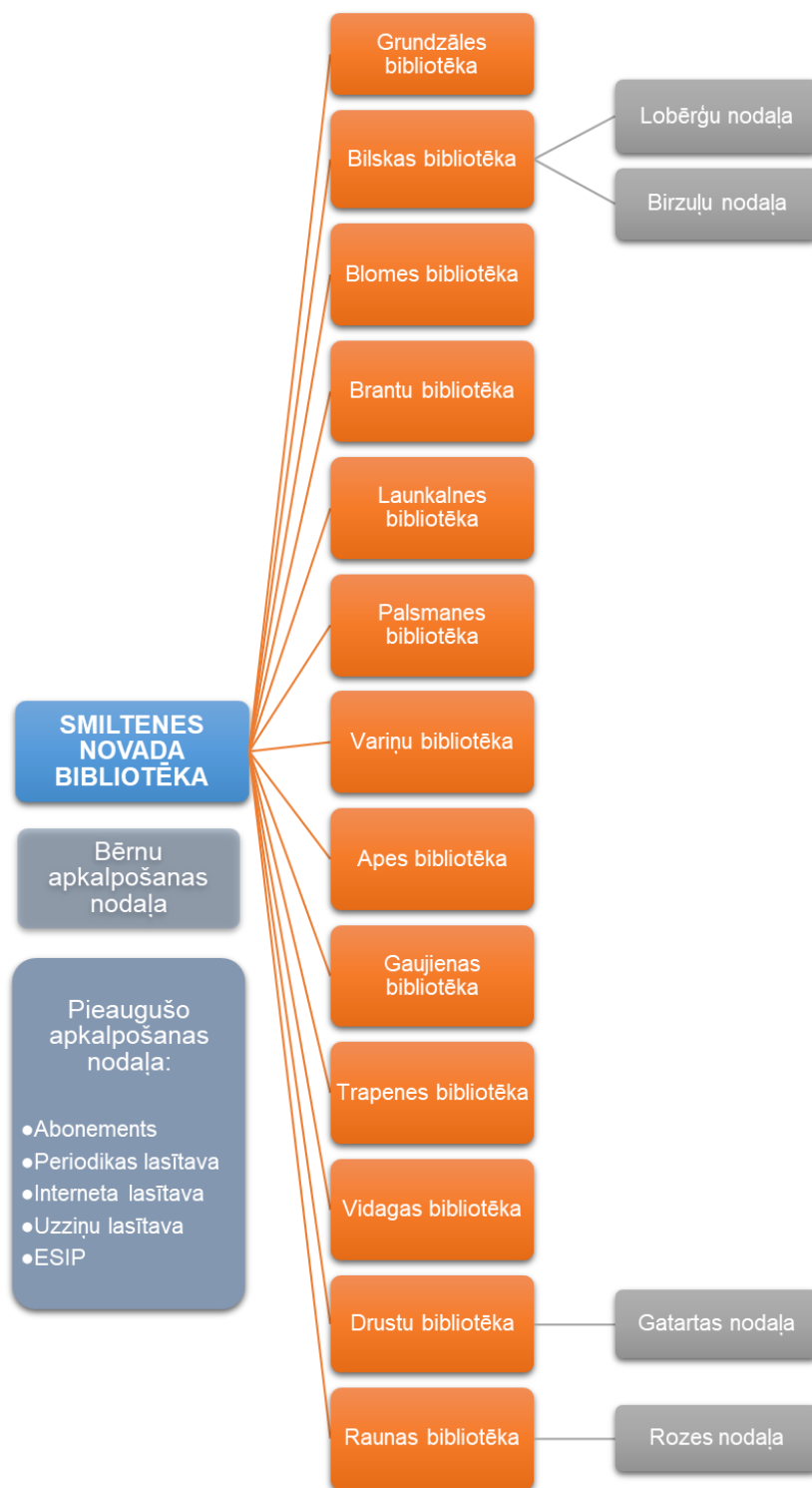
Atskaites periodā svarīgāks un darbietilpīgs notikums bija bibliotēku akreditācija. Lielu atbalstu akreditācijas ziņojumu sagatavošanas procesā sniedza Valkas novada Centrālās bibliotēkas (VNCB) metodiķe Aija Rudīte. Metodiķes vadībā tika paveikts milzīgs plānveidīgs darbs – sagatavoti iesniegšanai Kultūras ministrijai 12 Smiltenes novada bibliotēku ziņojumi un iesniegumi. Savukārt direktore Līga Tetera profesionāli noorganizēja akreditācijas ekspertu komisijas tikšanos un pārrunas, sniedza atbalstu un iedrošināja bibliotēku vadītājus akreditācijas procesā. Esam pateicīgi VNCB komandai par reģiona bibliotēku darbiniekiem organizētajiem saturīgajiem, interesantajiem un noderīgiem profesionālās pilnveides pasākumiem, kā arī par atbalstu un iesaisti neskaidru

jautājumu risināšanā ikdienā. Esam pateicīgi VNCB Kataloģizācijas un automatizācijas nodaļas darbiniecēm par atsaucību dažādu jautājumu risināšana, kā arī par organizētu un strukturētu krājuma inventarizācijas procesu Launkalnes un Palsmanes bibliotēkās. Savukārt vecākai bibliotekārei novadpētniecības darbā J.Čākurei pateicamies par nenogurstošiem atgādinājumiem par novadpētniecības darba nozīmīgumu un idejām tā veikšanā.

13 PIELIKUMI

13.1 Smiltenes novada bibliotēkas struktūra

Apstiprināts ar Smiltenes novada pašvaldības domes 2021.gada 29.decembra lēmumu Nr.416 (protokols Nr.16, 52.§)

13.2 Dalība izglītības programmā “Projektu vadība”

Sandra Marķitāne,
Smiltenes novada bibliotēkas informācijas speciāliste

Ikdienā strādājot bibliotēkā, sapratu, ka ir svarīgi realizēt un attīstīt jaunas idejas. Viens no veidiem kā to panākt, ir veiksmīga projektu izstrāde. Lai sagatavotu un īstenotu projektus ir nepieciešamas zināšanas par projektu vadīšanas metodēm. Meklēju iespējas kur un kā apgūt projektu vadību, un no visiem piedāvājumiem vispiemērotākās likās ES²⁵ FONDU mācības pieaugušajiem, kur var mācīties strādājoši iedzīvotāji, lai veicinātu konkurētspēju. Svarīgākais bija tas, ka mācības pašlaik notiek tikai attālināti un nav jābrauc uz nodarbībām klātienē.

Februārī sākās iedzīvotāju pieteikšanās mācībām un aizpildīju pieteikumu www.macibaspieaugusajiem.lv, kā mācību iestādi izvēlējos mācību centra BUTS Valmieras filiāli. Manu dalību apstiprināja, uzsāku mācības Eiropas sociālā fonda projektā Nr.8.4.1.0/16/I/001 “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide”, izglītības programmā “Projektu vadība”. Mācību ilgums: 160 h. Novērtēju, ka 90% mācību maksas sedza ES fondi un valsts. Kursu dalībnieka līdzmaksājums šai programmai bija 40 EUR, ko sedza Smiltenes novada pašvaldība no bibliotēkas budžeta. Programmas apguves laiks: 29.03.2022. – 14.12.2022. Mācības notika darbdienu vakaros no plkst. 18:00 līdz plkst. 21.00, attālināti MS Teams platformā. Jāpiebilst, ka šādi mācīties bija izaicinājums - tas prasīja laiku, gatavošanos nodarbībām, prasmi saplānot savu laiku. Liela nozīme bija atbalsta komandai – kolēģēm un ģimenei, tas viss ļoti ietekmē mācīšanās procesu.

Apmācības sniedza teorētiskās zināšanas un attīstīja praktiskās iemaņas projektu vadīšanā - kādēļ nepieciešama projektu vadīšana, kas vispār ir projekts, kā to pareizi uzsākt, kā definēt projekta fāzes, kā novērtēt projekta gaitu, priekšstatu par projekta īstenošanas paņēmieniem, kā veidot projekta komandu, kā uzrakstīt projekta budžetu un plānotās realizācijas iespējas. Apmācības bija interesantas un lietderīgas, ieguvu prasmes reāla projekta sagatavošanā. Šīs zināšanas varēšu pielietot bibliotēkas darbā. Ļoti patika pasniedzējas Ingūnas Zukures mācību procesa organizēšana, pievēršot uzmanību katram dalībniekam. Noslēguma pārbaudījumā veiksmīgi prezentēju savu uzrakstīto projektu “Bezvadu mobilā grāmatu pakomāta iegāde Smiltenes novada bibliotēkai”. Ceru, ka šo projektu izdosies īstenot. Kurša noslēgumā, nokārtojot eksāmenu, saņēmu profesionālās pilnveides apliecību.

²⁵ Eiropas Savienība

13.3 Atziņas no pieredzes apmaiņas braucieniem

Aija Ciguze,
Smiltenes novada Drustu bibliotēkas vadītāja

Laikā no 2022.gada 20.jūlija līdz 22. jūlijam devos Cēsu Centrālās bibliotēkas organizētajā pieredzes apmaiņas braucienā uz Oodi, Nekala un Metso bibliotēkām Somijā. Oodi bibliotēka Helsinkos – mūsdienīgs pakalpojumu centrs, kas nodrošina grāmatu apmaiņu, dažādas iespējas uzņēmējiem. Bibliotēkā ir daudz dažādu aktivitāšu arī brīvā laika pavadīšanai - tikties ar draugiem, organizēt ballīti, izmantojot virtuvi un citas aktivitātes. Pieejams 3D printeris. Visi pakalpojumi, izņemot drukāšanas pakalpojumus ir bez maksas. Tas ir būtisks atbalsts mazajiem uzņēmējiem, kuri aktīvi izmanto bibliotēkas pakalpojumus. Līdzīgi piedāvājumi ir arī Tamperes Centrālajā bibliotēkā Metso, nodrošinot kvalitatīvus pakalpojumus un to pieejamību plašam interesentu lokam. Bibliotēkās pievērsta liela uzmanība telpu izkārtojumam, vizuālajam noformējumam, kas rada vidi, kurā ir vēlme pavadīt savu laiku, mācoties, atpūšoties, strādājot. Atvērtā tipa telpas rada plašuma, brīvības sajūtu – vienlaikus tā ir iespēja būt kopā ar citiem bibliotēkas lietotājiem, bet tajā pašā laikā netraucēti nodoties savām nodarbēm. Ieovēroju somu toleranto attieksmi bibliotēkā vienam pret otru, jo vienā telpā netraucēti darbojās gan seniori, gan bērni. Interesants risinājums ir Nekalas bibliotēka, kuras celtniecībā izmantoti konteineri. Tā ir pašapkalpošanās bibliotēka, kurā apmeklētāji var iekļūt, izmantojot lasītāja karti, kā arī izmantot piedāvātos pakalpojumus bez darbinieku klātbūtnes.

Pārskata gada laikā piedalījies pieredzes apmaiņas braucienā uz Limbažu Galveno bibliotēku, un uz Ogres un Ulbrokas bibliotēkām.

Iedvesmojošie bibliotēku pārtapšanas stāsti, kas stāsta ne tikai par pozitīvo pieredzi, bet arī par grūtībām, ar ko bijis jāsaskaras šajā procesā, rada vienojošu sajūtu, jo problēmas ir visur un tikai ar darbu, pacietību un neatlaidību var sasniegt rezultātus. Ne tikai no lietotāju atsauksmēm, bet arī no pieredzes apmaiņas iespējams labāk izprast kā Drustu bibliotēka “izskatās” uz kopējā bibliotēku fona. Taču ir jāturpina attīstīt savas profesionālās prasmes un iemaņas, lai nodrošinātu lietotāju vajadzībām kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu. Redzētais pieredzes apmaiņas braucienos, iedvesmo turpināt aktīvi darboties. Iegūto pieredzi apmaiņas braucienos, izmantošu pārstāvēt bibliotēkas intereses, kad tas būs nepieciešams. Esmu guvusi dažādas idejas telpu vizuālajam noformējumam, kā arī vērtīgas idejas darbam ar bērniem Ogres bibliotēkā, kuras izmantošu savā darbā.

Pieredzes apmaiņas braucienos neformālā gaisotnē notiek gan tuvāka iepazīšanās, gan pieredzes apmaiņa arī ar kolēģiem no sava novada, jo steidzīgajā ikdienā ne vienmēr ir iespēja nesteidzīgai sarunai.

Secinājumi, apmeklējot bibliotēkas:

1. Būtiska nozīme ir telpu vizuālajam izskatam, kas rada patīkamu sajūtu un apmeklētājiem ir vēlme uzturēties telpās, pavadot tur savu brīvo laiku un izmantojot

- bibliotēku sniegtos pakalpojumus. Bibliotēkas kā tikšanās vietas dažādām mērķgrupām.
2. Kafijas/tējas automāts bibliotēkā nebūt nav greznība, bet viens no mājīguma un lietotāju ērtībām nepieciešamiem nosacījumiem.
 3. Bibliotēkām jābūt elastīgam un jāseko līdzi sabiedrības vajadzībām, lai nepieciešamības gadījumā ieviestu kādu jaunu pakalpojumu bibliotēkā.
 4. Būtiska nozīme ir valsts un pašvaldības izpratnei par bibliotēku lomu sabiedrībā un finansiālo līdzekļu piešķiršanu, lai nodrošinātu sabiedrības vajadzībām aktuālos pakalpojumus bibliotēkās – radot pievilcīgu un pieejamu vidi, nepieciešamās tehnoloģijas un atbalstu darbinieku profesionālajai un personīgajai izaugsmei.
 5. Esmu pateicīga pieredzes apmaiņas braucienu organizatoriem – Valkas novada Centrālajai bibliotēkai, Smiltenes novada bibliotēkai un Cēsu Centrālajai bibliotēkai par iespēju tajos piedalīties. Iespēju robežās šādi braucieni būtu jāturpina, jo Latvijā ir daudz bibliotēku, kuras gribētu redzēt, piemēram, Pārventas bibliotēka, Līvānu novada Centrālā bibliotēka.

13.4 Aizvadīta rosīga “Bibliotēku nedēļa 2022” Smiltenes novada bibliotēkās

Inta Mežule,
Smiltenes novada bibliotēkas vadītāja

Bibliotēkas piedāvāja gan mūžizglītības iespējas, gan radošas aktivitātes un izklaidi, gan arī tika veicināta iedzīvotāju interese par latviešu literatūru un tajā notiekošajiem procesiem. Tika piedāvāti pasākumi, kuros varēja apgūt ko jaunu, praktiski darboties; tiekoties ar rakstniekiem, varēja mācīties un iedvesmoties.

Aprīlis bibliotēkās arvien ir bijis darbīgs mēnesis, jo ik gadu tieši aprīlī tiek rīkota Latvijas Bibliotēku nedēļa. Tās mērķis ir parādīt bibliotēku spēku – to, cik bibliotēkas ir nozīmīgas kopienai, sabiedrībai, valstij, kā tās iesaistās mūžizglītības procesos, cik pārlicinoši īsteno savas aktivitātes un iedvesmo kopienu attīstībai. Šogad Bibliotēku nedēļa norisinājās no 18. līdz 24. aprīlim un tās vadmotīvs bija “Bibliotēkas spēks: mācies, dari, iedvesmo!”. Tradicionāli bibliotēkas bija sarūpējušas īpašus [pasākumus un izstādes](#), lai iepriecinātu apmeklētājus, izklaidētu, izglītotu un saliedētu kopienu. Pavisam šajā nedēļā novada bibliotēkās notikuši 40 pasākumi: piecas literatūras izstādes, 10 radošo darbu izstādes, četri konkursi, trīs izglītojoši pasākumi bērniem, piecas radošās darbnīcas, četras tikšanās ar grāmatu autoriem, grāmatu spēle, foto orientēšanās ģimenēm. Kopumā visām Bibliotēku nedēļas aktivitātēm no bibliotēku budžeta izlietoti 1016 eiro, kas ir aptuveni divi eiro uz vienu apmeklētāju (503).

Tikšanās ar grāmatu autoriem tika organizētas Smiltenē un Raunā. Raunas bibliotēka aicināja uz tikšanos ar maz zināmu rakstnieci Ramonu Indriksoni. Uz to ieradās vien pieci apmeklētāji. Taču Raunas bibliotēka ir izvirzījusi mērķi – aicināt arī turpmāk jaunos autorus un iepazīstināt ar tiem lasītājus. Grāmatas "Raunas pils" atklāšana un tikšanās ar tās autoriem Edgaru un Ievu Plētieniem izraisījusi krietni lielāku Raunas iedzīvotāju interesi. Uz to ieradās 42 apmeklētāji. Smiltenes bibliotēka piedāvāja apmeklēt [tikšanos ar režisori, daudzsēriju videofilmas "Likteņa līdumnieki" veidotāju Virdžīniju Lejiņu un vēsturiskās triloģijas "Zīmogs sarkanā vaskā" autoru Jāni Lejiņu](#). Sarunas ar autoriem bija par romāna “Straupes pilskungis” tapšanas procesu, daudzsēriju filmas “Likteņa līdumnieki” uzņemšanu, dažādiem kurioziem filmēšanas laikā, aktieru izvēli lomām un autoru radošajām nākotnes iecerēm. Noslēgumā tika demonstrēta filma “Imants Ziedonis “Epifānijas””. Pasākuma apmeklētāji uzdeva daudz jautājumus, bija ļoti ieinteresēti, tāpēc paredzētās pusotra stundas vietā pasākums ilga trīs stundas. Uz to ieradās 21 apmeklētājs. Sociālajos tīklos tika publicētas atsauksmes par pasākumu, piemēram: “Ļoti interesants pasākums ar erudītiem, zinošiem cilvēkiem, kas prot aizraut, ieinteresēt”. Savukārt Bērnu apkalpošanas nodaļā viesojās rakstniece [Agnese Vanaga](#). Pasākums raisīja bērnu interesi par dzīvo radību, rosināja diskutēt. Smiltenes vidusskolas 1.c klases audzinātāja atklāja, ka iepriekš klasē bija gatavojušies šim pasākumam un lasījuši A.Vanagas grāmatas. Savukārt Palsmanes pamatskolas 1.klases audzinātāja pēc pasākuma paņēma grāmatu “Pagalma enciklopēdija”, lai to lasītu klasē.

Lielākā daļa pasākumu bija veltīti bērnu auditorijai. Piemēram, Apes bibliotēkā nedēļas garumā norisinājās grāmatu spēle "Es iesaku Tev izlasīt", kurā iepriekšējais lasītājs izvēlējās grāmatu nākamajam lasītājam. Spēles mērķis bija redzēt, cik labi bērni un jaunieši orientējas bibliotēkas plauktos, kā arī - vai bez bibliotekāra palīdzības spēj atrast atbilstošu grāmatu. Bērniem ļoti patika izvēlēties grāmatu citam lasītājam. Apē bērni aktīvi piedalījās arī zīmējumu izstādē "Mana mīļākā grāmata", kurā katrs bija aicināts uzzīmēt savu mīļāko grāmatu. Bilskas bibliotēkā skolēni apmeklēja lekciju "Grāmatu lasīšana, ko man tā dod?". Pasākuma laikā bērni uzzināja, kāda ir bibliotekāres darba diena un kā orientēties bibliotēkā, iepazīnās ar bibliotēkas lietošanas noteikumiem. Apmeklējumu noslēdza ar pasakas lasīšanu, kas bērniem patika visvairāk. Pēc šī apmeklējuma radās ierosinājums, ka bērni reizi mēnesī nāk uz nodarbībām bibliotēkā, ko noslēdz ar grāmatas lasīšanu..

Palsmanes bibliotēka Facebook lapā publicēja viktorīnu ģimenei "Iepazīsti, izzini Palsmani". Uzdevumi bija dažādi - saistīti ar literatūru, vēsturi un pagasta pašdarbību. Mērķis – izzināt, noskaidrot, iedrošināt uzdrīkstēties darīt, komunicēt, iepazīt vienu otru, saliedēt kopienā. Arī Raunas bibliotēka publicējusi līdzīgu viktorīnu "Zini vai izzini Raunu". Facebook tika ievietoti 9 ieraksti, kas sasniedza 2571 lietotājus, taču katru dienu piedalījās vien 4-5 dalībnieki. Blomes bibliotēka realizēja konkursu "Iepazīsti Latvijas putnus". Bērni ar grāmatu un tehnoloģiju palīdzību centās atminēt un iepazīt Latvijā sastopamus putnus.

Blomes bibliotēkā bija apskatāma seno grāmatu izstāde, kas deva ierosinājumu komunicēt, pārrunāt un izzināt. Vairākās bibliotēkās tika izvietotas radošo darbu, rokdarbu izstādes, piemēram, Variņu bibliotēkā – rokdarbi izstādēs "Melns. Balts" un "Uz audekla", Grundzāles bibliotēkā - grundzālietes Janas Melbārdes rokdarbi, Smiltenes bibliotēkā - [TLMS "Smiltene" darbu izstāde "... Vēja plūsmā ziedošā, mana pelēkā un košā"](#), zīmējumu izstāde "[Mans burvju zīmulis](#)" un [izstāde "Radošie brāļi: Akmens. Stikls. Koks"](#), Neonillas Medvedevas ceļojošā ilustrāciju izstāde Andras Manfeldes grāmatai "[Uzzīmē baltu lietu](#)".

Vairākas bibliotēkas novadā bibliotēku nedēļā iedzīvotājus aicināja uz radošajām darbnīcām. Piemēram, Lobērgu bibliotēkā norisinājās radoša kopā būšana – kopīga sienas dekora veidošana no dabas materiāliem. Dekora veidošanu plānots turpināt līdz rudenim, papildinot to ar dažādām smaržīgām tējām un sausajiem ziediem, tā padarot sienas paklāju īpaši krāšņu. Pasākumā piedalījās deviņi apmeklētāji un tas patīkami papildināja bibliotēkas ikdienu. Kopā būšanu un kopienas saliedēšanu svinēja arī Smiltenes bibliotēkā sevis izzinošā un, zināmā mērā, arī terapeitiskā radošajā darbnīcā pieaugušajiem "[Dvēseles kolāžas](#)" un [radošajā darbnīcā meitenēm "Uzzied pavasaris manos matos"](#), kā arī Variņu bibliotēkā radošajā darbnīcā bērniem "Mācies un iedvesmojies".

Smiltenes bibliotēka aicināja ģimenes piedalīties nebijušā pasākumā - [foto orientēšanās spēlē "Pa Smiltenes dzejas takām"](#). Spēles mērķis bija saliedēt kopienā, kā arī veicināt vietējās apkārtnes iepazīšanu, aktīvo atpūtu, pavadot laiku ģimenes lokā un popularizēt bibliotēkas novadpētniecības krājumu. Tika saņemtas ģimeņu komandu fotogrāfijas, kuras apskatot, var redzēt, ka cilvēki ir labi pavadījuši laiku, ir priecīgi un radoši. Dalībnieku

skaitis, kas iesūtīja fotogrāfijas: 9 ģimeņu komandas. Šo aktivitāti vērtējam kā ļoti veiksmīgu. To plānojam atstāt kā bibliotēkas pastāvīgo piedāvājumu ģimenēm, kā arī pielāgot Smiltenes pilsētas svētku vajadzībām.

Lobērgu, Raunas un Smiltenes bibliotēkas šajā nedēļā bija sagādājušas un apmeklētājiem piedāvāja jaunās grāmatas. Pie tam Smiltenes bibliotēkā tika dibināts [interesu klubiņš](#).

Smiltenē bibliotēku nedēļā pasākumi organizēti gan sadarbībā ar Tūrisma un informācijas centru, Mākslas skolu un TLMS “Smiltene”, gan Smiltenes vidusskolu un Palsmanes pamatskolu, gan iesaistot iedzīvotājus, piemēram, smiltenietes Ilze Džonsas vadīta radošā darbnīca, Eināra Stepīša zīmējumu izstāde. Arī vairākās novada bibliotēkās pasākumi notikuši sadarbībā ar skolām: Dāvja Ozoliņa Apes pamatskolu, Raunas pamatskolas Drustu struktūrvienību, Bilskas pamatskolu, Trapenes sākumskolu.

Plānotais [medijpratības seminārs “Dezinformācijas tendences un praktiskā faktu pārbaude”](#), lektores slimības dēļ tika pārcelts. Paredzams, ka tas norisināsies 19.maijā Smiltenē.

Bibliotēku nedēļas laikā apmeklētāji visās novada bibliotēkās tika cienāti ar konfektēm, kas iesaiņotas novada zīmola krāsu papīrā ar uzrakstu: “Smiltenes novada bibliotēka. Bibliotēku nedēļa 2022. #SapnisParBibliotēkuSmiltenē”. Bibliotēku apmeklētājiem tika radīts prieks un pārsteigums, svētku sajūta nedēļas garumā.

Iedzīvotāji par plānotiem pasākumiem kopumā, kā arī atsevišķi par katru pasākumu un izstādi, tika informēti, publicējot ziņu Smiltenes novada pašvaldības mājaslapā www.smiltenesnovads.lv, bibliotēkas Facebook lapā, Instagram kontā, laikrakstā “Ziemeļlatvija”, portālā www.ziemellatvija.lv un <https://visit.smiltenesnovads.lv/>, Smiltenes novada pašvaldības informatīvajā izdevumā “Smiltenes novada Pašvaldības Vēstis”, translēta Radio SWH. Visi novada bibliotēku pasākumi tika apkopoti vienā afišā. Afišas A3 tika izliktas Top veikalā, pie TIC Smiltenē, KC foajē, uz informācijas stendiem Smiltenē. Savukārt, skrejlapas A5 tika dalītas bibliotēkas apmeklētājiem. Afišas un skrejlapas bija pieejamas ne tikai Smiltenē, bet arī pagastos un Apes pilsētā. Taču Apes bibliotēka atzīst, ka līdz Apes iedzīvotājiem šī informācija nebija nonākusi, tāpēc visa informācija papildus tika izsūtīta pirmsskolas izglītības iestādes un klašu audzinātājiem. Arī Trapenes bibliotēka atzīst, ka nepieciešama lielāka publicitāte. Tomēr bibliotēkas apmeklējums ir pozitīvi mainījies, bet ir jādomā, kā vairāk piesaistīt pieaugušos piedalīties pasākumos un aktivitātēs.

Noslēgumā varam secināt, ka nedēļa ir bijusi ar pasākumiem piepildīta. Tie sasaucās ar Bibliotēku nedēļas tēmu “Bibliotēkas spēks: mācies, dari, iedvesmo!” un bijuši vērtīgi apmeklētājiem. Bibliotēkas piedāvāja gan mūžizglītības iespējas, gan radošas aktivitātes un izklaidi, gan arī tika veicināta iedzīvotāju interese par latviešu literatūru un tajā notiekošajiem procesiem. Tika piedāvāti pasākumi, kuros varēja apgūt ko jaunu, praktiski darboties; tiekoties ar rakstniekiem, varēja mācīties un iedvesmoties. Savukārt ģimeņu foto orientēšanās spēle vērsta uz kopienas saliedēšanu, veicinot vietējās apkārtnes iepazīšanu,

aktīvo atpūtu, pavadot laiku ģimenes lokā. Arī izstādes atbilst tēmai, piedāvājot iespēju mācīties un iedvesmoties, atklājot gan mākslinieku, gan vietējo iedzīvotāju veikumu. Drustu bibliotēka uzsver, ka nedēļas aktivitātes konkrētajās mērķauditorijās sasniedza savu rezultātu – mācīt, darīt un iedvesmot, kaut arī bibliotēkā šis ir ikdienas moto - mācīšana un iedvesmošana, iedrošināšana notiek gandrīz katru dienu! Šoreiz uzsvars Drustos tika likts uz skolēnu mērķauditoriju, jo pandēmijas laikā bērni uz bibliotēku nenāca un arī pēc ierobežojumu atcelšanas bibliotēkas apmeklējuma rādītāji šai lietotāju grupai nepaaugstinājās, tāpēc darbiniece vēlējās iedvesmot un iedrošināt atkal apmeklēt bibliotēku. Ļoti svarīgs aspekts ir bezmaksas pakalpojumu nodrošināšana, ko iedzīvotāji novērtē ļoti pozitīvi.

Ceram, ka mums izdevās parādīt, ka bibliotēkas mūsu novadā ir nozīmīgas kopienai, ka tās var būt tikšanās un domu apmaiņas, informācijas ieguves, atpūtas un domubiedru satikšanās vietas.